

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-03/22-09/36

URBROJ: 65-22-02

Zagreb, 2. svibnja 2022.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvešće Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske o radu državnih odvjetništava u 2021. godini*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 72. stavka 1. Zakona o državnom odvjetništvu ("Narodne novine", broj 67/18 i 21/22) dostavila Glavna državna odvjetnica Republike Hrvatske, aktom od 28. travnja 2022. godine.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO REPUBLIKE HRVATSKE
Gajeva 30a, Zagreb

Broj: DU-45/2022
Zagreb, 28. travnja 2022.
ZHŠ/MA

REPUBLIKA HRVATSKA		
HRVATSKI SABOR		
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6		
Primljeno	29-04-2022	
Klasifikacijska oznaka	021-03/22-09/36	Org. jed. 65
Uredbeni broj	421-22-01	Pril. - Vil. 20

Hs**NP*021-03/22-09/36*421-22-01**Hs

HRVATSKI SABOR
Ured predsjednika Hrvatskog sabora

n/r gosp. Gordana Jandrokovića,
predsjednika Hrvatskog sabora

Trg svetoga Marka 6-7
10 000 Z A G R E B

PREDMET: Izvešće Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske o radu državnih odvjetništava u 2021. godini

Poštovani gospodine Predsjedniče,

sukladno obvezi iz članka 72. stavka 1. Zakona o državnom odvjetništvu (Narodne novine, broj 67/2018 i 21/22), u prilogu Vam dostavljam primjerak Izvešća Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske o radu državnih odvjetništava u 2021. godini na CD-mediju.

S poštovanjem,

GLAVNA DRŽAVNA ODVJETNICA
REPUBLIKE HRVATSKE

Zlata Hrvoj-Šipėk

Privitak:
- kao u tekstu

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO REPUBLIKE HRVATSKE**

IZVJEŠĆE

**GLAVNOG DRŽAVNOG ODVJETNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
O RADU DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA**

u 2021. godini

Zagreb, travanj 2022.

Lektura: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

SADRŽAJ
IZVJEŠĆA GLAVNOGA DRŽAVNOG ODVJETNIKA RH

UVODNE NAPOMENE.....	8
I. PRIKAZ USTROJSTVA I RADA DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA ZA 2021. GODINU.....	10
1. Opći podatci o ustrojstvu državnog odvjetništva i ljudskim potencijalima	10
1.1. Broj državnih odvjetništava na dan 31. prosinca 2021.....	10
1.2. Brojno stanje kadrova u državnim odvjetništvima na dan 31. prosinca 2021.	11
1.3. Obrazovanje i stručno usavršavanje	13
2. Zbirni podatci o kretanju predmeta u državnim odvjetništvima i pokazatelji uspješnosti rada na predmetima	15
3. Pregled kretanja predmeta i indikatora uspješnosti po razinama državnih odvjetništava i vrsti predmeta	17
3.1. Opći pregled kretanja predmeta po razinama državnih odvjetništava	17
3.2. Pregled kretanja predmeta po godinama i po vrsti predmeta u državnom odvjetništvu.....	19
3.3. Pregled kretanja riješenih i neriješenih predmeta po godinama.....	22
4. Podatci o kretanju predmeta općinskih državnih odvjetništava	25
4.1. Opći pregled kretanja predmeta.....	25
4.2. Pregled kretanja predmeta za 2021. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta	27
4.3. Pregled kretanja predmeta na općinskim državnim odvjetništvima u 2021. godini – pojedinačno.....	28
5. Podatci o kretanju predmeta na županijskim državnim odvjetništvima.....	30
5.1. Opći pregled kretanja predmeta.....	30
5.2. Pregled kretanja predmeta za 2021. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta	31
5.3. Pregled kretanja predmeta županijskih državnih odvjetništava u 2021. godini – pojedinačno.....	32
6. Podatci o kretanju predmeta u Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranoga kriminaliteta (USKOK).....	34
6.1. Opći pregled kretanja predmeta.....	34
6.2. Pregled kretanja predmeta za 2021. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta	35
7. Podatci o kretanju predmeta Državnog odvjetništva Republike Hrvatske (DORH).....	35
7.1. Opći pregled kretanja predmeta.....	36

7.2. Pregled kretanja predmeta za 2021. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta	38
II. REZULTATI RADA DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA ZA 2021. GODINU	39
8. Zbirni prikaz načina rješavanja kaznenih, građanskih i upravnih predmeta u 2021. godini za razdoblje od 2017. do 2021. godine	39
8.1. Zbirni prikaz rada i odluka u kaznenim i prekršajnim predmetima	39
8.1.1. Odluke povodom kaznene prijave	41
8.1.1.1. Odluke povodom kaznene prijave – maloljetnici	42
8.1.1.2. Odluke o kaznenoj prijavi nakon dovršenog istraživanja.....	43
8.1.2. Istrage i odluke po dovršenoj istrazi	44
8.1.2.1. Odluke po dovršenom pripremnom postupku – maloljetnici.....	45
8.1.3. Optuženja i odluke sudova povodom optuženja	46
8.1.4. Kaznene sankcije	49
8.1.4.1. Kaznene sankcije – maloljetnici	51
8.1.4.2. Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja	51
8.1.5. Pregled radnji i ročišta u kaznenim predmetima.....	54
8.1.6. Žalbe i odluke sudova povodom žalbi (bez maloljetnika)	54
8.2. Zbirni pregled odluka u građanskim i upravnim predmetima.....	56
8.2.1. Predmeti iz vansudskog rješavanja sporova	58
8.2.1.1. Mirno rješavanje sporova (članak 186.a Zakona o parničnom postupku)	59
8.2.2. Odluke državnih odvjetništava u parnicama pred općinskim i trgovačkim sudovima.....	67
8.2.3. Odluke sudova u parnicama u kojima zastupa državno odvjetništvo .	71
8.2.4. Odluke u upravnim predmetima	72
8.2.5. Odluke u ostalim predmetima.....	73
9. Prikaz rada i odluka općinskih državnih odvjetništava.....	76
9.1. Prikaz rada i odluka u kaznenim i prekršajnim predmetima	76
9.1.1. Odluke povodom kaznene prijave	78
9.1.1.1. Odluke povodom kaznene prijave – maloljetnici	79
9.1.1.2. Odluke o kaznenoj prijavi nakon dovršenog istraživanja.....	79
9.1.2. Istrage i odluke po dovršenoj istrazi	80
9.1.2.1. Odluke po dovršenom pripremnom postupku – maloljetnici.....	81
9.1.3. Optuženja i odluke sudova povodom optuženja	82
9.1.4. Kaznene sankcije	85
9.1.4.1. Kaznene sankcije – maloljetnici	87
9.1.4.2. Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja	87
9.1.5. Pregled radnji i ročišta.....	88

9.1.6.	Žalbe i odluke sudova povodom žalbi	89
9.1.7.	Rad i odluke u prekršajnim predmetima	90
9.2.	Prikaz rada i odluka u građanskim i upravnim predmetima.....	93
9.2.1.	Predmeti izvansudskog rješavanja sporova	95
9.2.1.1.	Mirno rješavanje sporova (članak 186.a Zakona o parničnom postupku)	95
9.2.2.	Odluke državnog odvjetništva u parnicama pred općinskim sudovima.....	102
9.2.3.	Odluke općinskih sudova u parnicama u kojima zastupa državno odvjetništvo	107
9.2.4.	Stečaj potrošača	108
9.2.5.	Odluke u izvanparničnim i zemljišnoknjižnim predmetima.....	110
9.2.6.	Odluke u ovršnim predmetima	110
9.2.7.	Odluke u upravnim predmetima	113
9.2.8.	Odluke u ostalim predmetima.....	114
10.	Prikaz rada i odluka županijskih državnih odvjetništava.....	116
10.1.	Prikaz rada i odluka u kaznenim predmetima	116
10.1.1.	Odluke povodom kaznene prijave	118
10.1.1.1.	Odluke povodom kaznene prijave – maloljetnici	119
10.1.2.	Istrage i odluke po dovršenoj istrazi.....	119
10.1.2.1.	Odluke po dovršenom pripremnom postupku – maloljetnici.....	120
10.1.3.	Optuženja i odluke sudova povodom optuženja.....	121
10.1.4.	Kaznene sankcije.....	123
10.1.4.1.	Kaznene sankcije – maloljetnici	125
10.1.4.2.	Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja	125
10.1.5.	Pregled radnji i ročišta u kaznenim predmetima	126
10.1.6.	Žalbe i odluke sudova povodom žalbi	127
10.2.	Prikaz rada i odluka u građanskim i upravnim predmetima	128
10.2.1.	Predmeti izvansudskog rješavanja sporova	132
10.2.1.1.	Mirno rješavanje sporova (članak 186.a Zakona o parničnom postupku).....	133
10.2.1.2.	Izdavanje tabularne isprave (članak 57. stavak 3. Zakona o zemljišnim knjigama).....	141
10.2.2.	Odluke državnog odvjetništva u parnicama pred trgovačkim sudovima.....	142
10.2.3.	Odluke trgovačkih sudova u parnicama u kojima zastupa državno odvjetništvo	147
10.2.4.	Odluke u stečajnim i predstečajnim predmetima.....	149
10.2.4.1.	Predstečajni predmeti	153

10.2.5.	Odluke u upravnim sporovima	156
10.2.6.	Odluke u ostalim predmetima (adhezijski postupci, izvanparnični predmeti, pravna mišljenja i ostali predmeti)	158
11.	Prikaz rada i odluka Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK).....	161
11.1.	Odluke povodom kaznene prijave	161
11.2.	Istrage i odluke po dovršenoj istrazi	162
11.2.1.	Trajanje istrage	163
11.3.	Optuženja i odluke sudova povodom optuženja	164
11.3.1.	Optužnice u radu Ureda.....	164
11.3.2.	Odluke pred optužnim vijećem.....	164
11.3.3.	Broj i vrste presuda	165
11.4.	Kaznene sankcije	167
11.4.1.	Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja	168
11.4.2.	Pregled radnji i ročišta.....	170
11.5.	Žalbe i odluke sudova povodom žalbi.....	170
11.6.	Poduzimanje posebnih dokaznih radnji	171
III.	IZVJEŠĆE O RADU NA POJEDINIM VRSTAMA PREDMETA I AKTUALNOJ PROBLEMATICI U 2021.....	174
12.	Prikaz rada na pojedinim vrstama kaznenih predmeta iz nadležnosti kaznenih odjela i USKOK-a	174
12.1.	Kaznena djela ratnog zločina.....	174
12.2.	Kaznena djela počinjena iz mržnje i govor mržnje.....	176
12.3.	Kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma.....	178
12.4.	Kaznena djela vezana za zlouporabu droga.....	181
12.5.	Kazneno djelo nasilja u obitelji.....	185
12.6.	Kaznena djela protiv gospodarstva.....	186
12.7.	Kaznena djela organiziranog kriminaliteta	194
12.7.1.	Struktura kaznenih djela organiziranog kriminaliteta.....	196
12.7.2.	Struktura zločinačkih udruženja	198
12.8.	Koruptivna kaznena djela	198
12.8.1.	Kretanje i struktura kriminaliteta.....	198
12.8.2.	Struktura koruptivnih kaznenih djela	199
12.8.3.	Kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti	200
12.9.	Kaznena djela ratnog profiterstva i kaznena djela iz procesa pretvorbe i privatizacije.....	202

13. Prikaz rada na pojedinim vrstama predmeta iz nadležnosti građansko-upravnih odjela.....	204
13.1. Zastupanje Republike Hrvatske u imovinskim sporovima pred inozemnim sudovima i tijelima	204
13.1.1. Međunarodne arbitraže radi zaštite stranih ulaganja	205
13.1.1.1. Prijateljsko rješavanje spora prije pokretanja arbitraže radi zaštite stranih ulaganja.....	205
13.1.1.2. Zastupanje u arbitražnom postupku – uloga i postupanje DORH-a.....	206
13.1.1.3. Troškovi arbitraža	211
13.1.2. Zastupanje pred stranim sudovima i tijelima	211
13.1.3. Naplata novčanih tražbina Republike Hrvatske temeljem pravomoćnih i ovršnih sudskih odluka u građanskim i kaznenim stvarima s međunarodnim elementom.....	213
13.1.3.1. Naplata tražbina u građanskim stvarima.....	213
13.1.3.2. Naplata tražbina u kaznenim stvarima	214
13.2. Rad na predmetima davanja pravnih mišljenja.....	215
13.2.1. Pravna mišljenja po Zakonu o državnom odvjetništvu	216
13.2.2. Pravna mišljenja po posebnim zakonima.....	218
14. Rad na predmetima zaštite zakonitosti	220
14.1. Zaštita zakonitosti u kaznenim predmetima.....	220
14.2. Zaštita zakonitosti u prekršajnim predmetima	220
14.3. Izvanredno preispitivanje pravomoćne presude u upravnom sporu.....	221
14.3.1. Kretanje predmeta izvanrednog preispitivanja pravomoćnih presuda u upravnom sporu	222
15. Međunarodna pravna pomoć i pravosudna suradnja u kaznenim.....	224
predmetima.....	224
15.1. Međunarodna pravna pomoć.....	224
15.2. Pravosudna suradnja.....	227
15.3. Suradnja putem EUROJUST-a i Europske pravosudne mreže (EJN) .	230
15.3.1. Međunarodna suradnja	231
15.3.2. Suradnja s Uredom zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.....	231
15.4. Suradnja na temelju Protokola/Memoranduma.....	233
15.5. Suradnja s uredom Europskog javnog tužitelja – EPPO.....	233
16. Nadzor nad radom i postupanjem nižih državnih odvjetništava	236
16.1. Vrste nadzora	236
16.1.1. Predmeti povodom pravnih lijekova	237
16.1.2. Pregledi rada nižih državnih odvjetništava	238

16.1.3. Predstavke i pritužbe	238
IV. IZVJEŠĆE O MATERIJALNIM I FINACIJSKIM UVJETIMA ZA RAD DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA TE STANJU I OPTEREĆENOSTI LJUDSKIH POTENCIJALA DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA	240
17. Materijalni i finacijski uvjeti za rad državnog odvjetništva.....	240
17.1. Smještaj i opremljenost prostora/procjena utjecaja nedostatka opreme i poslovnog prostora na učinkovit rad u 2021. godini.....	241
17.1.1. Smještajni kapaciteti	241
17.1.2. Službena vozila	242
17.1.3. Oprema	243
17.2. Odobrena finacijska sredstva za rad državnih odvjetništava	244
V. ZAKLJUČNO	246

UVODNE NAPOMENE

Ustavom Republike Hrvatske, odredbom članka 121.a, državno je odvjetništvo definirano kao samostalno i neovisno pravosudno tijelo koje je ovlašteno i dužno progoniti počinitelje kaznenih i drugih kažnjivih djela, poduzimati pravne radnje radi zaštite imovinskih interesa Republike Hrvatske i podnositi pravna sredstva za zaštitu Ustava i prava. Ustanovljavanje, ustrojstvo, djelokrug te nadležnost državnog odvjetništva uređuju se zakonom.

Odredbom članka 72. Zakon o državnom odvjetništvu (Narodne novine broj 67/2018 – u daljnjem tekstu ZDO) koji je stupio na snagu 1. rujna 2018. propisano je da Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske podnosi Hrvatskom saboru izvješće o radu na kaznenim i prekršajnim predmetima, o predmetima u vezi sa zaštitom imovinskih interesa Republike Hrvatske, o predmetima u vezi sa zaštitom Ustava Republike Hrvatske i zakona, o organizaciji, materijalnim i financijskim uvjetima za rad državnog odvjetništva te stanju i opterećenosti ljudskih potencijala državnog odvjetništva. U godišnjem izvješću navode se pokazatelji učinkovitosti i kvalitete rada državnog odvjetništva za kazneni odjel i građansko-upravni odjel na razini cijelog sustava te osobito na razini Državnog odvjetništva Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu DORH), županijskih državnih odvjetništava, općinskih državnih odvjetništava i Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, kao i pokazatelji rada za svako pojedino državno odvjetništvo.

Radi usklađenja sa Zakonom o državnom odvjetništvu ministar pravosuđa donio je u prosincu 2019. godine Poslovnik državnog odvjetništva koji je 1. siječnja 2020. stupio na snagu. Poslovnikom državnog odvjetništva (u daljnjem tekstu: Poslovnik) propisana su pravila o unutarnjem ustroju, uredskom poslovanju, vođenju upisnika i pomoćnih knjiga, vođenju evidencija, načinu rada i korištenju jedinstvenog informacijskog sustava za upravljanje i rad na državnoodvjetničkim predmetima CTS (CASE TRACKING SYSTEM), priopćenjima za javnost, zaštiti tajnosti podataka, provedbenim pravilima o vođenju postupka, nadzoru i dr.

Kako bi se mogli primijeniti indikatori učinkovitosti i kvalitete koje primjenjuje Komisija za učinkovitost pravosuđa Vijeća Europe kroz prikaz stope ažurnosti (CR) i vremena potrebnog za rješavanje svih neriješenih predmeta (DT, u nastavku: vrijeme rješavanja) u državnom odvjetništvu, i to zbirno kao i na svim razinama ovim Poslovnikom, uvedene su formalno nove vrste predmeta. Valja istaknuti da se isti indikatori koriste za praćenje rada i učinkovitosti sudova.

Stupanjem na snagu novog Poslovnika 1. siječnja 2020. godine u sva državna odvjetništva uključujući i Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK) uvedena je obveza korištenja jedinstvenog informacijskog sustava za upravljanje i rad na državnoodvjetničkim predmetima CTS (CASE TRACKING SYSTEM) te ukinuta obveza vođenja pisanih upisnika i ručno vođenih evidencija. Zbog novih upisnika, novih vrsta predmeta i novog načina statističkog praćenja rada sustav CTS trebalo je u 2020. godini u suradnji s Ministarstvom pravosuđa i uprave i IBM-om značajno dograditi, što nije bilo moguće učiniti do stupanja na snagu Poslovnika, a zbog kratkog roka od njegova donošenja pa do stupanja na snagu.

Uz dogradnju sustava CTS i razvoj statističkih evidencija (kretanje predmeta, uspješnost u radu, donesene odluke i dr.) koje su nužne ne samo za potrebe izvještavanja Hrvatskog sabora već i za provođenje nadzora nad radom nižih državnih odvjetništava i radom državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika te za ocjenjivanje njihova rada, morala se provesti edukacija ne samo državnih odvjetnika i njihovih zamjenika već i velikog broja službenika (upisničara, zapisničara i dr.).

U praksi se dogradnja sustava CTS i razvoj statističkih evidencija pokazao puno zahtjevnijim od očekivanoga, što je uz određene poteškoće razlog zbog kojeg još uvijek nemamo sve potrebne evidencije kao što su primjerice statistički podatci potrebni za ocjenjivanje rada državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika.

Prikaz rada na predmetima i pokazatelji učinkovitosti i kvalitete rada koji se prikazuju u ovom izvješću temelje se na podacima informacijskog sustava državnog odvjetništva Case Tracking System (CTS), pri čemu treba imati u vidu sve naprijed navedene okolnosti zbog kojih su podatci o kretanju predmeta u određenoj mjeri nekonzistentni zbog čega nije moguća objektivna usporedba podataka sa onima iz ranijih godina.

Ovo izvješće objedinjuje statističke podatke i omogućit će svim zainteresiranima uvid u rad državnih odvjetništava u Republici Hrvatskoj, u obujam njihova rada ukupno te po vrstama predmeta, na svim razinama – općinskoj, županijskoj i državnoj. Statistički pregled sadrži opće podatke o državnim odvjetništvima, brojno stanje zaposlenih dužnosnika, ali i službenika i namještenika, podatke o kretanju broja primljenih i riješenih predmeta.

Osim navedenih podataka, ovo izvješće prikazuje i rezultate rada državnog odvjetništva kroz prikaz donesenih odluka, kvalitetu i uspješnost u postupanju, odnosno zastupanju državnog odvjetništva kroz prikaz sudskih odluka te izvješće o radu po posebnim tematskim područjima i aktualnoj problematici (kaznena djela ratnog zločina, kaznena djela počinjena iz mržnje i govor mržnje, kaznene djela organiziranog kriminaliteta i korupcije, međunarodne arbitraže, pravna mišljenja i dr.) za koje je ocijenjeno da su od osobite važnosti za Republiku Hrvatsku, pri čemu je ukazano na probleme s kojima se susrećemo u radu.

Nema dvojbe da je 2021. godina bila još jedna teška godina obilježena pandemijom bolesti COVID-19 uzrokovane virusom CoV-2, posljedicama potresa u Zagrebu i na području Sisačko-moslavačke te okolnih županija, što je bitno utjecalo na organizaciju rada i funkcioniranje državnog odvjetništva, ali i oblike suradnje s drugim državnim tijelima, sudovima, policijom, inspekcijama i dr.

Ovom izvješću priloženo je Izvješće o radu Državnoodvjetničkog vijeća u 2021. godini kao samostalnog i neovisnog tijela koje osigurava samostalnost i neovisnost državnog odvjetništva u Republici Hrvatskoj.

I. PRIKAZ USTROJSTVA I RADA DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA ZA 2021. GODINU

1. Opći podatci o ustrojstvu državnog odvjetništva i ljudskim potencijalima

1.1. Broj državnih odvjetništava na dan 31. prosinca 2021.

Broj državnih odvjetništava

Državno odvjetništvo	Broj
Općinska državna odvjetništva (ODO)	25
Županijska državna odvjetništva (ŽDO)	15
USKOK	1
DORH	1
UKUPNO	42

U Republici Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2021. jednako kao i prethodnih godina bila su ustanovljena 42 državna odvjetništva. Sva državna odvjetništva, izuzev Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, nadležna su za postupanje u kaznenim i građanskim i upravnim predmetima. Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ustanovljen je kao posebno državno odvjetništvo specijalizirano za rad na određenoj vrsti kaznenih djela i nadležno za područje cijele Republike Hrvatske.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske počevši od 2019. godine u više je navrata ukazivalo Ministarstvu pravosuđa, a potom Ministarstvu pravosuđa i uprave na potrebu osnivanja Visokog državnog odvjetništva i s tim u vezi dostavljalo konkretne i obrazložene prijedloge izmjena Zakona o državnom odvjetništvu i Zakona o državnoodvjetničkom vijeću. Ukazivano je na nužnost osnivanja Visokog državnog odvjetništva kako bi se državnoodvjetničkoj organizaciji omogućilo da i nadalje prati ustroj organizacije sudova u Republici Hrvatskoj, što se posebno odnosi na ulogu i zadaće Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, kao najvišeg državnog odvjetništva u Republici Hrvatskoj.

Međutim, usprkos tome što je 1. siječnja 2021. započeo s radom Visoki kazneni sud Republike Hrvatske, argumentirani, višekratno ponavljani prijedlozi državnog odvjetništva, prema kojima ustrojstvo i nadležnost državnih odvjetništava mora pratiti ustrojstvo organizacije sudova u Republici Hrvatskoj, nisu rezultirali potrebnim i očekivanim zakonodavnim izmjenama te Visoko državno odvjetništvo još uvijek nije osnovano.

1.2. Brojno stanje kadrova u državnim odvjetništvima na dan 31. prosinca 2021.

Brojno stanje i struktura kadrova u državnim odvjetništvima

Državno odvjetništvo	Pravosudni dužnosnici		Savjetnici i stručni suradnici		Vježbenici		Službenici		Namještenici		Sveukupno	
	Žena	Ukupno	Žena	Ukupno	Žena	Ukupno	Žena	Ukupno	Žena	Ukupno	Žena	Ukupno
ODO	300	415	109	140	20	26	531	564	46	72	1.006	1.217
ŽDO	103	162	30	40			198	218	24	46	355	466
USKOK	21	33	15	21			26	30	7	11	69	95
DORH	17	24	5	7			32	32	9	13	63	76
Ukupno	441	634	159	208	20	26	787	844	86	142	1.493	1.854

Na kraju 2021. godine u svim državnim odvjetništvima bile su zaposlene ukupno 1.854 osobe, što je 30 zaposlenika više nego 2020. godine.

Međutim, državnoodvjetničku dužnost u svim državnim odvjetništvima 31. prosinca 2021. obnašala su 634 državna odvjetnika i njihovih zamjenika, odnosno 4 zamjenika manje nego 2020. godine. Pri tome treba istaknuti da je važećom sistematizacijom koja se temelji na Okvirnim mjerilima za rad državnih odvjetništava iz 2002. godine predviđeno da državnoodvjetničku dužnost na svim razinama obnašaju 42 državna odvjetnika, koja su radna mjesta bila popunjena, i 753 zamjenika državnih odvjetnika, od kojeg broja su bila popunjena 592 mjesta zamjenika, što su čak 162 zamjenička mjesta manje od odobrene sistematizacije.

Istodobno, usprkos nedovoljnoj kadrovskoj ekipiranosti, tijekom 2021. godine (od 32 sistematizirana radna mjesta zamjenika Glavnog državnog odvjetnika, bila su popunjena samo 23 mjesta zamjenika) u Državno odvjetništvo Republike Hrvatske nije zaposlen niti jedan novi zamjenik, zbog očekivanog osnivanja Visokog državnog odvjetništva, koje još nije osnovano, a što bi svakako bilo od utjecaja na broj zamjenika koje je nužno zaposliti u najvišem državnom odvjetništvu.

Prema spolnoj strukturi državnoodvjetničkih dužnosnika 69,56 % čine žene. Žene čine 80,52 % svih zaposlenih osoba u državnim odvjetništvima.

Struktura zaposlenih službenika i namještenika

Državno odvjetništvo	Ukupno	Savjetnici i stručni suradnici		Vježbenici		Službenici		Namještenici	
		Broj zaposlenih	Udio (%)	Broj zaposlenih	Udio (%)	Broj zaposlenih	Udio (%)	Broj zaposlenih	Udio (%)
ODO	802	140	11,48%	26	2,13%	564	46,23%	72	5,90%
ŽDO	304	40	3,28%		0,00%	218	17,87%	46	3,77%
USKOK	62	21	1,72%		0,00%	30	2,46%	11	0,90%
DORH	52	7	0,57%		0,00%	32	2,62%	13	1,07%
Ukupno	1.220	208	17,05%	26	2,13%	844	69,18%	142	11,64%

U državnim odvjetništvima bilo je zaposleno 1220 službenika i namještenika, od čega 175 državnoodvjetničkih savjetnika i 33 stručna suradnika. Uspoređujući s prethodnom godinom, broj službenika i namještenika povećan je za 34 zaposlenika.

U 2021. godini zaposleno je 14 novih vježbenika pravne struke, za razliku od 2020. godine kada zapošljavanja novih vježbenika nije bilo.

Na administrativnim, materijalno-financijskim i stručnim poslovima bilo je zaposleno ukupno 877 službenika, od kojih je najveći broj u općinskim državnim odvjetništvima.

Dobna struktura dužnosnika

Državno odvjetništvo	Ukupno	Dobna skupina								
		<30	30<35	35<40	40<45	45<50	50<55	55<60	60<65	65<70
ODO	415		8	87	105	76	60	35	34	10
ŽDO	162				6	23	37	39	38	19
USKOK	33			7	13	4	5	3	1	
DORH	24						6	3	6	9
Ukupno	634	0	8	94	124	103	108	80	79	38

Gornja tablica prikazuje broj državnoodvjetničkih dužnosnika po dobnim skupinama. Kao i prošle godine, najveći broj dužnosnika u općinskim državnim odvjetništvima u starosnoj je skupini između 40 i 45 godina (105) te 35 i 40 godina (87). U županijskim državnim odvjetništvima podjednaki je broj dužnosnika u starosnim skupinama između 50 i 55 godina (37), između 55 i 60 godina (39) dužnosnika, odnosno između 60 i 65 godina (38) dužnosnika. U Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta kao i u ranijem izvještajnom razdoblju najveći je broj zamjenika ravnatelja u dobi između 40 i 45 godina (13). U Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske podjednak je broj dužnosnika u dobi između 60 i 65 godina (8) te 65 i 70 godina (9).

Najraznolikiju strukturu dužnosnika po dobnim skupinama imaju općinska državna odvjetništva, s time da nijedan pravosudni dužnosnik koji je obnašao

dužnost u 2021. godini nije bio mlađi od 30 godina, što govori o sve kasnijem stjecanju uvjeta za imenovanje zamjenikom općinskog državnog odvjetnika. Jednako tako, raste broj dužnosnika dobnih skupina starijih od 55 godina koji rade u prvom stupnju. Zabrinjavajuće je što je na razini županijskih državnih odvjetništava od 162 dužnosnika njih 96, odnosno 59,26 %, starije od 55 godina.

Nacionalna struktura dužnosnika

Državno odvjetništvo	Broj dužnosnika	Hrvati	Srbi	Crnogorci	Bošnjaci	Talijani	Makedonci	Mađari	Ukrajinci	Česi
ODO	415	403	8	1			1			2
ŽDO	162	153	6			1		1	1	
USKOK	33	33								
DORH	24	23			1					
Ukupno	634	612	14	1	1	1	1	1	1	2
	%udjel	96,53%	2,21%	0,16%	0,16%	0,16%	0,16%	0,16%	0,16%	0,32%

1.3. Obrazovanje i stručno usavršavanje

Svjesni da se permanentnim stručnim usavršavanjem državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika unapređuje profesionalna kompetentnost i stručnost usmjerena ka ujednačenoj i učinkovitoj praksi, usprkos znatno otežanim uvjetima rada, uzrokovanih epidemijom COVID-19 državni odvjetnici i zamjenici državnog odvjetnika na razini cijele državnoodvjetničke organizacije su i tijekom 2021. godine sudjelovali u brojnim programima obrazovanja i usavršavanja u zemlji i inozemstvu, u organizaciji Pravosudne akademije, Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Europske mreže centara za stručno usavršavanje pravosudnih dužnosnika i drugih.

Veći broj radionica upravo je iz epidemioloških razloga proveden putem e-tečajeva. Državni odvjetnici i zamjenici državnih odvjetnika sudjelovali su kao voditelji ili polaznici na radionicama iz građanskog i građansko-postupovnog prava, kaznenog materijalnog i kazneno-postupovnog prava, europskog i međunarodnog prava, prekršajnog prava.

Tako je tijekom 2021. godine 487 državnih odvjetnika i zamjenika sudjelovalo na 1426 radionica, seminara, konferencija, s time da su zamjenici državnih odvjetnika na 111 radionica i seminara bili predavači.

Za samo državno odvjetništvo od iznimne važnosti bile su radionice na temu:

„Rad na složenim/opsežnim predmetima-kaznenopravni aspekt“, „Prethodni postupak, istraga, dokazne radnje, podizanje optužnice i dostavljanje optužnice sudu“, „Procesuiranje ratnih zločina-ujednačavanje sudske prakse“, „Etika i deontologija profesije suca i državnog odvjetnika, te samostalnost i neovisnost sudbene vlasti i državnog odvjetništva – problemi i primjena“, „Rad u sustavu CTS – građansko-upravni predmeti“, „Rad u sustavu CTS – kazneni predmeti“.

Na svim ovim radionicama održanim u organizaciji Pravosudne akademije zamjenici Glavnog državnog odvjetnika sudjelovali su kao voditelji radionica, odnosno kao predavači.

Zamjenici glavnog državnog odvjetnika bili su predavači i na više online konferencija među kojima na konferenciji „Trgovina ljudima za seksualno iskorištavanje, posebno ženama i djevojkama, kroz rješavanje potražnje u jugoistočnoj Europi“ te na konferenciji na temu „Govor mržnje“.

Dva zamjenika Glavnog državnog odvjetnika sudjelovala su kao predavači na seminaru „Novine u kaznenom zakonodavstvu – 2021.“ u organizaciji Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Pravosudne akademije.

Predstavnik državnog odvjetništva bio je predavač na Savjetovanju u organizaciji Hrvatskog udruženja za kaznene znanosti i praksu na temu „Kaznena djela pranja novca – problemi usklađenosti međunarodnih obveza hrvatskog normativnog okvira i sudske prakse“.

Jednako tako, dva zamjenika Glavnog državnog odvjetnika sudjelovala su na 15. Savjetodavnom forumu glavnih državnih odvjetnika u organizaciji EUROJAST-a.

Državni odvjetnici i zamjenici državnog odvjetnika sudjelovali su posredstvom Pravosudne akademije i u programima obrazovanja i usavršavanja Europske mreže centara za stručno usavršavanje pravosudnih dužnosnika – EJTN i to kao polaznici 9 seminara održanih u inozemstvu, među kojima izdvajamo seminar „Ekonomске i financijske istrage“ održan u Parizu, „Suzbijanje terorizma u EU“ održan u Madridu, „Europski građanski postupak“ održan u Bukureštu, te „Neovisnost tužiteljstva kao temelj vladavine prava“ održan u Madridu.

Predstavnici državnog odvjetništva sudjelovali su i u aktivnostima programa AIKOS namijenjenima pravosudnim dužnosnicima na početku karijere, kao i u provedbi programa Help Vijeća Europe.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske već je tradicionalno organiziralo dva stručna skupa: Stručni skup kaznenih odjela i Stručni skup građansko-upravnih odjela, na kojima su sudjelovali državni odvjetnici i zamjenici iz svih državnih odvjetništava radi educiranja, ali i međusobne razmjene iskustava u primjeni pojedinih instituta s područja kaznenoga, odnosno građanskoga ili upravnoga prava s ciljem ujednačavanja državnoodvjetničkoga postupanja.

2. Zbirni podatci o kretanju predmeta u državnim odvjetništvima i pokazatelji uspješnosti rada na predmetima

U ovome dijelu izvješća prikazani su zbirni podatci o kretanju svih kaznenih, građanskih i upravnih predmeta u državnim odvjetništvima. Predmeti državnoodvjetničke uprave nisu predmet prikazivanja.

Podatci o radu državnih odvjetništava	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Primljeno	192.621	180.510	215.688	213.252	227.008
Ukupno u radu u DO-u	264.010	253.946	266.478	254.785	268.012
Riješeno u DO-u	190.574	187.978	219.498	213.719	227.750
Neriješeno na kraju godine	73.436	65.968	46.979	41.065	41.004
Ukupan broj predmeta u kojima postupak vodi ili u postupku sudjeluje državno odvjetništvo*	390.144	417.832	451.004	471.468	457.615
Broj predmeta u postupku pred sudom i JPT	186.114	215.529	246.171	284.480	254.419

*procjena temeljem dostupnih podataka u informacijskom sustavu državnog odvjetništva

Podatci u gornjoj tablici pokazuju da su državna odvjetništva u 2021. godini primila 13.756 novih predmeta ili 6,5 % više u odnosu na 2020. godinu. Ujedno je i broj riješenih predmeta znatno povećan, jer je u 2021. godini riješen 14.031 predmet više ili 6,5 % više nego u prethodnom izvještajnom razdoblju, što ukazuje na to da se broj neriješenih predmeta u državnom odvjetništvu kontinuirano smanjuje.

Prikazani podatci odnose se samo na predmete koji se nalaze u radu pred državnim odvjetništvom, jer se indikatori uspješnosti mogu primijeniti samo na tu vrstu predmeta i odluke koje donosi državno odvjetništvo (odluka po kaznenoj prijavi, optužnica, tužba, pravno mišljenje i dr.).

Predmeti u kojima se postupak nakon donošenja državnoodvjetničke odluke pokreće i vodi pred sudovima i javnopravnim tijelima prikazani su u drugom, donjem dijelu tablice, jer upravljanje ovim postupcima i njihovo trajanje ne ovisi o državnom odvjetništvu.

Međutim, ovi predmeti zahtijevaju velik angažman državnih odvjetnika koji poduzimaju potrebne državnoodvjetničke radnje pred sudovima (zastupanje na raspravama i ročištima, pisanje podnesaka, pravnih lijekova i dr.) i javnopravnim tijelima.

Predmeti državnoodvjetničke uprave nisu obuhvaćeni izvješćem, iako i ovi predmeti zahtijevaju značajan angažman i vrijeme ponajprije državnih odvjetnika.

Broj zamjenika i savjetnika – popunjena radna mjesta i stvarna prisutnost

Državno odvjetništvo	2017.			2018.			2019.			2020.			2021.		
	Popunjeno radnih mjesta	Stvarna prisutnost	% stvarno prisutno	Popunjeno radnih mjesta	Stvarna prisutnost	% stvarno prisutno	Popunjeno radnih mjesta	Stvarna prisutnost	% stvarno prisutno	Popunjeno radnih mjesta	Stvarna prisutnost	% stvarno prisutno	Popunjeno radnih mjesta	Stvarna prisutnost	% stvarno prisutno
ODO	553,5	500,5	90,4	552	474	85,9	541	416,6	77	535	415,7	77,7	579	467,18	80,7
ŽDO	202	177	87,6	194	170	87,6	211	163	77,3	201	159,1	79,2	218	164,72	75,6
USKOK	44	38	86,4	40	34	85	41	36	87,8	42	32,3	76,8	47	36,5	77,7
DORH	24	25	104,2	29	24	82,8	33	31,25	94,7	43	33,5	77,9	32	29,7	92,8
Ukupno	823,5	740,5	89,9	815	702	86,1	826	646,8	78,3	821	640,6	78	876	698,1	79,7

U gornjoj tablici prikazan je broj radnih mjesta koja su bila popunjena i broj državnoodvjetničkih dužnosnika i savjetnika kao rješavatelja na kaznenim i građansko-upravnim predmetima, a koji su stvarno radili u 2021. godini.

Od 876 ukupno popunjenih radnih mjesta državnoodvjetničkih dužnosnika i savjetnika stvarno je na radu bilo prisutno 698 rješavatelja ili prosječno 79,7 %.

Indikatori uspješnosti temelje se na stopi ažurnosti (CR) i vremenu rješavanja (DT), a izračunavaju se na temelju broja riješenih predmeta u državnom odvjetništvu i broja rješavatelja koji su bili stvarno prisutni na radu.

Indikatori uspješnosti rada državnih odvjetništava

Indikatori uspješnosti	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Stopa ažurnosti (Clearance rate)	99%	104%	102%	100%	100%
Vrijeme rješavanja (Disposition time)	141	128	78	70	65
Broj zamjenika/savjetnika*	738	702	646	641	698
Primljeno po zamjeniku/savjetniku	261	257	334	333	325
Riješeno po zamjeniku/savjetniku	258	268	340	333	326
Neriješeno po zamjeniku/savjetniku	100	94	73	64	58

Podatci pokazuju da je stopa ažurnosti 100 % usprkos izvanrednim okolnostima i uvjetima u kojima se radilo, s time da se vrijeme rješavanja (DT) skraćuje.

Usporedba podataka za 5 godina pokazuje da se broj neriješenih predmeta po rješavatelju kontinuirano smanjuje te se ujedno i vrijeme rješavanja kontinuirano skraćuje.

3. Pregled kretanja predmeta i indikatora uspješnosti po razinama državnih odvjetništava i vrsti predmeta

3.1. Opći pregled kretanja predmeta po razinama državnih odvjetništava

Državna odvjetništva	Godina	Kretanje predmeta				Broj predmeta u postupku pred sudom ili upravnim tijelima*	Ukupan broj predmeta u kojima postupak vodi ili u postupku sudjeluje državno odvjetništvo*
		Na početku	Primljeno	Riješeno	Neriješeno		
ODO	2017.	62.524	155.554	153.283	64.795	170.362	319.732
	2018.	64.795	142.575	149.200	58.170	196.658	344.248
	2019.	43.148	177.229	179.437	40.940	226.309	371.535
	2020.	35.768	172.348	172.904	35.211	261.122	404.008
	2021.	35.330	182.350	182.943	34.737	231.084	388.483
ŽDO	2017.	5.666	30.487	30.714	5.439	15.372	57.174
	2018.	5.439	31.468	32.044	4.863	18.475	60.491
	2019.	4.640	31.579	32.536	3.682	19.504	63.470
	2020.	3.717	31.995	31.758	3.954	18.778	54.191
	2021.	3.888	34.806	34.925	3.769	21.648	54.083
USKOK	2017.	795	1.487	1.507	775	342	2.688
	2018.	775	1.427	1.492	710	352	2.610
	2019.	725	1.553	1.626	652	317	2.635
	2020.	197	3.335	3.025	507	649	3.695
	2021.	549	3.454	3.308	695	527	4.611
DORH	2017.	2.404	5.093	5.070	2.427	38	10.550
	2018.	2.427	5.040	5.242	2.225	44	10.483
	2019.	2.277	5.327	5.899	1.705	41	9.001
	2020.	1.306	5.571	5.584	1.293	52	9.642
	2021.	1.237	6.398	6.574	1.061	1.177	10.455

*procjena temeljem dostupnih podataka u informacijskom sustavu državnog odvjetništva

U gornjoj tablici dan je petogodišnji prikaz podataka o broju primljenih, riješenih i neriješenih predmeta po razinama državnih odvjetništava.

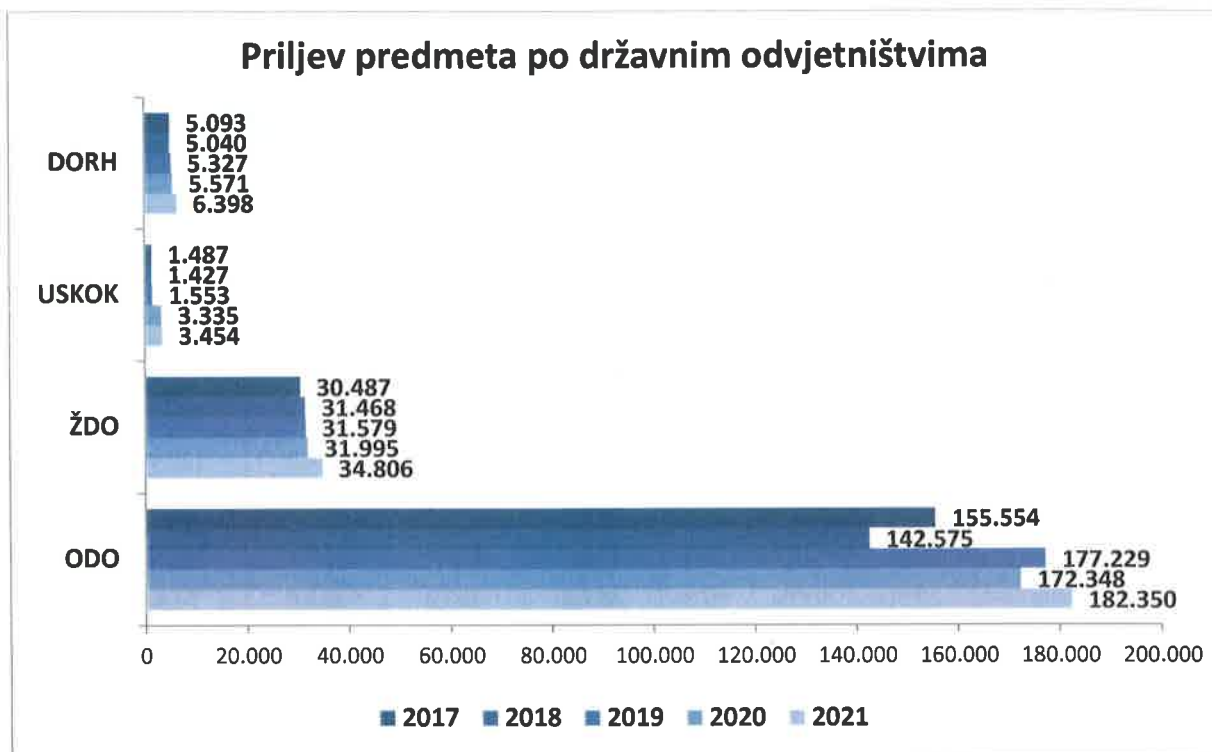
Iz prikazanih je podataka vidljivo da je u 2021. godini na svim razinama državnog odvjetništva primljen veći broj predmeta nego godinu dana ranije, s time da je održan kontinuitet rješavanja većeg broja predmeta u odnosu na broj primljenih predmeta u izvještajnom razdoblju, pri čemu se broj neriješenih predmeta na svim razinama smanjuje ili je na istoj razini kao i prethodne izvještajne godine.

Pregled pokazatelja uspješnosti rada po razinama državnih odvjetništava

Državna odvjetništva	Godina	CR	DT	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Primljeno po zamjeniku/savjetniku	Broj riješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku	Broj neriješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku
ODO	2017.	99%	154,3	500,5	310,8	306,3	129,5
	2018.	105%	142,3	474	300,8	314,8	122,7
	2019.	101%	83,3	416,6	425,4	430,7	98,3
	2020.	100%	74,3	415,7	414,6	415,9	84,7
	2021.	100%	69,3	467,2	390,3	391,6	74,4
ŽDO	2017.	101%	64,6	177	172,2	173,5	30,7
	2018.	102%	55,4	170	185,1	188,5	28,6
	2019.	103%	41,3	163	193,7	199,6	22,6
	2020.	99%	45,4	159,1	201,1	199,6	24,8
	2021.	100%	39,4	164,7	211,3	212	22,9
USKOK	2017.	101%	187,7	35,5	41,9	42,5	21,8
	2018.	105%	173,7	33,5	42,6	44,5	21,2
	2019.	105%	146,4	35	44,4	46,5	18,6
	2020.	104%	63,8	32,26	103,5	107,7	15,7
	2021.	96%	76,7	36,5	94,6	90,6	19
DORH	2017.	100%	174,7	25	203,7	202,8	97,1
	2018.	104%	154,9	24	210	218,4	92,7
	2019.	111%	105,5	31,3	170,5	188,8	54,6
	2020.	100%	84,5	33,5	166,3	166,7	38,6
	2021.	103%	58,9	29,7	215,4	221,3	35,7

*procjena temeljem dostupnih podataka u informacijskom sustavu državnog odvjetništva

Analizom indikatora uspješnosti u proteklih pet godina zaključuje se da su državna odvjetništva na svim razinama zadržala visoku učinkovitost, jer je prosječna stopa ažurnosti (CR) 100 %, što znači da je broj riješenih predmeta jednak broju zaprimljenih predmeta u toj godini, dok se vrijeme potrebno za donošenje odluke (DT) neprekidno skraćuje.

1. siječnja 2020. stupio je na snagu novi Poslovnik državnog odvjetništva, kojim su ustanovljene nove vrste predmeta, slijedom čega podatke iz ranijih godina nije moguće konzistentno uspoređivati. Također, zadnje dvije godine pandemija COVID-19 te potres u Zagrebu i na Banovini utjecali su na rad svih državnih tijela, policije i sudova, što se neizbježno odrazilo i na rad državnog odvjetništva.

3.2. Pregled kretanja predmeta po godinama i po vrsti predmeta u državnom odvjetništvu

Budući da se postupak i način rada na kaznenim predmetima razlikuje od postupanja i načina rada na građanskim i upravnim predmetima u svim državnim odvjetništvima, izuzev USKOK-a, ustanovljeni su kazneni i građansko-upravni odjel.

Prikazom rada kaznenog odjela obuhvaćeni su predmeti kaznenih prijava, predmeti istraga, istraživanja, optuženja, predmeti drugostupanjskog postupka, kao i predmeti zahtjeva za zaštitu zakonitosti u kaznenim postupcima, predmeti zahtjeva za zaštitu zakonitosti u prekršajnim postupcima te razni kazneni predmeti.

U prikaz rada građansko-upravnih odjela uključeni su predmeti mirnog rješavanja spora, parnični, ovršni predmeti, stečaj potrošača, stečaj, izvanparnični predmeti, upravni predmeti, upravni sporovi, zahtjevi za preispitivanje pravomoćne presude i predmeti iz upisnika raznih predmeta.

Pregled kretanja predmeta po vrsti s indikatorima

Vrsta predmeta	Godina	Kretanje predmeta				CR	DT
		Na početku	Primljeno	Riješeno	Neriješeno		
Kazneni	2017.	59.279	118.450	112.896	64.833	95%	209,6
	2018.	64.833	109.559	113.705	60.687	104%	194,8
	2019.	43.734	128.851	131.552	41.032	102%	113,8
	2020.	34.482	137.268	136.291	35.458	99%	95
	2021.	35.602	135.389	135.059	35.932	100%	97,1
Građansko-upravni	2017.	12.110	74.171	77.678	8.603	105%	40,4
	2018.	8.603	70.951	74.273	5.281	105%	26
	2019.	7.056	86.837	87.946	5.947	101%	24,7
	2020.	6.506	75.981	76.980	5.507	101%	26,1
	2021.	5.402	91.619	92.691	4.330	101%	17,1

*procjena temeljem dostupnih podataka u informacijskom sustavu državnog odvjetništva

Podatci u gornjoj tablici pokazuju da je značajno porastao broj novih predmeta u građansko-upravnim odjelima. Naime, građansko upravni odjeli su 2021. godini zaprimili čak 15.638 predmeta ili 20,6 % predmeta više nego tijekom 2020. godine.

Kretanje predmeta u općinskim državnim odvjetništvima po vrsti predmeta s indikatorima

Godina	ODO	Primljeno	Riješeno	Neriješeno	CR	DT
2017.	KO	93.546	88.567	57.709	95%	237,8
	GUO	62.008	64.716	7.086	104%	40
2018.	KO	85.125	88.737	54.097	104%	222,5
	GUO	57.450	60.463	4.073	105%	24,6
2019.	KO	102.525	104.357	35.807	102%	125,2
	GUO	74.704	75.080	5.133	101%	25
2020.	KO	137.268	136.291	35.458	99%	95
	GUO	75.981	76.980	5.507	101%	26,1
2021.	KO	104.660	104.244	31.188	100%	109,2
	GUO	77.690	78.699	3.549	101%	16,5

Iz tabličnog prikaza vidljivo je da općinska državna odvjetništva imaju u radu više kaznenih predmeta nego građanskih i upravnih predmeta, ali se broj novih predmeta u građansko-upravnim odjelima povećava. Maksimalnim zalaganjem rješavatelja uspjeli smo prosječnu stopu ažurnosti zadržati na 100 %, vrijeme rješavanja kontinuirano se skraćuje, što je rezultiralo smanjenjem broja neriješenih predmeta.

Kretanje predmeta u županijskim državnim odvjetništvima po vrsti predmeta s indikatorima

Godina	ŽDO	Primljeno	Riješeno	Neriješeno	CR	DT
2017.	KO	19.283	18.704	4.254	97%	83
	GUO	11.204	12.010	1.185	107%	36
2018.	KO	19.070	19.516	3.808	102%	71,2
	GUO	12.398	12.528	1.055	101%	30,7
2019.	KO	20.754	20.876	3.119	101%	54,5
	GUO	10.825	11.660	563	108%	17,6
2020.	KO	22.855	22.577	3.408	99%	55,1
	GUO	9.140	9.181	546	100%	21,7
2021.	KO	22.496	22.649	3.209	101%	51,7
	GUO	12.310	12.276	560	100%	16,7

Kretanje broja primljenih i riješenih kaznenih predmeta iz nadležnosti županijskih državnih odvjetništava odgovara kretanju kaznenih predmeta na općinskoj razini, ali se broj riješenih predmeta konstantno povećava, zbog čega se broj neriješenih predmeta smanjuje. Ove pozitivne trendove potvrđuju i indikatori učinkovitosti. U 2021. godini vrijeme potrebno za rješavanje neriješenih kaznenih predmeta iznosi prosječno 51,7 dana, a za rješavanje svih neriješenih predmeta u građansko-upravnim odjelima samo 16,7 dana.

U izvještajnom je razdoblju zapaženo znatno povećanje zaprimljenih predmeta u građansko-upravne odjele u kojima je zaprimljeno 3.170 predmeta, odnosno 34,6 % više nego 2020. godine. Usprkos tako velikom povećanju broja zaprimljenih predmeta zadržana je visoka stopa ažurnosti od 100 %. U kaznenim je odjelima riješeno više predmeta nego što je primljeno, te je stopa ažurnosti povećana s 99 % u 2020. godini na 101 %, koliko iznosi u 2021. godini.

Kretanje predmeta USKOK-a s indikatorima

Godina	Primljeno	Riješeno	Neriješeno	CR	DT
2017.	1.487	1.507	775	101%	187,7
2018.	1.427	1.492	710	105%	173,7
2019.	1.553	1.626	652	105%	146,4
2020.	3.338	3.473	607	104%	63,8
2021.	3.454	3.308	695	96%	76,7

Podatci o kretanju predmeta USKOK-a za razdoblje od 2017. do 2019. godine temeljili su se na ručno vođenim evidencijama u pisanim upisnicima. USKOK je tek u travnju 2020. godine uključen u informatički sustav CTS, što je zajedno s činjenicom novog statističkog praćenja rada i primjenom novog Poslovnika kojim su uvedene nove vrste predmeta dovelo do faktične nemogućnosti realne komparacije podataka.

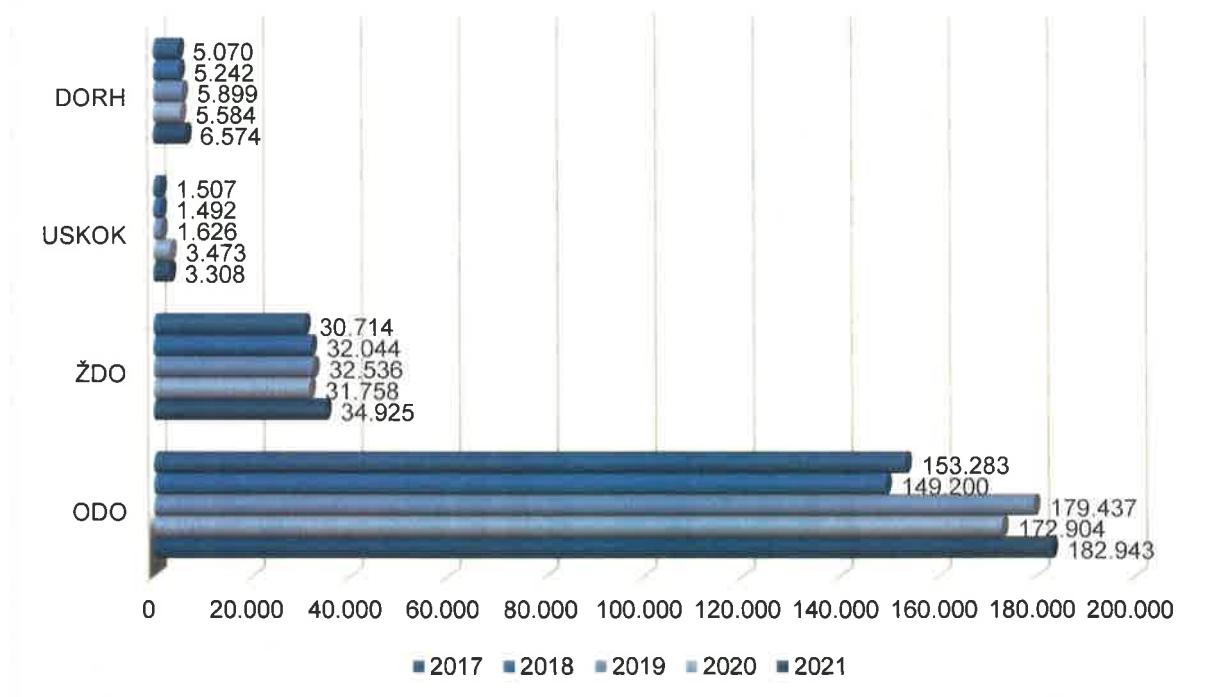
Kretanje predmeta u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske po vrsti predmeta s indikatorima

Godina	DORH	Primljeno	Riješeno	Neriješeno	CR	DT
2017.	KO	4.134	4.118	2.095	100%	185,7
	GUO	959	952	332	99%	127,3
2018.	KO	3.937	3.960	2.072	101%	191
	GUO	1.103	1.282	153	116%	43,6
2019.	KO	4.019	4.693	1.454	117%	113,1
	GUO	1.308	1.203	254	92%	77,1
2020.	KO	4.141	4.226	975	102%	84,2
	GUO	1.387	1.351	282	97%	76,2
2021.	KO	4.779	4.858	840	102%	63,1
	GUO	1.551	1.673	160	108%	34,9

U gornjoj tablici dan je brojčani prikaz primljenih i riješenih predmeta u petogodišnjem razdoblju u kaznenom odjelu i građansko upravnom odjelu Državnog odvjetništva Republike Hrvatske. Usprkos nedovoljnom broju zamjenika, pojačanim zalaganjem zamjenika obaju odjela broj neriješenih predmeta kontinuirano se smanjuje te se kontinuirano skraćuje vrijeme potrebno za donošenje odluke. Zadržana je visoka stopa ažurnosti, koja iznosi 102 % u kaznenom odjelu, dok je stopa ažurnosti u građansko-upravnom odjelu dodatno povećana na čak 108 %.

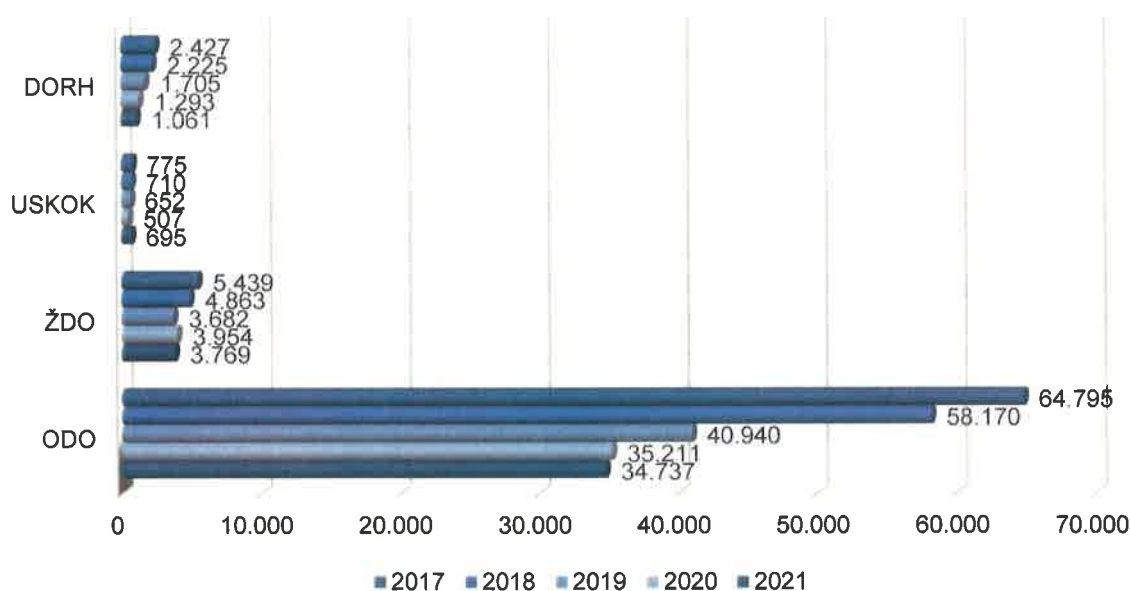
3.3. Pregled kretanja riješenih i neriješenih predmeta po godinama

Prikaz riješenih predmeta po državnim odvjetništvima

Broj riješenih predmeta na svim razinama državnog odvjetništva pokazuje mala odstupanja. Iznimka je USKOK zbog već iznesenih razloga. Na grafikonu se uočava velik porast riješenih predmeta u 2019. godini kada je do povećanja primljenih i riješenih predmeta u općinskim državnim odvjetništvima došlo dijelom zbog unosa starih predmeta koji nisu bili uneseni u informacijski sustav CTS i prijenosa predmeta na novoosnovana državna odvjetništva, o čemu je izvještavano u izvješću o radu u 2019. godini. Usporedbom podataka za 2020. i 2021. godini vidljivo je da je broj riješenih predmeta veći u 2021. godini nego u 2020. godini.

Prikaz neriješenih predmeta po državnim odvjetništvima

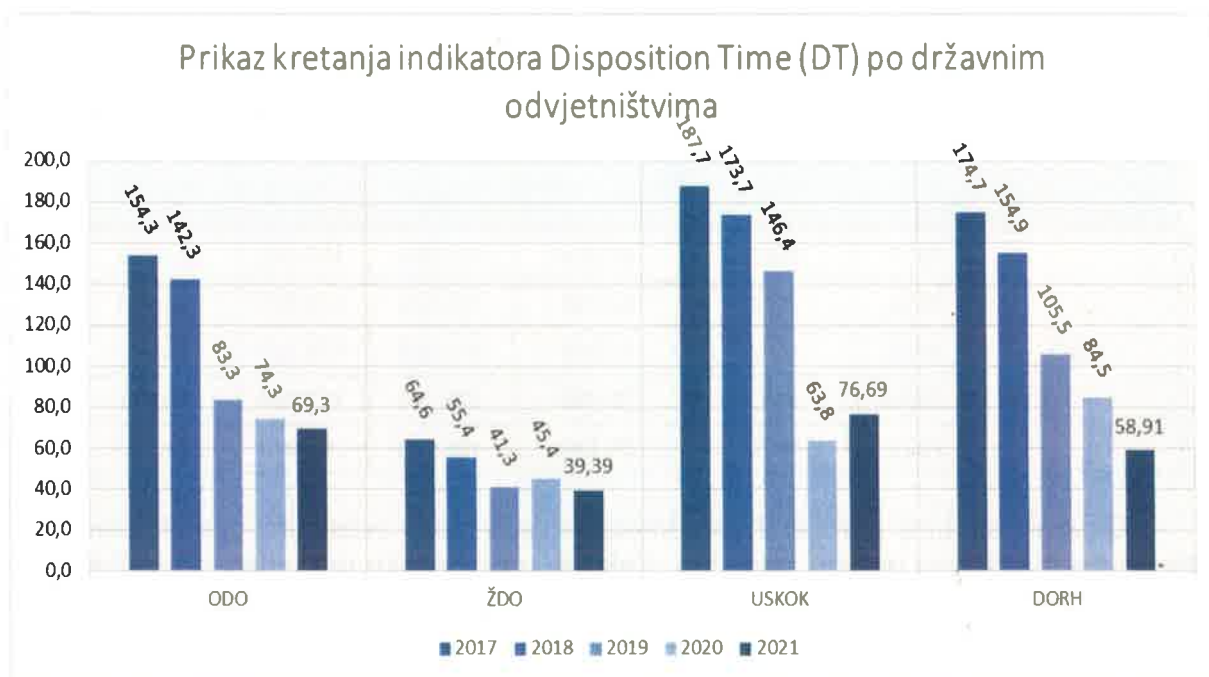

U promatranom razdoblju broj neriješenih predmeta na svim razinama državnog odvjetništva u pravilu se smanjio.

Prikaz kretanja Clearance Rate (CR) po državnim odvjetništvima

Promatrajući rad državnih odvjetništava kroz stopu ažurnosti (CR), vidljivo je da ona u općinskim i županijskim državnim odvjetništvima iznosi 100 %, tek nešto manja stopa ažurnosti je u USKOK-u i iznosi 96 %, dok je u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske stopa ažurnosti 103 % iako su sva državna odvjetništva tijekom 2021. godine radila u znatno otežanim uvjetima.

Analiza kretanja pokazatelja vremena rješavanja predmeta (DT) na svim razinama i u DORH-u u promatranom razdoblju pokazuje da se vrijeme rješavanja predmeta skraćuje.

4. Podatci o kretanju predmeta općinskih državnih odvjetništava

4.1. Opći pregled kretanja predmeta

Opći pregled kretanja predmeta općinskih državnih odvjetništava

Vrsta državnog odvjetništva	Godina	Broj zamjenika/ savjetnika – stvarna prisutnost	Kretanje predmeta			
			Na početku	Primljeno	Riješeno	Neriješeno
ODO	2017.	500,5	62.524	155.554	153.283	64.795
	2018.	474	64.795	142.575	149.200	58.170
	2019.	416,6	43.148	177.229	179.437	40.940
	2020.	415,7	35.768	172.348	172.904	35.211
	2021.	467,2	35.330	182.350	182.943	34.737

Ukupan se broj primljenih predmeta u općinskim državnim odvjetništvima u odnosu na prethodnu godinu povećao. Tako je u općinskim državnim odvjetništvima tijekom 2021. godine primljeno 10.039 predmeta više nego u prošlom izvještajnom razdoblju, ali je i broj riješenih predmeta povećan upravo za 10.039.

Godina	Broj predmeta u postupku pred sudom i JPT	Ukupan broj predmeta u kojima postupak vodi i u postupku sudjeluje državno odvjetništvo
2017.	170.362	319.732
2018.	196.658	344.248
2019.	226.309	371.535
2020.	261.122	404.008
2021.	231.084	388.483

U gornjoj tablici prikazan je broj predmeta u kojima se nakon donošenja državnoodvjetničke odluke, a nakon čega se predmet iskazuje riješenim u državnom odvjetništvu, postupak nastavlja i vodi pred nadležnim sudom ili javnopravnim tijelom kako bi se mogao sagledati sveukupan opseg rada i opterećenja općinskih državnih odvjetništava.

Opći pregled pokazatelja uspješnosti rada općinskih državnih odvjetništava

Državna odvjetništva	Godina	CR	DT	Broj zamjenika /savjetnika – stvarna prisutnost	Primljeno po zamjeniku/savjetniku	Broj riješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku	Broj neriješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku
ODO	2017.	99%	154,3	500,5	310,8	306,3	129,5
	2018.	105%	142,3	474	300,8	314,8	122,7
	2019.	101%	83,3	416,6	425,4	430,7	98,3
	2020.	100%	74,3	415,7	414,6	415,9	84,7
	2021.	100%	69,3	467,2	390,3	391,6	74,4

Iako je broj stvarno prisutnih rješavatelja u općinskim državnim odvjetništvima tijekom 2021. godine iznosio 80,7 %, što znači da gotovo 20 % rješavatelja nije bilo prisutno na radu, zadržana je stopa ažurnosti od 100 %.

4.2. Pregled kretanja predmeta za 2021. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta

Pregled kretanja predmeta općinskih državnih odvjetništava po vrstama predmeta s indikatorima

Vrsta predmeta	Kretanje predmeta u 2021. godini			CR	DT
	Primljeno	Riješeno	Neriješeno		
Kazneni predmeti					
Upisnici kaznenih prijava (KP-DO, KPmp-DO, KPm-DO, KPz-DO, KPn-DO, PP-DO)	52.657	53.101	18.049	101%	124,1
Upisnici istraga, pripremnih postupaka i istraživanja (Kis-DO, Kpp-DO, Kir-DO, Kdr-DO)	15.137	14.916	3.516	99%	86
Drugi kazneni upisnici (Kid-DO, Kmp-DO, Kuo-DO, KR-DO)	19.634	18.995	9.623	97%	184,9
Upisnici predmeta pred sudom (KO-DO, Komp-DO, Kom-DO, KOz-DO)	17.232	17.232		100%	
Ukupno kazneni	104.660	104.244	31.188	100%	109,2
Građansko-upravni predmeti					
Parnični predmeti (P-DO)	6.390	6.641	284	104%	15,6
Predmeti prevencije (N-DO)	14.929	15.135	1.035	101%	25
Ovršni predmeti (O-DO)	21.447	21.505	841	100%	14,3
Izvanparnični predmeti (Ip-DO)	22.716	22.895	778	101%	12,4
Stečaj potrošača (Sp-DO)	1.679	1.689	34	101%	7,3
Pravna mišljenja (M-DO)	2.095	2.105	66	100%	11,4
Upravni predmeti (U-DO)	3.618	3.727	143	103%	14
Ostali predmeti	4.816	5.002	368	104%	26,9
Ukupno građansko-upravni	77.690	78.699	3.549	101%	16,5

Gornja tablica prikazuje predmete općinskih državnih odvjetništava po vrsti. Od kaznenih predmeta najzastupljeniji su predmeti kaznenih prijava protiv poznatih punoljetnih počinitelja. Među građanskim i upravnim predmetima najveći je broj izvanparničnih i ovršnih predmeta.

Prosječna stopa ažurnosti kod kaznenih predmeta iznosi 100 %, što znači da je riješeno onoliko predmeta koliko je i primljeno u izvještajnom razdoblju.

Kod građanskih i upravnih predmeta prosječna stopa ažurnosti je 101 %, s time da je vrijeme rješavanja najdulje kod predmeta prevencije i ostalih predmeta gdje je za donošenje odluke potrebno tek 27 dana.

4.3. Pregled kretanja predmeta na općinskim državnim odvjetništvima u 2021. godini – pojedinačno

Pregled kretanja predmeta po pojedinom općinskom državnom odvjetništvu

Državno odvjetništvo	Ukupno neriješeno na 31.12. 2020.	Ukupno primijeno	Ukupno riješeno	Ukupno neriješeno na 31. 12. 2021.
ODO u Bjelovaru	846	6.688	6.722	812
ODO u Čakovcu	582	4.023	3.936	669
ODO u Dubrovniku	722	4.042	3.992	772
ODO u Gospiću	487	2.747	2.901	333
ODO u Karlovcu	863	6.502	6.550	815
ODO u Koprivnici	388	3.301	3.199	490
ODO u Metkoviću	497	2.035	2.184	348
ODO u Novom Zagrebu	2.226	6.927	6.831	2.322
ODO u Osijeku	1.112	10.897	10.932	1.077
ODO u Pazinu	1.477	5.210	5.649	1.038
ODO u Požegi	232	2.149	2.146	235
ODO u Puli-Pola	1.863	7.387	7.777	1.473
ODO u Rijeci	2.545	14.421	14.552	2.414
ODO u Slavonskom Brodu	679	6.168	6.120	727
ODO u Sisku	1.804	7.560	7.639	1.725
ODO u Splitu	2.945	17.569	17.043	3.471
ODO u Šibeniku	1.054	5.845	5.738	1.161
ODO u Varaždinu	979	5.566	5.681	864
ODO u Velikoj Gorici	979	3.817	3.864	932
ODO u Vinkovcima	620	4.533	4.553	600
ODO u Virovitici	361	4.262	4.477	146
ODO u Vukovaru	383	3.394	3.410	367
ODO u Zadru	2.327	10.124	10.069	2.382
ODO u Zlataru	640	3.467	3.298	809
ODO u Zagrebu	8.720	33.716	33.680	8.756
Ukupno općinska državna odvjetništva	35.331	182.350	182.943	34.738
Prosjek	1.358,9	7.013,5	7.036,3	1.336,1

U gornjoj je tablici prikazano kretanje predmeta u 2021. godini za svako općinsko državno odvjetništvo. Podatci pokazuju da su općinska državna odvjetništva smanjila ukupan broj neriješenih predmeta.

Pregled pokazatelja uspješnosti rada općinskih državnih odvjetništava pojedinačno po državnim odvjetništvima

Državno odvjetništvo	Broj zamjenika i savjetnika u DO	Stvarna prisutnost rješavatelja	Riješeno po zamjeniku/savjetniku	Neriješeno po zamjeniku/savjetniku	CR	DT
ODO u Bjelovaru	19	17,6	381,9	46,1	101%	44,1
ODO u Čakovcu	12	9,5	414,3	70,4	98%	62
ODO u Dubrovniku	11	8,4	475,2	91,9	99%	70,6
ODO u Gospiću	8	6	485,9	55,8	106%	41,9
ODO u Karlovcu	22	18	365,9	45,5	101%	45,4
ODO u Koprivnici	11	8	410,1	62,8	97%	55,9
ODO u Metkoviću	5	5	436,8	69,6	107%	58,2
ODO u Novom Zagrebu	25	20	346,8	117,9	99%	124,1
ODO u Osijeku	42	33	331,3	32,6	100%	36
ODO u Pazinu	15	12	470,8	86,5	108%	67,1
ODO u Požezi	7	5,9	364,3	39,9	100%	40
ODO u Puli-Pola	22	19	410,4	77,7	105%	69,1
ODO u Rijeci	46	39,9	364,7	60,5	101%	60,5
ODO u Slavonskom Brodu	17	13,8	443,5	52,7	99%	43,4
ODO u Sisku	22	18,6	410,7	92,7	101%	82,4
ODO u Splitu	60	42,6	400,1	81,5	97%	74,3
ODO u Šibeniku	17	15,4	372,6	75,4	98%	73,9
ODO u Varaždinu	17	18,9	300,6	45,7	102%	55,5
ODO u Velikoj Gorici	15	10,5	368	88,8	101%	88
ODO u Vinkovcima	10	11,8	387,5	51,1	100%	48,1
ODO u Virovitici	11	11	407	13,3	105%	11,9
ODO u Vukovaru	12	9,4	362,8	39	100%	39,3
ODO u Zadru	21	19,4	519	122,8	99%	86,3
ODO u Zlataru	9	7,9	417,5	102,4	95%	89,5
ODO u Zagrebu	123	86,3	390,2	101,4	100%	94,9
Ukupno općinska državna odvjetništva	579	467,2	391,6	74,4	100%	69,3
Prosjek	22,3	18				

U ovoj tablici prikazani su indikatori uspješnosti (CR i DT) u radu pojedinih općinskih državnih odvjetništava za izvještajnu godinu prema broju riješenih predmeta po rješavatelju (zamjeniku državnog odvjetnika/državnoodvjetničkom savjetniku). Usprkos otežanim uvjetima rada državna odvjetništva zadržala su visoku stopu ažurnosti koja prosječno iznosi 100%. Vrijeme potrebno za rješavanje predmeta dodatno se skratilo s prosječnih 74,3 dana u 2020. godini na 69,3 dana u 2021. godini.

5. Podatci o kretanju predmeta na županijskim državnim odvjetništvima

5.1. Opći pregled kretanja predmeta

Opći pregled kretanja predmeta županijskih državnih odvjetništava

Vrsta državnog odvjetništva	Godina	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Kretanje predmeta			
			Na početku	Primljeno	Riješeno	Neriješeno
Županijska državna odvjetništva	2017.	177	5.666	30.487	30.714	5.439
	2018.	170	5.439	31.468	32.044	4.863
	2019.	163	4.640	31.579	32.536	3.682
	2020.	159	3.717	31.995	31.758	3.954
	2021.	165	3.888	34.806	34.925	3.769

Iz podataka u gornjoj tablici vidljivo je da županijska državna odvjetništva kontinuirano u proteklih pet godina zaprimaju sve veći broj predmeta. Najviše predmeta u proteklom petogodišnjem razdoblju primljeno je upravo 2021. godine kada je zaprimljeno 2811 predmeta više nego prethodne godine. Broj riješenih predmeta također se kontinuirano povećava. Tako su županijska državna odvjetništva usprkos znatno otežanim uvjetima rada u izvještajnom razdoblju riješila 3167 predmeta više nego tijekom 2020. godine, dok je ukupan broj neriješenih predmeta smanjen.

Godina	Broj predmeta u postupku pred sudom i JPT	Ukupan broj predmeta u kojima postupak vodi i u postupku sudjeluje državno odvjetništvo
2017.	15.372	57.174
2018.	18.475	60.491
2019.	19.504	63.470
2020.	21.951	54.191
2021.	21.648	54.083

U gornjoj tablici prikazan je broj predmeta u kojima se nakon donošenja državnoodvjetničke odluke, a nakon čega se predmet iskazuje riješenim u državnom odvjetništvu, postupak dalje vodi pred nadležnim sudom ili javnopravnim tijelom, pred kojima državna odvjetništva poduzimaju državnoodvjetničke radnje, a kako bi se mogao sagledati sveukupan opseg rada i opterećenja županijskih državnih odvjetništava.

Opći pregled pokazatelja uspješnosti rada županijskih državnih odvjetništava

Državna odvjetništva	Godina	CR	DT	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Primljeno po zamjeniku/savjetniku	Broj riješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku	Broj neriješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku
ŽDO	2017.	101%	64,6	177	172,2	173,5	30,7
	2018.	102%	55,4	170	185,1	188,5	28,6
	2019.	103%	41,3	163	193,7	199,6	22,6
	2020.	99%	45,4	159	201,1	199,6	24,8
	2021.	100%	39,4	164,7	211,3	212	22,9

U 2021. godini stopa ažurnosti na razini županijskih državnih odvjetništava s prošlogodišnjih je 99 % poboljšana i iznosi 100 %. Broj primljenih predmeta po rješavatelju povećan je u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, ali je istodobno povećan i broj riješenih predmeta, zbog čega se broj neriješenih predmeta smanjio.

5.2. Pregled kretanja predmeta za 2021. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta

Pregled kretanja predmeta županijskih državnih odvjetništava po vrstama predmeta s indikatorima

Vrsta predmeta	Kretanje predmeta u 2021. godini			CR	DT
	Primljeno	Riješeno	Neriješeno		
Kazneni predmeti					
Upisnici kaznenih prijava (KP-DO, KPmp-DO, Kpm-DO, KPz-DO, KPn-DO)	1.331	1.424	1.036	107%	265,5
Upisnici istraga, pripremnih postupaka i istraživanja (Kis-DO, Kpp-DO, Kdr-DO)	2.260	2.291	348	101%	55,4
Upisnik pravnih lijekova (KŽ-DO)	7.666	7.609	83	99%	4
Drugi kazneni upisnici (Kid-DO, Kmp-DO, Kuo-DO, Ksm-DO, KR-DO)	10.590	10.676	1.742	101%	59,6
Upisnici predmeta pred sudom (KO-DO, Komp-DO, Kom-DO, KOz-DO)	649	649		100%	
Ukupno kazneni	22.496	22.649	3.209	101%	51,7
Građansko-upravni predmeti					
Parnični predmeti (P-DO)	475	477	27	100%	20,7
Predmeti prevencije (N-DO)	821	813	143	99%	64,2
Ovršni predmeti (O-DO)	102	103	3	101%	10,6
Stečajni predmeti (S-DO)	5.215	5.178	198	99%	14
Izvanparnični predmeti (Ip-DO)	455	456	2	100%	1,6
Pravna mišljenja (M-DO)	1.486	1.483	35	100%	8,6
Upravni sporovi (Us-DO)	1.490	1.483	27	100%	6,6
Ostali predmeti	2.266	2.283	125	101%	20
Ukupno građansko-upravni	12.310	12.276	560	100%	16,7

U radu županijskih državnih odvjetništava od kaznenih predmeta najveći je broj tzv. drugih kaznenih predmeta i predmeta pravnih lijekova, dok je od građanskih i upravnih predmeta najveći broj stečajnih predmeta, predmeta pravnih mišljenja i predmeta prevencije.

Prosječna stopa ažurnosti za kaznene je predmete povećana s prosječne stope od 95 %, koliko je iznosila u 2020. godini, na prosječnu stopu od 101 %, u 2021. godini. Posebno se ukazuje na to da je prosječna stopa rješavanja predmeta iz upisnika kaznenih prijava znatno povećana, i to s 80 %, koliko je iznosila u 2020. godini, na čak 107 % u izvještajnom razdoblju. Prosječna stopa ažurnosti za građanske i upravne predmete zadržana je i iznosi 100 %.

5.3. Pregled kretanja predmeta županijskih državnih odvjetništava u 2021. godini – pojedinačno

Pregled kretanja predmeta po pojedinom županijskom državnom odvjetništvu

Državno odvjetništvo	Ukupno neriješeno na 31. 12. 2020.	Ukupno primljeno	Ukupno riješeno	Ukupno neriješeno na 31. 12. 2021.
ŽDO u Bjelovaru	135	1.989	2.012	112
ŽDO u Dubrovniku	107	1.100	1.093	114
ŽDO u Karlovcu	97	1.525	1.507	115
ŽDO u Osijeku	445	2.377	2.448	374
ŽDO u Puli-Pola	116	3.099	3.089	126
ŽDO u Rijeci	215	2.193	2.220	188
ŽDO u Sisku	90	1.470	1.486	74
ŽDO u Slavonskom Brodu	84	1.253	1.254	83
ŽDO u Splitu	419	4.424	4.435	408
ŽDO u Šibeniku	123	1.264	1.278	109
ŽDO u Varaždinu	157	2.657	2.654	160
ŽDO u Velikoj Gorici	202	2.063	2.043	222
ŽDO u Vukovaru	103	1.365	1.339	129
ŽDO u Zadru	143	1.596	1.614	125
ŽDO u Zagrebu	1.451	6.431	6.453	1.429
Ukupno županijska državna odvjetništva	3.887	34.806	34.925	3.768
Prosjek	259,13	2.320,40	2.328,33	251,20

Pojedinačni pregled kretanja predmeta županijskih državnih odvjetništava pokazuje da je Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, kao najveće županijsko državno odvjetništvo u Republici Hrvatskoj, promatrajući u apsolutnom broju, primilo i riješilo najveći apsolutni broj predmeta. Slijede ga županijsko državno odvjetništvo u Splitu, Puli i Varaždinu.

Pregled pokazatelja uspješnosti rada županijskih državnih odvjetništava pojedinačno po državnim odvjetništvima

Državno odvjetništvo	Broj zamjenika i savjetnika u DO	Stvarna prisutnost rješavatelja	Riješeno po zamjeniku/ savjetniku	Neriješeno po zamjeniku/ savjetniku	CR	DT
ŽDO u Bjelovaru	10	8,5	236,7	13,2	101%	20,3
ŽDO u Dubrovniku	5	5	218,6	22,8	99%	38,1
ŽDO u Karlovcu	6	5,7	263	20,1	99%	27,9
ŽDO u Osijeku	24	19,3	127,2	19,4	103%	55,8
ŽDO u Puli-Pola	13	7,8	397,6	16,2	100%	14,9
ŽDO u Rijeci	18	14,5	153,1	13	101%	30,9
ŽDO u Sisku	9	6,5	228,6	11,4	101%	18,2
ŽDO u Slavanskom Brodu	7	6,2	202,9	13,4	100%	24,2
ŽDO u Splitu	20	13,1	339,1	31,2	100%	33,6
ŽDO u Šibeniku	6	5,5	232,4	19,8	101%	31,1
ŽDO u Varaždinu	18	13	204,2	12,3	100%	22
ŽDO u Velikoj Gorici	9	7,9	260,3	28,3	99%	39,7
ŽDO u Vukovaru	9	6,2	215,6	20,8	98%	35,2
ŽDO u Zadru	7	6,7	240,9	18,7	101%	28,3
ŽDO u Zagrebu	57	39	165,7	36,7	100%	80,8
Ukupno županijska državna odvjetništva	218	164,7	212	22,9	100%	39,4
Prosjeak	14,5	11				

U gornjoj tablici prikazani su indikatori uspješnosti (CR i DT) u radu pojedinih županijskih državnih odvjetništava za 2021. godinu. Prosječna stopa ažurnost je 100 % i povećana je u odnosu na 2020. godinu kada je prosječna stopa ažurnosti iznosila 99 %. Prosječno vrijeme potrebno za rješavanje neriješenih predmeta smanjeno je na 39,4 dana u odnosu na prethodnu godinu, kada je iznosilo 45,4 dana.

6. Podatci o kretanju predmeta u Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranoga kriminaliteta (USKOK)

6.1. Opći pregled kretanja predmeta

Opći pregled kretanja predmeta USKOK-a

Vrsta državnog odvjetništva	Godina	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Kretanje predmeta				Broj predmeta u postupku pred sudom ili upravnim tijelima	Ukupan broj predmeta u kojima postupak vodi ili u postupku sudjeluje državno odvjetništvo
			Na početku	Primljeno	Riješeno	Neriješeno		
USKOK	2017.	35,5	795	1.487	1.507	775	342	2.688
	2018.	33,5	775	1.427	1.492	710	352	2.610
	2019.	35	725	1.553	1.626	652	371	2.635
	2020.	32,3	727	3.338	3.473	607	649	3.695
	2021.	36,5	549	3.454	3.308	695	527	4.611

Kako je USKOK tek 2020. godine počeo koristiti i raditi u informatičkom sustavu CTS kad je stupanjem na snagu novog Poslovnika uveden novi način praćenja rada na predmetima, nije moguće dati precizan komparativni prikaz. Međutim, za sagledavanje stvarne opterećenosti zamjenika ravnatelja valja uzeti u obzir prikazani podatak o 4611 predmeta u kojima se postupak vodi pred sudom, što je više od jednogodišnjeg priljeva novih predmeta Ureda. Zastupanje optužbe pred sudom u ovim predmetima iziskuje vrlo velik angažman i vrijeme, osobito kad se ima u vidu da su optužnice u velikom broju tih predmeta podignute pred više godina.

Opći pregled pokazatelja uspješnosti rada USKOK-a

Državna odvjetništva	Godina	CR	DT	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Primijeno po zamjeniku/savjetniku	Broj riješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku	Broj neriješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku
USKOK	2017.	101%	187,7	35,5	41,9	42,5	21,8
	2018.	105%	173,7	33,5	42,6	44,5	21,2
	2019.	105%	146,4	35	44,4	46,5	18,6
	2020.	104%	63,8	32,3	103,5	107,7	18,8
	2021.	96%	76,7	36,5	94,6	90,6	19

Podatci iz tablice pokazuju da je stopa ažurnosti usprkos znatno otežanim uvjetima rada, specifičnostima i složenosti predmeta iz nadležnosti USKOK-a u 2021. godini i dalje na visokoj razini od 96 %.

6.2. Pregled kretanja predmeta za 2021. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta

Pregled kretanja uskočkih predmeta po vrstama predmeta s indikatorima

Vrsta predmeta	Kretanje predmeta u 2021. godini			CR	DT
	Primljeno	Riješeno	Neriješeno		
Kazneni predmeti					
Upisnici kaznenih prijava (KP-US, KPn-US)	499	499	2	100%	1,5
Upisnici istraga (Kis-US, Kdr-US)	437	428	73	98%	62,3
Drugi kazneni upisnici (Kmp-US, KR-US)	2.438	2.301	620	94%	98,3
Upisnici predmeta pred sudom (KO-US)	80	80		100%	
UKUPNO	3.454	3.308	695	96%	76,7

U radu USKOK-a najveći je broj raznih kaznenih predmeta i predmeta kaznenih prijava protiv poznatih punoljetnih i pravnih osoba kod kojih je i najviša stopa ažurnosti i iznosi 100 %. Najniža stopa ažurnosti je u predmetima Kmp-US predmetima međunarodne pravne pomoći, u kojim predmetima USKOK ne može utjecati na brzinu dostavljanja traženih podataka od drugih nadležnih tijela izvan Republike Hrvatske.

7. Podatci o kretanju predmeta Državnog odvjetništva Republike Hrvatske (DORH)

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske na temelju odredbe članka 29. stavaka 4. i 5. Ustava Republike Hrvatske i članka 29. Zakona o državnom odvjetništvu, poduzima pravne radnje radi zaštite Ustava Republike Hrvatske i zakonitosti pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske, Vrhovnim sudom Republike Hrvatske, Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske, Visokim prekršajnim sudom Republike Hrvatske, Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske te stranim sudovima i drugim tijelima, osim kad je posebnim zakonom drukčije određeno.

Pored toga, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske daje mišljenja o nacrtima prijedloga zakona i drugih propisa važnih za ustrojstvo i rad državnog odvjetništva i obnašanje državnoodvjetničke dužnosti.

U Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske (DORH-u) ustrojena su dva odjela: Kazneni odjel i Građansko-upravni odjel te Ured Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske (u nastavku: Ured Glavnog državnog odvjetnika) kao posebna ustrojstvena jedinica.

Kazneni odjel nadležan je za postupanje u predmetima izvanrednog preispitivanja pravomoćne presude, sukoba nadležnosti sudova, preispitivanja sudskih odluka i sukoba nadležnosti, predmetima u drugostupanjskom postupku pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske, predmetima podizanja zahtjeva za zaštitu

zakonitosti u kaznenim i u prekršajnim postupcima, u drugostupanjskim predmetima te drugih raznih kaznenopravnih stvari.

Građansko-upravni odjel nadležan je za zastupanje Republike Hrvatske u imovinskim sporovima i drugim postupcima koji se vode pred stranim sudovima, međunarodnim i drugim tijelima kao što su međunarodne investicijske arbitraže, likvidacije stranih banaka i dr. te predmetima davanja pravnih mišljenja o pitanjima koja se odnose na imovinskopravne poslove, zaštitu imovine, prirodnih bogatstava, dijelova prirode, nekretnina, stvari i prava od osobitog značenja za Republiku Hrvatsku, daje mišljenja o pravnoj valjanosti određenih pravnih poslova na temelju posebnih propisa, daje mišljenja kojima izražava pravne stavove o primjeni pojedinih propisa kako bi se osigurala jedinstvena primjena zakona na cijelom teritoriju Republike Hrvatske te je nadležan za postupanje u predmetima podizanja prijedloga za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske te predmetima prevencije i izvansudskog rješavanja sporova.

U Uredu Glavnog državnog odvjetnika osim poslova državnoodvjetničke uprave obavljaju se i poslovi međunarodne pravne pomoći i suradnje, predmeti ustupa ili preuzimanja kaznenog progona, zamolnica, pritužbi na rad te se prate europski propisi, prati i analizira praksa Europskog suda za ljudska prava i sudova Europske unije.

Predmeti državnoodvjetničke uprave nisu obuhvaćeni ovim izvješćem. Međutim, treba istaknuti da je državno odvjetništvo hijerarhijski ustrojeno, zbog čega je vrlo velik broj ovih predmeta u radu Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, što zahtijeva značajan angažman i vrijeme.

7.1. Opći pregled kretanja predmeta

Opći pregled kretanja predmeta Državnog odvjetništva Republike Hrvatske

Vrsta državnog odvjetništva	Godina	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Kretanje predmeta			
			Na početku	Primljeno	Riješeno	Neriješeno
DORH	2017.	25	2.404	5.093	5.070	2.427
	2018.	24	2.427	5.040	5.242	2.225
	2019.	31,3	2.277	5.327	5.896	1.708
	2020.	33,5	1.306	5.571	5.584	1.293
	2021.	29,7	1.237	6.398	6.574	1.061

*procjena temeljem dostupnih podataka u informacijskom sustavu državnog odvjetništva

Broj predmeta u radu DORH-a od 2017. do 2021. godine kontinuirano se povećava, i to zbog povećanog priljeva novih predmeta. U 2021. godini riješeno je 990 predmeta više nego u prethodnom izvještajnom razdoblju te se ujedno smanjio broj neriješenih predmeta.

Godina	Broj predmeta u postupku pred sudom i JPT	Ukupan broj predmeta u kojima postupak vodi i u postupku sudjeluje državno odvjetništvo
2017.	38	10.550
2018.	44	10.483
2019.	38	9.001
2020.	52	9.642
2021.	1.177	10.455

*procjena temeljem dostupnih podataka u informacijskom sustavu državnog odvjetništva

U ovoj tablici prikazan je broj predmeta u kojima se nakon donošenja državnoodvjetničke odluke, dakle, nakon što je predmet riješen u DORH-u, postupak nastavlja i vodi pred nadležnim sudom, jer je samo na taj način moguće sagledati stvarnu opterećenost zamjenika.

Opći pregled pokazatelja uspješnosti rada Državnog odvjetništva Republike Hrvatske

Državna odvjetništva	Godina	CR	DT	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Primljeno po zamjeniku/savjetniku	Broj riješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku	Broj neriješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku
DORH	2017.	100%	174,7	25	203,7	202,8	97,1
	2018.	104%	154,9	24	210	218,4	92,7
	2019.	111%	105,7	31,3	170,5	188,7	54,7
	2020.	100%	84,5	33,5	166,3	166,7	38,6
	2021.	103%	58,9	29,7	215,4	221,3	35,7

Usprkos nedovoljnom broju zamjenika i otežanim okolnostima u kojima se radilo, stopa ažurnosti u 2021. godini je 103 %, dakle, viša nego godinu dana ranije, kada je iznosila 100 %.

Usporedbom podataka u petogodišnjem razdoblju zaključuje se da se broj riješenih predmeta po rješavatelju kontinuirano povećava te se istodobno smanjuje broj neriješenih predmeta. Vrijeme rješavanja se zahvaljujući dodatnim naporima rješavatelja neprekidno skraćuje.

7.2. Pregled kretanja predmeta za 2021. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta

Pregled kretanja predmeta po vrstama predmeta s indikatorima

Vrsta predmeta	Kretanje predmeta u 2021. godini			CR	DT
	Primijeno	Riješeno	Neriješeno		
Kazneni predmeti					
Upisnik kaznenih predmeta u drugostupanjskom postupku (Kž-DO)	1.695	1.702	18	100%	3,9
Upisnici zahtjeva za zaštitu zakonitosti (KZZ-DO, ZPP-DO)	188	224	154	119%	250,9
Drugi kazneni upisnici (KMp-DO, Kuo-DO, Ksm-DO, KR-DO)	2.896	2.932	668	101%	83,2
Ukupno kazneni	4.779	4.858	840	102%	63,1
Građansko-upravni predmeti					
Parnični predmeti/arbitraže (P-DO)	1	2	4	200%	730
Pravna mišljenja (M-DO)	210	222	19	106%	31,2
Zahtjevi za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude (GZ-DO)	397	427	43	108%	36,8
Ostali predmeti	943	1.022	94	108%	33,6
Ukupno građansko-upravni	1.551	1.673	160	108%	34,9

Iz podataka u gornjoj tablici vidljivo je da prosječna stopa ažurnosti u kaznenom odjelu iznosi 102 %, s time da je najviša kod predmeta zahtjeva za zaštitu zakonitosti u kaznenim i prekršajnim predmetima kod kojih je broj neriješenih predmeta značajno smanjen, a stopa ažurnosti je povećana na čak 119 %.

Vrijeme rješavanja je najduže upravo kod tih predmeta, budući da su to pravno najsloženiji predmeti s jedne strane, ali i zbog činjenice da okrivljenici nerijetko predlažu podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti te istodobno podnose i druge izvanredne pravne lijekove ili ustavne tužbe, pa spisi predmeta na temelju kojih se donosi državnoodvjetnička odluka određeno vrijeme nisu dostupni državnom odvjetništvu, jer se nalaze na rješavanju u sudovima.

Usprkos radu na predmetima investicijskih arbitraža, na kojima rade svi zamjenici građansko-upravnog odjela, a kod kojih je zbog njihove iznimne činjenične i pravne složenosti vrijeme rješavanja najduže, prosječna stopa ažurnosti kod građanskih i upravnih predmeta u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske također je značajno povećana i iznosi čak 108 %, za razliku od prethodne godine kada je iznosila 97 %.

II. REZULTATI RADA DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA ZA 2021. GODINU

8. Zbirni prikaz načina rješavanja kaznenih, građanskih i upravnih predmeta u 2021. godini za razdoblje od 2017. do 2021. godine

8.1. Zbirni prikaz rada i odluka u kaznenim i prekršajnim predmetima

Struktura prijavljenih poznatih osoba – sve osobe

Prijavljene osobe	2017.		2018.		2019.		2020.		2021.	
	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu
Odrasle osobe	33.425	42.375	30.595	40.966	31.287	42.008	34.213	43.903	35.666	45.605
Mlađi punoljetnici	2.020	2.714	1.955	2.654	1.984	2.567	2.529	3.543	2.294	2.899
Pravne osobe	1.263	1.906	1.188	1.986	1.165	2.113	1.345	2.358	1.283	2.271
Maloljetne osobe	1.883	2.355	1.416	1.837	1.476	1.913	1.839	2.397	1.857	2.234
UKUPNO	38.591	49.350	35.154	47.443	35.912	48.601	39.926	52.201	41.100	53.009

Tijekom 2021. godine državna odvjetništva zaprimila su 41.100 kaznenih prijava protiv poznatih počinitelja (sve fizičke i pravne osobe), što su 1174 prijavljene osobe više nego 2020. godine, kada je prijavljeno 39.926 osoba i predstavlja porast od 2,9 %.

Najveći broj kaznenih prijava odnosi se na poznate fizičke osobe – 39.817, što uključuje kaznene prijave protiv odraslih osoba (od navršene 21. godine života), mlađe punoljetne osobe (od 18. do 21. godine života) i maloljetnike (od 14. do 18. godine života). Navedene prijave bilježe porast od 3,2 % u odnosu na prethodnu godinu (2020. – 38.581 prijavljena fizička osoba).

U odnosu na pravne osobe u izvještajnom razdoblju prijavljene su 1283 osobe, što su 62 prijavljene osobe manje nego prethodne godine (2020. – 1345 prijavljenih pravnih osoba) i predstavlja pad od 4,6 %.

Kada se kretanje kriminaliteta poznatih počinitelja analizira po dobnim skupinama prijavljenih fizičkih osoba te u odnosu na prijavljene pravne osobe, vidljivo je da su i u 2021. godini najzastupljenije kaznene prijave podnesene protiv odraslih osoba s 35.666 prijava (86,8 %). Slijede mlađe punoljetne osobe s 2294 prijava (5,6 %), maloljetne osobe s 1857 prijava (4,5 %) te pravne osobe s 1283 prijave (3,1 %).

Struktura prijava protiv poznatih počinitelja ne pokazuje znatnija odstupanja u odnosu na prethodnu 2020. godinu, kada su kaznene prijave u odnosu na odrasle

osobe participirale s 85,7 %, mlađe punoljetne osobe s 6,3 %, maloljetne osobe s 4,6 % i pravne osobe s 3,4 %.

Struktura kriminaliteta

Kazneno djelo	Broj prijavljenih u 2020.	Broj prijavljenih u 2021.	Porast – pad
Članak 139. KZ/11	5.986	5.983 (14,6%)	>0,05%
Članak 228. KZ/11	3.488	3.387 (8,2%)	>2,9%
Članak 236. KZ/11	2.700	3.078 (7,5%)	<14%
Članak 229. KZ/11	2.079	2.001 (4,9%)	>3,8%
Članak 291. KZ/11	1.486	1.609 (3,9%)	<8,3%
Članak 177. KZ/11	1.371	1.415 (3,4%)	<4,1%
Članak 235. KZ/11	1.420	1.357 (3,3%)	>4,4%
Članak 227. KZ/11	1.322	1.352 (3,3%)	<2,3%
Članak 247. KZ/11	1.045	1.071 (2,6%)	<2,5%
Članak 326. KZ/11	774	1.041 (2,3%)	<34,5%
Ostalo	20.690	18.901 (46%)	
UKUPNO	39.926	41.100 (100%)	

Iz prikazanih podataka razvidno je da je u strukturi kriminaliteta najzastupljenije kazneno djelo protiv osobne slobode – prijetnja iz članka 139. Kaznenog zakona/11, dok se također brojčano ističu kaznena djela protiv imovine, i to kazneno djelo krađe iz članka 228. Kaznenog zakona, kazneno djelo prijevare iz članka 236. Kaznenog zakona/11, kazneno djelo teške krađe iz članka 229. Kaznenog zakona/11 te kazneno djelo oštećenja tuđe stvari iz članka 235. Kaznenog zakona/11. Sva navedena kaznena djela kaznena su djela iz općinske nadležnosti te glede njih u odnosu na 2020. godinu nema značajnijih odstupanja u strukturi kriminaliteta prijavljenih osoba.

Nadalje se u strukturi kriminaliteta brojčano ističu kazneno djelo zlorabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11, kazneno djelo povrede djetetovih prava iz članka 177. Kaznenog zakona/11, kazneno djelo izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu iz članka 227. Kaznenog zakona/11, kazneno djelo prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona/11 te kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. Kaznenog zakona/11.

Od prethodno istaknutih kaznenih djela, u odnosu na prošlogodišnje izvještajno razdoblje najizraženiji je porast udjela kaznenih djela iz članka 326. stavka Kaznenog zakona/11, i to za 34,5 %, a razlog za ovo povećanje leži u činjenici i nadalje aktualne migrantske krize i povećanog priljeva migranata prema zapadnoj Europi, kao i činjenici da je tijekom 2021. godine došlo do postupnog otvaranja granica popuštanjem mjera vezanih za epidemiju bolesti COVID-19, a kojima se ograničavalo kretanje i promet općenito.

Analiza porasta, odnosno pada zastupljenosti pojedinih kaznenih djela u odnosu na 2020. godinu dana je u posebnim poglavljima, i to u odnosu na kaznena

djela iz nadležnosti općinskih državnih u poglavlju 9.1., u odnosu na kaznena djela iz nadležnosti županijskih državnih odvjetništava u poglavlju 10.1. te u odnosu na kaznena djela iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u poglavlju 11.1.

8.1.1. Odluke povodom kaznene prijave

Odluke povodom kaznene prijave (bez maloljetnih osoba)

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Otvorena istraživanja	Odbačaj	Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Rješenje o provođenju istrage	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka
2017.	36.708	46.995	12.084		17.151	7.300	5.681	3.686		1.093	34.911
2018.	33.738	45.822	12.468		15.277	6.840	6.308	3.719		1.210	33.354
2019.	34.436	46.688	12.834		14.186	7.292	6.185	4.169		2.022	33.854
2020.	38.087	49.804	11.633	8.310	12.871	5.530	2.171	4.189	1.907	3.193	38.171
2021.	39.243	50.775	12.803	8.768	13.391	4.773	3.789	4.101	1.725	1.425	37.972

U 2021. godini Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, županijska državna odvjetništva i općinska državna odvjetništva (bez kaznenih prijava protiv maloljetnih osoba) zaprimila su ukupno 39.243 kaznene prijave, a kada se navedenom dodaju neriješene prijave iz 2020. godine, u radu su imala ukupno 50.775 prijava. Od ukupnog broja kaznenih prijava u radu riješene su 37.972 prijave (74,8 %), iz čega proizlazi da je tijekom ovog izvještajnog razdoblja došlo do blagog pada broja riješenih prijava u odnosu na prethodnu godinu (76,6 %), ali je vidljivo da je i nadalje zadržana visoka razina ažurnosti u radu državnih odvjetništava.

Na kraju izvještajnog razdoblja ostale su neriješene 12.803 prijave (25,2 %), kod kojih se najveći broj odnosi na prijave u kojima je u tijeku provođenje izvida koje je državni odvjetnik naložio policiji ili drugim državnim tijelima i pravnim osobama, a iz čega je vidljivo da ažurnost u radu državnog odvjetnika ovisi i o ažurnosti drugih tijela, dok samo u manjem broju slučajeva državni odvjetnik izvide provodi sam.

Od ukupnog broja riješenih kaznenih prijava – 37.972 (bez kaznenih prijava protiv maloljetnih osoba), 26.054 prijave (68,6 %) riješene su donošenjem meritorne državnoodvjetničke odluke (rješenje o odbačaju, optužnica te rješenje o provođenju istrage), broj otvorenih istraživanja (8.768) na razini je od 23,1 %, dok je 1725 prijava (4,5 %) riješeno ustupom predmeta drugom državnom odvjetništvu, a 1425 prijava (3,8 %) riješeno je na drugi način (spajanjem predmeta i sl.).

Po zastupljenosti u strukturi meritornih odluka (26.054) povodom kaznenih prijava protiv poznatih osoba (bez maloljetnih osoba) najzastupljenija su rješenja o odbačaju kaznenih prijava (13.391, odnosno 51,4 %), zatim slijede optužnice – neposredne optužnice i optužnice s kaznenim nalogom (8.562, odnosno 32,9 %) te rješenja o provođenju istrage (4.101, odnosno 15,7 %). Od sveukupnog broja podignutih optužnica, državna odvjetništva su tijekom 2021. godine u odnosu na 3789 osoba (44,3 %) zatražila od sudova izdavanje kaznenog naloga.

Posebno valja naglasiti da državno odvjetništvo u slučaju donošenja rješenja o odbačaju kaznene prijave postupa sukladno članu 55. Zakona o kaznenom postupku te oštećenicima, odnosno žrtvama dostavlja rješenja o odbačaju kaznene prijave s poukom o pravu na preuzimanje kaznenog progona.

Kao što je već napomenuto u prošlogodišnjem izvješću, iako iz podataka prikazanih u tablici „Odluke povodom kaznene prijave (bez maloljetnih osoba)” proizlazi da bi tijekom ovog i prošlogodišnjeg izvještajnog razdoblja u odnosu na izvještajna razdoblja od 2017. do 2019. godine došlo do značajnog pada broja rješenja o odbačaju te optužnica (kako neposrednih, tako i optužnica s kaznenim nalogom), značajnijih odstupanja u broju odluka nema, već se radi o promijenjenom načinu prikazivanja statističkih podataka za 2020. i 2021. godinu. Naime, tijekom prethodnih izvještajnih razdoblja (2017. – 2019. godina) u statističkim podacima nije se posebno prikazivao broj otvorenih istraživanja, kao ni odluke o kaznenim prijavama nakon dovršenog istraživanja, već su sve odluke bile prikazane skupno među odlukama povodom kaznene prijave. U prošlogodišnjem i ovogodišnjem izvješću je među odlukama povodom kaznene prijave posebno prikazan broj otvorenih istraživanja, dok su naknadno, pod točkom 8.1.1.2. „Odluke o kaznenim prijavama nakon dovršenog istraživanja” prikazane meritorne odluke donesene nakon dovršenog istraživanja.

Dakle, da bismo dobili ukupan broj rješenja o odbačaju donesenih tijekom 2021. godine, rješenjima o odbačaju kaznene prijave donesenim povodom kaznene prijave (13.391), potrebno je pribrojiti rješenja o odbačaju kaznene prijave donesena nakon dovršenog istraživanja (1.932), a iz čega je vidljivo da su tijekom 2021. godine donesena sveukupno 15.323 rješenja o odbačaju, što ne odstupa značajnije od broja odbačaja donesenih tijekom prethodnih godina (2020. – 14.714, 2019. – 14.186, 2018. – 15.277). Ista je situacija u odnosu na optužnice kojih je tijekom 2021. godine povodom kaznene prijave (dakle, bez provođenja istraživanja) podignuto 8562, no kada se navedenom broju dodaju optužnice podignute nakon dovršenog istraživanja (6420), proizlazi da su tijekom 2021. godine podignute ukupno 14.982 optužnice, a što ne odstupa značajnije od broja optužnica podignutih tijekom prethodnih godina (2020. – 14.013, 2019. – 13.477, 2018. – 12.788).

8.1.1.1. Odluke povodom kaznene prijave – maloljetnici

Participacija maloljetnih počinitelja kaznenih djela u ukupnom broju poznatih prijavljenih fizičkih osoba u ovom je izvještajnom razdoblju na prošlogodišnjoj razini.

Naime, u prethodnom izvještajnom razdoblju maloljetni počinitelji kaznenih djela participirali su s 4,8 % u ukupnom broju poznatih prijavljenih fizičkih osoba (38.581), dok u izvještajnom razdoblju participiraju s 4,7 % (ukupan broj poznatih prijavljenih fizičkih osoba je 39.817).

Odluke o kaznenim prijavama

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Ukupno odbačaja	Od toga oportunitet iz čl. 71., 72. i 73. ZSM	Otvoreno istraživanje	Neposredni prijedlog za mit. sankciju čl. 82. ZSM	Rješenje o provođenju pripremnog postupka	Ustup	Riješeno na drugi način	Prijave u radu izvan DO
2017.	1.883	2.355	421	1.574	1.008		354	183		106	396
2018.	1.416	1.837	437	1.150	698		264	145		67	410
2019.	1.476	1.913	417	1.143	653		312	217		69	391
2020.	1.839	2.397	386	1.100	379	122	214	133	163	142	86
2021.	1.857	2.234	389	1.055	523	119	229	118	173	151	129

U odnosu na prethodno (379) u ovom izvještajnom razdoblju bilježimo porast broja odbačaja primjenom načela oportuniteta za 38 % (523).

I u ovom izvještajnom razdoblju maloljetnici se najčešće pojavljuju kao počinitelji imovinskih delikata (teška krađa, krađa i oštećenje tuđe stvari), kaznenog djela tjelesne ozljede i kaznenog djela prijetnje.

8.1.1.2. Odluke o kazenoj prijavi nakon dovršenog istraživanja

Odluke o kaznenim prijavama nakon dovršenog istraživanja (sve osobe)

Godina	U radu			Odluke DO						
	Ostalo u radu	Pokrenuto u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Rješenje o odbačaju	Službena bilješka o podizanju optužnice	Službena bilješka o podnošenju prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	Ostalo u radu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2021.	2.795	9.015	11.810	1.932	6.420	73	37	236	8.698	3.112

U 2021. godini otvoreno je ukupno 9015 istraživanja, a kada se navedenom broju pribroje istraživanja ostala u radu iz prethodnog razdoblja, to je u radu tijekom 2021. godine bilo ukupno 11.810 istraživanja, od čega je dovršeno 8698 istraživanja, odnosno 73,6 %.

Prema strukturi odluka, nakon dovršenog istraživanja u 73,8 % predmeta podignuta je optužnica, dok je kaznena prijava odbačena u 22,2 % predmeta.

Prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije podnesen je u odnosu na 0,8 % prijava, ustupljeno je 0,4 % prijava, a na drugi način riješeno je 2,7 % prijava.

Ako ukupan broj odluka donesenih povodom kaznene prijave u 2021. godini (37.972 odluke) umanjimo za broj otvorenih istraživanja (8.768) te dodamo broj odluka nakon dovršenog istraživanja (8.698 odluka), proizlazi da su u 2021. godini riješene 37.902 prijave.

8.1.2. Istrage i odluke po dovršenoj istrazi

Odluke po dovršenoj istrazi

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE					Ostalo u radu
		Obustava	Optužnica	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	
2017.		409	3.222		137	3.768	
2018.		380	2.954		126	3.460	
2019.		450	3.412		179	4.041	
2020.	6.457	435	3.346	63	261	4.105	2.352
2021.	6.826	554	3.744	62	86	4.446	2.380

U 2021. godini doneseno je rješenje o provođenju istrage za 4101 osobu (bez maloljetnih osoba), što je 88 istraga manje u odnosu na prethodnu godinu kada ih je bilo 4189 (tablica 8.1.1.) i predstavlja pad od 2,1 %.

Od ukupnog broja istraga u radu (6826), tijekom 2021. godine dovršeno je 4446 istraga (65,1 %), u čemu broj podignutih optužnica (3744) participira s 84,2 %. Kada se broj optužnica podignutih po dovršenoj istrazi u ovom izvještajnom razdoblju usporedi s prošlogodišnjim izvještajnim razdobljem, vidljivo je da je tijekom 2021. podignuto 398 optužnica više nego prethodne godine, što predstavlja porast od 11,9 %. Iz visokog postotka podignutih optužnica nakon dovršene istrage proizlazi zaključak o osnovanosti odluke državnog odvjetnika o provođenju istrage, s obzirom na to da je u više od 80 % slučajeva osnovana sumnja da je okrivljenik počinio kazneno djelo potvrđena rezultatima dokaznih radnji koje su provedene tijekom istrage. Po zastupljenosti u odlukama po dovršenoj istrazi, nakon optužnica, slijede obustave istrage (12,5 %), ustupom su riješene 62 istrage (1,4 %), dok je na drugi način (spajanje postupaka i slično) riješeno 86 istraga (1,9 %).

Od ukupnog broja otvorenih istraga, u radu je ostalo 2380 istraga (34,9 %), a razlozi nerješavanja su u tome što je dio istraga pokrenut u zadnjem tromjesečju izvještajne godine te nije bilo moguće provesti sve dokazne radnje potrebne za donošenje meritorne odluke ili se radi o istragama koje zbog njihove složenosti iz objektivnih razloga (obimna dokumentacija koja se vještači, brojne dokazne radnje i sl.) nije bilo moguće dovršiti u izvještajnom razdoblju.

Trajanje istrage/pripremnog postupka za maloljetnike

Godina	Do 1 mjeseca	Do 3 mjeseca	DO 6 mjeseci	Do 12 mjeseci	Do 18 mjeseci	Više od 18 mjeseci
2017.	518	1.505	1.429	411	124	18
2018.	530	1.079	795	205	6	
2019.	667	1.281	1.129	468	94	25
2020.	723	1.126	1.102	564	171	172
2021.	666	1.105	1.125	504	213	182

Iz tabličnoga prikaza razvidno je da je tijekom 2021. godine u roku od 6 mjeseci dovršeno 2896 istraga (76,3 %), do 12 mjeseci 504 istrage (13,3 %), 213 istraga do 18 mjeseci (5,6 %) te 182 istrage u trajanju duljem od 18 mjeseci (4,8 %), što ukazuje na ažurno postupanje državnih odvjetništava.

8.1.2.1. Odluke po dovršenom pripremnom postupku – maloljetnici

U izvještajnom razdoblju državna su odvjetništva donijela ukupno 118 rješenja o provođenju pripremnog postupka, a u radu su ukupno imala 167 predmeta u kojima su morala donijeti odluku po dovršenom pripremnom postupku. U izvještajnom razdoblju u odnosu na 2020. godinu (214) bilježimo pad broja predmeta dovršenih pripremnih postupaka prema maloljetnicima za 78 %. Ovaj broj ne začuđuje s obzirom na to da u izvještajnom razdoblju bilježimo znatan porast broja odbačaja primjenom načela oportuniteta te, iako neznan, porast broja tzv. neposrednih prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije.

U odnosu na ukupan broj dovršenih pripremnih postupaka (167) državna su odvjetništva u 61,1 % slučajeva stavila prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije i u odnosu na 12,6 % donijela rješenje o obustavi pripremnog postupka.

Odluke po dovršenom pripremnom postupku

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE						Ostalo u radu
		Obustava	Od toga obustava po oportunitetu	Prijedlog za izricanje ml. sankcije	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	
2017.	171	31	1	137			172	
2018.	169	31	7	136			169	
2019.	190	39	9	149			190	
2020.	214	14	2	133		16	163	51
2021.	167	21		102	4	4	135	32

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje kada su državna odvjetništva u odnosu na 133 maloljetna počinitelja stavila prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije, u ovom izvještajnom razdoblju (102) bilježimo pad broja stavljenih prijedloga za 76,7 %.

8.1.3. Optuženja i odluke sudova povodom optuženja

Nakon podizanja optužnice ona prolazi kontrolu optužnog vijeća nadležnog suda koji može optužnicu u cijelosti ili djelomično potvrditi, obustaviti postupak (ili odbaciti optužnicu kada istraga nije vođena) ili vratiti optužnicu državnom odvjetniku na ispravak ili dopunu.

Optužnice u radu u državnom odvjetništvu (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ostalo u radu pred sudom	Od toga pred optužnim vijećem	Pred sudom nakon ukidne odluke	Odluke DO – optužnice				Ukupno optužnica u radu
				Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Optužnica nakon istrage	Ukupno optužnica	
2017.				7.300	5.681	3.222	16.203	
2018.				6.840	6.308	2.954	16.102	
2019.				7.292	6.185	3.412	16.889	
2020.	30.002	4.924		7.184	6.784	4.196	18.164	48.166
2021.	36.329	8.375	10.157	7.876	7.053	3.762	18.691	65.177

U 2021. godini državna odvjetništva podigla su optužnice protiv 18.691 fizičkih i pravnih osoba (bez maloljetnika), što je 527 (2,82 %) optuženih osoba više nego u prethodnom izvještajnom razdoblju. Navedeni podatak pokazuje kako se od 2018. i dalje nastavlja trend povećanja broja optuženih osoba.

Na početku ovog izvještajnog razdoblja pred sudom je u radu bilo 36.329 optuženih osoba, od čega u odnosu na 8375 osoba optužno vijeće nije donijelo odluku o optužnici.

U ukupnom broju optužnica (18.691 optužena osoba) neposredne optužnice podignute su protiv 7876 osoba (42,14 %), optužnica s kaznenim nalogom podignuta je protiv 7053 osoba (37,73 %), dok je nakon dovršene istrage optuženo 3762 osoba (20,13 %).

Optuženja i odluke sudova povodom optuženja (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ukupno optužnica pred optužnim vijećem	Ustup	Povučena optužnica	Presuda s kaznenim nalogom – pravomoćna	Odluke optužnog vijeća				
					Optužnica potvrđena	Optužnica vraćena	Obustava po optužnom vijeću	Ukupno odluka optužnog vijeća	Ostalo u radu pred optužnim vijećem
2017.			38		10.097	314	48	10.459	
2018.			73		9.354	386	62	9.802	
2019.			22		10.271	277	69	10.617	
2020.	4.924	196		3.031	14.383	314	57	14.754	6.983
2021.	8.375	270	29	4.064	12.066	268	48	12.382	8.918

Optužna vijeća nadležnih sudova donijela su odluke o ukupno 12.382 optužene osobe, što je za 2372 osobe ili 16,80 % manje nego u proteklom izvještajnom razdoblju. U isto vrijeme bez odluke o optužnici u izvještajnom je razdoblju ostalo 8918 optuženih osoba, što je 1935 osoba ili 21,70 % više nego u proteklom izvještajnom razdoblju.

Kvaliteta podignutih optužnica zadržana je na visokoj razini budući da je potvrđeno 12.066 (97,45 %) optužnica.

Od ukupnog broja podignutih optužnica njih 268 (2,16 %) vraćeno je državnim odvjetništvima radi boljeg razjašnjenja stvari. Najčešći razlog vraćanja optužnica je, po stajalištu optužnog vijeća, potreba za boljim razrješenjem stvari, i to u pravilu provođenjem dodatnih vještačenja i ispitivanja dodatnih svjedoka, no nerijetko se zapravo radi o različitim stajalištima suda i državnog odvjetništva o osnovanosti optužnice. Kako sukladno odredbom članka 356. Zakona o kaznenom postupku nije predviđena mogućnost podnošenja žalbe protiv rješenja vijeća donesenih u postupku ispitivanja optužnice, to posljedično izostaje i kontrola višeg suda o osnovanosti odluka optužnog vijeća o vraćanju optužnica. Stoga državno odvjetništvo nije u mogućnosti reagirati niti u slučaju kada odluka optužnog vijeća nije obrazložena, iako obrazloženje razloga zbog kojih optužnica nije potvrđena te navođenje radnji koje po ocjeni optuženog vijeća valja provesti predstavlja zakonsku obvezu za sud.

Nerijetko razlozi vraćanja optužnice nisu uopće ili nisu jasno navedeni u rješenju optuženog vijeća o vraćanju optužnice. Optužnice se po optužnom vijeću vraćaju radi „boljeg razjašnjenja stvari“, a pritom nerijetko optužno vijeće ulazi u ocjenu vjerodostojnosti iskaza ispitanih svjedoka, čak i pitanja utvrđivanja krivnje okrivljenika, što nije uloga optužnog vijeća, već raspravnog suda, dok bi opružno vijeće trebalo utvrditi je li optužnica osnovana u smislu postoji li osnovana sumnja da je okrivljenik počinio terećeno kazneno djelo.

Ovdje valja istaknuti kako su u tim slučajevima nakon provođenja naloženih dodatnih dokaznih radnji, optužnice ponovno podignute i potvrđene.

Postupak je obustavljen po optužnom vijeću protiv ukupno 48 osoba (0,39 %). U najvećem broju slučajeva do obustave postupka došlo je zbog smrti okrivljenika, odnosno prestanka postojanja pravne osobe nakon podizanja optužnice.

Tijekom 2021. godine državna odvjetništva povukla su optužnice u odnosu na 29 osoba ili 0,35 %, pri čemu najčešći razlog povlačenja optužnica leži u činjenici da je okrivljenik nakon podizanja optužnice postao dostupan pravosudnim tijelima te je bilo potrebno provesti dokaznu radnju prvog ispitivanja okrivljenika, nakon čega su optužnice ponovno podignute.

Broj i vrste presuda (bez maloljetnih osoba)

Godina	Presuda s kaznenim nalogom	Optužnica potvrđena	Ukupno	Odluke suda								
				Obustava nakon potvrđivanja optužnice	Osuđujuća	Od toga po sporazumu	Presuda – neubrojivi	Osiobađajuća	Odbijajuća	Ukupno odluka suda	Ukupno bez odluka suda	
2017.					14.177	553			930	495	15.602	
2018.					14.085	402			907	443	15.435	
2019.					14.920	602			897	482	16.299	
2020.	3.031	14.383	17.414	282	15.306	494	150		1.098	399	17.235	25.257
2021.	4.064	12.066	16.130	561	16.236	521	203		1.386	538	18.924	31.253

U 2021. godini na temelju optužnica državnih odvjetništva sudovi su odnijeli ukupno 18.924 odluke. U ukupnom broju donesenih odluka presude s kaznenim nalogom donesene su u odnosu na 4064 osobe (21,48 %), što je blagi porast u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje (porast od 1,6 %).

Presude po sporazumu stranaka donesene su u odnosu na 521 osobu i participiraju u ukupnom broju odluka s 2,75 %.

Presude s kaznenim nalogom i presude po sporazumu stranaka, a koje se donose bez provođenja rasprave, sudjeluju u ukupnom broju sudskih odluka s 24,23 % iz čega proizlazi da je gotovo četvrtina sudskih odluka donesena bez provođenja rasprave, što u bitnom skraćuje ukupno trajanje kaznenog postupka te smanjuje troškove vođenja postupka.

Nedovoljno korištenje instituta sporazumijevanja stranaka nalazi se u blagoj penalnoj politici sudova zbog koje inicijativa za sporazumijevanje od strane okrivljenika i njihovih branitelja izostaje ili je praćena neprihvatljivo malim prijedlozima kaznenih sankcija, bez spremnosti da se kod imovinskih kaznenih djela vrati protupravna imovinska korist, a što su razlozi zbog kojih takve inicijative okrivljenika i branitelja državno odvjetništvo ne prihvaća.

Suprotno od toga, inicijativa državnog odvjetništva za zaključivanje sporazuma nerijetko biva odbijena zbog traženja sankcija primjerenijih težini počinjenih kaznenih djela i osobi počinitelja te inzistiranju na zakonskoj obvezi vraćanja imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom ili namirenju imovinskopravnih zahtjeva žrtve/oštećenika te ih okrivljenici i branitelji nisu spremni prihvatiti, očekujući u konačnici da će u sudskom postupku biti blaže sankcionirani.

Iz strukture donesenih presuda slijedi da je visoka razina uspješnosti zadržana i u izvještajnom razdoblju, budući da osuđujuće presude koje su donesene u odnosu na 16.236 osoba sudjeluju s 85,80 % u ukupnom broju donesenih presuda, oslobađajuće presude donesene su u odnosu na 1386 osoba i participiraju u ukupnom broju presuda sa 7,32 %, odbijajućih presuda doneseno je u odnosu na 538 osoba i participiraju u ukupnom broju presuda s 2,85 %, dok je nakon potvrđivanja optužnice postupak obustavljen u odnosu na 561 osobu ili 2,96 %.

Najčešći razlog obustave kaznenog postupka je smrt optuženika, odnosno prestanak postojanja pravne osobe te nastup trajne raspravne nesposobnosti.

Struktura donesenih presuda ne pokazuje značajnija odstupanja u odnosu na prošlogodišnje izvještajno razdoblje.

8.1.4. Kaznene sankcije

U odnosu na ukupno 16.236 osoba koje su osuđene u izvještajnom razdoblju uočava se porast broja osuđenih za 930 osoba (5,72 %) u odnosu na prethodnu godinu.

Broj i vrsta izrečenih kazni (bez maloljetnih osoba)

Godina	Osuđujuća presuda	Zatvor	Od toga dugotrajni zatvor	Od toga rad za opće dobro	Novčana kazna	Uvjetna osuda	Sudska opomena	Prestanak pravne osobe	Maloljetničke sankcije	Oslobođeno od kazne	Ostalo	Ukupno sankcija
2017.	14.177	3.249	7	1.331	287	10.531					110	14.177
2018.	14.085	3.170	6	1.087	271	10.513					131	14.085
2019.	14.920	3.544	3	1.059	362	10.878					136	14.920
2020.	15.306	4.125	5	681	373	10.802				6		15.307
2021.	16.236	4.154	13	785	399	11.631			44	8		16.236

U strukturi izrečenih kaznenih sankcija na zatvorske kazne osuđene su 4154 osobe (25,59 %), a od tog broja u odnosu na 785 osoba (18,90 %) kazna zatvora zamijenjena je radom za opće dobro, što predstavlja porast u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje od 13,25 %, na što državno odvjetništvo nastoji i nastojat će utjecati pojačanom aktivnošću ulaganja žalbi zbog odluke o kazni.

Na kaznu dugotrajnog zatvora osuđeno je 13 osoba (0,31 %).

Udio novčanih kazni u ukupnom broju presuda iznosi 2,45 %, dok je najzastupljenija sankcija uvjetna osuda s udjelom od 71,63 %.

Struktura izrečenih sankcija ne pokazuje značajnije odstupanje u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, osim što je povećan udio zamjene izrečenih kazni zatvora radom za opće dobro za 13,25 % prema prethodnoj izvještajnoj godini.

Vrsta i ukupan broj izrečenih sigurnosnih mjera vidljivi su iz sljedeće tablice:

Broj izrečenih sigurnosnih mjera

Godina	Obvezno liječenje od ovisnosti	Obvezno psihijatrijsko liječenje	Zabrana obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti	Zabrana upravljanja motornim vozilom	Druge sigurnosne mjere	Ukupno
2017.	244	132	16	104	55	551
2018.	289	143	17	107	79	635
2019.	320	155	12	111	79	677
2020.	321	220	7	71	267	886
2021.	427	295	15	128	309	1.174

Sigurnosne mjere izriču se počiniteljima kaznenih djela uz sankcije radi otklanjanja okolnosti koje omogućuju ili poticajno djeluju na počinjenje novog kaznenog djela.

U izvještajnom razdoblju izrečene su sigurnosne mjere u odnosu na 1174 osobe, što je porast od 24,55 % u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, kada je takvih mjera bilo izrečeno u odnosu na 886 osoba. Tablični podatci pokazuju kako se nastavlja porast broja izrečenih sigurnosnih mjera koje se predlažu kada za to postoje zakonski uvjeti, pri čemu je broj izrečenih sigurnosnih mjera uz sankcije u kontinuiranom porastu od 2017. i dalje.

Najčešće je izricana sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti iz članka 69. Kaznenog zakona (36,37 %), a koja je izricana počiniteljima kaznenih djela koji su djela počinili pod odlučujućim utjecajem alkohola ili droga, a najčešće je izricana počiniteljima kaznenih djela ubojstva iz članka 110. Kaznenog zakona, kaznenog djela teškog ubojstva iz članka 111. Kaznenog zakona, prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona, nametljivog ponašanja iz članka 140. Kaznenog zakona, povrede djetetovih prava iz članka 177. Kaznenog zakona, nasilja u obitelji iz članka 179.a Kaznenog zakona.

Sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja izrečena je u odnosu na 295 osoba (25,13 %) također kod kaznenih djela ubojstva iz članka 110. Kaznenog zakona, teškog ubojstva iz članka 111. Kaznenog zakona, prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona, kaznenih djela nasilja u obitelji iz članka 179.a Kaznenog zakona.

Sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom izrečena je u odnosu na 128 počinitelja (10,90 %) zbog kaznenih djela obijesne vožnje u cestovnom prometu iz članka 226. Kaznenog zakona i izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu iz članka 227. Kaznenog zakona.

Sigurnosna mjera zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti izricana je počiniteljima kaznenih djela iz područja gospodarskog kriminaliteta, a najčešće kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona i kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona te je uslijedila u odnosu na 15 osoba (1,28 %).

Ostale sigurnosne mjere participiraju s 26,32 % u ukupnom broju izrečenih sigurnosnih mjera.

Državna odvjetništva predlažu izricanje sigurnosnih mjera u svim situacijama kada se za to steknu zakonski uvjeti. Sve češće se predlaže izricanje sigurnosnih mjera radi pojačane zaštite žrtve kaznenih djela i to sigurnosna mjera zabrane približavanja, uznemiravanja ili uhođenja iz članka 73. Kaznenog zakona, sigurnosna mjere obveznog psihosocijalnog tretmana iz članka 70. Kaznenog zakona, sigurnosna mjere obveznog udaljenja iz zajedničkog kućanstva iz članka 74. Kaznenog zakona. Ove mjere predlažu se posebice prema počiniteljima kaznenih djela nasilja u obitelji iz članka 179.a, nametljivog ponašanja iz članka 140. Kaznenog zakona i kaznenog djela povrede djetetovih prava iz članka 177. Kaznenog zakona.

Izricanje sigurnosnih mjera uz sankciju iznimno je važno zbog otklanjanja okolnosti koje bi mogle poticajno djelovati na počinitelje da u budućnosti čine kaznena djela te je iz gornjih pokazatelja vidljivo kako se takve mjere sve češće izriču.

8.1.4.1. Kaznene sankcije – maloljetnici

Kaznene sankcije

Godina	Ukupan broj prijedloga za mlt. sankciju	Ukupan broj izrečenih mlt. sankcija	Od toga kazna mlt. zatvora	Od toga pridržaj izricanja mlt. zatvora	Od toga odgojne mjere	Obustava postupka	Od toga oportunitet
2017.	491	358	9	29	320	58	15
2018.	400	345	9	33	303	55	23
2019.	461	349	11	30	308	49	16
2020.	335	409	9	48	352	52	
2021.	412	443	9	42	334	56	

U izvještajnom razdoblju državna odvjetništva su stavila ukupno 412 prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije, što je porast broja stavljenih prijedloga u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje (335) za 23 %.

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje sudovi za mladež u izvještajnom su razdoblju izrekli neznatno više sankcija, s time da u ukupnom broju izrečenih maloljetničkih sankcija (443) odgojne mjere participiraju sa 75,4 % (334 izrečene odgojne mjere). Broj obustavljenih postupaka na prošlogodišnjoj je razini.

8.1.4.2. Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja

Broj osoba od kojih je tijekom 2021. godine oduzeta imovinska korist, kao i vrijednost oduzete imovinske koristi te vrijednost i broj mjera osiguranja kojima je blokirana imovinska korist ne odstupaju bitnije u odnosu na protekla izvještajna razdoblja pa je tako u ovom oduzeta imovinska korist od ukupno 866 osoba (na razini

2017., 2018. i 2019. godine, dok je 2020. godine oduzeto od 641 osobe), a vrijednost ukupno oduzete imovinske koristi tijekom 2021. je 123.844.082,40 kuna.

Promatrajući navedeno po razinama državnih odvjetništava, najveća vrijednost ukupno oduzete imovinske koristi odnosi se na predmete Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, ukupno 55.156.078,00 kn, a što predstavlja 45 % ukupno oduzete vrijednosti.

Međutim, broj osoba od kojih je imovinska korist oduzeta u predmetima iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta je tek 140, što je samo 16 % svih osoba od kojih je navedena korist oduzeta. Najveći je broj osoba u odnosu na koje je primijenjen institut oduzimanja imovinske koristi u predmetima iz općinske nadležnosti, pa je tako u kaznenim postupcima općinskih državnih odvjetništava oduzeta imovinska korist od čak 627 osoba, a što od ukupnog broja osoba (866) iznosi 72 % osoba na koje je primijenjen ovaj institut.

Istodobno, iako primijenjen na najveći broj osoba, ukupan iznos vrijednosti oduzete imovinske koristi u predmetima iz nadležnosti općinskih državnih odvjetništava je najmanji (18.031.082,80 kuna, ili 14 % ukupno oduzete imovinske koristi), a što je objašnjivo strukturom kriminaliteta iz općinske nadležnosti, odnosno visinom pribavljene nepripadne imovinske koristi u tim predmetima.

U predmetima iz nadležnosti županijskih državnih odvjetništava imovinska korist oduzeta je u odnosu na ukupno 99 osoba, ali ukupne vrijednosti od 50.656.921,11 kuna, što predstavlja 41 % ukupno oduzete vrijednosti.

Kako bi se osiguralo oduzimanje imovinske koristi po dovršetku kaznenih postupaka, zakon predviđa institut osiguranja oduzimanja imovinske koristi, tzv. zamrzavanje/blokiranje imovine, a koji se također primjenjuje kada se stvore uvjeti za to, pa je tako na razini svih državnih odvjetništava ukupno tijekom 2021. godine izrečeno mjera osiguranja u ukupno 51 predmetu, odnosno u vrijednosti od ukupno 70.971.127,42 kune.

I najveći broj izrečenih mjera osiguranja i njihova najveća vrijednost primijenjeni su u predmetima Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, i to 28 od 51 ukupno izrečene mjere osiguranja te 46.463.100,00 kuna u odnosu na ukupno 70.971.128,42 kuna vrijednosti zamrznute imovine.

Nakon Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, najveći je broj izrečenih mjera osiguranja – ukupno 13 – izrečenih u predmetima iz županijske nadležnosti, u kojima je ukupno zamrznuta imovina u vrijednosti od 18.684.428,42 kune te potom ukupno 10 izrečenih mjera osiguranja za predmete iz nadležnosti općinskih državnih odvjetništava, ukupne vrijednosti od 5.823.600,00 kuna.

U vezi s navedenim institutom treba istaknuti problematičnost roka trajanja privremenih mjera osiguranja, propisanog člankom 557.e Zakona o kaznenom postupku, prema kojem privremene mjere osiguranja do potvrđivanja optužnice mogu trajati najdulje dvije godine. Naime, privremene mjere osiguranja u pravilu se određuju u vrijeme pokretanja istrage, na koji se način onemogućuje sakrivanje ili raspolaganje imovinom koja može služiti kao osiguranje oduzimanja nezakonito

pribavljene imovinske koristi. U složenim predmetima koji zahtijevaju provođenje brojnih dokaznih radnji, vještačenja i slično, istrage često traju do 18 mjeseci, nakon čega je vrlo mali broj optužnica potvrđenih u preostalih 6 mjeseci, do isteka 2 godine od određivanja mjera osiguranja, što dovodi do njihova ukidanja.

Institut osiguranja oduzimanja imovinske koristi učinkovito je i važno pravno sredstvo za mogućnost kasnijeg stvarnog oduzimanja imovinske koristi od počinitelja kaznenih djela te ga je uputno što više primjenjivati, a kako bi se izbjegli problemi kod stvarne naplate nakon što sud izrekne oduzimanje imovinske koristi pravomoćnom presudom. Međutim, prije predlaganja spomenutih mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi potrebno je provesti tzv. financijsku istragu te njome utvrditi imovinu na kojoj se mogu odrediti privremene mjere osiguranja, a za što je, pak, potrebno koristiti znanja stručnih osoba iz područja financija, poreza, revizije i slično, tzv. financijskih istražitelja. Nakon što su još 2014. godine u Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta te u četiri najveća županijska državna odvjetništva, u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku, osnovani odjeli za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom, u njima do ovog izvještajnog razdoblja nije bilo zaposlenih spomenutih stručnjaka, jer su uvjeti propisani za navedena radna mjesta bili odvrćajući i destimulirajući za stručne osobe čija se znanja na tim mjestima traže (prvenstveno niski koeficijenti). Konačno, nakon povećanja koeficijenata, ta su se mjesta tijekom 2021. počela popunjavati.

Osim zbog nerealiziranja zamrzavanja imovine odnosno neprimjene instituta osiguranja oduzimanja imovinske koristi, stvarni problemi kod naplate presudom oduzete imovinske koristi pojavljuju se i tijekom ovršnih postupaka u odnosu na ovršenike koji imaju blokirane račune ili nemaju prihode niti imovinu na svoje ime, pa presudom formalno oduzeta imovinska korist ne bude doista i provedena.

U kaznenim postupcima, osim instituta oduzimanja imovinske koristi, nezakonito stečena imovina može se oduzeti od počinitelja i dosuđivanjem imovinskopravnog zahtjeva oštećeniku, a koji zahtjev, ako ga je oštećenik postavio, ima prednost pred oduzimanjem imovinske koristi te ga je sud dužan dosuditi ako su za to ispunjeni uvjeti, u kojim slučajevima ne dolazi do primjene instituta oduzimanja imovinske koristi.

Broj izrečenih mjera osiguranja i broj oduzimanja imovinske koristi te vrijednosti blokirane, odnosno oduzete imovinske koristi

Godina	Broj mjera osiguranja	Vrijednost u kn	Broj oduzimanja	Vrijednost u kn
2017.	59	83.356.723,36	890	299.617.115,38
2018.	31	39.323.324,01	892	178.254.924,53
2019.	69	134.467.277,92	829	123.531.087,27
2020.	63	60.490.032,98	641	196.799.873,85
2021.	51	70.971.128,42	866	123.844.082,40

8.1.5. Pregled radnji i ročišta u kaznenim predmetima

Radnje i ročišta u kaznenim predmetima

Izvidi i dokazne radnje	Dokazne radnje		Zastupanje	
	Nalog drugom tijelu	Provedeno po DO	Ročišta	Rasprave
1	2	3	4	5
2021.	21.441	24.288	12.697	48.925

Tijekom 2021. godine na temelju naloga općinskih državnih odvjetništava, županijskih državnih odvjetništava i USKOK-a provedeno je ukupno 45.729 dokaznih radnji, od čega 21.441 po nalogu državnog odvjetništva koje su provela druga tijela, najčešće policija, odnosno policijski istražitelji, dok su 24.288 dokaznih radnji provela sama državna odvjetništva. U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje bilježi se porast broja provedenih dokaznih radnji od 4,80 %, budući da je provedeno 2180 radnji više.

Uz navedeno, održano je 12.697 ročišta i 48.925 rasprava pred sudom, iz čega proizlazi da su državna odvjetništva zastupala pred sudom na ukupno 61.925 rasprava i ročišta.

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje povećan je broj provedenih zastupanja za 24,97 % u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, kada je takvih radnji bilo 46.235. Ovako značajan porast broja održanih sudskih rasprava i ročišta rezultat je poboljšane epidemiološke situacije vezano za COVID-19 i samim time dostupnosti stranaka, svjedoka i drugih sudionika u postupku te pojačanih napora u organizaciji rada i nastojanju da se održi uredno funkcioniranje državnih odvjetništava i sudova.

8.1.6. Žalbe i odluke sudova povodom žalbi (bez maloljetnika)

U 2021. godini državna odvjetništva su podnijela 2989 žalbi u odnosu na ukupno donesene 18.363 presude, pa proizlazi da su žalbe podnesene protiv 16,27 % presuda ili da je žalbom pobijana svaka šesta presuda.

Podneseno je 515 žalbi više ili za 20,81 % više u odnosu na prethodnu 2020. godinu, a ujedno kada se promatraju podatci za razdoblje 2017. – 2021. godine, proizlazi da je u izvještajnom razdoblju podnesen najveći broj žalbi.

Iako je u izvještajnom razdoblju donesen i veći broj presuda, ako se ovi podatci usporede s podacima iz prethodnog razdoblja (2019. i 2020.) u kojem je žalba bila podnesena u odnosu na oko 14 % presuda ili prosječno protiv svake sedme presude, razvidno je da je u izvještajnom razdoblju i realno došlo do blažeg povećanja žalbene aktivnosti, premda ne u znatnijoj mjeri.

U sljedećoj tablici dan je prikaz ukupnog broja podnesenih i usvojenih žalbi, kao i ukupan broj podnesenih i usvojenih žalbi zbog odluke o kazni za razdoblje 2017. – 2021. godine.

Broj podnesenih i usvojenih žalbi

Godina	Žalbe			
	Podneseno	Od toga zbog kazne	Usvojeno	Od toga zbog kazne
2017.	2.611	1.453	874	389
2018.	2.567	1.424	733	317
2019.	2.313	1.290	877	419
2020.	2.474	1.418	773	269
2021.	2.989	1.218	980	325

U izvještajnom razdoblju je, za razliku od više prethodnih, podneseno više žalbi zbog drugih razloga, dok je zbog odluke o kazni podneseno 40,74 % svih podnesenih žalbi. Razlog tome je dijelom u strukturi donesenih presuda, odnosno nešto većem udjelu donesenih oslobađajućih i odbijajućih presuda.

Sudovi su u izvještajnom razdoblju usvojili ukupno 980 žalbi, što je za 207 žalbi više u odnosu na 2020. godinu, od čega je zbog odluke o kazni usvojeno 325 žalbi ili 33,16 % svih usvojenih žalbi, što je znatno manje od prethodnog razdoblja, a sve ostale usvojene žalbe se odnose na one podnesene iz drugih razloga.

I u ranijim izvješćima isticano je kako broj usvojenih žalbi ne može sam za sebe biti jedini pokazatelj uspješnosti u žalbenom postupku, ne samo zbog činjenice što sudovi o većini podnesenih žalbi nisu još odlučili tijekom izvještajnog razdoblja, već i zbog činjenice da drugostupanjski sudovi istodobno odlučuju o žalbama državnog odvjetništva i žalbama obrane ako su podnesene, da su odluke drugostupanjskih sudova često i izvan žalbenih prijedloga državnog odvjetništva, a često dolazi i do ukidanja presuda iz drugih razloga od onih zbog kojih su podnesene žalbe.

U svakom slučaju treba i nadalje s pojačanom žalbenom aktivnošću nastaviti utjecati na pooštavanje kaznene politike u pravcu smanjenja udjela uvjetnih osuda, a povećanja udjela kazni zatvora te novčanih kazni, koje treba predlagati i kao sporednu kaznu uz izrečenu glavnu kaznu, budući da se njima najučinkovitije ostvaruje svrha kažnjavanja kod kaznenih djela počinjenih iz koristoljublja.

U tom cilju potrebno je u svakom konkretnom predmetu predlagati odgovarajuću kaznu, vodeći računa o vrsti i težini kaznenog djela i svim mjerodavnim okolnostima propisanim zakonom, odnosno podnositi žalbe s većom kritičnošću i kvalitetom njihova sadržaja.

8.2. Zbirni pregled odluka u građanskim i upravnim predmetima

Ustavna i zakonska zadaća državnog odvjetništva jest poduzimanje pravnih radnji radi zaštite imovine Republike Hrvatske te podnošenje pravnih sredstava za zaštitu Ustava i zakona Republike Hrvatske. U izvršavanju navedenih ovlasti državno odvjetništvo pojavljuje se u dvije različite uloge i postupaka:

- kao zastupnik po zakonu Republike Hrvatske poduzima pravne radnje pred sudovima i upravnim tijelima, sklapa izvansudske nagodbe te daje pravna mišljenja na određene pravne poslove koje sklapa Republika Hrvatska
- kao podnositelj pravnih sredstava za zaštitu Ustava i zakona, u zaštiti javnog interesa, u upravnim sporovima podiže zahtjeve za izvanredno preispitivanje pravomoćnih presuda upravnog suda, u upravnim postupcima radi povrata oduzete imovine te u drugim slučajevima kad je to posebnim zakonom određeno.

Državno odvjetništvo po zakonu zastupa Republiku Hrvatsku u sudskim, arbitražnim i upravnim postupcima, postupcima mirenja te u postupcima pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske, a Vladu Republike Hrvatske zastupa u upravnim sporovima (članak 36. Zakona o državnom odvjetništvu). Zastupanje po punomoći, kao iznimka, predviđeno je u članku 37. stavku 1. Zakona o državnom odvjetništvu, i to ustanova i pravni osoba, čiji je osnivač, odnosno vlasnik Republika Hrvatska.

a) Kretanje i struktura zahtjeva u novim građanskim i upravnim predmetima, 2017. – 2021.

Godina	Sudski predmeti	Upravni predmeti	Državnoodvjetnički predmeti	Ukupno
2017.	47.237	4.052	18.537	69.826
2018.	48.331	3.247	18.137	69.715
2019.	53.584	3.736	18.232	75.552
2020.	54.338	3.516	18.755	76.609
2021.	61.610	3.808	26.811	92.229

Tijekom 2021. godine županijska i općinska državna odvjetništva primila su ukupno 92.229 novih zahtjeva pa se u odnosu na prethodnu godinu radi e o znatnom povećanju zahtjeva od 15.620 (20,38 %). Od ukupnog se broja zahtjeva 66,80 % odnosi na sudske, 4,12 % na upravne, a 29,07 % na državnodvjetničke.

b) Kretanje i struktura zahtjeva u novim predmetima u odnosu na vrstu zastupanja, 2017. – 2021.

Vrste predmeta	Sudski predmeti		Upravni predmeti		Državnoodvjetnički predmeti		Ukupno zastupanje po		
	Zastupanje po		Zastupanje po		Zastupanje po				
Godina	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	sveukupno
2017.	47.074	163	4.046	6	18.534	3	69.654	172	69.826
2018.	48.065	266	3.243	4	18.135	2	69.443	272	69.715
2019.	53.409	175	3.736		18.227	5	75.372	180	75.552
2020.	54.129	209	3.516		18.755		76.400	209	76.609
2021.	60.410	1.200	3.807	1	26.811		91.028	1.201	92.229

Iz prikazanih podataka o strukturi i kretanju predmeta u odnosu na vrstu zastupanja proizlazi da se u 98,70 % sudskih i upravnih predmeta obavlja zastupanje na temelju zakona, dok se zastupanje po punomoći odnosi samo na 1,30 % predmeta.

Najveći broj zastupanja na temelju punomoći odnosio se na upravne sporove u kojima su tuženici ministarstva i druga javnopravna tijela. Interesi i zahtjevi javnopravnih tijela da ih se zastupa po punomoći u parničnim predmetima i upravnim sporovima znatno premašuju kadrovske mogućnosti županijskih državnih odvjetništva.

c) Kretanje i struktura zahtjeva u novim sudskim predmetima, 2017. – 2021.

Sudski predmeti	Parnice	Ovrhe	Stečaj i predstečaj	Stečaj potrošača	Upravni sporovi	Ostalo*	Ukupno
2017.	6.085	19.644	5.664		621	15.223	47.237
2018.	5.388	18.871	6.129		544	17.399	48.331
2019.	6.098	24.944	5.225		384	14.415	53.584
2020.	8.287	18.166	3.703	3.106	384	20.692	54.338
2021.	8.115	21.361	5.384	1.749	1.491	23.510	61.610

Iz tablice je vidljivo da je ukupan broj zahtjeva u sudskim predmetima veći za 7272 u odnosu na prethodnu godinu, što čini povećanje od 13,40 %.

Broj parnica neznatno je smanjen u odnosu na prethodnu godinu.

Broj ovršnih predmeta u odnosu na prethodnu godinu povećan je za 3195, što predstavlja povećanje od 17,60 %.

Stečajni i predstečajni predmeti također bilježe znatan rast od 1681 predmeta, odnosno povećanje od 45 %.

Spisi stečaja potrošača u izvještajnom razdoblju evidentiraju pad od 56 %.

Upravni sporovi bilježe povećanje za 1107 predmeta, odnosno rast spisa za gotovo tristo posto.

Ostali sudski predmeti (izvanparnični, zemljišnoknjižni te adhezijski predmeti i parnični postupak pred drugostupanjskim sudom) u odnosu na 2020. godinu porasli su za 13,6 %, tj. zaprimljeno je 2918 predmeta više. Gledajući pojedinačno vrstu predmeta uočava se porast broja zemljišnoknjižnih predmeta koji se odnose na uknjižbu javnih i općih dobara, postupke povezivanja zemljišnih knjiga i knjige položenih ugovora kao i postupke obnove i osnivanja zemljišnih knjiga te pojedinačne ispravne postupke.

d) Prikaz poduzetih radnji u sudskim i upravnim predmetima u 2021.

Zbirno državno odvjetništvo 2021.		Zbirno državno odvjetništvo 2021.		
		Broj	Ukupno	Prosječno po prisutnim rješavateljima
Ročišta	U sjedištu	16.744	23.448	118
	Izvan sjedišta	6.704		
Uloženi pravni lijekovi	Redoviti	3.183	3.809	19
	Izvanredni	626		

Tijekom izvještajnog razdoblja općinska i županijska državna odvjetništva zastupala su Republiku Hrvatsku na 23.448 rasprava pred općinskim, trgovačkim i upravnim sudovima te javnopravnim tijelima. Izvan sjedišta državnog odvjetništva održane su 6704 rasprave, tj. 28,59 %, što predstavlja poseban problem zbog troškova putovanja i dužih izbivanja izvan sjedišta. Svaki je rješavatelj u 2021. godini zastupao prosječno na 118 rasprava.

Tijekom 2021. godine uloženo je 3183 redovitih te 626 izvanrednih pravnih lijekova, a prosječna godišnja opterećenost prisutnih zamjenika općinskih i županijskih državnih odvjetništava u odnosu na broj uložених pravnih lijekova iznosi 19 pravnih lijekova po prisutnim rješavateljima (zamjenici i savjetnici).

8.2.1. Predmeti izvansudskog rješavanja sporova

Državna odvjetništva dužna su u građanskim i upravnim predmetima, kad god je to moguće, štiteći imovinske interese Republike Hrvatske sklapati nagodbe i poduzeti sve pravne radnje u okviru svojih zakonskih ovlasti da se sporovi rješavaju mirnim putem i izvan sudskih postupaka. Način izvansudskog rješavanja sporova jest i izdavanje tabularne isprave radi upisa prava vlasništva sukladno članku 57. stavku 3. Zakona o zemljišnim knjigama (Narodne novine broj 63/19) koji propisuje da će se smatrati kako je potpis osobe koja je kao tijelo pravne osobe raspolagala nekretninom na ispravi propisno ovjeren i kad ispravu supotpíše nadležno

županijsko državno odvjetništvo kad pravna osoba koja je raspolagala nekretninom nema pravnoga sljednika.

8.2.1.1. Mirno rješavanje sporova (članak 186.a Zakona o parničnom postupku)

Člankom 186.a Zakona o parničnom postupku (dalje: ZPP) propisana je obveza svih osoba koje namjeravaju tužiti Republiku Hrvatsku da prije podnošenja tužbe sudu podnesu zahtjev za mirno rješenje spora nadležnom državnom odvjetništvu. Istu obvezu ima i Republika Hrvatska kada namjerava tužiti neku osobu.

Sklapanjem izvansudskih nagodbi smanjuju se troškovi, i to direktni (kamate, troškovi odvjetnika i dr.), ali i indirektni (rad sudova pa i samog državnog odvjetništva). Iskustvo državnog odvjetništva potvrđuju i prikazani podatci – da je ovaj način izvansudskog rješavanja sporova u kojima je stranka Republika Hrvatska dao najbolje rezultate. Stoga i nadalje treba stvarati pretpostavke za sklapanje još većeg broja nagodbi, jačajući stručne i kadrovske kapacitete u državnom odvjetništvu te u drugim državnim tijelima, posebno onima koji generiraju najveći broj sporova.

a) Zahtjev za mirno rješenje spora (186.a ZPP-a), 2017. – 2021.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih zahtjeva	Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Vrijednost svih novih zahtjeva (u tisućama kuna)	Broj sklopljenih nagodbi	Vrijednost svih sklopljenih nagodbi (u tisućama kuna)
2017.	2.348	7.636	9.984	6.016	4.319,508	1.860	86.633
2018.	2.251	8.001	10.252	8.478	6.479,136	1.716	200.645
2019.	1.493	7.339	8.832	7.668	6.850,364	1.958	116.562
2020.	1.190	8.638	9.828	8.359	9.664,774	1.546	104.721
2021.	1.316	16.400	17.716	14.328	17.850,873	1.322	52.616

Od 2017. do 2021. godine primljeno je ukupno 48.014 zahtjeva za mirno rješenje spora vrijednosti 45.164.655.000,00 kuna u kojima su sklopljene 8402 nagodbe ukupne vrijednosti 561.177.000,00 kuna. Za navedeni broj sklopljenih nagodbi smanjen je broj parničnih postupaka pred redovitim i specijaliziranim sudovima. Realan cilj može biti rješavanje trećine ukupnih zahtjeva za mirno rješenje spora u postupku izvan suda, što bi dovelo do daljnjega smanjenja troškova i rasterećenja proračuna Republike Hrvatske.

U izvještajnom razdoblju zaprimljena su 7762 zahtjeva više nego u 2020. godini, što predstavlja povećanje predmeta za 90 %. Razlog povećanja su ponajprije istovrsni zahtjevi za mirno rješenje spora podnesenih od strane državnih službenika kojima se potražuje isplata naknade na ime razlike obračuna plaća po osnovici u iznosu od 5.108,84 kune koju su službenici primili i plaće po osnovici u iznosu od 5.415,37 kuna koju su prema navodima iz zahtjeva trebali primiti za razdoblje 2016. godine (tzv. ugovoreno povećanje osnovice za 6 %). Ukupno je zaprimljeno više od 6900 zahtjeva za mirno rješenje spora s navedene pravne osnove. Zahtjevi su odbijeni kao neosnovani s obrazloženjem da su reprezentativni sindikati s Vladom Republike Hrvatske 23. prosinca 2016. sklopili Sporazum o izmjenama i dopunama

sporazuma o osnovici za plaće u državnim službama kojim je osnovica za obračun plaće za državne službenike i namještenike u 2016. godini utvrđena u iznosu 5.108,84 kune, s tim da Vlada Republike Hrvatske sa sindikatima javnih službi nije ugovorila u pogledu osnovice materijalna prava povoljnija od ugovorenih za državne službenike i namještenike.

Državna odvjetništva ocijenila su da su neosnovani zahtjevi za mirno rješenje spora, a što je potvrdio i Vrhovni sud Republike Hrvatske rješenjem broj Gop-1/2021-4 od 3. studenoga 2021., kada je zauzeo stav u oglednom postupku radi rješavanja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava u smislu članka 502.i Zakona o parničnom postupku.

b) Zahtjev za mimo rješenje spora – prema vrsti i tijelima u 2021.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi		Obveznopravni sporovi		Naknada štete		Radni sporovi		Ostali parnični sporovi		Ukupno		Ukupno zahtjev RH i zahtjev ostali
	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	
Republika Hrvatska	21	81	30	17	5	65	2	15	3	2	61	180	241
Ministarstvo pravosuđa i uprave	1	5	20	31	4	293	5	5.326		4	30	5.659	5.689
Ministarstvo zdravstva				2		6		44				52	52
Ministarstvo hrvatskih branitelja	4		84	12	18	2		8			106	22	128
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU		1	1	1	1	1		33			2	36	38
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	65	1.380	74	35	3	192		19	3	4	145	1.630	1.775
Ministarstvo unutarnjih poslova	1	8	34	21	31	65	9	3.372		2	75	3.468	3.543
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike		4	49	10	167	11	1	23	1		218	48	266
Ministarstvo financija	3	17	22	48	126	21		1.204	1	13	152	1.303	1.455
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	1	4	79	9	19	10		75		1	99	99	198
Ministarstvo obrane	17	13	113	18	47	81	11	380	3	2	191	494	685
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova				1		3		3				7	7
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	40	11	3	6		10		57			43	84	127
Ministarstvo poljoprivrede	214	620	129	10	2	22		105		6	345	763	1.108
Ministarstvo turizma i sporta		1				1		8				10	10
Ministarstvo znanosti i obrazovanja			2	6		31		15			2	52	54
Ministarstvo kulture i medija			3	1				11			3	12	15
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	9	2	111	57		6	3	18		2	123	85	208
Državne nekretnine d.o.o.	60	5	221	16	3						284	21	305
Ostali	14	9	51	12	18	20	1	370		1	84	412	496
UKUPNO	450	2.161	1.026	313	444	840	32	11.086	11	37	1.963	14.437	16.400

Od ukupnog broja zahtjeva 12 % se odnosi na zahtjeve Republike Hrvatske, dok se 88 % odnosi na zahtjeve drugih osoba.

Nadalje, od ukupnog broja zaprimljenih zahtjeva za mirno rješenje spora 11.086 zaprimljenih zahtjeva ili 67,6 % odnosi se na zahtjeve proizišle iz navodne povrede prava iz radnog odnosa. U odnosu na postupanje Ministarstva pravosuđa i uprave zaprimljeno je 5326 zahtjeva, odnosno 48 %. Po broju zaprimljenih zahtjeva slijedi Ministarstva unutarnjih poslova s 3372 zahtjeva, odnosno 30,5 % te Ministarstvo financija s 1204 zahtjeva, odnosno udjelom od 11 %.

Od ukupnog broja zahtjeva za mirno rješenje spora, 2611 zahtjev ili 16 % odnosi se na stvarnopravne zahtjeve, od čega 55,3 % ili 1445 zahtjeva čine zahtjevi iz djelokruga rada Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine. Na Ministarstvo poljoprivrede odnosi se 834 zahtjeva ili 32 %.

U odnosu na obveznopravne zahtjeve (ukupno 1339 ili 8 %) 168 zahtjeva ili 12 % odnosi se na djelokrug rada Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje te na Državne nekretnine d.o.o. 237 zahtjeva, odnosno 17,6 %.

Naposlijetku, u odnosu na zahtjeve za naknadu štete (ukupno 1284 ili 8 %) 297 ili 23 % zahtjeva čine zahtjevi iz djelokruga rada Ministarstva pravosuđa i uprave te Ministarstva prostornog uređenja i državne imovine 195 ili 15 %.

c) Podnositelj zahtjeva Republika Hrvatska, 2017. – 2021.

Godina	Broj podnesenih zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost nagodbe (u tisućama kuna)
2017.	2.149	375	17%	20.809
2018.	2.211	546	25%	61.223
2019.	2.103	655	31%	53.638
2020.	1.995	572	29%	64.462
2021.	1.627	554	34%	22.848

Iz gornje je tablice vidljivo da je broj zahtjeva za mirno rješenje spora koje kroz godine podnosi Republika Hrvatska u blagom padu te da je u prosjeku 27 % zahtjeva Republike Hrvatske riješeno sklapanjem nagodbe.

U 2021. godini od 1627 zahtjeva Republike Hrvatske sklapanjem nagodbi riješeno je njih 554, odnosno visokih 34 %.

Broj sklopljenih nagodbi po zahtjevima Republike Hrvatske u danim okolnostima smatramo optimalnim.

d) Sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora u 2021. – podnositelj zahtjeva Republika Hrvatska

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi				Obveznopravni sporovi				Naknada štete				Radni sporovi				Ostali parnični sporovi				Ukupno podnositelj zahtjeva RH			
	Podnositelj zahtjeva RH				Podnositelj zahtjeva RH				Podnositelj zahtjeva RH				Podnositelj zahtjeva RH				Podnositelj zahtjeva RH				Ukupno podnositelj zahtjeva RH			
	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)
Republika Hrvatska	11	18		300	19	8		483	3	3		33	2		0	2		124	33	30		939		
Ministarstvo pravosuđa i uprave	1				17	5		99	3											21	5		99	
Ministarstvo zdravstva																				0	0		0	
Ministarstvo hrvatskih branitelja	4				73	7		99	19	3		25	3						96	10		124		
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU									1										1	0		0		
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	50	15		311	65	21		1.310	3	2		210	1		1	1		144	120	39		1.976		
Ministarstvo unutarnjih poslova	1				31	4		92	21	4		70	4						53	8		161		
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike					32				152	3		20	1		1				186	3		20		
Ministarstvo financija					15	7		331	109	84		401	84						124	91		732		
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	1	1		10	55	2		18	12										68	3		28		
Ministarstvo obrane	18				105	18		658	44	4		26	6	2	4				177	24		750		
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																			0	0		0		
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	39	19		1.083	2	1		27											41	20		1.110		
Ministarstvo poljoprivrede	202	87		1.881	121	45		9.065	3	1		90	1		1				327	133		11.037		
Ministarstvo turizma i sporta																			0	0		0		
Ministarstvo znanosti i obrazovanja																			0	0		0		
Ministarstvo kulture i medija					2	1		8											2	1		8		
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	4				100	2		111																
Državne nekretnine d.o.o.	48	1		116	165	36		3.129	1						1				215	37		3.245		
Ostali	13	64		589	26	48		1.399	17	36		521	36						56	148		2.509		
UKUPNO	392	205	52	4.291	828	205	25	16.827	385	139	36	1.395	14	2	14	66	8	3	268	1.627	554	34	22.848	

Iz djelokruga rada Ministarstva poljoprivrede proizlazi najveći broj sklopljenih nagodbi (24 %), i to s osnove i stvarnopravnih i obveznopravnih zahtjeva, slijedi Ministarstvo financija, čiji je udio u sklopljenim nagodbama 16,4 %, a udio Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine iznosi 7 %.

U odnosu na udio broja sklopljenih nagodbi prema broju podnesenih zahtjeva za mirno rješenje spora ističe se Ministarstvo financija (73,4 %), slijedi Ministarstvo poljoprivrede (40,7 %) i Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (32,5 %).

e) Podnositelj zahtjeva – druge osobe, 2017. – 2021.

Godina	Broj podnesenih zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost nagodbe (u tisućama kuna)
2017.	5.484	1.485	27%	65.824
2018.	5.786	1.170	20%	139.422
2019.	4.904	1.303	27%	62.924
2020.	6.496	974	15%	40.346
2021.	14.437	768	5%	29.787

Broj zahtjeva koje podnose fizičke i pravne osobe protiv Republike Hrvatske u 2021. godini znatno je veći nego u ranijim godinama, i to za iznos od 7941 zahtjeva, s time da je u izvještajnoj godini 5 % zahtjeva riješeno sklapanjem nagodbe.

Niži postotak sklopljenih nagodbi, kao što je istaknuto, rezultat je povećanja broja zahtjeva za mirno rješenje spora državnih službenika po osnovi uvećane osnovice za šest posto koji su ocjenjeni kao neosnovani, a što je potvrdio i Vrhovni sud Republike Hrvatske svojom odlukom u oglednom postupku. Naime, ukupno je podneseno 11.086 radnopravnih zahtjeva, od čega se 6924 odnosi na zahtjeve državnih službenika (62,5 %) po osnovi uvećane osnovice za plaće za šest posto.

f) Sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora u 2021. – podnositelj zahtjeva druge osobe

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi				Obveznopravni sporovi				Naknada štete				Radni sporovi				Ostali parnični sporovi				Ukupno podnositelj zahtjeva druge osobe				
	Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		
	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva
Republika Hrvatska	81	14	1.218	17	7	108	65	15	5	244	2	180	26	1.570											
Ministarstvo pravosuđa i uprave	5	1	5	31	7	45	293	5	7	93	4	5.659	20	326											
Ministarstvo zdravstva	1	1	100	2		6		44				52	1	100											
Ministarstvo hrvatskih branitelja				12		2		8				22	0	0											
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	1			1		1		33				36	0	0											
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	1.380	254	13.938	35	2	1.146	192	1	1	5	4	1.630	258	15.147											
Ministarstvo unutarnjih poslova	8			21	3	245	65	17	132	1.046	2	3.468	152	1.418											
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike	4			10			11					48	0	0											
Ministarstvo financija	17	3	160	48	2	35	21	1			13	1.303	7	564											
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	4			9	1	9	10		4	71	1	99	5	80											
Ministarstvo obrane	13	3	15	18	4	492	81	18	8	89	2	494	33	3.628											
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova				1			3		3			7	0	0											
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	11	2	21	6	1	45	10					84	3	66											
Ministarstvo poljoprivrede	620	189	4.416	10	2	48	22	1	16	106	6	763	208	4.605											
Ministarstvo turizma i sporta	1						1					10	0	0											
Ministarstvo znanosti i obrazovanja				6			31					52	0	0											
Ministarstvo kulture i medija				1								12	0	0											
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	2			57	36	1.089	6	3			2	85	39	1.346											
Državne nekretnine d.o.o.	5	4	554	16	2	29						21	6	583											
Ostali	9	4	310	12	5	25	20		1	20	1	412	10	355											
UKUPNO	2.161	475	20.737	313	72	3.317	840	46	174	1.673	37	14.437	768	29.787											

Iz prethodne je tablice vidljivo da je 22 % stvarnopravnih zahtjeva riješeno nagodbom, obveznopravnih 23 %, a zahtjeva za naknadu štete 5,5 %.

Udio sklopljenih nagodbi koji se odnosi na zahtjeve za mirno rješenje spora iz djelokruga rada Ministarstva poljoprivrede (27 %) te Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje (46 %) može se smatrati iznadprosječnim rezultatom.

Kada se gore navedeni podatci stave u korelaciju s podacima o broju novih parnica i uspjehu u postupku (o čemu će biti više rečeno u nastavku ovoga izvješća), može se zaključiti da su odluke državnih odvjetništava o podnesenim zahtjevima bile u velikom broju utemeljene.

Sve naprijed navedeno potvrđuje važnost pravnog instituta izvansudskog rješavanja sporova, kvalitetu rada, kao i stručnost zamjenika koji rade na ovim predmetima.

Potrebno je istaknuti da je u predmetima radi naknade štete s visoko postavljenim zahtjevima zbog navodno nepravilnog i nezakonitog rada tijela državne uprave ili suda nužno provesti jedno ili više vještačenja, pa zakonski rok od 3 mjeseca nije dovoljan za uspješno rješavanje takvih predmeta. Uza sve to treba istaknuti da pojedina ministarstva ne dostavljaju pravodobno relevantne podatke i dokumentaciju potrebnu za zaključenje nagodbe.

Broj sklopljenih nagodbi mogao bi biti i veći kada bi se osigurala dodatna sredstva za provođenje vještačenja radi utvrđivanja visine obveze, kao i kada bi nadležna tijela pravodobno i u potpunosti izvještavala državno odvjetništvo o svim bitnim činjenicama o kojima ovisi odluka o osnovanosti zahtjeva te osiguravalo sredstva. Na broj sklopljenih nagodbi utječe i neujednačena sudska praksa.

Također, kada se 7080 sklopljenih nagodbi u prethodne četiri godine stavi u korelaciju s ranije važećim okvirnim mjerilima za rad sudaca (150 odluka po jednoj godini), proizlazi da je to godišnja norma za rad 47,2 sudaca.

Kada se 1322 sklopljenih nagodbi u 2021. godini stavi u korelaciju sa sada važećim okvirnim mjerilima za rad sudaca (130 nagodbi po jednoj godini), proizlazi da je to godišnja norma za rad 10,2 sudaca. Ako tome pribrojimo i 233 pozitivno riješena zahtjeva za izdavanje tabularne isprave temeljem čl. 57., st. 3. Zakona o zemljišnim knjigama, državna su odvjetništva kroz institut izvansudskog rješavanja sporova u 2021. godini ispunila normu za rad 12 sudaca.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske nastavit će pratiti rad na ovom pravnom području i obavještavati ministarstva u svim slučajevima kada je evidentno da vođenje parnica s jedne strane opterećuje sustav državnog odvjetništva i sudova, a s druge strane povećava troškove postupka.

Cilj je kroz izvansudske nagodbe smanjiti troškove države, odnosno broj postupaka u kojima je država tuženica te istodobno omogućiti građanima i pravnim osobama da brže i s minimalnim troškovima ostvare svoja prava.

8.2.2. Odluke državnih odvjetništava u parnicama pred općinskim i trgovačkim sudovima

a) Odluke i postupanje državnih odvjetništava u parnicama, 2017. – 2021.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih zahtjeva	Odluke DO				Rasprave	Postupci pred sudom u kojima nije donijeta I-stup. odluka	Žalbe DO	Izvanredni pravni lijekovi
			Odbijanje inicijative	Tužba	Odgovor na tužbu	Ostale odluke				
2017.	169	6.085	34	1.444	4.221	400	17.301	7.542	1.328	122
2018.	155	5.388	55	1.361	3.329	657	16.407	8.296	1.250	160
2019.	141	6.098	190	1.316	3.804	772	16.361	8.188	1.552	249
2020.	352	8.287	60	1.407	4.171	2.588	9.451	4.175	2.750	456
2021.	313	8.115	687	1.130	3.553	3.078	11.349	11.880	2.028	565

U 2021. godini primljeno je neznatno manje novih predmeta u odnosu na raniju godinu, doneseno je ukupno 8448 državnoodvjetničkih odluka, zastupano je na 11.349 rasprava, izjavljeno je 2028 žalbi na odluke prvostupanjskih sudova i 565 revizija protiv pravomoćnih odluka. Pred prvostupanjskim sudovima odluka suda nije donesena u 11.880 parničnih predmeta. Tom broju treba pribrojiti 8115 novih predmeta kako bi se dobila slika stvarnog opterećenja općinskih i županijskih državnih odvjetništava u radu pred prvostupanjskim sudovima. Ukupno je u radu pred sudovima bilo 19.995 predmeta.

Do značajnog povećanja broja ostalih odluka došlo je jer su općinska državna odvjetništva zastupala Republiku Hrvatsku kao umješčača u radnim sporovima koji su vođeni po tužbama zaposlenika javnih ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska.

Do povećanja broja izvanrednih pravnih lijekova došlo je zbog izmjene Zakona o parničnom postupku koji je uveo dva instituta: prijedlog za dopuštenje revizije i reviziju.

b) Broj tužbenih zahtjeva u parničnim predmetima po procesnom položaju tužitelj/tuženik/umješac i vrijednosti predmeta spora, 2017. – 2021.

Zastupanje RH		Tužitelj	Tuženik	Umješac	Ukupno
2017.	Broj zahtjeva	1.425	4.660		6.085
	%	23,40	76,60		100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	339.626	1.131.656.314		1.131.995.940
2018.	Broj zahtjeva	1.517	3.871		5.388
	%	28,10	71,90		100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	263.992	1.123.018		1.387.010
2019.	Broj zahtjeva	1.425	4.673		6.098
	%	23,36	76,64		100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	368.131	4.975.059		5.343.190
2020.	Broj zahtjeva	1.643	4.360	2.284	8.287
	%	19,83	52,61	27,56	100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	360.480	11.036.306		11.396.786
2021.	Broj zahtjeva	1.285	4.889	1.941	8.115
	%	16	60	24	100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	239.397	13.458.815		13.698.212

U 2021. godini Republika Hrvatska je tužitelj u 16 % od ukupnog broja novih predmeta, a tužena je u 60 % predmeta.

Republika Hrvatska sudjelovala je kao umješac u 24 % predmeta, većinom na strani tuženika. Većina ovih predmeta odnosi se na radne sporove koji su vođeni po tužbama zaposlenika javnih ustanova čiji je Republika Hrvatska osnivač. Republika Hrvatska miješala se u parnice na strani tuženih zdravstvenih, obrazovnih i znanstvenih ustanova, koje su pokrenuli zaposlenici tih ustanova.

Vrijednost tužbenih zahtjeva je i dalje viša od deset milijardi kuna. Naime, tijekom izvještajne godine zaprimljeno je nekoliko predmeta sa zahtjevima većim od milijardu kuna, četiri predmeta sa zahtjevima većim od sto milijuna kuna te dvadeset i pet zahtjeva radi naknade štete gdje je vrijednost spora označena preko deset milijuna kuna.

c) Kretanje tužbenih zahtjeva u parničnim predmetima po vrsti spora, 2017. – 2021.

Godina	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Stvarnopravni sporovi	1.096	1.070	1.138	1.467	1.372
Naknada štete	626	633	566	1.533	1.428
Radni sporovi	2.211	2.064	2.544	3.764	3.928
Obveznopravni sporovi	1.841	1.301	1.515	1.347	1.209
Ostali parnični sporovi	242	254	258	140	158
Arbitražni sporovi				1	3
Sporovi vezani uz stečaj				33	17
Zabrana nezakonitog štrajka				1	
Zaštita intelektualnog vlasništva				1	

U izvještajnom je razdoblju uveden novi način statističkog praćenja u odnosu na vrstu predmeta, što je razlog da za pojedine vrste predmeta nisu navedeni podatci za ranije godine. Naime, u ranijim se izvješćima nisu zasebno izdvajali podatci o arbitražnim sporovima, sporovima vezanima uz stečajeve, zabrane nezakonitog štrajka i zaštite intelektualnog vlasništva pa stoga za te vrste sporova u gornjoj tablici ne postoje podatci za prethodne godine.

U odnosu na izvještajno razdoblje treba istaknuti da se u strukturi parničnih predmeta na radne sporove odnosi 48,40 %, na stvarnopravne sporove 16,9 %, na obveznopravne predmete 14,9 %, na predmete radi naknade štete 17,6 % te ostale predmete 2,2 %.

d) Novi tužbeni zahtjevi – prema vrsti spora, zastupanom tijelu i procesnom položaju u 2021.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi		Obveznopravni sporovi		Naknade štete		Radni sporovi		Arbitražni sporovi		Sporovi vezani uz stečaj		Zabrana nezakonitog štrajka		Ostali parnični sporovi		Ukupno	
	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik
Republika Hrvatska	22	31	38	31	3	31	2	1			1				6	10	72	104
Ministarstvo pravosuđa i uprave		2	10	21	2	184	3	297							1	16	16	520
Ministarstvo zdravstva						1	1	1										2
Ministarstvo hrvatskih branitelja	2	1	58	12	18	2	1										79	15
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	1			2	2	2	1	1	1							1	1	7
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	50	674	44	173	2	128	3	3							3	22	99	1.000
Ministarstvo unutarnjih poslova	1	4	43	26	13	36	4	1.525							2	5	63	1.596
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike		1	28	26	98	4	1								1	2	128	33
Ministarstvo financija		9	31	64	6	10	15				5	9			7	45	49	152
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja		3	2	3	2	749	3	1	1							2	5	761
Ministarstvo obrane	15	7	110	67	23	34	10	117							6	5	164	230
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova							3	3										3
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	17	4	6	7		11	5								1		24	27
Ministarstvo poljoprivrede	183	232	109	8	2	19	30								2	4	296	293
Ministarstvo turizma i sporta			4			1											4	1
Ministarstvo znanosti i obrazovanja	1		3	9		9	2										4	20
Ministarstvo kulture i medija			1				1								1		2	1
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	3	2	61	37	3	3									1	2	68	44
Državne nekretnine d.o.o.	39	4	108	8	2										1	1	150	13
Ostali	20	23	22	9	8	15	1	10								6	51	65
Državno odvjetništvo – zaštita javnog interesa	3		3	1		1									4		10	2
UKUPNO	357	997	681	504	182	1.240	22	2.014	1	2	6	11	0	0	36	121	1.285	4.889

– napomena: u ovoj tablici nisu prikazani predmeti u kojima RH sudjeluje kao umješac, već samo kao tužitelj i tuženik

Iz resora Ministarstva unutarnjih poslova proizašao je najveći broj parničnih predmeta (27 %), i to najviše radnopravnih sporova u kojima kao tuženik na pasivnoj strani ono sudjeluje u 75,7 % ukupnog broja parničnih predmeta.

Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine najzastupljenije je u parničnim predmetima vezanim uz stvarnopravne zahtjeve (12%), dok je u odnosu na ukupan broj predmeta to ministarstvo zastupljeno s 18,2 %. Ministarstvo pravosuđa i uprave zastupljeno je u ukupnom broju predmeta s 9 %, a u odnosu na predmete naknade štete s 13 %.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja najčešće je tuženo tijelo u predmetima naknade štete (52,6 %).

8.2.3. Odluke sudova u parnicama u kojima zastupa državno odvjetništvo

a) *Uspjeh u parnicama pred općinskim i trgovačkim sudovima, 2017. – 2021.*
(prema broju zahtjeva)

Godina	Sudske odluke				Uspjeh u parnicama – presude/rješenja					
	Presude/rješenja (broj)	Sudska nagodba (broj)	Riješeno na drugi način	Ukupno sudskih odluka	Dobiven u cijelosti (broj)	Postotak dobivenih	Izgubljen u cijelosti (broj)	Postotak izgubljenih	Djelomično dobiven/izgubljen (broj)	Postotak djelomično dobivenih/izgubljenih
2017.	3.164	279	1.083	4.526	1.440	45,5%	1.353	42,8%	371	11,7%
2018.	3.144	329	875	4.348	1.404	44,7%	1.379	43,9%	361	11,5%
2019.	2.951	260	1.212	4.423	1.337	45,3%	1.286	43,6%	328	11%
2020.	3.350	211		3.561	1.447	43,19%	1.528	45,61%	375	11,2%
2021.	4.173	379		4.552	1.858	45%	1.837	44%	478	11%

U 2021. godini sudovi su donijeli ukupno 4552 prvostupanjsku odluku, a sklopljeno je 379 sudskih nagodbi.

Analiza sudskih odluka u radnim sporovima pokazuje da se od ukupnog broja svih izgubljenih parnica (1837) čak 1536 predmeta odnosi na radne sporove, što čini 83,6 %, a od ukupnog broja djelomično dobivenih/izgubljenih predmeta (478) čak 277 predmeta odnosi se na radne sporove (58 %). Slijedom navedenoga, na uspješnost zastupanja u parničnim postupcima utječu radni sporovi koji su posljedica povrede prava s osnove rada priznatih zakonom ili kolektivnim ugovorom.

b) Uspjeh u parnicama pred općinskim i trgovačkim sudovima, 2017. – 2021.
(prema vrijednosti spora)

Godina	Sudske odluke		Uspjeh prema vrijednosti spora – presude/rješenja/ sudske nagodbe			
	Presude/rješenja (broj)	Sudska nagodba (broj)	Ukupna vrijednost dobivenog (u tisućama kuna)	Postotak dobivenog u odnosu na vrijednost	Ukupna vrijednost izgubljenog (u tisućama kuna)	Postotak izgubljenog u odnosu na vrijednost
2017.	3.164	279	3.141.320	91,3%	299.177	8,7%
2018.	3.144	329	440.553	65,7%	230.384	34,3%
2019.	2.951	260	313.311	62,8%	185.499	37,2%
2020.	3.350	211	3.020.863	85,04%	531.353	14,95%
2021.	4.173	379	4.189.179	89%	510.473	11%

Prikaz sudskih odluka u parnicama prema vrijednosti predmeta spora daje realniji prikaz uspješnosti u ovim predmetima.

Analiza podataka o dobivenim, odnosno izgubljenim parnicama prema vrijednosti predmeta spora pokazuje da je Republika Hrvatska uspjela u 89 % (4.189.179.000,00 kuna), dok nije uspjela u svega 11 %.

8.2.4. Odluke u upravnim predmetima

Državna odvjetništva zastupaju Republiku Hrvatsku u postupcima pred javnopravnim tijelima u predmetima radi povrata imovine, izvlaštenja, utvrđivanja građevinskih čestica, promjene podataka u katastarskom operatu i provedbe geodetskih elaborata, stečaja potrošača pred Financijskom agencijom, utvrđivanja granica pomorskog dobra, otpisa duga i dr.

Upravni predmeti (U-DO upisnik), 2017. – 2021.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno		Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Rasprave	Odluke JPT-a po prijedlogu DO			Predmeti u kojima JPT nije donio I-stup. Odluku	Inicijativa za pokretanje upravnog spora
		Predlagatelj	Protustranka				Prijedlog usvojen	Prijedlog odbijen	Ostale odluke		
2017.	851	2.019	1.917	4.787	3.949	293	1.717	66	810		
2018.	316	1.539	1.571	3.426	3.186	2.305	1.653	103	531		
2019.	1.448	1.993	1.743	5.184	4.327	742	1.377	65	566	4.893	7
2020.	354	1.399	1.992	3.745	3.613	628	1.055	28	143	1.434	3
2021.	205	1.325	1.948	3.478	3.390	616	951	37	161	2.899	2

Iz odluka javnopravnih tijela proizlazi da je prihvaćeno 83,9 % prijedloga podnositelja zahtjeva, odbijeno je 3,2 % prijedloga, a u 14,01 % slučajeva riječ je o ostalim odlukama.

U izvještajnom razdoblju državno je odvjetništvo zastupalo na 616 rasprava. Velik problem za organizaciju rada predstavljaju rasprave izvan sjedišta i izbivanja iz ureda, jer se zbog nedostatka službenih vozila mora koristiti javni prijevoz.

8.2.5. Odluke u ostalim predmetima

U ovom dijelu izvješća prikazuju se rad i odluke državnog odvjetništva u adhezijskim postupcima, izvanparničnim i zemljišnoknjižnim predmetima te predmetima davanja pravnih mišljenja (ostali predmeti).

a) Adhezijski postupci

Imovinskopravni zahtjev omogućuje oštećeniku da svoju građanskopravnu tražbinu, koja se temelji na činjenici da je na njegovu štetu počinjeno kazneno djelo, ostvari u okviru kaznenog postupka protiv okrivljenika.

Kad je počinjenjem kaznenog djela oštećena Republika Hrvatska, državno odvjetništvo kao njezin zastupnik po zakonu postavlja u kaznenom postupku imovinskopravni zahtjev koji se odnosi na naknadu štete, povrat stvari i/ili poništaj pravnog posla. O imovinskopravnom zahtjevu odlučuje kazneni sud koji odlučuje i o kaznenoj odgovornosti okrivljenika.

Kod ovih predmeta valja istaknuti da se zahtjevi koje državni odvjetnici postavljaju u zastupanju Republike Hrvatske kao oštećenika u kaznenim postupcima temelje na utvrđenjima državnog odvjetnika u radu na kaznenom predmetu. Brojnost ovih predmeta i podnesenih zahtjeva također ovisi o dinamici rada i zaprimanju obavijesti iz kaznenog predmeta u kojem je u pravilu provedeno vještačenje iz kojeg proizlazi visina štete koja je počinjena državnom proračunu radnjama fizičkih i pravnih osoba, optuženika u kaznenom postupku. U pravilu se radi o složenim predmetima u kojima sudjeluje više osoba protiv kojih se vodi kazneni postupak, a imovinskopravni zahtjevi postavljeni su u odnosu na pojedine okrivljenike. U pravilu se, u slučajevima sporazumijevanja optuženika s ovlaštenim tužiteljem i donošenja kaznene osuđujuće presude na temelju sporazuma, okrivljenici očituju potvrdno o postavljenom imovinskopravnom zahtjevu te su voljni sporazumno podmiriti i nastalu štetu.

Najveći problem u ovim predmetima predstavlja nemogućnost naplate dosuđenih imovinskopravnih zahtjeva zbog loših imovinskih prilika osuđenika koji u pravilu nemaju nikakve imovine.

Ističemo da je tijekom izvještajnog razdoblja podneseno nekoliko prijedloga radi osiguranja imovinskopravnog zahtjeva (u pravilu predmeti iz nadležnosti USKOK-a) određivanjem privremenih mjera zabrane raspolaganja određenom imovinom optuženika i povezanih osoba. U ovim smo predmetima dužni dokazati da će bez određivanja predložene mjere osiguranja za Republiku Hrvatsku nastupiti nenadoknativa šteta u naplati postavljenog imovinskopravnog zahtjeva koju bi zbog

raspolaganja imovinom od strane okrivljenika i povezanih osoba mogao pretrpjeti. Kod predlaganja mjera osiguranja potrebni podatci za opravdanje razloga za određivanje mjere pribavljaju se od porezne uprave i dijelom su dostupni iz činjenica i dokaza prikupljenih u kaznenom predmetu.

Adhezijski predmeti, 2017. – 2021.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primijeno novih predmeta	Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Vrijednost postavljenih imovinskopravnih zahtjeva (u tisućama kn)	Sudske odluke		
						Zahtjev dosuđen	Visina (u tisućama kn)	Upućeno u parnicu
2017.	11	101	112	104	64.793	11	17.142	3
2018.	8	93	101	86	293.472	20	7.925	5
2019.	17	65	82	79	76.034	32	75.661	3
2020.	8	59	67	62	145.407	36	10.133	10
2021.	9	95	104	99	216.372	35	24.363	26

Iz tablice je vidljivo da je broj novih predmeta u kojima se vode adhezijski postupci u povećanju za 61 % u odnosu na raniju godinu te je zadržana ažurnost rješavanja imovinskopravnih zahtjeva Republike Hrvatske kao oštećenika u kaznenim postupcima.

Sudovi su u 2021. godini dosudili Republici Hrvatskoj 35 imovinskopravnih zahtjeva u ukupnoj vrijednosti 24.363.000,00 kn, dok je 26 zahtjeva upućeno u parnicu, što upućuje na trend kaznenih sudova u odnosu na prethodne godine da te zahtjeve ne rješava u kaznenom postupku.

b) Ostali predmeti

Zbirna tablica – ostali predmeti, 2017. – 2021.

Vrsta predmeta	2017.		2018.		2019.		2020.		2021.	
	Primijeno	Riješeno	Primijeno	Riješeno	Primijeno	Riješeno	Primijeno	Riješeno	Primijeno	Riješeno
Izvanparnični predmeti	18.940	18.316	17.380	17.403	15.437	15.396	1.563	1.647	1.430	1.541
Zemljišnoknjižni predmeti	4.471	4.356	3.791	3.779	7.007	6.907	19.046	19.516	21.777	22.137
Pravna mišljenja	3.916	3.813	3.160	3.256	3.569	3.625	3.635	3.697	3.609	3.643
Razno	8.491	8.759	7.743	7.824	7.418	7.745	6.482	6.562	6.802	7.068

Gornja zbirna tablica prikazuje kretanje izvanparničnih i zemljišnoknjižnih predmeta kao i predmeta davanja pravnih mišljenja koja državno odvjetništvo daje po općim i posebnim propisima, o čemu će biti više riječi u dijelu izvještaja 13.2.

U izvještajnoj godini primijeno je 1430 izvanparničnih predmeta i 21.777 zemljišnoknjižnih predmeta koji se u ovom izvještajnom razdoblju iskazuju kao

zasebna kategorija predmeta. U 2021. godini primljeno je ukupno 33.610 predmeta, a riješeno ukupno 34.389 predmeta, iz čega je vidljivo da je ažurnost državnih odvjetništava na visokih 102 %, što pokazuje da nemaju zaostatke u radu.

U izvještajnoj godini riješeno je 22.137 zemljišnoknjižnih predmeta, što čini ažurnost od 101,65 %, a ti se postupci odnose na postupke povezivanja zemljišnih knjiga i knjiga položenih ugovora, obnove zemljišnoknjižnih uložaka, pojedinačne ispravne postupke, upise i brisanje založnog prava, uknjižbu javnih dobara, upise pomorskog dobra i uknjižbe nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske.

Također, u 2021. godini dana su 3643 pravna mišljenja, što čini ažurnost od 101 %, 1541 izvanparnični predmet, što čini ažurnost od 104 % te 7068 predmeta u kategoriji razno, što čini ažurnost od 104 %.

9. Prikaz rada i odluka općinskih državnih odvjetništava

9.1. Prikaz rada i odluka u kaznenim i prekršajnim predmetima

Struktura prijavljenih osoba

Prijavljene osobe	2017.		2018.		2019.		2020.		2021.	
	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu
Odrasle osobe	30.625	39.139	28.127	38.056	28.823	39.033	31.101	40.063	32.428	41.638
Mlađi punoljetnici	1.953	2.642	1.897	2.590	1.902	2.480	2.463	3.442	2.217	2.805
Pravne osobe	1.121	1.695	1.047	1.771	1.055	1.935	1.119	2.047	1.136	2.009
Maloljetne osobe	1.823	2.285	1.371	1.786	1.412	1.844	1.778	2.322	1.802	2.162
UKUPNO	35.522	45.761	32.442	44.203	33.192	45.292	36.461	47.874	37.583	48.614

Tijekom 2021. godine općinska državna odvjetništva zaprimila su 37.583 kaznene prijave protiv poznatih počinitelja (sve fizičke i pravne osobe), što je za 1.122 prijavljene osobe više nego 2020. godine kada je prijavljena 36.461 osoba i predstavlja porast od 3,1 %.

Imajući u vidu vrstu kriminaliteta koja se nalazi u stvarnoj nadležnosti općinskih državnih odvjetništava, općinska državna odvjetništva u 2021. godini, s ukupno prijavljenih 37.583 osoba, participiraju u ukupnom radu svih redovitih državnih odvjetništava (općinska i županijska), zajedno sa specijaliziranim državnim odvjetništvom (Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta) s 91,4 %, tako da svi statistički podatci koji su važni za ocjenu strukture i kretanja kriminaliteta u bitnome određuje rad općinskih državnih odvjetništava.

Najveći broj kaznenih prijava odnosi se na poznate fizičke osobe – 36.447, što uključuje kaznene prijave protiv odraslih osoba (od navršene 21. godine života), mlađe punoljetne osobe (od 18. do 21. godine života) i maloljetnike (od 14. do 18. godine života). Navedene prijave bilježe porast od 3,1 % u odnosu na prethodnu godinu (2020. – 35.342 prijavljene fizičke osobe).

U odnosu na pravne osobe u izvještajnom razdoblju prijavljeno je 1136 osoba, što je 17 prijavljenih pravnih osoba više nego prethodne godine (2020. – 1119 prijavljenih pravnih osoba) i predstavlja porast od 1,5 %.

Kada se kretanje kriminaliteta poznatih počinitelja analizira po dobnim skupinama prijavljenih fizičkih osoba te u odnosu na prijavljene pravne osobe, vidljivo je da su i u 2021. godini najzastupljenije kaznene prijave podnesene protiv odraslih osoba s 32.428 prijava (86,3 %). Slijede mlađe punoljetne osobe s 2217 prijava (5,9 %), maloljetne osobe s 1802 prijave (4,8 %) te pravne osobe s 1136 prijava (3 %). Struktura prijava protiv poznatih počinitelja ne pokazuje znatnija odstupanja u odnosu na prethodnu 2020. godinu kada su kaznene prijave u odnosu na odrasle osobe participirale s 85,3 %, mlađe punoljetne osobe s 6,7 %, maloljetne osobe s 4,9 % i pravne osobe s 3,1 %.

Struktura kriminaliteta

Kaznena djela	Broj prijavljenih u 2020.	Broj prijavljenih u 2021.	Porast – pad
Članak 139. KZ/11	5.977	5.976 (15,9%)	0
Članak 228. KZ/11	3.488	3.387 (9%)	>2,9%
Članak 236. KZ/11	2.684	2.987 (7,9%)	<11,3%
Članak 229. KZ/11	2.078	2.001 (5,3%)	>3,7%
Članak 278. KZ/11	1.189	1.702 (4,5%)	<43%
Članak 177. KZ/11	1.371	1.414 (3,8%)	<3%
Članak 235. KZ/11	1.418	1.357 (3,6%)	>4,3%
Članak 227. KZ/11	1.300	1.218 (3,2%)	>6,3%
Članak 247. KZ/11	1.020	1.036 (2,8%)	<1,6%
Članak 190. KZ/11	1.154	1.009 (2,7%)	>12,6%
Ostalo	14.782	15.496 (41%)	
UKUPNO	36.461	37.583 (100%)	

Iz prikazanih podataka razvidno je da u odnosu na 2020. godinu nema značajnijeg odstupanja u strukturi kriminaliteta prijavljenih osoba, osim u pogledu kaznenog djela krivotvorenja isprave iz članka 278. Kaznenog zakona/11 kod kojeg je uočen značajan porast broja prijavljenih osoba. U strukturi kaznenih djela iz općinske nadležnosti i nadalje je najzastupljenije kazneno djelo prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona/11, za koje je evidentirano ukupno 5976 kaznenih prijava, a što predstavlja 15,9 % od ukupnog broja zaprimljenih prijava u 2021. godini.

Također su u strukturi kaznenih djela iz općinske nadležnosti brojčano zastupljena kaznena djela protiv imovine, i to kazneno djelo krađe iz članka 228. Kaznenog zakona, kazneno djelo prijevare iz članka 236. Kaznenog zakona/11, kazneno djelo teške krađe iz članka 229. Kaznenog zakona/11 te kazneno djelo oštećenja tuđe stvari iz članka 235. Kaznenog zakona/11, koja četiri kaznena djela (s ukupno 9732 prijave) u ukupnoj strukturi kriminaliteta čine 25,9 % te se kod kaznenog djela prijevare bilježi porast broja prijavljenih u odnosu na 2020. godinu, dok se kod kaznenog djela krađe, kaznenog djela teške krađe i kaznenog djela oštećenja tuđe stvari uočava blagi pad, manji od 5 %.

Kao što je prethodno spomenuto, od ostalih kaznenih djela valja istaknuti kazneno djelo krivotvorenja isprave iz članka 278. Kaznenog zakona/11, kod kojeg se bilježi porast od čak 43 % u odnosu na 2020. godinu, a do ovako značajnog povećanja došlo je zbog velikog broja kaznenih prijava koje se odnose na krivotvorene COVID potvrde te na uporabu krivotvorenih SARS COV-2 testova prilikom prelaska državne granice, odnosno ulaska u Republiku Hrvatsku.

Vezano za epidemiju bolesti COVID-19, potrebno je prikazati statističke podatke za kazneno djelo širenja i prenošenja zarazne bolesti iz članka 180. Kaznenog zakona/11, za koje je tijekom 2021. godine zaprimljeno 275 kaznenih prijava, a što predstavlja porast od čak 261,8 % u odnosu na 2020. godinu kada je zaprimljeno 76 kaznenih prijava za ovo kazneno djelo.

9.1.1. Odluke povodom kaznene prijave

Odluke o kaznenim prijavama (bez maloljetnih osoba)

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Otvorena istraživanja	Odbačaj	Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Rješenje o provođenju istrage	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka
2017.	33.699	43.479	11.346		15.329	7.291	5.681	2.683		928	31.912
2018.	31.071	42.417	11.671		13.760	6.831	6.307	2.773		1.075	30.746
2019.	31.780	43.448	12.166		12.809	7.252	6.185	3.080		1.956	31.282
2020.	34.683	45.552	10.782	8.296	11.113	5.538	2.162	3.166	1.650	2.845	34.770
2021.	35.781	46.452	11.921	8.760	11.482	4.769	3.789	3.004	1.414	1.313	34.531

Općinska državna odvjetništva (bez kaznenih prijava protiv maloljetnih osoba) u 2021. godini zaprimila su ukupno 35.781 kaznenu prijavu, a kada se navedenom broju pribroje neriješene prijave iz 2020. godine, to su u radu imala ukupno 46.452 prijave. Od ukupnog broja kaznenih prijava u radu na kraju izvještajnog razdoblja ostala je neriješena 11.921 prijava (25,7 %), od čega se najveći broj prijava odnosi na prijave u kojima je u tijeku provođenje izvida, ponajprije od policije, ali i od drugih državnih tijela. Kada se uspoređi broj neriješenih prijava iz 2021. godine s brojem neriješenih prijava u 2020. godini (10.782 prijave), vidljivo je da je došlo do blagog porasta u broju neriješenih prijava (10,6 %), međutim, neovisno o tome, u radu općinskih državnih odvjetništava zadržana je visoka razina ažurnosti, s obzirom na to da je tijekom 2021. godine riješena 34.531 prijava, odnosno 74,3 % kaznenih prijava od ukupnog broja kaznenih prijava u radu.

Od ukupnog broja riješenih prijava, 23.044 prijave (66,7 %) riješene su donošenjem meritorne državnoodvjetničke odluke (rješenje o odbačaju, optužnica i rješenje o provođenju istrage), broj otvorenih istraživanja na razini je od 25,4 %, dok je 1414 prijava (4,1 %) riješeno ustupom predmeta drugom državnom odvjetništvu, a 1313 prijava (3,8 %) riješeno je na drugi način (spajanjem predmeta i sl.).

Po zastupljenosti u strukturi meritornih odluka povodom kaznenih prijava protiv poznatih osoba (bez maloljetnih osoba) najzastupljenija su rješenja o odbačaju kaznene prijave (11.482 odnosno 49,8 %), zatim slijede optužnice – neposredne optužnice i optužnice s kaznenim nalogom (8558, odnosno 37,1 %) te rješenja o provođenju istrage (3004, odnosno 13,1 %). Od sveukupnog broja podignutih optužnica, općinska državna odvjetništva tijekom 2021. godine u odnosu na 3.789 osoba (44,3 %) zatražila su od sudova izdavanje kaznenog naloga.

Dakle, struktura meritornih odluka ne pokazuje znatnija odstupanja u odnosu na prethodnu 2020. godinu, kada su rješenja o odbačaju kaznenih prijava participirala s 50,6 %, optužnice s 35 % te rješenja o provođenju istrage s 14,4 %.

9.1.1.1. Odluke povodom kaznene prijave – maloljetnici

Broj zaprimljenih kaznenih prijava u svim općinskim državnim odvjetništvima na razini je broja zaprimljenih kaznenih prijava u prethodnom izvještajnom razdoblju.

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje bilježimo porast broja odluka povodom kaznene prijave primjenom načela oportuniteta za 39 %, dok je broj neposrednih prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije i broj rješenja o provođenju pripremnog postupka na razini prethodnog izvještajnog razdoblja.

Odluke povodom kaznene prijave

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Ukupno odbačaja	Od toga oportunitet čl. 71., 72. i 73. ZSM	Otvoreno istraživanja	Neposredni prijedlog za mlt. sankciju čl. 82. ZSM	Rješenje o provođenju pripremnog postupka	Ustup	Riješeno na drugi način	Prijave u radu izvan DO
2017.	1.823	2.285	415	1.567	1.007		353	125		105	390
2018.	1.370	1.786	432	1.128	698		264	110		67	405
2019.	1.412	1.844	408	1.129	653		312	165		68	382
2020.	1.778	2.322	369	1.086	376	121	211	99	160	142	84
2021.	1.802	2.162	376	1.039	523	119	229	85	167	147	126

9.1.1.2. Odluke o kaznenoj prijavi nakon dovršenog istraživanja

Odluke o kaznenim prijavama nakon dovršenog istraživanja

Godina	U radu					Odluke DO					Ostalo u radu
	Ostalo u radu	Pokrenuto u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Rješenje o odbačaju	Službena bilješka o podizanju optužnice	Službena bilješka o podnošenju prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2021.	2.795	9.015	11.810	1.932	6.420	73	37	236	8.698	3.112	

U 2021. godini općinska državna odvjetništva otvorila su 9015 istraživanja, a kada se navedenom broju pribroje istraživanja ostala u radu iz prethodnog razdoblja,

to su u radu imala ukupno 11.810 istraživanja, od čega je tijekom 2021. godine dovršeno 8698 istraživanja, odnosno 73,6 %.

Prema strukturi odluka, nakon dovršenog istraživanja u 73,8 % predmeta je podignuta optužnica, dok je kaznena prijava odbačena u 22,2 % predmeta. Prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije podnesen je u odnosu na 0,8 % prijava, ustupljeno je 0,4% prijava, a na drugi je način riješeno 2,7 % prijava.

Ako ukupan broja odluka koje su povodom kaznene prijave donijela općinska državna odvjetništva u 2021. godini (34.531 odluka) umanjimo za broj otvorenih istraživanja (8760), a potom dodamo broj odluka nakon dovršenog istraživanja (8698 odluka), proizlazi da su općinska državna odvjetništva tijekom 2021. godine riješila 34.469 prijava. Sukladno navedenom, da bismo dobili ukupan broj rješenja o odbačaju koja su tijekom 2021. godine donijela općinska državna odvjetništva, rješenjima o odbačaju kaznene prijave donesenim povodom kaznene prijave (11.482) potrebno je pribrojiti rješenja o odbačaju kaznene prijave donesena nakon dovršenog istraživanja (1932), a iz čega je vidljivo da su tijekom 2021. godine općinska državna odvjetništva donijela sveukupno 13.414 rješenja o odbačaju.

9.1.2. Istrage i odluke po dovršenoj istrazi

Odluke po dovršenoj istrazi (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE					Ostalo u radu
		Obustava	Optužnica	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	
2017.		311	2.331		82	2.724	
2018.		302	2.251		91	2.644	
2019.		303	2.529		149	2.981	
2020.	4.377	322	2.498	22	192	3.034	1.343
2021.	4.627	376	2.830	33	57	3.296	1.331

Iz tablice je vidljiva struktura odluka po dovršenoj istrazi. U 2021. godini općinska državna odvjetništva optužila su 2830 osoba, što je za 332 osobe više nego prethodne godine i predstavlja porast od 13,3 %. Broj podignutih optužnica participira u svim odlukama po dovršenoj istrazi s 85,9 %. Po zastupljenosti slijede rješenja o obustavi istrage (11,4 %), ustupom su riješene 33 istrage (1 %), dok je na drugi način (spajanje postupaka i slično) riješeno 57 istraga (1,7 %).

Od ukupnog broja otvorenih istraga u radu je ostala 1331 istraga (28,8 %), a razlozi su nerješavanja u tome što je dio istraga pokrenut u zadnjem tromjesečju izvještajne godine te nije bilo moguće provesti sve dokazne radnje potrebne za donošenje meritorne odluke ili se radi o istragama koje zbog njihove složenosti iz objektivnih razloga (obimna dokumentacija koja se vještači, brojne dokazne radnje i sl.) nije bilo moguće dovršiti u izvještajnom razdoblju.

Trajanje istrage/pripremnog postupka za maloljetnike

Godina	Do 1 mjeseca	Do 3 mjeseca	DO 6 mjeseci	Do 12 mjeseci	Do 18 mjeseci	Više od 18 mjeseci
2017.	427	1.086	927	246	17	17
2018.	499	910	600	154	2	
2019.	629	1.135	1.082	313	49	5
2020.	693	932	785	322	82	31
2021.	603	892	804	279	72	35

Iz tabličnog prikaza razvidno je da je tijekom 2021. godine u roku od 6 mjeseci dovršeno 2299 istraga (85,6 %), u roku od 12 mjeseci 279 istraga (10,4 %), u roku od 18 mjeseci 72 istrage (2,7 %), a 35 istraga u roku duljem od 18 mjeseci (1,3 %), a što ukazuje na ažurno postupanje općinskih državnih odvjetništava, s obzirom na to da je 85,6 % istraga dovršeno u zakonskom roku od 6 mjeseci.

Rješenja o produljenju istrage u pravilu se donose u složenim predmetima u kojima je potrebno prikupiti i analizirati obimnu dokumentaciju ili provesti brojne dokazne radnje, posebice vještačenja, iz kojih je razloga produljenje roka za dovršenje istrage opravdano zbog objektivnih okolnosti vezanih za svaki konkretan predmet.

9.1.2.1. Odluke po dovršenom pripremnom postupku – maloljetnici

Odluke po dovršenom pripremnom postupku

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE						Ostalo u radu
		Obustava	Od toga obustava po oportunitetu	Prijedlog za izricanje ml. sankcije	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	
2017.	119	21	1	96			120	
2018.	134	21	7	105			134	
2019.	143	23	7	110			141	
2020.	160	8	2	100		12	120	40
2021.	122	16		78	2	2	99	23

U izvještajnom razdoblju općinska državna odvjetništva imala su ukupno u radu 122 predmeta u kojima su po dovršenom pripremnom postupku donijela meritornu odluku.

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje (160) bilježimo pad broja predmeta za 76,2 %. U odnosu na 63,9 % predmeta državna odvjetništva stavila su prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije, dok su u 13,1 % slučajeva rješenjem obustavili pripremi postupak iz razloga propisanih u članku 224. stavku 1. Zakona o kaznenom postupku.

9.1.3. Optuženja i odluke sudova povodom optuženja

Optužnice u radu u državnom odvjetništvu (bez maloljetnika)

Godina	Ostalo u radu pred sudom	Od toga pred optužnim vijećem	Pred sudom nakon ukidne odluke	Odluke DO – optužnice				Ukupno optužnica u radu
				Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Optužnica nakon istrage	Ukupno optužnica	
2017.				7.291	5.681	2.331	15.303	
2018.				6.831	6.307	2.251	15.389	
2019.				7.252	6.185	2.529	15.966	
2020.	28.011	4.542		7.178	6.784	3.270	17.232	45.243
2021.	33.127	7.519	9.873	7.844	7.053	2.852	17.749	60.749

Tijekom 2021. godine općinska državna odvjetništva imala su u radu optužnice protiv ukupno 60.749 osoba, od čega su pred sudom iz ranijih izvještajnih razdoblja u radu ostale optužnice protiv 33.127 osoba, dok je državno odvjetništvo podiglo optužnica tijekom 2021. godine u odnosu na 17.749 osoba.

Od ukupnog broja podignutih optužnica tijekom 2021. godine u odnosu na 7844 osobe (44,20 %) podignute su neposredne optužnice, u odnosu na 7053 osobe podignuta je optužnica s kaznenim nalogom (39,73 %), a nakon provedene istrage podignute su optužnice u odnosu na 2852 osobe (16,07 %).

Dakle, kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju najviše je neposrednih optužnica te optužnica s kaznenim nalogom, dok optužnice nakon podignute istrage participiraju u manjem broju, što je posljedica toga što se, s obzirom na kazne propisane za kaznena djela iz općinske nadležnosti, istraga u pravilu ne provodi, već se za većinu kaznenih djela provodi istraživanje.

Optuženja i odluke sudova povodom optuženja (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ukupno optužnica pred optužnim vijećem	Ustup	Povučena optužnica	Presuda s kaznenim nalogom – pravomoćna	Odluke optužnog vijeća				
					Optužnica potvrđena	Optužnica vraćena	Obustava po optužnom vijeću	Ukupno odluka optužnog vijeća	Ostalo u radu pred optužnim vijećem
2017.			32		9.263	265	42	9.570	
2018.			25		8.715	272	54	9.041	
2019.			20		9.469	251	64	9.784	
2020.	4.542	176		3.031	13.764	284	27	14.075	5.809
2021.	7.519	227	14	4.064	11.164	211	36	11.411	8.118

Optužna vijeća nadležnih općinskih sudova u 2021. godini donijela su odluke u odnosu na 11.411 optuženih osoba, što je u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje manje za 2664 osoba (18,93 %). U ovom izvještajnom razdoblju povećan je broj osoba u odnosu na koje je podignuta optužnica ostala u radu pred optužnim vijećem za 2309 osoba (28,44 %).

Od ukupno 11.441 donesenih odluka optuženog vijeća, optužnica je potvrđena u odnosu na 11.164 osoba (97,83 %), optužnica je vraćena općinskim državnim odvjetništvima u odnosu na 211 osoba (1,85 %), dok je u odnosu na 36 osoba (0,32 %) postupak obustavljen pred optužnim vijećem.

Predmetni podatci pokazuju da je zadržan izrazito visok stupanj razine uspješnosti, kao i ranijih godina.

Pritom je broj osoba u odnosu na koje je sud donio rješenje o obustavi kaznenog postupka malen, jednako kao i broj optužnica vraćenih od strane optužnog vijeća. Najčešći je razlog vraćanja optužnica, po stajalištu optužnog vijeća, potreba boljeg razjašnjenja stvari (provođenje dodatnih vještačenja i/ili ispitivanje svjedoka), no nerijetko se radi o različitim stajalištima suda i državnog odvjetništva o osnovanosti optužnice. Budući da Zakon o kaznenom postupku ne predviđa mogućnost žalbe protiv rješenja vijeća donesenih u postupku ispitivanja optužnice, to izostaje kontrola višeg suda o osnovanosti odluka optužnog vijeća o vraćanju optužnica. Valja istaknuti kako su u svim slučajevima nakon provođenja dodatnih dokaznih radnji optužnice ponovno podignute i potvrđene.

Kako je već istaknuto, rješenja o obustavi kaznenog postupka donesena su u odnosu na 36 osoba (0,32 %). U najvećem broju slučajeva do obustave postupka došlo je zbog smrti okrivljenika, odnosno prestanka postojanja pravne osobe nakon podizanja optužnice.

Tijekom 2021. godine optužnica je povučena u odnosu na 14 osoba (0,19 %), pri čemu je najčešći razlog povlačenja optužnice činjenica da je okrivljenik nakon podizanja optužnice postao dostupan pravosudnim tijelima te je bilo potrebno provesti dokaznu radnju prvog ispitivanja okrivljenika.

Tijekom 2021. godine donesena je presuda kojom je izdan kazneni nalog u odnosu na 4064 osobe, a što je 1033 presuda (25,42 %) više u odnosu na 2020. godinu. Kako se radi o presudama protiv kojih nije podnesen prigovor, one su time postale pravomoćne. Navedeni podatci pokazuju kako primjena instituta kaznenog naloga bitno skraćuje postupke i doprinosi učinkovitosti i ekonomičnosti rada općinskih državnih odvjetništava i općinskih sudova.

Broj i vrste presude (bez maloljetnih osoba)

Godina	Presuda s kaznenim nalogom-pravomoćna	Optužnica potvrđena	Ukupno	Odluke suda							
				Obustava nakon potvrđivanja optužnice	Osudujuća	Od toga po sporazumu	Presuda – neubrojivi	Oslobađajuća	Odbijajuća	Ukupno odluka suda	Ukupno bez odluke suda
2017.					13.404	237		816	479	14.699	
2018.					13.432	190		828	413	14.673	
2019.					14.190	315		796	455	15.441	
2020.	3.031	13.764	16.795	281	14.596	266	141	1.015	374	16.407	23.857
2021.	4.064	11.164	15.228	505	15.401	242	188	1.291	508	17.893	28.752

Tijekom 2021. godine povodom podignutih optužnica općinski su sudovi donijeli odluke u odnosu na 17.893 osobe, što je 1486 odluka više nego 2020. godine kada ih je bilo doneseno 16.407 i predstavlja porast od 8,31 %.

Od ukupno 17.893 donesenih odluka najveći je broj osuđujućih presuda, i to 15.401 ili 86,10 % svih donesenih odluka, čime je zadržana visoka razina uspješnosti optuženja.

U isto vrijeme, oslobađajuća presuda donesena je u odnosu na 1291 osobu (7,2 %), odbijajuća presuda u odnosu na 508 osoba (2,84 %), dok je u odnosu na 505 osoba (2,82 %) obustavljen postupak nakon potvrđivanja optužnice.

U odnosu na 188 osoba (1,05 %) donesena je presuda u postupcima prema neubrojivim osobama. Za počinjeno protupravno djelo u stanju neubrojivosti okrivljenicima je sukladno odredbama Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama određen prisilni smještaj ili psihijatrijsko liječenje na slobodi.

Struktura donesenih vrsta odluka ne pokazuje značajnija odstupanja u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

U ukupnom broju osuđujućih presuda po sporazumu stranaka presude su donesene u odnosu na 242 osobe (1,57 %), što predstavlja mali broj presuda donesenih primjenom navedenog instituta. Razlog tome je blaga penalna politika sudova, zbog čega okrivljenici i njihovi branitelji prilikom iniciranja sporazumijevanja, u većini slučajeva, predlažu i očekuju nerealno niske kaznene sankcije računajući da u sudskom postupku mogu očekivati relativno blage sankcije u vidu zatvorskih kazni odmjerenih bliže zakonom propisanom minimumu, uvjetnu osudu ili rad za opće dobro.

Kao protuprijedlog takvim prijedlozima državna odvjetništva inzistiraju na kaznenim sankcijama primjerenijim počinjenim kaznenim djelima i njihovoj težini, kao i spremnosti vraćanja stečene imovinske koristi koja je ostvarena kaznenim djelom ili pak nadoknade štete žrtvi i oštećeniku, zbog čega prijedlozi sankcija koje tijekom procesa sporazumijevanja državna odvjetništva smatraju odgovarajućim u pravilu nisu prihvatljivi okrivljenicima i braniteljima zbog čega ne dolazi do sporazumijevanja pa navedeni institut nije zastupljen u dovoljnoj mjeri.

U ukupnom broju osuđujućih presuda u izvještajnom razdoblju (15.401 osoba) presude s kaznenim nalogima uslijedile su u odnosu na 4064 osobe te čine 26,39 % svih osuđujućih presuda. Kako je već istaknuto, primjena instituta kaznenog naloga u značajnoj mjeri pridonosi učinkovitosti i ekonomičnosti postupka, pa stoga pozitivnim ocjenjujemo povećanje broja donesenih presuda s kaznenim nalogom u izvještajnom razdoblju za 1033 presude (25,42 %).

Posebnu kategoriju presuda predstavljaju presude prema osobama koje su protupravno djelo počinile u stanju neubrojivosti, a takvih presuda u ovom izvještajnom razdoblju doneseno je prema 188 osoba (1,05 %).

Struktura prvostupanjskih odluka u odnosu na ranija izvještajna razdoblja u bitnom je nepromijenjena što se tiče osuđujućih, oslobađajućih i odbijajućih odluka, s

time da kao i ranijih godina izostaje primjena instituta sporazumijevanja u značajnijem broju zbog, u pravilu istih razloga koji se pokazuju iz godine u godinu, a tiču se nerealnih očekivanja okrivljenika i branitelja vezano za prijedloge sankcija te očekivanja blage kaznene politike sudova.

9.1.4. Kaznene sankcije

Tijekom 2021. godine općinska državna odvjetništva zaprimila su ukupno osuđujućih presuda u odnosu na 15.401 osobu.

Ukupan broj osuđujućih presuda kao i ukupan broj i vrste izrečenih kaznenih sankcija vidljiv je iz sljedeće tablice:

Broj i vrsta izrečenih kazni (bez maloljetnih osoba)

Godina	Osuđujuća presuda	Zatvor	Od toga dugotrajni zatvor	Od toga rad za opće dobro	Novčana kazna	Uvjetna osuda	Sudska opomena	Prestanak pravne osobe	Maloljetničke sankcije	Oslobodeno od kazne	Ostalo	Ukupno sankcija
2017.	13.404	1.611		1.241	281	10.177					94	
2018.	13.432	1.752		1.009	268	10.291					112	
2019.	14.190	2.109		939	350	10.672					120	
2020.	14.596	3.607		639	352	10.632				6	23	14.597
2021.	15.401	3.504		718	382	11.474			36	5		15.401

Iz strukture izrečenih kaznenih sankcija slijedi da je na kaznu zatvora presuđeno 3504 osobe, što čini udio od 22,90 % zatvorskih kazni u odnosu na ukupan broj osuđujućih presuda. Od ukupno izrečenih 3504 zatvorske kazne njih 718 zamijenjeno je radom za opće dobro (20,49 %). Novčane kazne sudjeluju s 2,50 % u ukupnom broju osuđujućih presuda, dok je najzastupljenija sankcija uvjetna osuda izrečena prema 11.474 osobe (74,50 %). Visok udio presuda s izrečenom uvjetnom osudom donesen je u općinskoj nadležnosti te je, imajući u vidu propisane kazne za kaznena djela iz ove nadležnosti, uobičajen.

Struktura izrečenih sankcija ne pokazuje značajnija odstupanja u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, s time da je blago povećan udio zamjene zatvorskih kazni radom za opće dobro sa 17,72 % u 2020. godini na 20,49 % u ovom izvještajnom razdoblju. Stoga i dalje valja ustrajati na podnošenju žalbi zbog blage politike kažnjavanja jer je iz gornje tablice vidljivo kako je ustrajnost u podnošenju takvih žalbi, u vremenu od 2016. do 2020. godine rezultirala porastom broja bezuvjetnih zatvorskih kazni i smanjenjem udjela rada za opće dobro u izrečenim sankcijama, a sve s ciljem postrožavanja kaznene politike kako bi kaznene sankcije u cijelosti ostvarile svrhu specijalne i generalne prevencije.

Broj izrečenih sigurnosnih mjera

Godina	Obvezno liječenje od ovisnosti	Obvezno psihijatrijsko liječenje	Zabrana obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti	Zabrana upravljanja motornim vozilom	Druge sigurnosne mjere	Ukupno
2017.	216	113	3	104	52	488
2018.	267	125	2	107	75	576
2019.	293	146	4	87	77	607
2020.	293	201	4	58	249	805
2021.	378	280	7	94	284	1.044

U izvještajnom razdoblju za kaznena djela iz općinske nadležnosti izrečeno je sigurnosnih mjera prema ukupno 1044 osoba, što u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, kada je izrečeno ukupno 805 sigurnosnih mjera, predstavlja porast od 293 (22,89 %) izrečene sigurnosne mjere.

Tablični prikaz pokazuje kako broj izrečenih sigurnosnih mjera kontinuirano raste ih godine u godinu.

Državna odvjetništva dosljedno predlažu izricanje sigurnosnih mjera u svim situacijama u kojima je to nužno zbog otklanjanja okolnosti koje poticajno mogu utjecati na buduće vršenje kaznenih djela.

Najčešće izricana sigurnosna mjera je mjera obaveznog liječenja od ovisnosti s udjelom od 36,21 % nakon čega slijedi sigurnosna mjera obaveznog psihijatrijskog liječenja s udjelom od 26,82 % te sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom s udjelom od 9 %.

Sigurnosna mjera zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti izrečena je u odnosu na 7 osoba (0,67 %).

Druge sigurnosne mjere izricane su u odnosu na 284 osobe (27,20 %), a odnose se na izricanje sigurnosne mjere zabrane približavanja, uznemiravanja ili uhođenja iz članka 73. Kaznenog zakona, sigurnosne mjere obaveznog psihosocijalnog tretmana iz članka 70. Kaznenog zakona, sigurnosne mjere obaveznog udaljenja iz zajedničkog kućanstva iz članka 74. Kaznenog zakona, dok primjena navedenih mjera najčešće sijedi prema počiniteljima kaznenih djela nasilja u obitelji iz članka 179.a Kaznenog zakona, nametljivoga ponašanja iz članka 140. Kaznenog zakona, kaznenoga dijela prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona. Svrha predlaganja i izricanja navedenih mjera je maksimalna zaštita žrtava kaznenoga djela, kao i otklanjanje okolnosti koje mogu poticajno djelovati na počinitelja kaznenih djela u budućnosti.

Kao i u ranijim razdobljima sigurnosna mjera obaveznoga liječenja od ovisnosti najčešće je izricana počiniteljima kaznenih djela vezanih uz obiteljsko nasilje te kaznenih djela počinjenih na štetu bliskih osoba (kaznena djela prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona, kazneno djelo nasilja u obitelji iz članka 179.a Kaznenog zakona).

Sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja izricana je počiniteljima kaznenog dijela prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona, bludnih radnji iz članka 155. Kaznenog zakona, nametljivog ponašanja iz članka 140. Kaznenog zakona i drugih.

Sigurnosna mjera zabrane obavljanja određene dužnosti i djelatnosti izricana je počiniteljima kaznenih djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona i kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona.

U odnosu na sigurnosne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom one su izricane počiniteljima kaznenih djela protiv sigurnosti prometa, i to obijesne vožnje u cestovnom prometu iz članka 226. Kaznenog zakona i izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu iz članka 227. Kaznenog zakona.

9.1.4.1. Kaznene sankcije – maloljetnici

Kaznene sankcije

Godina	Ukupan broj prijedloga za mlt. sankciju	Ukupan broj izrečenih mlt. sankcija	Od toga kazna mlt. zatvora	Od toga pridržaj izricanja mlt. zatvora	Od toga odgojne mjere	Obustava postupka	Od toga oportunitet
2017.	449	318	7	21	290	57	15
2018.	369	315	7	30	278	53	23
2019.	275	317	7	26	284	49	16
2020.	321	380	5	42	333	51	
2021.	388	410	7	36	314	52	

U izvještajnom razdoblju sva općinska državna odvjetništva stavila su 20,9 % više prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije nego u prethodnom izvještajnom razdoblju.

Sudovi su u izvještajnom razdoblju ukupno izrekli 410 ili 7,9 % više maloljetničkih sankcija nego u prethodnom izvještajnom razdoblju, s time da odgojne mjere koje su izrečene maloljetnicima u ukupnom broju izrečenih maloljetničkih sankcija participiraju sa 76,6 %.

9.1.4.2. Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja

U 2021. godini u svim općinskim državnim odvjetništvima oduzeto je ukupno 18.031.082,80 kuna imovinske koristi, i to u odnosu na 627 osoba, a što predstavlja 14 % vrijednosti ukupno oduzete imovinske koristi na razini Republike Hrvatske, no čak 72 % osoba u odnosu na koje je ista primijenjena. Taj broj osoba kojima je oduzeta imovinska korist na razini je 2017., 2018. i 2019. godine, iako je ukupna vrijednost manja nego prethodnih godina. No, za kaznena djela iz nadležnosti općinskih državnih odvjetništava u pravilu se radi o manjim iznosima pribavljene protupravne imovinske koristi, pa je ukupna vrijednost oduzete imovinske koristi ovisna o tome te je značajniji podatak o broju osoba u odnosu na koje je primijenjena.

Osim toga, u predmetima iz nadležnosti općinskih državnih odvjetništava oštećenici često postavljaju imovinskopravne zahtjeve, koji zahtjevi imaju prednost u odnosu na oduzimanje imovinske koristi, pa su sudovi dužni prvo odlučiti o postavljenom imovinskopravnom zahtjevu (a što je kod imovinskih delikata vrlo često) te institut oduzimanja imovinske koristi niti ne primjenjuju.

Institut oduzimanja imovinske koristi u predmetima općinske nadležnosti najčešće se primjenjuje kod kaznenih djela protiv imovine te kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama.

Što se tiče instituta osiguranja oduzimanja imovinske koristi, u predmetima iz općinske nadležnosti u izvještajnom razdoblju određeno je 10 mjera osiguranja, u odnosu na ukupnu vrijednost protupravno pribavljene imovinske koristi od 5.823.600.000,00 kuna, što je također nešto manje nego u ranijim izvještajnim godinama.

Podatci o navedenim institutima u posljednjih 5 godina vidljivi su iz priložene tablice.

Broj izrečenih mjera osiguranja i broj oduzimanja imovinske koristi te vrijednosti blokirane odnosno oduzete imovinske koristi

Godina	Broj mjera osiguranja	Vrijednost u kn	Broj oduzimanja	Vrijednost u kn
2017.	10	1.438.051,78	675	60.688.711,41
2018.	13	14.411.184,00	682	46.954.115,24
2019.	7	11.723.696,00	643	35.634.090,81
2020.	22	8.920.054,98	483	24.805.865,32
2021.	10	5.823.600,00	627	18.031.082,80

9.1.5. Pregled radnji i ročišta

Dokazne radnje i zastupanje pred sudom

Izvidi i dokazne radnje	Dokazne radnje		Zastupanje	
	Nalog drugom tijelu	Provedeno po DO	Ročišta	Rasprave
1	2	3	4	5
2021.	19.336	19.217	10.384	44.380

Općinska su državna odvjetništva u izvještajnom razdoblju izdalo je 19.336 naloga za provođenje dokaznih radnji drugom tijelu, najčešće policiji, odnosno policijskim istražiteljima, dok su istodobno sama provela 19.217 dokaznih radnji. U

odnosu prema 2020. godinu došlo je do povećanja ukupnog broja poduzetih radnji za 742 radnje ili 1,93 %.

U ovom izvještajnom razdoblju značajno je povećan broj zastupanja općinskih državnih odvjetništava na ročištima i raspravama. Sva općinska državna odvjetništva su tijekom 2021. godine nazočila na ukupno 54.764 rasprave i ročišta, a što prema 2020. godini kada su nazočili na ukupno 41.785 rasprava i ročišta, predstavlja 12.979 (23,7 %) više održanih rasprava i ročišta. Ovako značajan porast broja održanih sudskih rasprava i ročišta rezultat je poboljšane epidemiološke situacije vezano za COVID-19 i samim time dostupnosti stranaka, svjedoka i drugih sudionika sudskih postupaka.

9.1.6. Žalbe i odluke sudova povodom žalbi

Tijekom 2021. godine u odnosu na 17.388 donesenih presuda općinska su državna odvjetništva podnijela 2626 žalbi, što je za 430 žalbi ili 19,58 % žalbi više od prethodnog razdoblja, a ujedno je i najveći broj podnesenih žalbi u promatranom razdoblju od 2017. do 2021. godine.

Proizlazi da su žalbe podnesene u odnosu na 15,10 % svih donesenih presuda ili protiv 6,6 presude, dok je u 2020. godini napadana svaka 7,3, a u 2019. godini svaka 7,8 presuda, što ukazuje na blaže povećanu žalbenu aktivnost općinskih državnih odvjetništava u odnosu na prethodna razdoblja.

U sljedećoj tablici dan je prikaz ukupnog broja podnesenih i usvojenih žalbi te ukupan broj podnesenih i usvojenih žalbi zbog odluke o kazni.

Broj podnesenih i usvojenih žalbi

Godina	Žalbe			
	Podneseno	Od toga zbog kazne	Usvojeno	Od toga zbog kazne
2017.	2.263	1.248	807	351
2018.	2.245	1.196	663	279
2019.	1.971	1.072	771	373
2020.	2.196	1.195	700	242
2021.	2.626	1.022	869	278

Zbog odluke o kazni podnesene su 1022 žalbe odnosno 38,91 % svih podnesenih žalbi te je udio žalbi podnesenih iz ovog žalbenog razloga u izvještajnom razdoblju smanjeno, a povećan udio žalbi podnesenih iz drugih žalbenih osnova. Razlog tome se djelom nalazi, kao što je već navedeno, u blaže povećanom udjelu donesenih oslobađajućih i odbijajućih presuda.

Sudovi su u izvještajnom razdoblju usvojili ukupno 869 žalbi, od čega 278 žalbi zbog odluke o kazni. Uspoređujući podatke iz prethodnog razdoblja, proizlazi da je u izvještajnom razdoblju usvojeno više žalbi u odnosu na prethodno razdoblje ukupno žalbi, ali i žalbi zbog odluke o kazni.

Međutim, kako je već istaknuto, uspjeh državnog odvjetništva u žalbenom postupku može se odrediti samo okvirno, s obzirom na to da drugostupanjski sudovi

odlučujući o žalbama državnih odvjetništava, ujedno odlučuju i o žalbama obrane ako su one podnesene te odluke drugostupanjskih sudova često idu i izvan žalbenih prijedloga državnog odvjetništva ili pak dolazi do ukidanja presuda iz drugih razloga od onih iz kojih su žalbe podnesene. A također, o većini podnesenih žalbi nije ni odlučeno u izvještajnom razdoblju.

Cijeneci navedene podatke te strukturu donesenih presuda, odnosno izrečenih kaznenih sankcija, općinska državna odvjetništva trebaju i nadalje nastaviti s podnošenjem žalbi uvijek kada to svestranim i kritičkim sagledavanjem svih mjerodavnih okolnosti ocjene osnovanim i opravdanim radi postizanja zakonom određene svrhe kažnjavanja te inzistirati na pooštavanju kaznene politike sudova i primjerenijem kažnjavanju počinitelja kaznenih djela.

9.1.7. Rad i odluke u prekršajnim predmetima

Tijekom 2021. godine općinska su državna odvjetništva, kao stvarno nadležna državna odvjetništva za prekršajne postupke, zaprimila ukupno 1040 novih prekršajnih predmeta te su, zajedno s 343 predmeta ostala u radu pred državnim odvjetništvu i 400 predmeta ostalih u radu pred sudom ili javnopravnim tijelom iz ranijih razdoblja, u radu tijekom izvještajnog razdoblja imala ukupno 1783 prekršajna predmeta.

Novih predmeta primljeno je znatno više nego 2020. godine, kada ih je zaprimljeno ukupno 597, a najveći broj novih predmeta odnosi se na prekršaje iz Zakona o financiranju političkih stranaka te Zakona o ravnopravnosti spolova, a što je i razumljivo s obzirom na održane lokalne izbore 2021. godine te u vezi s time prijavljene prekršaje zbog kršenja odredbe članka 35. Zakona o ravnopravnosti spolova u izbornom procesu, odnosno kod sastavljanja izbornih lista.

Sukladno tomu, najbrojniji prekršajni predmeti odnosili su se i na kršenje odredbi Zakona o financiranju političkih stranaka te Zakona o ravnopravnosti spolova.

U izvještajnom razdoblju općinska državna odvjetništva podnijela su ukupno 624 optužna prijedloga, što je znatno više nego 2020. godine, kada je podneseno ukupno 449 optužnih prijedloga te je u 23 predmeta izdan prekršajni nalog, dok je 219 predmeta riješeno na drugi način, a što ne odstupa bitno od ranijeg izvještajnog razdoblja.

Ukupno je, dakle, doneseno 866 odluka, a struktura zakona na koje se one odnose, vidljiva je iz priložene tablice.

Najveći broj optužnih prijedloga podnesen je, kao što je najveći broj predmeta i zaprimljen, zbog kršenja Zakona o ravnopravnosti spolova i Zakona o financiranju političkih stranaka, te je u odnosu na te prekršaje zaprimljeno i najveći broj odluka suda ili javnopravnih tijela, i to 178 za prekršaje iz Zakona o financiranju političkih stranaka te 39 za prekršaje iz Zakona o ravnopravnosti spolova.

Znatan broj predmeta je, međutim, na kraju izvještajne godine ostao u radu pred sudom ili javnopravnim tijelima, ukupno 552 prekršajna predmeta.

Prilikom donošenja osuđujućih odluka, sudovi i javnopravna tijela izricali su u najvećem broju novčane kazne, pa je tako novčana kazna izrečena u ukupno 368 prekršajnih predmeta, od ukupno osuđujućih 397, dok je u 29 predmeta izrečena druga sankcija.

Nezadovoljni odlukama suda ili javnopravnog tijela, općinska državna odvjetništva su reagirala žalbom u ukupno 41 prekršajnom predmetu te su tijekom 2021. godine zaprimili 32 odluke povodom žalbi, od kojih je 20 žalbi usvojeno, a 12 ih je odbijeno.

Zakon	Prijave u radu			Odluke DO				Odluke suda ili javnopravnog tijela (JPT)				Sankcije				Žalbe DO					
	Ostalo u radu		Pred sudom III JPT	Izdani prekršajni nalog	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	Ostalo u radu u DO			Osuđujuća	Odbijajuća	Osuđujuća	Ukupno odluka suda III JPT	Ostalo u radu pred sudom III JPT	Zatvor	Novčana kazna	Druga sankcija	Ukupno	Podnesena žalba DO	Odluke povodom žalbe	
	Pred DO	Pred sudom III JPT					Optužni prijedlog	Optuženo na drugi način	Ukupno odluka											Osuđujuća	Odbijajuća
	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Zakon o ravnopravnosti spolova	5	9	248	262	145	26	171	82	36	3		39	115	36			36	2	2		
Zakon o suzbijanju diskriminacije	2	1	10	13	7	1	8	4	1		2	3	5	1			1	1			
Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji	6	7	40	53	26	2	34	12	15		3	18	17	11			11	4	1		1
Zakon o suzbijanju zloporabe droga	7	9	44	60	40		40	11	14		1	15	34	11			11	3	2		
Zakon o financiranju političkih stranaka	123	96	427	646	237	1	337	212	164	8	6	178	154	159			159	5	5		1
Zakon o sigurnosti prometa na cestama	6		29	35	9	13	23	12	5	1		6	3	5			5				
Ostali zakoni	194	278	242	714	160	7	253	180	162	30	24	216	224	145		17	162	27	14		10
UKUPNO	343	400	1.040	1.783	624	23	866	513	397	42	36	475	552	0	368	29	397	41	20		12

9.2. Prikaz rada i odluka u građanskim i upravnim predmetima

a) Kretanje i struktura zahtjeva u novim građanskim i upravnim predmetima, 2017. – 2021.

Godina	Sudski predmeti	Upravni predmeti	Državnoodvjetnički predmeti	Ukupno
2017.	39.478	3.803	14.046	57.327
2018.	40.659	2.841	13.908	57.408
2019.	47.110	3.529	14.310	64.949
2020.	49.318	3.304	14.671	67.293
2021.	53.649	3.625	22.392	79.666

U izvještajnoj godini bilo je 8,78 % više sudskih predmeta, 9,71 % upravnih, a državnoodvjetničkih predmeta bilo je 52,63 % više. Razlog za veliko povećanje državnoodvjetničkih predmeta utjecao je velik broj zahtjeva za mirno rješenje sporova koje su podnosili državni službenici protiv ministarstava kao poslodavaca radi isplate razlike plaće po uvećanoj osnovici (tzv. ugovorno povećanje osnovice za šest posto) koja je kolektivnim sporazumima vezana uz rast realnog BDP-a.

Ukupno je u radu bilo 18,39 % više predmeta nego protekle 2020. godine.

b) Kretanje i struktura zahtjeva u novim predmetima u odnosu na vrstu zastupanja, 2017. – 2021.

Vrste predmeta	Sudski predmeti		Upravni predmeti		Državnoodvjetnički predmeti		Ukupno zastupanje po		
	Zastupanje po		Zastupanje po		Zastupanje po				
Godina	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	sveukupno
2017.	39.471	7	3.802	1	14.043	3	57.316	11	57.327
2018.	40.633	26	2.837	4	13.906	2	57.376	32	57.408
2019.	47.094	16	3.529		14.305	5	64.928	21	64.949
2020.	49.307	11	3.304		14.671		67.282	11	67.293
2021.	53.630	19	3.624	1	22.392		79.646	20	79.666

Općinska državna odvjetništva gotovo isključivo zastupaju po zakonu, a neznatno po punomoći.

c) *Kretanje i struktura zahtjeva u novim sudskim predmetima, 2017. – 2021.*

Sudski predmeti	Parnice	Ovrhe	Stečaj potrošača	Ostalo*	Ukupno
2017.	5.519	19.564	248	14.415	39.478
2018.	4.646	18.799	97	17.225	40.659
2019.	5.483	24.877	2.518	14.232	47.110
2020.	7.688	18.078	3.106	20.446	49.318
2021.	7.613	21.258	1.749	23.029	53.649

U izvještajnoj godini došlo je do neznatnog pada broja parnica u odnosu na 2020. godinu, ovršnih predmeta bilo je 17,60 % više, broj predmeta stečaja potrošača smanjen je za 43,69 %, dok se broj ostalih sudskih predmeta povećao za 12,63 %.

Tijekom 2021. godine smanjen je rad na predmetima jednostavnog postupka stečaja potrošača, jer su ti postupci po Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o stečaju potrošača (Narodne novine broj 67/2018), a nakon prethodno provedenog postupka pred Financijskom agencijom, došli u stadij postupka pred sudom te je većina predmeta riješena na sudovima tijekom 2020. godine, dok daljnjeg masovnog priljeva takve vrste predmeta nije bilo. Broj navedenih predmeta ovisi o dinamici ispunjavanja uvjeta za pokretanje takvih postupaka što se prvotno ispituje pred Financijskom agencijom.

Ostali sudski predmeti su izvanparnični, zemljišnoknjižni i adhezijski postupci.

d) *Prikaz poduzetih radnji u sudskim i upravnim predmetima u 2021.*

Općinsko državno odvjetništvo		Općinsko državno odvjetništvo		
		Broj	Ukupno	Prosječno po prisutnim rješavateljima
Rasprave	U sjedištu	12.786	18.336	117
	Izvan sjedišta	5.550		
Uloženi pravni lijekovi	Redovni	2.927	3.514	22
	Izvanredni	587		

U 2021. godini općinska državna odvjetništva u sudskim i upravnim predmetima zastupala su na 18.336 rasprava. Od ukupnog broja rasprava, 43,41 % održano je izvan sjedišta državnog odvjetništva, što i nadalje predstavlja značajan problem i opterećenje za organizaciju rada zbog potrebe osiguranja prijevoza do nadležnih sudova i izbivanja iz ureda.

Općinska državna odvjetništva u 2021. godini uložila su 3514 pravnih lijekova od toga 2927 redovitih i 587 izvanrednih pravnih lijekova.

9.2.1. Predmeti izvansudskog rješavanja sporova

9.2.1.1. Mirno rješavanje sporova (članak 186.a Zakona o parničnom postupku)

a) Zahtjev za mirno rješenje spora (186.a ZPP-a), 2018. – 2021.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih zahtjeva	Ukupno u radu u DO	Riješeno	Vrijednost svih novih zahtjeva (u tisućama kuna)	Broj sklopljenih nagodbi	Vrijednost svih sklopljenih nagodbi (u tisućama kuna)
2018.	1.760	5.616	7.376	6.042	5.536.796	864	36.655
2019.	1.198	6.036	7.234	6.323	1.363.883	1.247	32.561
2020.	1.016	7.577	8.593	7.194	1.003.298	1.209	24.343
2021.	1.186	15.548	16.734	13.557	9.193.374	981	25.421

Iz tabelarnih podataka vidljivo je da je za 105,20 % povećan broj novoprimljenih predmeta u izvještajnoj godini. Razlog tome su potraživanja državnih službenika iz radnog odnosa.

Radnopravne zahtjeve postavili su državni službenici iz resora Ministarstva pravosuđa i uprave, Ministarstva financija i Ministarstva unutarnjih poslova te tražili od Republike Hrvatske, kao poslodavca, isplatu dijela plaće za razdoblje od 1. siječnja 2016. do 1. siječnja 2017. po uvećanoj osnovici od 5.415,37 kuna bruto. Vrhovni sud Republike Hrvatske je kroz ogledni postupak donio rješenje broj Gop-1/2021-4 od dana 3. studenoga 2021. te odgovorio na pravna pitanja bitna za ove sporove te, među ostalim, zaključio da se plaća državnih službenika u razdoblju od siječnja 2016. do siječnja 2017. godine može obračunavati samo primjenom osnovice u iznosu od 5.108,84 kuna. Stoga su svi takvi zahtjevi odbijeni kao neosnovani.

b) Zahtjev za mirno rješenje spora – prema vrsti i tijelima u 2021.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi		Obveznopravni sporovi		Naknada štete		Radni sporovi		Ostali parnični sporovi		Ukupno		Ukupno zahtjev RH i zahtjev ostali
	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	
Republika Hrvatska	5	33	5	7	2	41	2	15		1	14	97	111
Ministarstvo pravosuđa i uprave	1	4	20	29	4	277	5	5.326		4	30	5.640	5.670
Ministarstvo zdravstva						6		44			0	50	50
Ministarstvo hrvatskih branitelja	4		83	12	18	1		8			105	21	126
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU		1	1		1			33			2	35	37
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	25	1.272	35	19		189		19	3	4	63	1.503	1.566
Ministarstvo unutarnjih poslova	1	8	33	18	19	63	9	3.372		1	62	3.462	3.524
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike		4	48	10	167	11	1	23	1		217	48	265
Ministarstvo financija	2	15	13	39	2	16		1.204	1	11	18	1.285	1.303
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	1	2	79	8	19	7		75		1	99	93	192
Ministarstvo obrane	17	13	109	12	46	80	11	380	3	2	186	487	673
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova				1		3		3				7	7
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	17	6	1	3		6		57			18	72	90
Ministarstvo poljoprivrede	184	597	99	8	1	19		105		5	284	734	1.018
Ministarstvo turizma i sporta		1				1		8				10	10
Ministarstvo znanosti i obrazovanja			2	3				15			2	18	20
Ministarstvo kulture i medija				1				11				12	12
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	8	1	111	55		5	3	18		2	122	81	203
Državne nekretnine d.o.o.	54	3	159	16	3						216	19	235
Ostali	3	3	38	8	2	10	1	370		1	44	392	436
UKUPNO	322	1.963	836	249	284	736	32	11.086	8	32	1.482	14.066	15.548

Analizirajući gornju tablicu, proizlazi da se podneseni zahtjevi za mirno rješenje spora u najvećem broju slučajeva odnose na radnopravne sporove kojih je bilo 11.118, zatim stvarnopravne zahtjeve kojih je bilo 2.285 te obveznopravne 1085.

Republika Hrvatska podnijela je 1482 zahtjeva, a od strane ostalih osoba zaprimljeno je 14.066 zahtjeva. To znači da je u 9,53 % podnesenih zahtjeva Republika Hrvatska bila na aktivnoj strani.

Najveći broj predmeta odnosi se na zahtjeve koji su proizašli iz radnih odnosa, 78,81 %. Od ukupnog broja zahtjeva u 2021. godini, 48,04 % se odnose na zahtjeve iz nadležnosti Ministarstva pravosuđa i uprave, 30,42 % iz nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova te 10,86 % iz nadležnosti Ministarstva financija. Radi se o zahtjevima djelatnika navedenih ministarstava koji potražuju isplatu s osnove prekovremenog rada, terenskog dodatka i drugih dodataka na plaću.

c) Podnositelj zahtjeva Republika Hrvatska, 2017. – 2021.

Godina	Broj podnesenih zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	%sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost nagodbe (u tisućama kuna)
2017.	1.693	232	14%	11.844
2018.	1.684	308	18%	7.500
2019.	1.576	383	24%	8.417
2020.	1.344	326	24%	5.935
2021.	1.222	297	24%	4.936

Iz gornje je tablice vidljivo da je u izvještajnoj godini broj zahtjeva za mirno rješenje spora koje je podnijela Republika Hrvatska za 9,08 % manji u odnosu na 2020. godinu.

Od 1222 zahtjeva Republike Hrvatske, sklapanjem nagodbi riješeno je njih 297, što čini 24 % riješenih predmeta u mirnom postupku.

d) Sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora u 2021. – podnositelj zahtjeva Republika Hrvatska

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi			Obveznopravni sporovi			Naknada štete			Radni sporovi			Ostali parnični sporovi			Ukupno			
	Podnositelj zahtjeva RH			Podnositelj zahtjeva RH			Podnositelj zahtjeva RH			Podnositelj zahtjeva RH			Podnositelj zahtjeva RH			Podnositelj zahtjeva RH			
	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva
Republika Hrvatska	3			3			3					3					9	0	0
Ministarstvo pravosuđa i uprave	1			16	5	99	3										20	5	99
Ministarstvo zdravstva																	0	0	0
Ministarstvo hrvatskih branitelja	4			72	7	99	19	3	25								95	10	124
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU							1										1	0	0
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	17	4	21	29	6	139						1	1	145			48	11	304
Ministarstvo unutarnjih poslova	1			29	4	92	11	1	21								41	5	112
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike				32			152	3	20			1					186	3	20
Ministarstvo financija				8	2	45	2										10	2	45
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	1	1	10	55	2	18	12										68	3	28
Ministarstvo obrane	18			102	17	657	43	3	25			6	2	66			173	22	749
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																			
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	16	7	80		1	27											16	8	107
Ministarstvo poljoprivrede	174	62	679	92	38	553	2	1	90								268	101	1.322
Ministarstvo turizma i sporta																			
Ministarstvo znanosti i obrazovanja																			
Ministarstvo kulture i medija																			
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	4			100	2	111						3					107	2	111
Državne nekretnine d.o.o.	44	1	116	115	15	328	1										160	16	444
Ostali	3	62	589	15	34	791	2	13	91								20	109	1.471
UKUPNO	286	137	48	1.495	668	2.958	248	24	272	10	14	66	2	17	145	1.222	297	24	4.936

Od ukupnog broja podnesenih zahtjeva u 24 % predmeta sklopljene su nagodbe.

U stvarnopravnim sporovima (utvrđenje prava vlasništva i sl.) u kojima je podnositelj zahtjeva Republika Hrvatska, u 48 % predmeta sklopljena je nagodba u vrijednosti od 1.495.000,00 kuna.

U obveznopravnim sporovima (naplate potraživanja Republike Hrvatske) u 20 % predmeta sklopljena je nagodba u vrijednosti od 2.958.000,00 kuna. To su predmeti u kojima se naplaćuju potraživanja Republike Hrvatske s osnove zakupa poslovnog prostora, poljoprivrednog zemljišta, koncesija, najamnina za stanove i dr.

U predmetima radi naknade štete postotak je sklopljenih nagodbi 10 % u vrijednosti od 272.000,00 kuna.

U radnim sporovima je u 14 % predmeta sklopljena nagodba u iznosu od 66.000,00 kuna, a u ostalim parničnim predmetima sklopljeno je 17 % nagodbi u vrijednosti od 145.000,00 kuna.

Kao i u prethodnoj godini najveći je postotak sklopljenih nagodbi u stvarnopravnim predmetima u kojima državno odvjetništvo argumentirano i uz potrebne dokaze podnosi zahtjeve koje druga strana prihvaća.

I nadalje je u obveznopravnim predmetima teško postići nagodbu s dužnicima koji ne mogu ili ne žele podmiriti svoje dospjele obveze, koliko god se ti postupci pokreću temeljem izvoda iz poslovnih knjiga nadležnih tijela.

Najveći broj zahtjeva se odnosi na predmete Ministarstvo poljoprivrede kod kojih su u 34 % slučajeva sklopljene nagodbe u vrijednosti od 679.000,00 kuna, u predmetima Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine u 3,70 % predmeta sklopljene su nagodbe u vrijednosti od 21.000,00 kuna, Ministarstva obrane u 7,41 % predmeta u vrijednosti od 749.000,00 kuna. U predmetima Državnih nekretnina d.o.o. sklopljeno je u 5,39 % nagodbi u vrijednosti od 116.000,00 kuna.

e) Podnositelj zahtjeva – druge osobe, 2017. – 2021.

Godina	Broj podnesenih zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost nagodbe (u tisućama kuna)
2017.	4.517	1.049	23%	29.869
2018.	3.930	556	14%	29.155
2019.	4.193	864	21%	24.144
2020.	6.141	885	14%	18.492
2021.	14.066	684	5%	20.505

Iz gornjeg tabelarnog prikaza vidljivo je da su u 5 % predmeta sklopljene nagodbe, što je manje u odnosu na prethodnu godinu. Međutim, kad se pogleda struktura zaprimljenih predmeta u 2021. godini u odnosu na ovu vrstu predmeta te pri

podatku da se 78,81 % ukupnog broja predmeta u radu odnosi na radne sporove, rezultat je očekivan.

U zahtjevima koji proizlaze iz radnih odnosa podnositelji potražuju isplatu novčanih sredstava radi povrede nekog od prava iz radnog odnosa. Međutim, ti zahtjevi u velikom broju predmeta paušalno su postavljeni bez navođenja relevantnih činjenica i dostave dokaza temeljem kojih bi bilo moguće ocijeniti osnovanost zahtjeva, a posebno utvrditi visinu postavljenog zahtjeva. Iako takav zahtjev sukladno članku 186.a Zakona o parničnom postupku mora sadržajno odgovarati tužbenom zahtjevu uz navođenja svih činjenica i dokaza, u najvećem broju slučajeva oni nisu podobni za donošenje odluke i sklapanje nagodbe.

Slijedom navedenog podnositelji zahtjeva, podnoseći zahtjeve na takav način žele formalno ispuniti pretpostavku za podnošenje tužbe jer bi sud bez prethodnog podnošenja zahtjeva za mirnim rješenjem spora njihovu tužbu odbacio iz procesnih razloga.

S obzirom na to da radni sporovi proizlaze iz iste činjenične i pravne osnove te dolaze u velikom broju i u kraćem vremenskom razdoblju, javnopravna tijela iz čije nadležnosti takvi sporovi proizlaze često nisu niti u mogućnosti udovoljiti traženjima državnog odvjetništva za očitovanjem i dostavom dokumentacije na vrijeme, a posljedica toga je da niti nadležno državno odvjetništvo nije u zadanom roku u mogućnosti donijeti odluku o zahtjevu za mirno rješenje spora.

Međutim, često se temeljem zaprimljenih očitovanja nadležnih tijela osporavaju podnijeti zahtjevi kao neosnovani te javnopravna tijela odbijaju mogućnost sklapanja nagodbi pozivajući se na svoje evidencije i pružajući dokaze suprotne onima koje dostavljaju podnositelji zahtjeva.

f) Sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora u 2021. – podnositelj zahtjeva druge osobe

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvaropravni sporovi			Obveznopravni sporovi			Naknada štete			Radni sporovi			Ostali parnični sporovi			Ukupno				
	Podnositelj zahtjeva druge osobe			Podnositelj zahtjeva druge osobe			Podnositelj zahtjeva druge osobe			Podnositelj zahtjeva druge osobe			Podnositelj zahtjeva druge osobe			Podnositelj zahtjeva druge osobe				
	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	
Republika Hrvatska	33	6	18	7	6	28	41	15	5	5	244	1	97	17	290					
Ministarstvo pravosuđa i uprave	4	1	5	29	6	35	277	5	7	7	93	4	5.640	19	316					
Ministarstvo zdravstva							6	44					50	0	0					
Ministarstvo hrvatskih branitelja				12			1	8					21	0	0					
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	1						1	33					35	0	0					
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	1.272	205	9.995	19			189	19	1	1	5	4	1.503	206	9.999					
Ministarstvo unutarnjih poslova	8			18	1	128	63	17	132	1.046	1	3.462	150	1.301						
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike	4			10			11	23					48	0	0					
Ministarstvo financija	15	2	60	39	2	35	16	1	1.204	11			1.285	5	130					
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	2			8	1	9	7	4	75	4	71	1	93	5	80					
Ministarstvo obrane	13	3	15	12	4	492	80	18	3.032	8	89	2	487	33	3.628					
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova	6	2	21	3			6	57					7	0	0					
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture													72	2	21					
Ministarstvo poljoprivrede	597	182	3.986	8	2	48	19	1	35	106	5	734	201	4.175						
Ministarstvo turizma i sporta	1						1	8					10	0	0					
Ministarstvo znanosti i obrazovanja				3				15					18	0	0					
Ministarstvo kulture i medija				1				11					12	0	0					
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	1			55	35	221	5	2	61	2			81	37	282					
Državne nekretnine d.o.o.	3	1	7	16	2	29							19	3	36					
Ostali	3	3	210	8	2	18	10						392	6	248					
UKUPNO	1.963	405	14.317	249	61	1.043	736	44	6	3.473	11.086	174	2	1.673	32	0	0	0	5	20.505

Kada se podatci nadležnih državnih tijela i podnositelja zahtjeva ne podudaraju, a niti ih je moguće razjasniti i uskladiti državno odvjetništvo nije u mogućnosti sklopiti nagodbu, dok se u svim situacijama u kojima se činjenice razjasne i usklade sklapaju nagodbe.

Od ukupnog broja podnijetih zahtjeva od strane drugih osoba u 5 % predmeta sklopljena je nagodba.

Prema podacima iz tabelarnog prikaza proizlazi da je 24 % sklopljenih nagodbi iz oblasti obveznopravnih sporova, 21 % iz stvarnopravnih te 6 % iz oblasti naknade štete.

Najviše zahtjeva bilo je iz radnopravnih odnosa, a u samo 2 % predmeta sklopljena je nagodba, i to upravo iz gore navedenih razloga, odnosno zato što je riječ o zahtjevima koji su ocijenjeni kao neosnovani.

9.2.2. Odluke državnog odvjetništva u parnicama pred općinskim sudovima

a) Odluke i postupanje DO u parnicama, 2017. – 2021.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih zahtjeva	Odluke DO				Rasprave	Postupci pred sudom u kojima nije donijeta I-stup. odluka	Žalbe DO	Izvanredni pravni lijekovi
			Odbijanje inicijative	Tužba	Odgovor na tužbu	Druge odluke				
2017.	122	5.519	29	1.245	3.976	285	15.642	6.572	1.210	104
2018.	123	4.646	47	1.079	3.113	403	14.879	7.322	1.160	147
2019.	103	5.483	184	1.063	3.634	603	14.944	7.293	1.444	216
2020.	280	7.688	54	1.146	3.964	2.419	8.470	3.502	2.473	398
2021.	293	7.613	681	949	3.385	2.941	10.194	10.955	1.844	531

U izvještajnoj godini došlo je do neznatnog smanjenja zahtjeva u odnosu na prethodnu godinu.

U 2021. godini doneseno je ukupno 7956 državnoodvjetničke odluke, zastupano je na 10.194 rasprava, izjavljeno je 1844 žalbi na odluke prvostupanjskih sudova i 531 izvanrednih pravnih lijekova protiv pravomoćnih odluka (zahtjevi za dopuštenje za podnošenje revizije i same revizije).

U 681 predmeta odbijeni su prijedlozi nadležnih tijela za poduzimanje pravnih radnji jer su ocijenjeni kao pravno neutemeljeni.

Pred prvostupanjskim sudovima odluka suda nije donesena u 10.955 parnična predmeta, što znači da sudski postupak još traje. Tom broju treba pribrojiti 7613 novih predmeta zaprimljenih u izvještajnoj godini kako bi se dobila slika stvarnog opterećenja općinskih državnih odvjetništava u radu pred prvostupanjskim sudovima. Ukupno je u radu pred sudovima bilo 18.568 predmeta.

b) Broj tužbenih zahtjeva u parničnim predmetima po procesnom položaju tužitelj/tuženik/umještač i vrijednosti, 2017. – 2021.

Zastupanje RH		Tužitelj	Tuženik	Umještač	Ukupno
2017.	Broj zahtjeva	1.195	4.324		5.519
	%	21,70	78,30		100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	135.690	1.130.595.978		1.130.731.668
2018.	Broj zahtjeva	1.218	3.428		4.646
	%	26,20	73,80		100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	141.781	464.541		606.322
2019.	Broj zahtjeva	1.134	4.349		5.483
	%	20,68	79,32		100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	117.376	1.457.347		1.574.723
2020.	Broj zahtjeva	1.328	4.087	2.273	7.688
	%	17,27	53,16	29,57	100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	144.188	8.046.916		8.191.104
2021.	Broj zahtjeva	1.042	4.638	1.933	7.613
	%	13,68	60,92	25,39	100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	78.034	7.562.060		7.640.094

U 2021. godini Republika Hrvatska je tužitelj u 13,62 % od ukupnog broja novih parnica, tužena u 60,92 %, a umještač u 25,39 %.

U 2021. godini bili su u radu radni predmeti po tužbama djelatnika zdravstvenih ustanova protiv zdravstvenih ustanova i radni predmeti po tužbama djelatnika u školama radi isplate razlike plaće, u kojima se Republiku Hrvatsku (Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo znanosti i obrazovanja) pozivalo na miješanje na strani tuženih zdravstvenih ustanova, no trend pozivanja Republike Hrvatske kao umještača u parnicama u 2021. godini je u padu.

Ukupna je vrijednost zahtjeva u sudskim sporovima u 2021. godini 7.640.094.000,00 kuna i gotovo u cijelosti se odnosi na predmete u kojima je Republika Hrvatska tuženik, a 78.034.000,00 kuna odnosi se na parnice u kojima je Republika Hrvatska tužitelj.

c) Kretanje tužbenih zahtjeva u parničnim predmetima po vrsti spora, 2017. – 2021.

Godina	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Stvarnopravni sporovi	967	955	1.099	1.291	1.220
Naknada štete	569	562	502	1.429	1.348
Radni sporovi	2.211	2.064	2.544	3.764	3.928
Obveznopravni sporovi	1.512	830	1.171	1.081	986
Ostali parnični sporovi	191	169	180	123	131

Iz gornjeg tabelarnog prikaza razvidno je kako je u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu neznatno povećan broj radnih sporova, i to za 4,36 %, dok su ostali sporovi ostali na približno istoj razini.

d) Novi tužbeni zahtjevi – prema vrsti spora, zastupanom tijelu i procesnom položaju u 2021.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi		Obveznopravni sporovi		Naknade štete		Radni sporovi		Ostali parnični sporovi		Ukupno	
	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik
Republika Hrvatska	10	14	7	16		18	2	1	4	1	23	50
Ministarstvo pravosuđa i uprave		2	10	21		174	3	297	1	14	16	508
Ministarstvo zdravstva						1		1			0	2
Ministarstvo hrvatskih branitelja	2	1	57	12	18		1				78	13
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	1					2		1			1	3
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	25	646	35	135		126		3	2	20	62	930
Ministarstvo unutarnjih poslova	1	4	35	22	7	35	4	1.525	2	4	49	1.590
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike		1	28	24	98	4	1		1	2	128	31
Ministarstvo financija		8	25	53	6	6		15	7	44	38	126
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja		3	2	2	1	749		3		2	3	759
Ministarstvo obrane	15	7	109	65	23	34	10	117	6	5	163	228
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova								3			0	3
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	3	2	1	2		7		5	1		5	16
Ministarstvo poljoprivrede	163	230	72	6	1	10		30	2	3	238	279
Ministarstvo turizma i sporta			1			1					1	1
Ministarstvo znanosti i obrazovanja	1		2	4				2			3	6
Ministarstvo kulture i medija								1	1		1	1
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	3	2	61	29	3	3			1	2	68	36
Državne nekretnine d.o.o.	37	4	97	8	2				1		137	12
Ostali	7	12	16	6	3	10	1	10		4	27	42
Državno odvjetništvo – zaštita javnog interesa			1	1		1					1	2
UKUPNO	268	936	559	406	164	1.181	22	2.014	29	101	1.042	4.638

– napomena: u ovoj tablici nisu prikazani predmeti u kojima smo umješaci, samo tužitelj i tuženik

Iz prikazanih podataka u gornjoj tablici razvidno je da najviše sporova generiraju Ministarstvo unutarnjih poslova 34,25 %, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine 20,05 %, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja 16,36 %, Ministarstvo pravosuđa i uprave 10,95 %, Ministarstvo poljoprivrede 6,01 %, Središnji ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje 10,95 % i druga državna tijela u manjim postotcima.

Radni su sporovi u izvještajnoj godini najviše zastupljeni kod Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva financija, Ministarstva pravosuđa i uprave. Razlozi za pokretanje radnih sporova, odnosno isplate s osnove radnog odnosa i nadalje su rezultat različitog tumačenja te nedorečenosti i proturječnosti kolektivnih ugovora koji uređuju radne odnose.

Što se tiče radnih sporova, ističe se da su nakon objave rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske Gop-1/2021 od 3. studenoga 2021. donesenom u oglednom postupku u tzv. „masovkama“ (osnovica 6 %), tužitelji počeli povlačiti tužbe, a Republika Hrvatska kao tužena pristala je na povlačenja, pa je tužena zapravo u tim sporovima uspjela, kroz ogledni postupak jer se isti odnosi na sve istovrsne sporove protiv Republike Hrvatske pred svim sudovima u Republici Hrvatskoj. Vezane za iste sporove za istaknuti je da su isti ocijenjeni kao pravno neosnovani već u postupku mirnog rješenja spora, te su odbijeni od strane državnog odvjetništva, a opravdanost čega je naknadno potvrđeno i stavom Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

U stvarnopravnim sporovima najviše je zastupljeno Ministarstvo poljoprivrede i Državne nekretnine d.o.o., puno manje ostala državna tijela, što je vidljivo iz tabelarnog prikaza.

U obveznopravnim sporovima najviše je zastupljen Ministarstvo obrane, Ministarstvo poljoprivrede i Državne nekretnine d.o.o., a u puno manjem dijelu ostala državna tijela što je vidljivo iz tabelarnog prikaza.

U sporovima naknade štete najviše postupaka generira Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, ostali neznatno što je vidljivo iz tabelarnog prikaza.

9.2.3. Odluke općinskih sudova u parnicama u kojima zastupa državno odvjetništvo

a) *Uspjeh u parnicama pred općinskim sudovima, 2017. – 2021.
(prema broju zahtjeva)*

Godina	Sudske odluke				Uspjeh u parnicama – presude/rješenja					
	Presude/rješenja (broj)	Sudska nagodba (broj)	Riješeno na drugi način	Ukupno sudskih odluka	Dobiven u cijelosti (broj)	Postotak dobivenih	Izgubljen u cijelosti (broj)	Postotak izgubljenih	Djelomično dobiven/izgubljen (broj)	Postotak djelomično dobivenih/izgubljenih
2017.	2.773	258	928	3.959	1.219	43,96%	1.233	44,46%	321	11,58%
2018.	2.749	305	675	3.729	1.161	42,23%	1.261	45,87%	327	11,90%
2019.	2.535	223	1.034	3.792	1.076	42,44%	1.163	45,87%	296	11,67%
2020.	2.932	171		3.103	1.191	40,62%	1.399	47,71%	342	11,66%
2021.	3.637	348		3.985	1.524	42 %	1.668	46%	445	12%

U 2021. godini sudovi su donijeli ukupno 3985 prvostupanjske odluke, a sklopljeno je 348 sudskih nagodba.

Republika Hrvatska u cijelosti je uspjela u sporu u 42 % predmeta, u 12 % predmeta uspjeh je bio djelomičan, dok je u 46 % predmeta spor izgubljen. Na ove rezultate negativno utječe i nadalje velik broj radnih sporova.

b) *Uspjeh u parnicama pred općinskim sudovima, 2017. – 2021.
(prema vrijednosti spora)*

Godina	Sudske odluke		Uspjeh prema vrijednosti spora – presude/rješenja/sudske nagodbe			
	Presude/rješenja (broj)	Sudska nagodba (broj)	Ukupna vrijednost dobivenog (u tisućama kuna)	Postotak dobivenog u odnosu na vrijednost	Ukupna vrijednost izgubljenog (u tisućama kuna)	Postotak izgubljenog u odnosu na vrijednost
2017.	2.773	258	2.941.211	96,32%	112.341	3,68%
2018.	2.749	305	170.305	61,12%	108.353	38,88%
2019.	2.535	223	45.885	54,60%	38.163	45,40%
2020.	2.932	171	162.393	59,92%	108.596	40,08%
2021.	3.637	348	791.821	85%	139.047	15%

Analizirajući uspjeh u parnicama u 2021. godini prema vrijednosti predmeta spora, dobiveno je 85 %, a izgubljeno 15 %.

9.2.4. Stečaj potrošača

Cilj je Zakona o stečaju potrošača omogućiti insolventnim potrošačima reprogramiranje dugova, a vjerovnicima namirenje tražbina. Stečaj potrošača ima dvije faze, u prvoj se fazi postupak vodi pred FINA-om po pravilima upravnog postupka, dok se u drugoj fazi postupak vodi pred općinskim sudom.

Kao što je već u prošlogodišnjem izvještaju o radu navedeno, Izmjenama i dopunama Zakona o stečaju potrošača (Narodne novine broj 67/2018) koje su stupile na snagu 1. siječnja 2019., Vlada je uvela mjere za otpis dugova do 20.000,00 kuna svim građanima koji su u blokadi neprekidno tri i više godina kroz provedbu jednostavnog postupka stečaja potrošača.

Jednostavan postupak stečaja potrošača pokreće Financijska agencija. Postupak se pokreće samo u odnosu na dio tražbina vjerovnika, i to one tražbine evidentirane u Očevidniku redosljeda osnove za plaćanje neprekinuto duže od tri godine. Ako tijekom postupka, a nakon suglasnosti potrošača da se provede jednostavni postupak stečaja, sud utvrdi da vrijednost imovine potrošača koja se sukladno Zakonu smatra mogućom stečajnom masom u ovoj vrsti stečaja, nije veća od 10.000,00 kuna, donijet će rješenje o otvaranju i zaključenju jednostavnog stečaja potrošača. Time se potrošač oslobađa svih preostalih obveza do iznosa od 20.000,00 kuna.

a) Stečaj potrošača, 2017. – 2019.*

Godina	Ostalo u radu u DO-u	Primljeno		Ukupno primljeno	Ukupno u radu u DO-u	Ukupno donesenih odluka	Rasprave	Odluke suda					Ukupno odluka suda
		Stečaj potrošača	Jednostavni stečaj potrošača					Odbacivanje prijedloga	Nagodba	Iznos oslobođenja od tražbine RH (u tisućama kuna)	Otvaranje stečaja	Zatvaranje stečaja	
2017.		262		262	262	249	141	34	2	2	23	28	87
2018.	10	97		97	107	105	73	7	1	410	5	15	28
2019.	6	84	2.434	2.518	2.524	2.510	54	147		328	57	459	991

*Tabelarni prikaz stečaja potrošača za 2020. godinu različit je u odnosu na prethodne godine. Statističko se praćenje promijenilo u odnosu na „odluke suda“ pa se sada vodi statistika samo u pogledu tražbina Republike Hrvatske i oslobođenje dužnika u odnosu na te tražbine. Pod skupnim nazivom „ostale odluke“ evidentiraju se sve ostale odluke suda u tim postupcima. Zbog novog načina praćenja statističkih podataka ovih predmeta rad na predmetima od 2017. do 2019. godine te rad na predmetima u 2020. godini iskazan je u različitim tablicama.

b) Stečaj potrošača, 2020. – 2021.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno		Ukupno primljeno	Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Rasprave	Odluke suda			
		Stečaj potrošača	Jednostavni stečaj potrošača					Oslobođenje dužnika od tražbine RH (broj odluka)	Iznos oslobođenja od tražbine RH (u tisućama kuna)	Ostale odluke	Ukupno odluka suda
2020.	61	97	3.009	3.106	3.167	3.049	23	2.153	11.476	412	2.565
2021.	44	44	1.705	1.749	1.793	1.643	18	862	4.079	351	1.213

U izvještajnoj godini došlo je do značajnog pada postupaka jednostavnog stečaja potrošača. Državna su odvjetništva primila 44 novih predmeta redovitog stečaja potrošača te 1705 predmeta jednostavnog stečaja potrošača.

U navedenim predmetima obavljena je 41 rasprava jer se u principu rasprave ne održavaju već sudovi donose odluku o otpisu dugovanja ako su ispunjene sve zakonske pretpostavke za takav otpis na temelju prikupljenih dokaza i očitovanja vjerovnika pa tako i državnog odvjetništva u odnosu na tražbine Republike Hrvatske.

Sudovi su donijeli 862 odluke o oslobođenju tražbina dužnika u odnosu na potraživanja Republike Hrvatske u vrijednosti od 4.079,000,00 kuna.

U odnosu na broj primljenih zahtjeva u prošloj 2021. godini, vidljiv je značajan pad broja zahtjeva, dakle manje je zahtjeva zaprimljeno, i to vjerojatno jer je u odnosu na većinu osoba koje su imale uvjete za pokretanje postupka stečaja potrošača takav postupak već pokrenut.

Tijekom 2021. godine smanjen je rad na predmetima jednostavnog postupka stečaja potrošača (za 74,2 %), jer je većina predmeta riješena na sudovima tijekom 2020. godine, dok daljnjeg masovnog priljeva takve vrste predmeta nije bilo. Broj navedenih predmeta ovisi o dinamici ispunjavanja uvjeta za pokretanje takvih postupaka što se prvotno ispituje pred Financijskom agencijom, a značajniji priljev takve vrste predmeta ne očekuje se niti u daljnjem razdoblju.

9.2.5. Odluke u izvanparničnim i zemljišnoknjižnim predmetima

a) Zbirna tablica izvanparnični i zemljišnoknjižni predmeti, 2016. – 2021.*

Vrsta predmeta	2017.		2018.		2019.		2020.		2021.	
	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno
Izvanparnični predmeti	17.771	17.132	17.001	16.953	15.206	15.153	1.370	1.451	997	1.070
Zemljišnoknjižni predmeti	4.466	4.351	3.791	3.779	6.993	6.893	19.012	19.484	21.755	22.114
UKUPNO	22.237	21.483	20.792	20.732	22.199	22.046	20.382	20.935	22.752	23.184

*U 2020. godini promijenjen je način iskazivanja izvanparničnih predmeta tako da se sada posebno iskazuju izvanparnični, a posebno zemljišnoknjižni predmeti. U prethodnoj godini zemljišnoknjižni predmeti bili su uključeni u ukupan broj izvanparničnih predmeta.

Općinska državna odvjetništva u zemljišnoknjižnim postupcima kojih su primili 22.752 provodila su upis uknjižbe prava vlasništva Republike Hrvatske na nekretninama, javnog dobra, upis pomorskog dobra, radilo se na predmetima obnove zemljišne knjige, zemljišnoknjižnim ispravnim postupcima, povezivanja knjige položenih ugovora i zemljišne knjige, brisanje ili upisi zabilježbe i ostalo. S obzirom na broj riješenih predmeta takav rad se ocjenjuje vrlo ažurnim.

U izvanparničnim predmetima vodili su se postupci razvrgnuća suvlasničke zajednice, proglašenje nestalih osoba umrlima, predmeti radi osiguranja dokaza i ostalo, a kako je riješen veći broj predmeta od primljenih, i taj se rad smatra vrlo ažurnim.

9.2.6. Odluke u ovršnim predmetima

a) Kretanje predmeta radi ovrhe i osiguranja, 2017. – 2019.*

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih predmeta – radi ovrhe		Primljeno novih predmeta – radi osiguranja	
		Ovrhovoditelj	Ovršenik	Predlagatelj osiguranja	Protivnik osiguranja
2017.	3.220	15.069	1.975	2.237	8
2018.	3.198	14.503	2.181	1.820	4
2019.	919	20.508	1.913	2.434	9

*S obzirom na to da se na novi način prate statistički podatci za ovršne predmete, u izvještajnoj 2020. godini kreirana je nova tablica.

b) Ovršni predmeti u 2021.

Godina	Ostalo u radu u DO-u	Primljeno novih predmeta							Ukupno u radu	Ukupno donesenih odluka	Rasprave	Pravni lijekovi DO
		Zahrijev za izravnu naplatu	Ovrha novčane tražbine	Ovrha nenovčane tražbine	Osiguranje tražbine	Europski ovršni nalog	Ostalo	Ukupno primijeno				
2020.	927	13.359	2.814	64	1.147		694	18.078	19.005	18.245	359	213
2021.	849	14.600	2.990	95	2.389		1.184	21.258	22.107	24.114	692	400

U izvještajnoj godini ukupno je bilo u radu 21.258 predmeta, od čega je najviše zahtjeva za izravnu naplatu 68,62 %, ovrhe novčane tražbine 14,06 % te predmeta osiguranja tražbina 11,24 %.

Održane su 692 rasprave na sudu, uloženo 400 pravnih lijekova te je doneseno 24.114 odluka.

c) Broj predmeta i vrijednost zahtjeva po procesnom položaju u ovršnim predmetima radi naplate novčane tražbine u 2021.

		Broj predmeta	Vrijednost (u kunama)	Naplaćeno (u kunama)	
RH ovrhovoditelj	Izravna naplata	Potraživanje iz parničnog/ upravnog postupka	2.552	125.368.297,30	13.684.941,86
		oduzeta imovinska korist	1.259	130.544.175,12	1.012.969,82
		imovinskopravni zahtjev	123	55.416.611,18	13.677,98
		trošak kaznenog postupka	8.467	22.994.331,77	2.061.418,19
		trošak parničnog/ ovršnog postupka	1.144	18.833.687,24	3.749.189,62
	Ovrha novčane tražbine	vjerodostojna isprava	43	777.163,63	407.528,60
		potraživanje iz parničnog/ upravnog postupka	1.130	214.375.543,38	7.646.299,05
		oduzeta imovinska korist	177	180.511.623,42	5.161.815,73
		imovinskopravni zahtjev	67	109.976.783,20	80.059,19
		trošak kaznenog postupka	430	4.663.894,91	402.705,68
		trošak parničnog/ ovršnog postupka	165	11.527.809,17	736.319,59
		Ostale ovršne isprave	5	575.079,76	
	RH OVRHOVODITELJ UKUPNO:		15.562	875.565.000,08	34.956.925,31
	RH ovršenik	Izravna naplata	potraživanje iz parničnog/ upravnog postupka	788	62.110.379,32
trošak kaznenog postupka			1	2.340,00	
trošak parničnog/ ovršnog postupka			335	6.030.735,25	1.408.049,77
Ovrha novčane tražbine		Vjerodostojna isprava	18	181.840,42	4.142,40
		potraživanje iz parničnog/ upravnog postupka	375	3.566.736,13	910.739,39
		trošak kaznenog postupka	1	21.875,00	21.875,00
		trošak parničnog/ ovršnog postupka	357	560.328,45	129.077,35
		Ostale ovršne isprave			
RH OVRŠENIK UKUPNO:		1.875	72.474.234,57	13.803.912,64	

Iz tabelarnog prikaza vidljivo je da je Republika Hrvatska kao ovrhovoditelj u radu imala ukupno 17.436 ovršnih predmeta radi naplate novčane tražbine te da je u 89,25 % predmeta u pravnom položaju ovrhovoditelja od ukupnog broja ovršnih postupaka (17.436) u 10,75 % bila u položaju ovršenika.

Najveći broj predmeta u kojima je Republika Hrvatska ovrhovoditelj odnosi se na ovrhe radi naplate troškova kaznenog postupka 57,17 % naplate potraživanja iz

parničnih i upravnih postupaka 23,66 %, postupaka ovrhe radi oduzimanja imovinske koristi 9,23 % te naplate troškova parničnoga postupka i ovršnoga postupka 8,41 %.

Prema vrijednosti potraživanja, najznačajniji su predmeti potraživanja na temelju odluka u parničnim i upravnim postupcima (125.368.297,30 kuna), a slijede predmeti oduzimanja imovinske koristi (130.544.175,12 kuna).

Republika Hrvatska kao ovrhovoditelj u ovršnim je postupcima potraživala 875.565.000,08 kuna, a kao ovršenik je bila u obvezi platiti 72.474.234,57 kune.

9.2.7. Odluke u upravnim predmetima

a) Upravni predmeti* (U-DO upisnik), 2017. – 2021.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno		Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Rasprave	Odluke JPT-a po prijedlogu DO			Predmeti u kojima JPT nije donio I-stup. odluku	inicijativa za pokretanje upravnog spora
		Predlagatelj	Protustranka				Prijedlog usvojen	Prijedlog odbijen	Ostale odluke		
2017.	851	2.019	1.917	4.787	3.949	293	1.717	66		851	
2018.	316	1.539	1.571	3.426	3.186	2.305	1.653	103		316	
2019.	1.337	1.886	1.643	4.866	4.009	739	1.375	65	4.738	1.337	7
2020.	323	1.352	1.827	3.502	3.389	607	1.044	28	141	1.257	3
2021.	183	1.280	1.810	3.273	3.197	601	939	37	157	2.665	2

*Do 2020. godine statistički podatci o upravnim predmetima iskazivani su u jednoj tablici u kojoj su praćeni upravni predmeti i predmeti sukladno Zakon o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (Narodne novine broj 92/96, 39/99, 42/99, 92/99, 43/00, 131/00, 27/01, 34/01, 65/01, 118/01, 80/02, 81/02, 98/19). Od 2020. godine kreirana je nova tablica (tablica b) za posebno praćenje postupaka koji se vode na temelju navedenoga Zakona o naknadi...

U 2021. godini zaprimljeno je 3090 predmeta u kojima su općinska državna odvjetništva zastupala Republiku Hrvatsku od kojih je u 41,42 % predmeta Republika Hrvatska bila predlagatelj, a u 58,58 % predmeta protustranka. U tim postupcima doneseno je 3167 odluka te održano 601 rasprava.

Javnopravna tijela donijela su 1.33 odluka, u 82,82 % predmeta usvojen je prijedlog državnog odvjetništva, u 3,27 % predmeta prijedlog je odbijen, dok se na ostale odluke odnosi 13,85 % predmeta.

b) Upravni predmeti naknade za oduzetu imovinu, 2020. – 2021. (Un-DO upisnik)

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno		Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Rasprave	Odluke JPT o zahtjevu predlagatelja			Predmeti u kojima JPT nije donio I-stup. odluku	Pravni lijek DO	Inicijativa za pokretanje upravnog spora
		Naknada za oduzetu imovinu					Prijedlog usvojen	Prijedlog odbijen	Ostale odluke			
2020.	421	125		546	521	596	334	82	128	1.474	63	2
2021.	73	535		608	617	682	198	52	60	1.324	72	24

U izvještajnoj godini ukupno je u radu bilo 608 predmeta, zajedno s predmetima koje javnopravna tijela nisu riješila u prethodnom razdoblju. Obavljeno je 696 rasprava, a državno je odvjetništvo podnijelo 72 pravna lijeka protiv odluka javnopravnih tijela.

9.2.8. Odluke u ostalim predmetima

a) Adhezijski postupci

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih predmeta	Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Vrijednost postavljenih imovinskopravnih zahtjeva (u tisućama kuna)	Sudske odluke		
						Dosuđeno	Visina (u tisućama kuna)	Upućeno u parnicu
2017.	7	82	89	84	58.729	9	1.451	2
2018.	5	68	73	64	20.669	15	2.667	5
2019.	4	51	55	52	23.493	16	4.503	2
2020.	5	44	49	46	22.837	21	4.921	4
2021.	7	70	77	84	28.051	16	4.740	4

Tijekom izvještajnog razdoblja primljeno je 70 novih predmeta, ukupno je u radu bilo 77 zajedno s predmetima iz prethodnog razdoblja.

Ukupna vrijednost postavljenih imovinskopravnih zahtjeva u ime Republike Hrvatske u 2021. godini iznosila je 28.051.000,00 kuna.

Sudskim odlukama prihvaćen je 16 postavljen imovinskopravni zahtjev u visini 4.740.000,00 kuna. U 4 predmeta Republika Hrvatska upućena je ostvarivati svoj zahtjev u građanskoj parnici.

b) Zbirna tablica – pravna mišljenja i razno, 2017. – 2021.

Vrsta predmeta	2017.		2018.		2019.		2020.		2021.	
	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno
Pravna mišljenja	2.882	2.679	2.604	2.671	2.803	2.722	2.153	2.197	2.098	2.116
Razno	5.375	5.637	5.701	5.872	6.207	5.631	4.941	5.029	4.746	4.983

Tijekom izvještajnog razdoblja primljena su ukupna 6844 predmeta u kojima je traženo pravno mišljenje državnog odvjetništva te razni drugi predmeti, a što je za 3,52 % manje nego u prošloj godini.

Pravna mišljenja dana su po zahtjevu ministarstava i ostalih državnih tijela (Ministarstvo obrane, Ministarstvo financija, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo hrvatskih branitelja, Ministarstvo unutarnjih poslova, Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje, Državne nekretnine d.o.o. i dr.).

Na razini općinskog državnog odvjetništva pravna se mišljenja najčešće odnose na pravnu valjanost ugovora o stjecanju ili otuđenju nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske te na pravnu valjanost aneksa ugovora o otkupu stanova na temelju Zakona o otkupu stanova na kojima postoji stanarsko pravo u slučajevima prijevremene, jednokratne otplate cijene stana.

10. Prikaz rada i odluka županijskih državnih odvjetništava

10.1. Prikaz rada i odluka u kaznenim predmetima

Struktura prijavljenih osoba

Prijavljene osobe	2017.		2018.		2019.		2020.		2021.	
	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu
Odrasle osobe	1.319	1.715	1.134	1.575	1.141	1.644	1469	2197	1.355	2.083
Mlađi punoljetnici	67	72	58	64	82	87	66	101	77	94
Pravne osobe	103	172	91	165	68	136	146	231	118	233
Maloljetne osobe	60	70	45	51	64	69	61	75	55	72
UKUPNO	1.549	2.029	1.328	1.855	1.355	1.936	1.742	2.604	1.605	2.482

Tijekom 2021. godine županijska državna odvjetništva zaprimila su 1605 kaznenih prijava protiv poznatih počinitelja (sve fizičke i pravne osobe), što je za 137 prijavljenih osoba manje nego 2020. godine, kada su prijavljene 1742 osobe i predstavlja pad od 7,9 %.

Najveći broj kaznenih prijava odnosi se na poznate fizičke osobe – 1487, što uključuje kaznene prijave protiv odraslih osoba (od navršene 21. godine života), mlađe punoljetne osobe (od 18. do 21. godine života) i maloljetnike (od 14. do 18. godine života). Navedene prijave bilježe pad od 6,8 % u odnosu na prethodnu godinu (2020. – 1569 prijavljenih fizičkih osoba).

U odnosu na pravne osobe, u izvještajnom razdoblju prijavljeno je 118 pravnih osoba, što je 28 prijavljenih pravnih osoba manje nego prethodne godine (2020. – 146 prijavljenih pravnih osoba) i predstavlja pad od 19,2 %. Međutim, u odnosu na ranija izvještajna razdoblja (2017. – 103, 2018. – 91 te 2019. – 68 prijavljenih pravnih osoba) u ovom izvještajnom razdoblju uočava se porast broja prijavljenih pravnih osoba, iz čega je vidljivo da nema značajnijih odstupanja u broju prijavljenih pravnih osoba, već se navedeni broj kreće u rasponu uobičajenih oscilacija.

Kada se kretanje kriminaliteta poznatih počinitelja analizira po dobnim skupinama prijavljenih fizičkih osoba te u odnosu na prijavljene pravne osobe, vidljivo je da su i u 2021. godini najzastupljenije kaznene prijave podnesene protiv odraslih osoba s 1355 prijava (84,4 %). Slijede pravne osobe s 118 prijava (7,4 %), mlađe punoljetne osobe s 77 prijava (4,8 %) te maloljetne osobe s 55 prijava (3,4 %).

Struktura kriminaliteta

Kazneno djelo	Broj prijavljenih u 2020.	Broj prijavljenih u 2021.	Porast – pad
Članak 246. KZ/11	621	539 (33%)	>13,2%
Članak 291. KZ/11	116	153 (9,5%)	<31,9%
Članak 230. KZ/11	135	116 (7,2%)	<14,1%
Članak 110. KZ/11	122	106 (6,6%)	>13,1%
Članak 153. KZ/11	127	97 (9,6%)	>23,6%
Članak 154. KZ/11	69	66 (4,1%)	>4,3%
Članak 91. KZ/11	29	35 (2,2%)	<20,7%
Članak 166. KZ/11	29	32 (1,9%)	<10,3%
Članak 227. st. 4. KZ/11	22	28 (1,7%)	<27,3%
Članak 190. KZ/11	35	26 (1,6%)	>25,7%
Ostalo	437	407 (25,4%)	
UKUPNO	1.742	1.605 (100%)	

U strukturi kriminaliteta kaznenih djela iz županijske nadležnosti najzastupljenije je kazneno djelo zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona/11 za koje je evidentirano ukupno 539 kaznenih prijava ili 33 % od ukupnog broja zaprimljenih prijava u 2021. godini. Kod predmetnog kaznenog djela se, u odnosu na 2020. godinu, bilježi pad broja prijava od 13,2 %.

Nadalje se u strukturi kriminaliteta brojem ističe kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11 kod kojeg se uočava porast broja prijava od 31,9 % u odnosu na 2020. godinu. Razlog povećanja broja prijava nalazi se u popuštanju mjera vezanih za epidemiju bolesti COVID-19 koje je dovelo do ponovnog aktiviranja gospodarskih djelatnosti.

U odnosu na kazneno djelo izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu iz članka 227. stavka 4. Kaznenog zakona/11 uočava se porast broja prijava od 27,3 %, a u odnosu na kazneno djelo ratnog zločina iz članka 91. Kaznenog zakona/11 porast od 20,7 %, međutim riječ je o brojčano manje zastupljenim kaznenim djelima pa se u odnosu na oba kaznena djela zapravo radi o samo 6 prijava više nego 2020. godine.

Kod kaznenog djela silovanja iz članka 153. Kaznenog zakona/11 uočava se pad od 23,6 %, koji faktično predstavlja 30 prijavljenih osoba manje u odnosu na 2020. godinu, a razlog navedenog pada broja prijavljenih leži u činjenici da je Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (Narodne novine broj 126/19) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2020. dotadašnje kazneno djelo spolnog odnošaja bez pristanka iz članka 152. Kaznenog zakona/11 inkorporirano u kazneno djelo silovanja iz članka 153. Kaznenog zakona/11, čime je prešlo iz općinske u županijsku nadležnost, a što je tijekom 2020. godine dovelo do prividnog povećanja broja kaznenih prijava za kaznena djela iz članka 153. Kaznenog zakona/11.

Tijekom 2021. godine po broju prijavljenih ističu se i kazneno djelo razbojništva iz članka 230. Kaznenog zakona/11, kazneno djelo ubojstva iz članka 110. Kaznenog zakona/11 te teška kaznena djela protiv spolne slobode iz članka 154. Kaznenog zakona/11, kod kojih nije bilo značajnijih odstupanja u strukturi kriminaliteta prijavljenih osoba u odnosu na 2020. godinu.

10.1.1. Odluke povodom kaznene prijave

Odluke o kaznenim prijavama (bez maloljetnih osoba)

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Otvorena istraživanja	Odbačaj	Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Rješenje o provođenju istrage	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka
2017.	1.489	1.959	521		620	3		670		147	1.440
2018.	1.283	1.804	573		522	7		577		125	1.231
2019.	1.291	1.867	668		410	32		694		63	1.199
2020.	1.681	2.529	853	8	384	3		690	254	337	1.676
2021.	1.550	2.410	882	8	436	3		693	311	78	1.529

Županijska državna odvjetništva (bez kaznenih prijava protiv maloljetnih osoba) u 2021. godini zaprimila su ukupno 1550 kaznenih prijava, a kada se navedenom dodaju neriješene prijave iz 2020. godine, u radu su imala ukupno 2410 prijava. Od ukupnog broja kaznenih prijava u radu na kraju izvještajnog razdoblja ostale su neriješene 882 prijave (36,6 %), a kada se usporedi broj neriješenih prijava iz 2021. godine s brojem neriješenih prijava u 2020. godini (853 prijave), vidljivo je da je došlo do blagog porasta u broju neriješenih prijava (3,4 %), međutim, neovisno o tome, u radu županijskih državnih odvjetništava zadržana je visoka razina ažurnosti, s obzirom na to da je tijekom 2021. godine riješeno 63,4 %, odnosno 1529 kaznenih prijava od ukupnog broja kaznenih prijava u radu.

Od ukupnog broja riješenih prijava donošenjem meritorne odluke (rješenje o odbačaju, optužnica i rješenje o provođenju istrage) riješene su 1132 prijave (74 %), broj otvorenih istraživanja na razini je od 0,5 %, dok je 311 prijava (20,4 %) riješeno ustupom predmeta drugom državnom odvjetništvu, a 78 prijava (5,1 %) riješeno je na drugi način (spajanjem predmeta i sl.).

Po zastupljenosti u strukturi meritornih odluka povodom kaznenih prijava protiv poznatih osoba (bez maloljetnih osoba) najzastupljenija su rješenja o provođenju istrage (693 odnosno 61,2 %), slijede rješenja o odbačaju kaznene prijave (436 odnosno 38,5 %) te neposredne optužnice (3 odnosno 0,3 %).

Dakle, struktura meritornih odluka ne pokazuje znatnija odstupanja u odnosu na prethodnu 2020. godinu kada su rješenja o provođenju istrage participirala s 64 %, rješenja o odbačaju kaznene prijave s 35,7 % te neposredne optužnice s 0,3 %.

10.1.1.1. Odluke povodom kaznene prijave – maloljetnici

Odluke povodom kaznene prijave

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Ukupno odbačaja	Od toga oportunitet čl. 71., 72. i 73. ZSM	Otvoreno istraživanje	Neposredni prijedlog za mlt. sankciju čl. 82. ZSM	Rješenje o provođenju pripremnog postupka	Ustup	Riješeno na drugi način	Prijave u radu izvan DO
2017.	60	70	6	7	1		1	58		1	6
2018.	45	51	5	22				35			5
2019.	64	69	9	14				52		1	9
2020.	61	75	17	14	3	1	3	34	3		2
2021.	55	72	13	16				33	6	4	3

U odnosu na rad svih županijskih državnih odvjetništva u izvještajnom razdoblju bilježimo neznatan pad broja kaznenih prijava u radu što se posljedično odrazilo i na pad odluka koje su ta državna odvjetništva donijela povodom kaznenih prijava.

10.1.2. Istrage i odluke po dovršenoj istrazi

Odluke po dovršenoj istrazi (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE					Ostalo u radu
		Obustava	Optužnica	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	
2017.		95	567		47		
2018.		67	447		30		
2019.		109	511		28		
2020.	1.358	94	524	41	68	727	631
2021.	1.386	168	603	22	18	811	575

Iz gornje tablice vidljiva je struktura odluka po dovršenoj istrazi. U 2021. godini županijska državna odvjetništva optužila su 603 osobe, što je za 79 osoba više nego prethodne godine i predstavlja povećanje za 15,1 %. Broj podignutih optužnica participira u svim odlukama po dovršenoj istrazi sa 74,4 %. Po zastupljenosti slijede rješenja o obustavi istrage (20,7 %). Ustupom su riješene 22 istrage (2,7 %), dok je na drugi način (spajanje postupaka i slično) riješeno 18 istraga (2,2 %).

Od ukupnog broja otvorenih istraga, u radu je ostalo 575 istraga (41,5 %), a razlog nerješavanja je složenost predmeta, odnosno činjenica da u roku od 6 mjeseci iz objektivnih razloga nije bilo moguće dovršiti istragu (primjerice gospodarski predmeti u kojima je zaprimljena obimna dokumentacija za koju je naloženo

provođenje financijsko-knjigovodstvenog vještačenja, prikupljanje dokaza putem međunarodne pravne pomoći i slično).

Trajanje istrage/pripremnog postupka za maloljetnike

Godina	Do 1 mjeseca	Do 3 mjeseca	Do 6 mjeseci	Do 12 mjeseci	Do 18 mjeseci	Više od 18 mjeseci
2017.	567	95	9			47
2018.	447	67	11	3		30
2019.	511	109	11			28
2020.	27	181	243	129	49	67
2021.	53	170	240	114	58	72

Iz tabličnog prikaza razvidno je da su tijekom 2021. godine u roku od 6 mjeseci dovršene 463 istrage (65,5 %), do 12 mjeseci 114 istraga (16,1 %), do 18 mjeseci 58 istraga (8,2 %), a više od 18 mjeseci 72 istrage (10,2 %). Imajući u vidu složenost predmeta u kojima je vođena istraga, županijska državna odvjetništva zadržala su ažurnost u postupanju s obzirom da je 65,5 % istraga riješeno u zakonskom roku od 6 mjeseci.

Produljeno trajanje istrage najčešće se odnosi na predmete ratnih zločina i složenije predmete gospodarskog kriminaliteta (velik broj okrivljenika/svjedoka koje je potrebno ispitati, pribavljanje opsežne dokumentacije, složena vještačenja, pribavljanje dokaza putem međunarodne pravne pomoći i slično).

10.1.2.1. Odluke po dovršenom pripremnom postupku – maloljetnici

Odluke po dovršenom pripremnom postupku u izvještajnom razdoblju koje su donijela sva županijska državna odvjetništva bez značajnijih su odstupanja u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Odluke po dovršenom pripremnom postupku

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE						
		Obustava	Od toga obustava po oportunitetu	Prijedlog za izricanje mt. sankcije	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	Ostalo u radu
2017.	52	9		41			52	
2018.	35	3		31			35	
2019.	47	7	2	39			49	
2020.	54	6		33		4	43	11
2021.	45	5		24	2	2	36	9

10.1.3. Optuženja i odluke sudova povodom optuženja

Optužnice u radu u državnom odvjetništvu (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ostalo u radu pred sudom	Od toga pred optužnim vijećem	Pred sudom nakon ukidne odluke	Odluke DO – optužnice				Ukupno optužnica u radu
				Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Optužnica nakon istrage	Ukupno optužnica	
2017.				3		567	570	
2018.				7		447	454	
2019.				32		511	543	
2020.	1.282	217		4		602	606	1.888
2021.	1.969	462	300	31		599	630	2.899

Županijska državna odvjetništva u 2021. godini podigla su optužnice protiv 630 osoba, što je neznatno više nego u proteklom izvještajnom razdoblju i predstavlja porast od 3,81 %. U radu su u izvještajnom razdoblju Županijska državna odvjetništva imala ukupno optužnica protiv 2.899 osoba, od čega je u radu pred sudom ostalo 1969 osoba, a od tog broja pred optužnim vijećem 462 optužene osobe.

Od ukupnog broja 630 optuženih osoba u izvještajnom razdoblju, u odnosu na 31 osobu podignuta je neposredna optužnica (4,92 %), dok je 599 osoba (95,08 %) optuženo nakon provedene istrage.

S obzirom na kazne zapriječene za kaznena djela u nadležnosti županijskih državnih odvjetništava, za koja se u pravilu provodi istraga, ovakav je podatak uobičajen, dok iz istog razloga za kaznena djela iz županijske nadležnosti nema mogućnosti podizanja optužnice s kaznenim nalogom.

Optuženja i odluke sudova povodom optuženja (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ukupno optužnica pred optužnim vijećem	Ustup	Povućena optužnica	Presuda s kaznenim nalogom – pravomoćna	Odluke optužnog vijeća				
					Optužnica potvrđena	Optužnica vraćena	Obustava po optužnom vijeću	Ukupno odluka optužnog vijeća	Ostalo u radu pred optužnim vijećem
2017.			6		437	20	6	463	
2018.			5		377	101	6	484	
2019.			2		410	17	1	428	
2020.	217	20			486	23	30	539	807
2021.	462	43	15		538	34	9	581	484

U izvještajnom razdoblju optužna vijeća nadležnih sudova donijela su ukupno odluka u odnosu na 581 osobu, a pred optužnim vijećem bez odluke o optužnici ostale su 484 osobe.

Optužno vijeće donosi odluku o optužnici te optužnicu može potvrditi (u cijelosti ili djelomično), obustaviti kazneni postupak ili optužnicu vratiti državnom odvjetništvu radi ispravka ili na dopunu.

Tijekom 2021. godine optužno je vijeće od ukupnog broja donesenih odluka (u odnosu na 581 osobu) rješenjem optužnicu potvrdilo u odnosu na 538 osoba (92,60 %), u odnosu na 34 osobe (5,85 %) optužnica je vraćena državnom odvjetništvu, a u odnosu na 9 osoba (1,55 %) optužno je vijeće postupak obustavilo. U pravilu je razlog obustave postupka nastup smrti okrivljenika ili njihova raspravna nesposobnost.

Povlačenje optužnice uslijedilo je u odnosu na 15 osoba, s time da se radi o jednom predmetu s ukupno 15 optuženih osoba (predmet Agrokor) gdje je povlačenje optužnice od strane Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu uslijedilo zbog ocjene nužnog preispitivanja i mogućeg provođenja dodatnih dokaznih radnji.

Optužna su vijeća prilikom vraćanja optužnica ukazivala na potrebu dopune istrage (boljeg razjašnjenja stvari potrebnim dodatnim vještačenjima ili ispitivanja dodatnih svjedoka), dok je u nekoliko predmeta utvrđeno postojanje propusta iz prethodne faze postupka koje je valjalo otkloniti pa tako primjerice razlog vraćanja optužnice u jednom predmetu nađen je u propustu ne dostave žalbe o proširenju istrage na odluku sucu istrage, potom je utvrđen i propust da se okrivljeniku dostavi pouka o pravima te okrivljenik nije ispitan, što je nužno prije podizanja optužnice. U potonjem slučaju radilo se o situaciji gdje je okrivljenik u međuvremenu, i to nakon podignute optužnice, postao dostupan nadležnim tijelima Republike Hrvatske te se nalazio u istražnom zatvoru u drugom predmetu.

U odnosu na dio vraćenih optužnica odluke optužnog vijeća o razlozima vraćanja nisu obrazložene na način na koji to zahtijevaju mjerodavne odredbe Zakona o kaznenom postupku, a kako na odluku optužnog vijeća o vraćanju optužnice ne postoji mogućnost ulaganja žalbe, državno odvjetništvo nema mehanizam za preispitivanje takvih odluka, čak i kada ih ne nalazi osnovanima.

No, ukupan udio potvrđenih optužnica od 92,60 % govori u prilog visokoj razini kvalitete podignutih optužnica od strane županijskih državnih odvjetništava.

Broj i vrste presuda (bez maloljetnih osoba)

Godina	Presuda s kaznenim nalogom	Optužnica potvrđena	Ukupno	Odluke suda							
				Obustava nakon potvrđivanja optužnice	Osudujuća	Od toga po sporazumu	Presuda – neubrojivi	Oslobađajuća	Odbijajuća	Ukupno odluka suda	Ukupno bez odluke suda
2017.					405	66		82	14	501	
2018.					404	47		66	19	489	
2019.					436	71		77	26	539	
2020.		486	486		484	80	9	67	24	584	967
2021.		538	538	9	547	58	15	84	24	679	1.666

U izvještajnom razdoblju, u povodu podignutih optužnica, županijski su sudovi donijeli odluke u odnosu na 679 osoba, što čini porast u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje od 95 osoba (13,99 %).

U strukturi sudskih odluka najzastupljenije su osuđujuće presude s udjelom od 80,56%. Oslobođajuće presude sudjeluju s 12,37 % u strukturi donesenih odluka (protiv takvih presuda državna odvjetništva u pravilu ulažu žalbe), a odbijajuće presude sudjeluju s 3,53 %, dok je obustava postupka nakon potvrđivanja optužnice uslijedila u odnosu na 1,33 % osoba, pri čemu su razlozi takvih obustava najčešće smrt optuženika i njihova raspravna nesposobnost.

Iz tabličnog prikaza vidljivo je kako nema bitnijih odstupanja u strukturi donesenih sudskih odluka u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja.

10.1.4. Kaznene sankcije

Broj i vrsta izrečenih kazni (bez maloljetnih osoba)

Godina	Osuđujuća presuda	Zatvor	Od toga dugotrajni zatvor	Od toga rad za opće dobro	Novčana kazna	Uvjetna osuda	Sudska opomena	Prestanak pravne osobe	Maloljetničke sankcije	Oslobođeno od kazne	Ostalo	Ukupno sankcija
2017.	405	229	7	28	4	121					16	405
2018.	404	224	6	34	2	119					19	404
2019.	436	279	3	25	2	111					436	856
2020.	484	395	5	14	11	78						484
2021.	547	447	13	9	6	86			8			547

U 2021. godini sudovi su donijeli osuđujućih presuda protiv 547 osoba. U strukturi izrečenih kaznenih sankcija na kaznu zatvora presuđeno je 447 osoba (81,71 %), od čega 13 osoba (2,91 %) na kaznu dugotrajnog zatvora, dok je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro u odnosu na 9 osoba (2,01 %), a što predstavlja nastavak trenda smanjenja broja zamjena zatvorskih kazni radom za opće dobro koji je uočen već u prethodnom izvještajnom razdoblju.

Uvjetnom je osudom presuđeno 86 osoba (15,72 %), što je na razini prethodnog izvještajnog razdoblja.

Iz gornje tabele proizlazi kako je i u 2021. godini nastavljen trend porasta udjela zatvorskih kazni u strukturi osuđujućih presuda, koje su od 2019. godine kada je na kaznu zatvora bilo osuđeno 63,99 %, u ovom izvještajnom razdoblju dosegule razinu od 81,71 %.

Broj izrečenih sigurnosnih mjera prikazan je u nastavku:

Broj izrečenih sigurnosnih mjera

Godina	Obvezno liječenje od ovisnosti	Obvezno psihijatrijsko liječenje	Zabrana obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti	Zabrana upravljanja motornim vozilom	Druge sigurnosne mjere	Ukupno
2017.	28	19	1		3	51
2018.	22	18			4	44
2019.	27	9	1	24	2	63
2020.	28	19	1	13	18	79
2021.	49	15	4	4	24	126

Sigurnosne mjere izriču se počiniteljima kaznenih djela uz sankciju radi otklanjanja okolnosti koje omogućuju ili poticajno djeluju na počinjenje novih kaznenih djela.

Tijekom 2021. godine u županijskoj nadležnosti izrečeno je ukupno sigurnosnih mjera prema 126 osoba, što je porast u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje od 37,36 %, kada je bilo izrečeno 79 sigurnosnih mjera.

Najčešće izricana sigurnosna mjera, kao i u ranijem izvještajnom razdoblju, obvezno je liječenje od ovisnosti izrečeno prema 49 osoba (38,89 %), a izricane su prema počiniteljima kaznenih djela ubojstava iz članka 110. Kaznenog zakona i teškog ubojstva iz članka 111. Kaznenog zakona.

Sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja izrečena je prema 15 osoba (11,90 %) također kod kaznenih djela ubojstava iz članka 110. Kaznenog zakona i teškog ubojstva iz članka 111. Kaznenog zakona, sigurnosna mjera zabrane obavljanja dužnosti ili djelatnosti izrečena prema 4 osobe (3,17 %), i to za kaznena djela iz oblasti gospodarskog kriminaliteta, dok je sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom izricana počiniteljima kaznenih djela izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu iz članka 227. stavka 4. Kaznenog zakona s prouzročenim smrtnim posljedicama u odnosu na jednu ili više osoba.

Ostale sigurnosne mjere zajedno participiraju s 19,04 % u ukupnom broju izrečenih sigurnosnih mjera.

10.1.4.1. Kaznene sankcije – maloljetnici

Kaznene sankcije

Godina	Ukupan broj prijedloga za mlt. sankciju	Ukupan broj izrečenih mlt. sankcija	Od toga kazna mlt. zatvora	Od toga pridržaj izricanja mlt. zatvora	Od toga odgojne mjere	Obustava postupka	Od toga oportunitet
2017.	42	40	2	8	30	1	
2018.	31	30	2	3	25	2	
2019.	91	32	4	4	24		
2020.	14	29	4	6	19	1	
2021.	24	31	2	6	3	4	

U izvještajnom razdoblju u radu svih županijskih državnih odvjetništava, za razliku od prethodnih faza postupka i u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, bilježimo porast broja stavljenih prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije za 71,4 %, dok je ukupan broj izrečenih maloljetničkih sankcija na prošlogodišnjoj razini. U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje bilježimo pad broja izrečenih odgojnih mjera za 15,8 % (19:3).

10.1.4.2. Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja

Tijekom izvještajnog razdoblja u predmetima iz nadležnosti županijskih državnih odvjetništava u odnosu na 99 osoba presudom je oduzeta imovinska korist sveukupne vrijednosti od 50.656.921,11 kuna, što je i prema broju osoba i prema vrijednosti bez značajnih oscilacija u odnosu na protekle četiri izvještajne godine, kako je i vidljivo u priloženoj tablici, a predstavlja 41 % ukupne vrijednosti oduzete imovinske koristi na razini Republike Hrvatske tijekom 2021. godine.

Institut oduzimanja imovinske koristi u predmetima iz nadležnosti županijskih državnih odvjetništava najčešće se primjenjuju kod kaznenih djela protiv gospodarstva, posebice kod kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju.

Tijekom 2021. godine na županijskoj je nadležnosti izrečeno 13 mjera osiguranja sveukupne vrijednosti 18.684.428,42 kune protupravno pribavljene imovinske koristi.

Međutim, prije predlaganja spomenutih mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi potrebno je provesti tzv. financijsku istragu te njome utvrditi imovinu na kojoj se mogu odrediti privremene mjere osiguranja, a za što su potrebna posebna stručna znanja iz područja financija, poreza revizije i slično. Stoga su još 2014. godine u četiri najveća županijska državna odvjetništva, u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku, osnovani odjeli za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom. U njima do ovog izvještajnog razdoblja nije bilo zaposlenih tzv. financijskih stručnjaka, jer su uvjeti propisani za navedena radna mjesta (prije svega niski koeficijenti) bili odvrćajući i destimulirajući za stručne osobe čija se znanja trže na tim mjestima. Taj je nedostatak ispravljen povećanjem koeficijenata te su se tijekom izvještajne godine ta mjesta počela popunjavati.

Broj izrečenih mjera osiguranja i broj oduzimanja imovinske koristi te vrijednosti blokirane, odnosno oduzete imovinske koristi

Godina	Broj mjera osiguranja	Vrijednost u kn	Broj oduzimanja	Vrijednost u kn
2017.	4	59.668.671,58	101	201.613.137,90
2018.	4	2.662.140,01	72	41.877.840,28
2019.	14	84.209.763,64	65	67.243.977,87
2020.			77	95.042.468,61
2021.	13	18.684.428,42	99	50.656.921,11

10.1.5. Pregled radnji i ročišta u kaznenim predmetima

Dokazne radnje i zastupanje pred sudom

Izvidi i dokazne radnje	Dokazne radnje		Zastupanje	
	Nalog drugom tijelu	Provedeno po DO	Ročišta	Rasprave
1	2	3	4	5
2021.	1.835	3.269	1.753	3.523

Podatci o dokaznim radnjama, ročištima i raspravama (zastupanju) u 2021. godini pokazuju da je takvih aktivnosti bilo 10.380.

Od tog broja provedene dokazne radnje čine 5104 i čine porast od 5,45% u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Od ukupnog broja provedenih dokaznih radnji 1835 radnji (35,95 %) naloženo je drugim tijelima (najčešće policiji i policijskim istražiteljima), dok su 3269 (64,05%) dokaznih radnji provela županijska državna odvjetništva neposredno.

Županijska državna odvjetništva pred sudovima su na ročištima i raspravama obavila 5276 zastupanja od čega se 33,25 % odnosi na zastupanja na ročištima, a 66,75 % na raspravna zastupanja.

U izvještajnom razdoblju povećan je ukupan broj dokaznih radnji i zastupanja kojih je bilo 10.380 u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje kada je takvih aktivnosti bilo ukupno 8576, što predstavlja porast od 17,38 %, no unatoč tomu još uvijek nisu dostigle broj radnji i zastupanja iz godina prije pandemije bolesti COVID-19.

Unatoč radu u otežanim uvjetima zbog pandemije bolesti COVID-19, zbog čega su određene dokazne radnje i već zakazana ročišta bila odgađana (samoizolacije, izolacije okrivljenika, svjedoka i drugih sudionika) povećan broj obavljenih dokaznih radnji i zastupanja u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje

govori o uložnim naporima da se i u otežanim okolnostima rad organizira na način da se postigne najviša moguća učinkovitost.

10.1.6. Žalbe i odluke sudova povodom žalbi

U izvještajnom razdoblju županijska državna odvjetništva u odnosu na ukupan broj od 670 donesenih presuda podnijela su 313 žalbi, što je za 98 žalbi ili 45,58 % više u odnosu na prethodno razdoblje i što je ujedno najveći broj podnesenih žalbi u razdoblju 2017. – 2021.

Veći broj podnesenih žalbi dijelom je rezultat činjenice da je u izvještajnom razdoblju doneseno i 86 presuda više u odnosu na 2020. godinu, a više i u odnosu na ranije godine promatranog razdoblja.

Proizlazi da je u izvještajnom razdoblju žalba podnesena u odnosu na 46,71 % svih presuda ili da je žalbom pobijana svaka 2,14. presuda, dok je u prethodnom razdoblju žalba bila podnesena u odnosu na 36,81 % presuda ili protiv svake 2,7. presude.

U sljedećoj tablici dan je prikaz ukupnog broja podnesenih i usvojenih žalbi te broj podnesenih i usvojenih žalbi zbog odluke o kazni.

Broj podnesenih i usvojenih žalbi

Godina	Žalbe			
	Podneseno	Od toga zbog kazne	Usvojeno	Od toga zbog kazne
2017.	257	153	55	30
2018.	247	172	58	30
2019.	271	172	83	39
2020.	215	168	57	19
2021.	313	167	87	41

Od svih podnesenih žalbi, na žalbe zbog odluke o kazni odnosi se 167 žalbi ili 53,35 % svih žalbi.

Sudovi su usvojili ukupno 87 žalbi, od čega zbog odluke o kazni 41 žalbu ili 47,12 % svih usvojenih žalbi, pa proizlazi da je u izvještajnom razdoblju veća uspješnost u odnosu na prethodno razdoblje, u pogledu ukupno podnesenih žalbi, ali i žalbi podnesenih zbog odluke o kazni.

Međutim, uspjeh u žalbenom postupku ne može se cijeliti samo na temelju broja usvojenih i odbijenih žalbi, što je već istaknuto, a razlozi su navedeni u poglavlju pod 8.1.6. izvješća.

Kako se kaznena politika sudova u županijskoj i općinskoj nadležnosti i dalje ocjenjuje blagom, to će i županijska državna odvjetništva i nadalje ustrajati na podnošenju žalbi u svakom konkretnom slučaju, kada to s obzirom na vrstu i težinu te sve okolnosti kaznenog djela kao i svrhu kažnjavanja ocjene osnovanim i opravdanim.

10.2. Prikaz rada i odluka u građanskim i upravnim predmetima

Nadležnost županijskih državnih odvjetništava zastupanje je Republike Hrvatske u sporovima s pravnim osobama (trgovačkim društvima, jedinicama lokalne i regionalne samouprave, udrugama, ustanovama, zadrugama i dr.), i to pred trgovačkim, upravnim i županijskim sudovima te u arbitražnim postupcima i postupcima mirenja.

a) Kretanje i struktura zahtjeva u novim građanskim i upravnim predmetima, 2017. – 2021.

Godina	Sudski predmeti	Upravni predmeti	Državnoodvjetnički predmeti	Ukupno
2017.	7.759	249	4.491	12.499
2018.	7.672	406	4.229	12.307
2019.	6.474	207	3.922	10.603
2020.	5.020	212	4.084	9.316
2021.	7.961	183	4.419	12.563

U izvještajnom razdoblju došlo je do povećanja predmeta za 34,85 % u odnosu na 2020. godinu, dok je u razdoblju od 2017. do 2020. godine vidljiv kontinuirani pad broja zaprimljenih predmeta.

Od ukupnog broja zaprimljenih predmeta, sudskih predmeta ima 63,37 %, a državnoodvjetničkih 35,17 %.

Do porasta ukupnog broja zaprimljenih predmeta došlo je zbog povećanja broja stečajnih i predstečajnih predmeta, predmeta upravnih sporova, ali i izvanparničnih predmeta. Stoga je evidentno povećanje broja sudskih predmeta za 58,58 % u odnosu na prethodno razdoblje. To je rezultat činjenice da u 2021. godini nisu više bili na snazi propisi o interventnim mjerama, zbog kojih je u prethodnoj 2020. godini bilo odgođeno nastupanje uvjeta kao pretpostavka za pokretanje stečajnih postupaka ako su stečajni razlozi nastali za vrijeme trajanja posebnih okolnosti u smislu propisa koji je uređivao interventne mjere za vrijeme pandemije, odnosno Zakona o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti (Narodne novine broj 53/20).

U odnosu na broj upravnih predmeta može se primijetiti kontinuiran pad broja tih predmeta koji su u 2021. godini smanjeni za 13,68 %.

b) Kretanje i struktura zahtjeva u novim predmetima u odnosu na vrstu zastupanja, 2017. – 2021.

Vrste predmeta	Sudski predmeti		Upravni predmeti		Državnoodvjetnički predmeti		Ukupno zastupanje po		
	Zastupanje po		Zastupanje po		Zastupanje po				
Godina	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	ukupno
2017.	7.603	156	244	5	4.491		12.338	161	12.499
2018.	7.432	240	406		4.229		12.067	240	12.307
2019.	6.315	159	207		3.922		10.444	159	10.603
2020.	4.822	198	212		4.084		9.118	198	9.316
2021.	6.780	1.181	183		4.419		11.382	1.181	12.563

Iz gornje tablice vidljivo je da se zastupanje u sudskim predmetima obavlja uglavnom temeljem zakona, i to u 85,17 % predmeta, dok se u 14,83 % predmeta zastupanje obavlja temeljem punomoći.

U izvještajnom razdoblju povećan je broj predmeta u kojem se zastupanje obavlja po punomoći, i to za 496 %. Naime, u 2021. godini bio je 1181 predmet u kojem se zastupalo temeljem punomoći, za razliku od 2020. godine kada ih je bilo 198.

Razlog tome je iznimno velik broj predmeta na Upravnom sudu u Splitu (1060) u kojem je Županijsko državno odvjetništvo u Splitu dobilo generalnu punomoć da u upravnom sporu zastupa Ministarstvo hrvatskih branitelja kao tuženo tijelo koje temeljem Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine broj 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17 i 110/21) punomoć može dati jedino državnom odvjetništvu.

c) Kretanje i struktura zahtjeva u novim sudskim predmetima, 2017. – 2021.

Sudski predmeti	Parnice	Ovrhe	Stečaj i predstečaj	Upravni sporovi	Ostalo	Ukupno
2017.	566	80	5.664	621	828	7.759
2018.	742	72	6.129	544	185	7.672
2019.	615	67	5.229	384	174	6.474
2020.	599	88	3.703	384	246	5.020
2021.	502	103	5.384	1.491	481	7.961

U sudske predmete ubrajamo postupke pred sudovima i dijelimo ih na parnice, ovrhe, stečaj i predstečaj, upravne sporove i ostalo. Ostali su sudski predmeti svi predmeti koji nisu obuhvaćeni prethodnom podjelom: izvanparnični, zemljišnoknjižni, adhezijski, parnični postupak pred II-stupanjskim sudom.

Analizirajući kretanje i strukturu novih predmeta u izvještajnom razdoblju, može se primijetiti da je broj parničnih postupaka manji u odnosu na 2020. godinu za 16,19 %, dok je istodobno značajno povećan broj stečajnih i predstečajnih predmeta, i to za 45,40 %. Razlog ovom povećanju je, kao što smo naprijed naveli, prestanak važenja Zakona o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti.

Kada se analizira razdoblje od 2018. do 2021. godine, može se zaključiti da je do pada broja parničnih predmeta u nadležnosti županijskog državnog odvjetništva došlo i zbog izmjene Zakona o parničnom postupku iz 2019. godine, kojom izmjenom je propisano da općinski sudovi u parničnom postupku uvijek sude u prvom stupnju u sporovima radi naplate komunalnih davanja (troškovi komunalnih usluga za isporuku vode, plina, struje, čistoće, naknade za korištenje opće korisnih funkcija šuma kao i regresnih zahtjeva iz zdravstvenog, mirovinskog i invalidskog osiguranja) iako se radi o sporovima između pravnih osoba. Upravo je ta činjenica, kada se promatra razdoblje nakon izmjena ovog propisa, dovela do manjeg broja parničnih predmeta u kojima zastupa županijsko državno odvjetništvo pred trgovačkim sudom. Mišljenja smo kako se radi o dobroj zakonskoj izmjeni zbog činjenice da je uglavnom riječ o maličnim predmetima te da su s obzirom na materiju tih zahtjeva općinski sudovi daleko vičniji rješavanju ovih sporova.

I nadalje se primjećuje konstantno smanjenje broja parničnih predmeta, što se može pripisati i činjenici da se sklapa sve više nagodbi po zahtjevima za mirno rješenje spora sukladno odredbi članka 186.a Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19 – u daljnjem tekstu: ZPP), međutim, povećan je broj činjenično i pravno složenih predmeta u kojima je visoka vrijednost predmeta spora (čak u 16 predmeta vrijednost predmeta spora viša je od 10 milijuna kuna).

Ističemo da županijska državna odvjetništva zastupaju u najsloženijim parničnim postupcima u kojima se država pojavljuje kao stranka, i to s obzirom na visinu zahtjeva i kompleksnost materije, ali i s obzirom na zahtjevnost dokaznog postupka. Mišljenja smo da će najavljene izmjene Zakona o parničnom postupku dodatno opteretiti zastupanje u parnicama jer predviđaju strožu procesnu disciplinu, što će zasigurno utjecati na vrijeme potrebno za pripremu zastupanja u svakom pojedinom predmetu. Ovo osobito stoga što u zastupanju Republike Hrvatske državna odvjetništva ovise o dokumentaciji i činjenicama kojima raspolažu nadležna ministarstva i druga tijela te je ovdje osobito bitno da suradnja između tih tijela i odvjetništva bude jako dobra.

Najveće povećanje u izvještajnom razdoblju odnosi se na broj upravnih sporova koji su povećani za 288 % u odnosu na broj predmeta u 2020. godini. Razlog tome je već navedeno povećanje broja predmeta pred Upravnim sudom u Splitu u kojima je Ministarstvo hrvatskih branitelja dalo generalnu punomoć Županijskom državnom odvjetništvu u Splitu (1060), o čemu ćemo detaljnije u točki 10.2.5.

U odnosu na ostale predmete možemo primijetiti povećanje od 95,53 % u odnosu na proteklu godinu, a razlog tome je povećanje broja izvanparničnih

predmeta u kojima državno odvjetništvo zastupa Republiku Hrvatsku u postupcima pred registarskim sudom po Zakonu o sudskom registru (Narodne novine broj 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05, 40/07, 91/10, 90/11, 148/13, 93/14, 110/15 i 40/19) u predmetima brisanja pravnih subjekata kada se temeljem obavijesti Ministarstva financija predlaže nastavak postupka jer trgovačko društvo posjeduje imovinu.

d) Prikaz poduzetih radnji u sudskim i upravnim predmetima u 2021.

Županijsko državno odvjetništvo 2021.		Županijsko državno odvjetništvo 2021.		
		Broj	Ukupno	Prosječno po prisutnim rješavateljima
Rasprave	U sjedištu	3.958	5.109	123
	Izvan sjedišta	1.151		
Uloženi pravni lijekovi	Redovni	256	295	7
	Izvanredni	39		

Zamjenici, viši savjetnici i savjetnici u županijskim državnim odvjetništvima u zastupanju Republike Hrvatske obavljaju rasprave koje se održavaju u sjedištu i izvan sjedišta državnih odvjetništava.

U odnosu na proteklu godinu povećan je broj rasprava, i to za 7,48 % te ih je ukupno obavljeno 5109, od čega 1151 ili 29 % izvan sjedišta državnih odvjetništava.

Županijska državna odvjetništva u Puli, Sisku, Velikoj Gorici i Vukovaru isključivo zastupaju na sudovima izvan svog sjedišta – trgovački i upravni sudovi u Pazinu, Zagrebu, Karlovcu i Osijeku, dok županijska državna odvjetništva u Bjelovaru, Dubrovniku, Karlovcu, Slavonskom Brodu, Šibeniku i Varaždinu zastupaju na sudovima u svome sjedištu i izvan njega.

Zastupanje izvan sjedišta predstavlja veliko opterećenje u radu državnog odvjetništva s obzirom na udaljenosti između sjedišta državnih odvjetništava i trgovačkih, odnosno upravnih sudova, što oduzima velik dio radnog vremena. Potrebno je napomenuti da na te rasprave zamjenici uglavnom putuju javnim prijevozom.

Tijekom izvještajnog razdoblja, a osobito od rujna 2020. godine, učestalo je zastupanje u sudskim postupcima na ročištima koja se održavaju na daljinu uz korištenje odgovarajućih audiovizualnih uređaja, a koje sudovi određuju u smislu izmijenjene odredbe članka 115. ZPP-a.

U parničnim predmetima sudovi određuju čak i saslušanje svjedoka koje se obavlja na daljinu putem poveznice. U pravilu se radilo o predmetima gdje su svjedoci pristupili sudu, a zastupnici stranaka bili su u online vezi sa sudom, no u nekim predmetima svjedoci nisu bili prisutni u zgradi suda već su se identificirali sudu kako je to bilo zatraženo te su svoj svjedočki iskaz davali s drugoga mjesta.

Mišljenja smo da bi bilo dobro izmjenom zakona ili podzakonskim aktom regulirati materiju identifikacije svjedoka, vještaka i drugih osoba koji na ovaj način sudjeluju u sudskom postupku.

Ta praksa postupanja suda određivanjem rasprave na daljinu prisutna je i u stečajnim postupcima u slučajevima kada se radi o stečaju u kojem ne sudjeluje velik broj vjerovnika.

Ovdje je potrebno naglasiti da za ovakav način rada županijska državna odvjetništva moraju biti potpuno tehnički opremljena te da ne bi smjelo dolaziti do tehničkih smetnji u vezama koje su katkad uzrokovane kvalitetom tehničke opreme drugih stranaka koje su sudjelovale na tim ročištima.

S obzirom na zakonom propisanu obvezu o elektroničkoj komunikaciji, državno odvjetništvo sve podneske u sudskim predmetima pred trgovačkim sudovima dostavlja elektroničkim servisom i ta je komunikacija kvalitetna i dobra. Problem predstavlja primitak i otprema velikih dokumenata (podnesaka i priloga). No, s obzirom na dobru komunikaciju između državnog odvjetništva i tehničke službe suda koja je zadužena za e-komunikaciju, svi problemi u dostavi velikih, opsežnih podnesaka i dokumentacije bili su riješeni.

U izvještajnom razdoblju uloženo je 256 redovitih i 39 izvanrednih pravnih lijekova, u koje ubrajamo i prijedloge za dopuštenje revizije i revizije, a što je u odnosu na 2020. godinu smanjenje od 29,27 %. Razlog tome je uspješnost u zastupanju Republike Hrvatske pred trgovačkim sudovima jer je u pojedinim predmetima iz iste pravne osnove u parnicama između Grada Zagreba i Republike Hrvatske Vrhovni sud Republike Hrvatske koncem 2020. godine ustalio svoju praksu te u skladu s tom praksom prvostupanjski sud donosi odluke povoljne za Republiku Hrvatsku, slijedom čega nema niti potrebe za izjavljivanje pravnih lijekova.

Također, u parnicama proizišlim iz stečaja koje su pokrenute radi osporavanja prijavljenih tražbina Republike Hrvatske kao tražbina I. višeg isplatnog reda, zbog promjene prakse Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske u izvještajnom razdoblju, izostala je potreba za izjavljivanjem pravnih lijekova na presude prvostupanjskog suda jer su odluke povoljne za Republiku Hrvatsku kao stranku u postupku.

10.2.1. Predmeti izvansudskog rješavanja sporova

Ovi predmeti odnose se na obvezu utvrđenu člankom 186.a ZPP-a da se osoba koja namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske prije podnošenja te tužbe obrati sa zahtjevom za mirno rješenje spora državnom odvjetništvu koje je stvarno i mjesno nadležno za zastupanje na sudu pred kojim namjerava podnijeti tužbu. Ista obveza postoji i za Republiku Hrvatsku.

U građanskim i upravnim predmetima državna odvjetništva dužna su, kad god je to moguće, sklapati nagodbe i poduzeti sve u okviru svojih zakonskih ovlasti da se sporovi rješavaju mirnim putem izvan sudskih postupaka, štiteći interese Republike Hrvatske.

10.2.1.1. Mirno rješavanje sporova (članak 186.a Zakona o parničnom postupku)

a) Zahtjev za mirno rješenje spora (186.a ZPP-a), 2018. – 2021.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih zahtjeva	Ukupno u radu u DO	Riješeno	Vrijednost svih novih zahtjeva (u tisućama kuna)	Broj sklopljenih nagodbi	Vrijednost svih sklopljenih nagodbi (u tisućama kuna)
2018.	490	2.383	2.873	2.433	941.677	852	163.990
2019.	295	1.303	1.598	1.349	5.486.481	711	84.001
2020.	174	1.061	1.235	1.165	8.661.476	337	80.378
2021.	130	852	982	771	8.657.499	341	27.194

Analizirajući razdoblje od 2018. godine može se primijetiti pad u broju primljenih novih predmeta. U 2021. godini zaprimljeno je 19,70 % manje predmeta nego u 2020. godini. Razlog tome može se pripisati činjenici što se zemljišnoknjižno stanje kontinuirano sređuje, kao i smanjenoj inicijativi resornih ministarstava i državnih tijela za pokretanje postupka naplate.

Uspoređujući podnesene zahtjeve prema vrijednosti može se primijetiti da su na istoj razini i u 2020. i 2021. godini. U odnosu na 2019. godinu, kada je vrijednost svih zahtjeva iznosila 5.486.481.000,00 kuna, u 2020. godini je došlo do povećanja od 20 %, što smo obrazložili zahtjevima za mirno rješenje spora podnesenim zbog povrede prava EU-a, zbog nezakonitog rada suda i državnih tijela kada su ti zahtjevi postavljeni u milijunima eura. Isto možemo primijetiti i u izvještajnom razdoblju.

U izvještajnoj godini sklopljena je 341 nagodba, što znači da je od ukupnog broja riješenih predmeta (771) nagodbom riješeno 44,23 % predmeta.

Ovi predmeti važni su jer sporni odnosi riješeni u mirnom postupku ne opterećuju sudove i ne stvaraju za stranke daljnje dodatne troškove. Radi se uglavnom o predmetima gdje se strankama priznaju stvarnopravni zahtjevi (vlasništvo), predmetima gdje se s korisnicima poslovnih prostora sklapaju nagodbe kojima se oni obvezuju u mirnom postupku podmiriti potraživanja države s osnova korištenja poslovnih prostora kao i zahtjeva države za naknadom štete koja je od strane osiguravatelja utvrđena kao nesporna.

b) Zahtjev za mimo rješenje spora – prema vrsti i tijelima u 2021.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi		Obveznopravni sporovi		Naknada štete		Ostali parnični sporovi		Ukupno		Ukupno zahtjev RH i zahtjev ostali
	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	
Republika Hrvatska	16	48	25	10	3	24	3	1	47	83	130
Ministarstvo pravosuđa i uprave		1		2		16				19	19
Ministarstvo zdravstva				2						2	2
Ministarstvo hrvatskih branitelja			1			1			1	1	2
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU				1						1	1
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	40	108	39	16	3	3			82	127	209
Ministarstvo unutarnjih poslova			1	3	12	2		1	13	6	19
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike			1						1		1
Ministarstvo financija	1	2	9	9	124	5		2	134	18	152
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja		2		1		3				6	6
Ministarstvo obrane			4	6	1	1			5	7	12
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova											
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	23	5	2	3		4			25	12	37
Ministarstvo poljoprivrede	30	23	30	2	1	3		1	61	29	90
Ministarstvo turizma i sporta											
Ministarstvo znanosti i obrazovanja				3		31				34	34
Ministarstvo kulture i medija			3						3		3
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	1	1		2		1			1	4	5
Državne nekretnine d.o.o.	6	2	62						68	2	70
Ostali	11	6	13	4	16	10			40	20	60
UKUPNO	128	198	190	64	160	104	3	5	481	371	852

Analizirajući gornju tablicu proizlazi da se podneseni zahtjevi za mirno rješenje spora u najvećem broju slučajeva, za razliku od 2020. godine, odnose na stvarnopravne zahtjeve kojih je bilo 326, odnosno 38,26 %, zatim naknade štete kojih je bilo 264, odnosno 30,99 %, i obveznopravne zahtjeve kojih je bilo 254, odnosno 29,81 %.

Republika Hrvatska podnijela je 481 zahtjev, a od strane ostalih osoba zaprimljen je 371 zahtjev. To znači da je u 56,46 % podnesenih zahtjeva Republika Hrvatska na aktivnoj strani. Najviše zahtjeva podneseno je za Ministarstvo financija (134), Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (82), Državne nekretnine d.o.o. (68), Ministarstvo poljoprivrede (61) i za Republiku Hrvatsku bez naznake tijela (47).

Najveći broj zahtjeva za mirno rješenje spora odnosi se na zastupanje Ministarstva financija u kojima je Republika Hrvatska u zastupanju toga tijela ujedno i podnositelj zahtjeva. Radi se uglavnom o zahtjevima za naknadom štete te je u tim predmetima i najveći broj sklopljenih izvansudskih nagodbi u smislu članka 186.a ZPP-a.

Nadalje, drugi po veličini broj predmeta odnosi se na zastupanje Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine u stvarnopravnim predmetima, i to po zahtjevima državnog odvjetništva za priznanjem prava vlasništva ili iseljenjem, ali i po zahtjevima trećih osoba radi priznanja prava vlasništva.

Značajan broj zahtjeva odnosi se na obveznopravne zahtjeve u zastupanju Državnih nekretnina d.o.o., a radi se o zahtjevima za isplatom naknada za korištenje poslovnih prostora u vlasništvu države te je u tim predmetima i značajan broj sklopljenih izvansudskih nagodbi.

Od 371 zahtjeva zaprimljenog od strane drugih osoba, 127 zahtjeva odnosi se na Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, 83 na Republiku Hrvatsku bez naznake tijela, 34 na Ministarstvo znanosti i obrazovanja i 29 na Ministarstvo poljoprivrede.

c) Podnositelj zahtjeva Republika Hrvatska, 2017. – 2021.

Godina	Broj podnesenih zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost nagodbe (u tisućama kuna)
2017.	456	143	31%	8.965
2018.	527	238	45%	53.723
2019.	527	272	52%	45.221
2020.	651	248	38%	58.528
2021.	405	257	63%	17.912

Za razliku od razdoblja od 2016. do 2020. godine, kada se mogao primijetiti konstantan porast podnesenih zahtjeva od strane Republike Hrvatske, u 2021. godini došlo je do smanjenja podnesenih zahtjeva, i to za 37,79 %. Razlog tom smanjenju

je, kao što smo već naprijed naveli, kontinuirano sređivanje zemljišnoknjižnog stanja i smanjen broj obveznopравnih zahtjeva za isplatu.

U 2021. godini od 405 podnesenih zahtjeva od strane Republike Hrvatske sklopljeno je 257 nagodbi ukupne vrijednosti 17.912.000,00 kuna, što znači da je 63 % sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva.

U odnosu na 2020. godinu kada je bilo sklopljeno 248 nagodbi od 651 podnesenog zahtjeva, može se primijetiti neznatan porast u 2021. godini, međutim, u vrijednosti sklopljenih nagodbi došlo je do značajnog pada (58.528.000,00 kuna u 2020. godini u odnosu na 17.912.000,00 kuna u 2021. godini).

Najveći broj sklopljenih izvansudskih nagodbi odnosi se na zahtjeve za naknadom štete i obveznopравne zahtjeve.

d) Sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora u 2021. – podnositelj zahtjeva Republika Hrvatska

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi				Obveznopravni sporovi				Naknada štete				Ostali parnični sporovi				Ukupno podnositelj zahtjeva RH					
	Podnositelj zahtjeva RH		Podnositelj zahtjeva RH		Podnositelj zahtjeva RH		Podnositelj zahtjeva RH		Podnositelj zahtjeva RH		Podnositelj zahtjeva RH		Podnositelj zahtjeva RH		Podnositelj zahtjeva RH		Podnositelj zahtjeva RH		Podnositelj zahtjeva RH			
	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva
	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)	Vrijednost (u tis. kn)
Republika Hrvatska	8	18	300	16	8	483	2	33	2	124	24	30	939									
Ministarstvo pravosuđa i uprave				1							1											
Ministarstvo zdravstva																						
Ministarstvo hrvatskih branitelja				1							1											
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU																						
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	33	11	290	36	15	1.172	3	210	2	72	28	1.671										
Ministarstvo unutarnjih poslova				2			10	49		12	3	49										
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike																						
Ministarstvo financija				7	5	285	107	401		114	89	687										
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja																						
Ministarstvo obrane				3	1	1	1	1		4	2	2										
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																						
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	23	12	1.003	2						25	12	1.003										
Ministarstvo poljoprivrede	28	25	1.203	29	7	8.512	1			59	32	9.715										
Ministarstvo turizma i sporta																						
Ministarstvo znanosti i obrazovanja																						
Ministarstvo kulture i medija				2	1	8				2	1	8										
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje																						
Državne nekretnine d.o.o.	4			50	21	2.801							2.801									
Ostali	10	2		11	14	608	15	430		36	39	1.038										
UKUPNO	106	68	2.796	160	72	13.869	137	1.124	84	1.124	405	257	17.912									

Iz gornje tablice vidljivo je da je u sporovima radi naknade štete od 137 podnesenih zahtjeva sklopljeno 115 nagodbi, što čini 84 %. Od 106 podnesenih stvarnopravnih zahtjeva sklopljeno je 68 nagodbi, što čini 64 %, a od 160 zahtjeva u obveznopravnim sporovima sklopljene su 72 nagodbe, što čini 45 %.

Razlog ovako velikom postotku sklopljenih nagodbi (63 %) po zahtjevu Republike Hrvatske iznimno je velik angažman djelatnika u državnim odvjetništvima, kao i dobra koordinacija s tijelima državne uprave.

Najveći broj sklopljenih nagodbi iz djelokruga je rada Ministarstva financija (89), Ministarstva poljoprivrede (32), za Republiku Hrvatsku bez naznake tijela (30), zatim djelokruga rada Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (28) i Državnih nekretnina d.o.o. (21).

e) Podnositelj zahtjeva – druge osobe, 2017. – 2021.

Godina	Broj podnesenih zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost nagodbe (u tisućama kuna)
2017.	967	436	45%	35.955
2018.	1.856	614	33%	110.267
2019.	711	439	62%	38.780
2020.	355	89	25%	21.854
2021.	371	84	23%	9.282

Analizirajući razdoblje od 2017. do 2020. godine, uz iznimku 2018. godine, primjećujemo konstantan pad podnesenih zahtjeva od strane drugih osoba, dok je u 2021. došlo do neznatnog povećanja za 4,51 %.

U 2021. godini bio je podnesen 371 zahtjev, od čega su sklopljene 84 nagodbe, što čini 23 % ukupne vrijednosti 9.282.000,00 kuna.

Radi se uglavnom o predmetima priznanja prava vlasništva po zahtjevima jedinica lokalne samouprave ili drugih pravnih osoba na nekretninama gdje se država upisala kao vlasnik u zemljišnoknjižnim postupcima temeljem zakonske predmnjeve iako nekretnine nisu stvarno vlasništvo države te podnositelji zahtjeva raspolažu ispravama kojima omogućuju priznanje prava vlasništva u mirnom postupku.

Kada se govori o manjem broju sklopljenih nagodbi po zahtjevima drugih osoba, može se općenito reći da se uglavnom radi o zaista spornim potraživanjima prema državi te u konačnici sporne odnose rješavaju sudovi. Ovdje se ponajprije radi o predmetima radi naknade štete zbog navodnog nepravilnog i nezakonitog rada tijela državne uprave, sudova i drugih osoba koje postupaju s prenesenim javnim ovlastima za koje bi država mogla odgovarati za štetu.

Mišljenja smo da bi se određeni napredak u većem broju nagodbi koje bi se sklopile u fazi mirnog rješenja spora mogao postići u predmetima koji proizlaze iz ugovornih odnosa države i građevinskih subjekata koja su u svojstvu izvođača obavljala građevinske radove. Ovi zahtjevi u parničnom postupku, koji slijedi ako se

ne postigne nagodba, zahtjevni su u pogledu dokaznog postupka te zbog potrebe izvođenja skupih i opsežnih vještačenja.

Tijekom 2021. godine zaprimljeno je više zahtjeva za mirno rješenje spora u kojima pravne osobe zahtijevaju od države naknadu štete zbog činjenice da je država u uvjetima pandemije donijela određene interventne mjere u cilju sprječavanja širenja zaraze, a podnositelji tvrde da im je tim mjerama nanesena šteta zbog nemogućnosti poslovanja kao i da su njima diskriminirani u odnosu na neke druge poslovne subjekte.

Također je zaprimljeno i više predmeta u kojima podnositelji zahtijevaju naknadu štete od države tvrdeći da su pretrpjeli štetu koju temelje na navodnoj povredi prava na mirno uživanje vlasništva zbog donesenog Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku (Narodne novine broj 32/17), provedenog postupka izvanredne uprave nad društvom od sistemskog značaja i provedbe nagodbe koju su vjerovnici prihvatili u sudskom postupku. Radi se o predmetima koji su složene činjenične osnove i tijekom razdoblja nakon protoka postupka mirnog rješenja spora iz ovih osnova zaprimljene su i tužbe.

f) Sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora u 2021. – podnositelj zahtjeva druge osobe

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi				Obveznopravni sporovi				Naknada štete				Ostali parnični sporovi				Ukupno			
	Podnositelj zahtjeva druge osobe				Podnositelj zahtjeva druge osobe				Podnositelj zahtjeva druge osobe				Podnositelj zahtjeva druge osobe				podnositelj zahtjeva druge osobe			
	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)
Republika Hrvatska	48	8		1.200	10	1		80	24		1						83	9		1.280
Ministarstvo pravosuđa i uprave	1				2	1		10	16								19	1		10
Ministarstvo zdravstva	1			100	2												2	1		100
Ministarstvo hrvatskih branitelja									1								1	0		0
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU					1												1	0		0
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	108	49		3.943	16	2		1.146	3	1		58					127	52		5.147
Ministarstvo unutarnjih poslova					3	2		118	2		1						6	2		118
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike																	0	0		0
Ministarstvo financija	2	1		100	9				5				334				18	2		434
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	2				1				3								6	0		0
Ministarstvo obrane					6				1								7	0		0
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova					0												0	0		0
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	5				3	1		45	4								12	1		45
Ministarstvo poljoprivrede	23	7		430	2				3		1						29	7		430
Ministarstvo turizma i sporta																	0	0		0
Ministarstvo znanosti i obrazovanja					3				31								34	0		0
Ministarstvo kulture i medija																	0	0		0
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	1				2	1		868	1	1		195					4	2		1.064
Državne nekretnine d.o.o.	2	3		547													2	3		547
Ostali	6	1		100	4	3		7	10								20	4		107
UKUPNO	198	70	35	6.420	64	11	17	2.274	104	2	2	254	5	1	20	334	371	84	23	9.282

Analizirajući gornju tablicu i sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora kada su podnositelji zahtjeva druge osobe, može se primijetiti da se najveći broj zahtjeva odnosio na stvarnopravne sporove, zatim naknadu štete te na obveznopravne sporove.

Nagodbom je okončano 35 % podnesenih stvarnopravnih zahtjeva, 17 % obveznopravnih te 2 % zahtjeva za naknadu štete.

Napominje se da u zahtjevima za mirno rješenje spora koji se odnose na naknadu štete podnositelji zahtjeva ističu nerealno visoke zahtjeve, pa je i to jedan od razloga malog broja sklopljenih nagodbi u ovoj vrsti predmeta.

Ovako velik broj sklopljenih nagodbi, kako po zahtjevima koje podnosi Republika Hrvatska, tako i po zahtjevima drugih osoba, smanjuje broj predmeta na sudovima te ih smatramo najsloženijim predmetima iz domene rada građansko-upravnih odjela, jer zaključena nagodba ima snagu sudske odluke. Upravo iz tog razloga radi se o iznimno složenim predmetima koji traže vrlo angažiran rad svakog zamjenika zbog proučavanja zakona, sudske prakse domaćih i europskih sudova, a sve kako bi se donijela pravilna i na zakonu osnovana odluka sa snagom ovršne isprave.

10.2.1.2. Izdavanje tabularne isprave (članak 57. stavak 3. Zakona o zemljišnim knjigama)

Zakon o zemljišnim knjigama (Narodne novine broj 63/19) u članku 57. stavku 3. odredio je da će se smatrati da je potpis osobe koja je kao tijelo pravne osobe raspolagala nekretninom na ispravi propisno ovjeren i kad ispravu supotpíše nadležno županijsko državno odvjetništvo kad pravna osoba koja je raspolagala nekretninom nema pravnoga sljednika.

U ovim se predmetima radi o izdavanju tabularnih isprava i supotpisu ugovora o prodaji stanova, poslovnih prostora i garaža bivših stambenih zadruga i građevinskih poduzeća koja su brisana iz sudskog registra.

Zahtjev za izdavanje tabularne isprave, 2017. – 2021.

Godina	Broj zahtjeva u radu	Riješeno pozitivno	Zahtjev odbijen	Ukupno riješeno
2017.	444	385	59	444
2018.	389	297	80	377
2019.	409	317	75	392
2020.	292	192	88	280
2021.	355	233	102	335

U promatranom petogodišnjem razdoblju od ukupno zaprimljena 1884 zahtjeva primjenom ovoga instituta pozitivno su riješena 1424 predmeta te je toliko manje pokrenutih sudskih postupaka protiv Republike Hrvatske.

U 2021. godini zaprimljeno je 355 zahtjeva, što je u odnosu na 2020. godinu kada ih je bilo 292, povećanje od 21,58 %.

Od ukupno 355 zaprimljenih zahtjeva, pozitivno su riješena 233 zahtjeva, odnosno 65,63 %.

10.2.2. Odluke državnog odvjetništva u parnicama pred trgovačkim sudovima

a) Odluke i postupanje državnog odvjetništva u parnicama, 2017. – 2021.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primijeno novih zahtjeva	Odluke DO				Rasprave	Postupci pred sudom u kojima nije donijeta I-stup. odluka	Žalbe DO	Izvanredni pravni lijekovi
			Odbijanje inicijative	Tužba	Odgovor na tužbu	Ostale odluke				
2017.	47	566	5	199	245	115	1.659	970	118	18
2018.	32	742	8	282	216	254	1.528	974	90	13
2019.	38	615	6	253	170	169	1.417	895	108	15
2020.	72	599	6	261	207	169	981	673	277	58
2021.	20	502	6	181	168	137	1.152	922	184	34

U 2021. godini zaprimljena su 502 nova zahtjeva, što je za 16,20 % više nego u proteklom izvještajnom razdoblju.

Donesene su ukupno 492 državnoodvjetničke odluke, zastupano je na 1152 rasprave, što je u odnosu na prošlu godinu povećanje od 17,43 %, izjavljene su 184 žalbe i 34 izvanredna pravna lijeka. Broj izjavljenih žalbi smanjen je za 22,74 %, kao i broj izjavljenih izvanrednih pravnih lijekova (u koje ubrajamo i prijedloge za dopuštenje revizije i revizije) koji je smanjen za 41,38 % treba promatrati zajedno s tablicama koje se nalaze u dijelu 10.2.3. a) i b) Uspjeh u parnicama pred trgovačkim sudovima, iz kojih je vidljiv visok postotak uspješnosti Republike Hrvatske u broju dobivenih parnica, ali i u njihovoj vrijednosti.

b) Broj tužbenih zahtjeva u parničnim predmetima po procesnom položaju tužitelj/tuženik/umješak, 2017. – 2021.

Zastupanje RH		Tužitelj	Tuženik	Umješak	Ukupno
2017.	Broj zahtjeva	230	336		566
	%	41	59		100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	203.936	1.060.330		1.264.266
2018.	Broj zahtjeva	299	443		742
	%	40	60		100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	122.211	658.477		780.688
2019.	Broj zahtjeva	291	324		615
	%	47,32	52,68		100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	250.755	3.517.712		3.768.467
2020.	Broj zahtjeva	315	273	11	599
	%	52,58	45,57	1,83	100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	216.292	2.989.390		3.205.683
2021.	Broj zahtjeva	243	251	8	502
	%	48	50	2	100
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	161.362	5.896.755		6.058.118

U izvještajnoj godini Republika Hrvatska bila je tužitelj u 48 % parničnih predmeta, tuženik u 50 %, dok je umješak bila samo u 2 % predmeta.

Vrijednost predmeta spora gdje je Republika Hrvatska tužena višestruko je veća nego vrijednost predmeta spora u predmetima u kojima je Republika Hrvatska tužitelj. Razlog tome je, kako je već ranije navedeno, velika vrijednost predmeta spora u parnicama za naknadu štete u kojima se od Republike Hrvatske potražuju iznosi u milijunima eura. Tužitelji svoj zahtjev temelje na navodno počinjenoj povredi prava EU-a donošenjem određenih propisa, odnosno u primjeni tih propisa od strane domaćih sudova. Radi se o posebno činjenično i pravno složenim predmetima koji su opsežnog činjeničnog supstrata i iziskuju posvećenost radu na prouci dokumentacije, pribavi očitovanja i podataka od raznih državnih tijela i institucija, a zahtijevaju i kontinuirano praćenje prakse Suda EU-a radi primjene te prakse u ovim sudskim postupcima.

c) Kretanje tužbenih zahtjeva u parničnim predmetima po vrsti spora, 2017. – 2021.

Godina	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Stvarnopravni sporovi	129	117	129	176	152
Naknada štete	57	68	64	104	80
Obveznopravni sporovi	329	472	344	266	223
Ostali parnični sporovi	51	85	78	17	27
Arbitražni sporovi				1	3
Sporovi vezani uz stečaj				33	17
Zabrana nezakonitog štrajka				1	
Zaštita intelektualnog vlasništva				1	

Analizirajući podatke o vrstama predmeta, primjećujemo da se najveći broj predmeta odnosi na obveznopravne sporove 44,42 %, zatim stvarnopravne 30,28 %, naknadu štete 15,94 %, sporove vezane uz stečaj 3,38 %, dok su ostali sporovi zastupljeni u neznatnom broju.

Vidljivo je smanjenje broja sporova vezanih uz stečaj, kao i smanjene broja parnica vezanih uz stečaj gdje je država na aktivnoj strani iz razloga promjene sudske prakse, a vezano uz članak 138. Stečajnog zakona (Narodne novine broj 71/15), odnosno njegovu izmjenu nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona (Narodne novine broj 104/17) u pogledu tražbina koje država ostvaruje kao vjerovnik I. višeg isplatnog reda u stečajnim postupcima.

Za razliku od 2020. godine povećan je broj arbitražnih sporova u kojima županijska državna odvjetništva zastupaju Republiku Hrvatsku pred Stalnim arbitražnim sudištem osnovanim pri Hrvatskoj gospodarskoj komori.

d) Novi tužbeni zahtjevi – prema vrsti spora, zastupanom tijelu i procesnom položaju u 2021.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi		Obveznopravni sporovi		Naknade štete		Arbitražni postupci		Sporovi vezani uz stečaj		Ostali parnični sporovi		Ukupno	
	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik
Republika Hrvatska	12	17	31	15	3	13			1		2	9	49	54
Ministarstvo pravosuđa i uprave						10						2		12
Ministarstvo zdravstva														
Ministarstvo hrvatskih branitelja			1			2						1		2
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU				2			1					1		4
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	25	28	9	38	2	2					1	2	37	70
Ministarstvo unutarnjih poslova			8	4	6	1						1	14	6
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike				2										2
Ministarstvo financija		1	6	11		4			5	9		1	11	26
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja				1	1		1						2	2
Ministarstvo obrane			1	2									1	2
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova														
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	14	2	5	5		4							19	11
Ministarstvo poljoprivrede	20	2	37	2	1	9						1	58	14
Ministarstvo turizma i sporta				3									3	
Ministarstvo znanosti i obrazovanja			1	5		9							1	14
Ministarstvo kulture i medija			1										1	
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje				8										8
Državne nekretnine d.o.o.	2		11									1	13	1
Ostali	13	11	6	3	5	5				2		2	24	23
Državno odvjetništvo – zaštita javnog interesa	3	0	2								4		9	
UKUPNO	89	61	122	98	18	59	1	2	6	11	7	20	243	251

— napomena: u ovoj tablici nisu prikazani predmeti u kojima smo umješaci, samo tužitelj i tuženik

Analizirajući gornju tablicu proizlazi da se najveći broj zahtjeva u parničnim predmetima odnosi na obveznopravne sporove (44,53 %), stvarnopravne sporove (30,36 %), sporove za naknadu štete (15,59 %), ostale parnične sporove (5,46 %), sporove vezane uz stečaj (3,44 %) i na arbitražne postupke (0,61 %).

I u ovom izvještajnom razdoblju Republika Hrvatska na aktivnoj je strani najviše sudjelovala u obveznopravnim i stvarnopravnim sporovima. U obveznopravnim sporovima tužitelj je bila u 55,45 %, a tuženik u 44,55 % predmeta, dok je u stvarnopravnim sporovima Republika Hrvatska bila tužitelj u 59,33 %, a tuženik u 40,67 % predmeta. U sporovima za naknadu štete Republika Hrvatska je bila tužitelj u 23,38 %, a tuženik u 76,62 % predmeta. U sporovima vezanim uz stečaj Republika Hrvatska bila je tužitelj u 25,93 % predmeta, dok je tužena bila u 74,07 % predmeta.

U okviru sporova za naknadu štete Republika Hrvatska je na pasivnoj strani u najvećem broju predmeta, a uglavnom se radi o tužbama zbog nepravilnog i nezakonitog rada državnih tijela i sudova za čiji rad odgovara Republika Hrvatska te predmetima u kojima se upire na odgovornost Republike Hrvatske zbog povrede prava Europske unije i u kojima se potražuje iznimno visok iznos naknade štete, zatim zbog nepostavljanja prethodnog pitanja Sudu Europske unije, zbog navodnog nepoštivanja tumačenja iz presuda Suda Europske unije te zbog donošenja pojedinih propisa.

Analizirajući procesni položaj Republike Hrvatske po ministarstvima, može se primijetiti da je na aktivnoj strani najviše zastupano Ministarstvo poljoprivrede, Republika Hrvatska bez naznake tijela, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine i Državne nekretnine d.o.o. Na pasivnoj strani najviše je zastupano Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Republika Hrvatska bez naznake tijela, Ministarstvo financija te Ministarstvo poljoprivrede i Ministarstvo znanosti i obrazovanja.

10.2.3. Odluke trgovačkih sudova u parnicama u kojima zastupa državno odvjetništvo

a) Uspjeh u parnicama pred trgovačkim sudovima, 2017. – 2021. (prema broju zahtjeva)

Godina	Sudske odluke				Uspjeh u parnicama – presude/rješenja					
	Presude/rješenja (broj)	Sudska nagodba (broj)	Riješeno na drugi način	Ukupno sudskih odluka	Dobiven u cijelosti (broj)	Postotak dobivenih	Izgubljen u cijelosti (broj)	Postotak izgubljenih	Djelomično dobiven/izgubljen (broj)	Postotak djelomično dobiven/izgubljenih
2017.	391	21	155	567	221	57%	120	31%	50	13%
2018.	395	24	200	619	243	62%	118	30%	34	8%
2019.	416	37	178	631	261	63%	123	30%	32	7%
2020.	418	40		458	256	61%	129	31%	33	8%
2021.	536	31		567	334	62%	169	32%	33	6%

Trgovački su sudovi u 2021. godini donijeli ukupno 567 odluka, što je u odnosu na 2020. godinu povećanje od 23,80 %. Od ukupnog broja sudskih odluka 94,53 % odnosi se na presude/rješenja, a 5,47 % na sudske nagodbe.

Od ukupno 567 odluka 62 % doneseno je u korist Republike Hrvatske, a 32 % odluka izgubljeno je u cijelosti. Djelomično smo uspjeli u 6 % predmeta. Ovdje moramo istaknuti da je postotak "dobiven u cijelosti", "izgubljen u cijelosti" i "djelomično dobiven/izgubljen" izračunat u odnosu na broj donesenih presuda/rješenja, što znači da nisu uračunate nagodbe.

Promatrajući petogodišnje razdoblje može se primijetiti da je u posljednje četiri godine ujednačen postotak dobivenih parnica u korist Republike Hrvatske, što je rezultat kvalitetnog i uspješnog zastupanja Republike Hrvatske od strane državnog odvjetništva.

b) Uspjeh u parnicama pred trgovačkim sudovima, 2017. – 2021. (prema vrijednosti spora)

Godina	Sudske odluke		Uspjeh prema vrijednosti spora – presude/rješenja/sudske nagodbe			
	Presude/rješenja (broj)	Sudska nagodba (broj)	Ukupna vrijednost dobivenog (u tisućama kuna)	Postotak dobivenog u odnosu na vrijednost	Ukupna vrijednost izgubljenog (u tisućama kuna)	Postotak izgubljenog u odnosu na vrijednost
2017.	391	21	200.109	52%	186.836	48%
2018.	395	24	270.248	69%	122.031	31%
2019.	416	37	267.426	64%	147.337	36%
2020.	418	40	2.858.470	87%	422.756	13%
2021.	536	31	3.397.357	90%	371.426	10%

Iz gornje tablice vidljiv je iznimno visok iznos uspjeha prema vrijednosti spora u izvještajnoj godini, i to 3.397.357.000,00 kuna ili 90 %. Napominjemo da je u ovom iznosu dobivenih sporova uračunata i vrijednost nagodbi, a predmeti u kojima smo umješaci nisu evidentirani.

Razlog tome su odluke suda kojima se odbijaju tužbeni zahtjevi u parnicama za naknadu štete u kojima su postavljeni visoki iznosi naknade štete, a što znači da državno odvjetništvo uspješno osporava takve tužbe i sudovi prihvaćaju pravna shvaćanja iz odgovora na tužbu, podnesaka i drugih dokaza državnog odvjetništva.

U ovoj vrsti predmeta radi se o visoko postavljenim tužbenim zahtjevima od strane pravnih osoba, a svoje zahtjeve temelje na navodnom nepravilnom i nezakonitom radu tijela državne uprave za koje država odgovara, kao i nepravilnom i nezakonitom radu sudova i tijela s javnim ovlastima. Radi se o parnicama koje su nerijetko proizašle iz određenih prethodno vođenih postupaka u kojima je javnopravno tijelo kao stranka izgubilo upravne sporove, odnosno odluke tih tijela sudovi su ocijenili nezakonitima te su odluke poništene. Upravo iz tih razloga tužitelji u parnicama drže da im nezakonitost utvrđena u okviru upravnog-sudskog postupka daje osnovu za potraživanja s osnove naknade štete. Radi se o sve složenijim predmetima koje se tiču postupanja ne samo državnih tijela već i državnih agencija (FINA, HANFA, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju itd.) koje postupaju u prenesenim im javnim ovlastima i u širem smislu predstavljaju postupanje države.

U 2021. godini ukupna vrijednost izgubljenog iznosila je 371.426.000,00 kuna, što u postotku čini samo 10 % ukupne vrijednosti spora.

Smatramo da je ovaj pokazatelj uspjeha kroz vrijednosti dobivenih sporova svakako značajan i da pokazuje visoku stručnost u zastupanju Republike Hrvatske od strane državnog odvjetništva.

10.2.4. Odluke u stečajnim i predstečajnim predmetima

Stečajni postupak provodi se radi skupnog namirenja vjerovnika stečajnog dužnika unovčenjem njegove imovine i raspodjelom prikupljenih sredstava vjerovnicima i u tom postupku sudjeluje državno odvjetništvo kao zastupnik po zakonu Republike Hrvatske.

Prijedlog za otvaranje stečajnog postupka ovlašten je podnijeti vjerovnik ili dužnik, dok je Financijska agencija dužna podnijeti prijedlog za otvaranje stečajnog postupka ako pravna osoba u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje ima evidentirane neizvršene osnove za plaćanje u neprekinutom razdoblju od 120 dana.

Državno odvjetništvo, na prijedlog državnih tijela, najčešće Ministarstva financija, Porezne uprave, podnosi nadležnom trgovačkom sudu prijedloge za otvaranje stečajnog postupka i/ili prijavljuje tražbine državnih tijela u stečajnim postupcima pokrenutim po prijedlogu drugih vjerovnika ili samog dužnika te podnosi obavijesti o postojanju razlučnih i izlučnih prava na nekretninama stečajnog dužnika.

Zakonski rok za prijavu tražbine je 60 dana od otvaranja stečajnog postupka, a propuštanje tog roka ima za posljedicu gubitak prava na prijavu tražbine i nemogućnost namirenja. Zbog toga je nužno postupanje državnog odvjetništva u zadanim rokovima koje ovisi o ažurnosti drugih državnih tijela koja podatke o svojim tražbinama trebaju pravovremeno dostaviti nadležnom državnom odvjetništvu.

Općinsko državno odvjetništvo na prijedlog Ministarstva financija, Porezne uprave, podnosi prijedloge za osiguranje novčanih tražbina s osnove poreznog duga i drugih javnih davanja zasnivanjem založnog prava na nekretninama. Na ovaj način Republika Hrvatska u stečajnom postupku ima položaj razlučnog vjerovnika i bolju mogućnost namirenja kod prodaje takvih nekretnina. Međutim, to založno pravo u pravilu je rijetko upisano u prvom redu jer su i nekretnine i pokretnine koje imaju veću vrijednost već ranije osigurane založnim pravom banaka i drugih financijskih institucija. U tom slučaju ti vjerovnici imaju prvenstveno pravo na namirenje iz vrijednosti založene nekretnine/pokretnine.

a) Stečajni predmeti – odluke državnog odvjetništva, 2017. – 2019.

Godina	Ostalo u radu u DO-u	Ukupno primljeno zahtjeva	Ukupno u radu u DO-u	Riješeno	Meritorne državnoodvjetničke odluke (MDO)							Ukupno MDO	Ostale odluke	Ukupno donesenih odluka
					Prijedlog za otvaranje/nastavak stečajnog postupka/izvanredna uprava	Odbijanje inicijative	Prijava novčane tražbine u stečaju/likvidaciji	Iznos novčane tražbine (u tisućama kuna)	Obavijest o razlučnom/izlučnom pravu	Prijedlog za imenovanje likvidatora nad imovinom brisanog društva	Službena bilješka kojom se okončava rad			
2017.	39	5.644	5.683	5.248	513	452	1.568	1.335.994	282	6	2.074	4.895	353	5.248
2018.	435	6.129	6.564	6.074	500	15	1.529	1.064.738	252	28	2.964	5.222	888	6.074
2019.	145	5.083	5.228	5.104	554	5	1.442	4.151.059	132	13	2.696	4.261	843	5.104

b) Stečajni predmeti – odluke državnog odvjetništva, 2020. – 2021.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih zahtjeva	Ukupno u radu u DO	Odbijanje inicijative	Prijedlog za otvaranje stečaja	Prijedlog za nastavak postupka-naknadna dioba	Prijava novčane tražbine u stečaju/likvidaciji	Iznos novčane tražbine (u tisućama kuna)	Prijava novčane tražbine u stečaju / likvidaciji i obavijest o razlučnom/izlučnom pravu	Iznos novčane tražbine (u tisućama kuna)	Obavijest o razlučnom/izlučnom pravu	Prijedlog za imenovanje likvidatora nad imovinom brisanog društva	Službena bilješka kojom se okončava rad	Ukupno MDO	Ostale odluke	Ukupno donesenih odluka
2021.	161	5.231	5.392	25	658	36	638	597.919	102	116.609	0	0	2.970	4.429	801	5.230

U izvještajnoj godini zaprimljen je ukupno 5231 zahtjev, što u odnosu na 2020. godinu predstavlja povećanje od 45,03 %. Razlog tome je, kako smo već naprijed naveli, prestanak važenja Zakona o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima, kao i poteškoće u poslovanju velikog broja trgovačkih društava zbog situacije uzrokovane virusom COVID-19. Tim propisom bilo je regulirano da stečajni razlozi nastali za vrijeme trajanja posebnih okolnosti u smislu toga zakona nisu pretpostavka za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka. Zbog toga je upravo u drugoj polovini 2021. došlo do većeg broja zaprimljenih stečajnih predmeta.

Kada se novozaprimljenim zahtjevima pribroje oni koji su ostali u radu iz 2020. godine, u 2021. godini su ukupno u radu bila 5392 zahtjeva, od kojih je riješeno njih 97 %.

Od riješenih predmeta u njih 25 odbijena je inicijativa za postupanje, podneseno je 658 prijedloga za otvaranje stečaja, što je povećanje u odnosu na proteklu godinu za 84 % (razlog je gore naveden), 36 prijedloga za nastavak postupka/naknadnu diobu, 638 prijava novčane tražbine u stečaju/likvidaciji vrijednosti 4597.919.000,00 kn, 102 prijave novčane tražbine i obavijesti o razlučnom pravu ukupne vrijednosti 116.609.000,00 kuna.

I u ovom izvještajnom razdoblju se najveći broj prijavljenih tražbina u ovim postupcima odnosi na tražbine Ministarstva financija, Porezne uprave s osnove poreznoga duga.

c) Stečajni predmeti – odluke suda, 2017. – 2019.

Godina	Ostalo u radu u DO	Ukupno primijeno zahtjeva	Ukupno u radu u DO	Riješeno	Rasprave	Odluke suda				
						Prijedlog usvojen	Prijedlog odbijen	Prijedlog odbačen	Obustava postupka	Ukupno odluka suda
2017.	39	5.644	5.683	5.248	4.212	718	10	27	259	1.014
2018.	435	6.129	6.564	6.074	4.738	826	32	51	98	1.007
2019.	145	5.083	5.228	5.104	4.280	723	1	124	211	1.059

d) Stečajni predmeti – odluke suda, 2020. – 2021.

Godina	Rasprave	Odluke suda o tražbini RH					Postupci u kojima sud nije donio odluku o obustavi/zaključenju stečaja	Pravni lijek DO	Revizija	Tužba DO radi utvrđenja/osporavanja tražbine
		Utvrđena	Iznos utvrđene tražbine (u tisućama kuna)	Osporena	Iznos osporene tražbine (u tisućama kuna)	Ukupno odluka suda o tražbini RH				
2020.	3.299	638	820.661	46	174.790	684	2.372	78	6	26
2021.	3.585	553	446.250	19	68.002	572	2.076	25		7

U izvještajnoj godini održano je 3.585 rasprava na trgovačkim sudovima, što je za 8 % povećanje u odnosu na 2020. godinu. I ovdje se mora napomenuti da su sudovi počeli s održavanjem rasprava na daljinu putem videoveze.

Od ukupno prijavljenih tražbina u stečajnom postupku za 553 tražbine trgovački su sudovi donijeli rješenja kojima ih se smatra utvrđenim, i to u iznosu od 446.250.000,00 kuna, a za 19 tražbina donijeli su rješenja kojima ih se smatra osporenim, i to u iznosu od 68.002.000,00 kuna.

Državno je odvjetništvo na rješenja trgovačkih sudova o utvrđenim, odnosno osporenim tražbinama uložilo 25 redovitih pravnih lijekova, dok u izvještajnoj godini nisu podneseni izvanredni pravni lijekovi.

U 7 predmeta državna su odvjetništva podnijela tužbe radi utvrđenja osnovanom osporene tražbine, što je u odnosu na 2020. godinu smanjenje od 73 %, a što je u korelaciji s odlukama sudova o tražbini Republike Hrvatske, jer su od ukupno 572 odluke tražbine utvrđene u 553 sudske odluke.

Kao što smo već naveli u izvješćima iz ranijih godina, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske u svojoj je odluci iz studenoga 2018. godine zauzeo pravni stav da Republika Hrvatska, Ministarstvo financija, Porezna uprava nije ovlaštena podnijeti prijavu tražbina s osnove doprinosa iz plaće i na plaću (porezi i doprinosi na dohodak i doprinosi za mirovinsko i zdravstveno osiguranje), već su za to ovlašteni isključivo radnici (to bi bile tražbine radnika nastale do dana otvaranja stečajnog postupka iz radnog odnosa u ukupnom iznosu koje se prijavljuju u I. višem isplatnom redu). Protiv te odluke uložena je revizija Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, međutim, do podnošenja ovog izvješća nije zaprimljena odluka suda.

Međutim, u izvještajnom je razdoblju promijenjena praksa Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske koja je cijelosti prihvatila argumente državnog odvjetništva te je konačno odlučeno da su tražbine vjerovnika Republike Hrvatske, Ministarstva financija kao vjerovnika I. višeg isplatnog reda, koje se odnose na tražbine proračuna, zavoda i fondova u visini pripadajućeg dijela ukupnog troška plaće radnika, tražbine I. višeg isplatnog reda, koju prijavu podnosi državno odvjetništvo. To znači da je bilo sasvim pogrešno shvaćanje da isprava na temelju koje se tražbina prijavila ne predstavlja ovršnu ispravu, što je protivno odredbama Općeg poreznog zakona (Narodne novine broj 115/16, 106/18, 121/19), Zakona o doprinosima (Narodne novine broj 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16 i 106/18), Zakona o porezu na dohodak (Narodne novine broj 115/16, 106/18 i 121/19), Pravilnika o porezu na dohodak (Narodne novine broj 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19), te Zakona o prikupljanju, obradi, povezivanju, korištenju i razmjeni podataka o primicima i javnim davanjima po osiguranicima (Narodne novine broj 157/13, 154/14, 36/15, 96/15, 25/18).

Tijekom izvještajne godine Državno odvjetništvo Republike Hrvatske sudjelovalo je u Radnoj skupini za izmjenu i dopunu Stečajnog zakona te su preciznije i bolje uređene odredbe o tražbinama države kao vjerovnika I. višeg isplatnog reda.

U pogledu naplate i namirenja u stečajnim postupcima može se zaključiti da do namirenja dolazi uglavnom u postupcima gdje su tražbine države osigurane različitim pravima na imovini dužnika nad kojim je otvoren stečajni postupak. Dakle, nužno je, ako postoje dospjele, a nepodmirene tražbine, da se radi osiguranja naplate istih odmah zasnije založno pravo.

Kada se pak radi o zasnovanim razlučnim pravima na vozilima, strojevima i drugim pokretninama, može se reći da se u pravilu radi o imovini koja ili nije dostupna ili nije u posjedu stečajnog upravitelja ili je riječ o neupotrebljivoj i bezvrijednoj imovini. Razlog tome je što je od trenutka stvarnog poslovanja dužnika do otvaranja stečajnog postupka proteklo dulje vremensko razdoblje. Dakle, ako se promatra interes vjerovnika, tada bi stečajne postupke trebalo otvarati u što kraćem periodu od stvarnog prestanka poslovanja pojedinog subjekta.

10.2.4.1. Predstečajni predmeti

a) Predstečajni predmeti (SZ/2015) – odluke državnog odvjetništva, 2017. – 2019.

Godina	Ostalo u radu pred DO-om iz ranijeg razdoblja	Prijava novčane tražbine u predstečaju	Obavijest o razlučnom/ izlučnom pravu	Ukupno novih zahtjeva	Ukupno u radu pred DO-om	Meritorne odluke (MDO)						Ostale odluke	Ukupno donesenih odluka
						Odbijanje inicijative	Prijava novčane tražbine u predstečaju	Iznos novčane tražbine (u tisućama kuna)	Obavijest o razlučnom/ izlučnom pravu	Službena bilješka kojom se okončava rad	Ukupno MDO		
2017.	2	100	3	106	108		61	121.011	3	8	75	32	107
2018.	1	146	3	149	150	1	104	128.811	3	4	112	32	144
2019.	6	142		142	148		104	288.086		13	117	29	146

b) Predstečajni predmeti – odluke državnog odvjetništva, 2020. – 2021.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih zahtjeva	Ukupno u radu u DO	Meritorne državnoodvjetničke odluke (MDO)							Ostale odluke	Ukupno donesenih odluka
				Odbijanje inicijative	Prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka	Prijava novčane tražbine u predstečaju	Iznos novčane tražbine (u tisućama kuna)	Obavijest o razlučnom/izlučnom pravu	Službena bilješka kojom se okončava rad	Ukupno MDO		
2020.	12	146	158			58	582.866	2	15	75	53	128
2021.	17	153	170		1	58	98.009		17	76	50	126

Sukladno odredbama Stečajnog zakona predstečajni postupak može se otvoriti ako sud utvrdi postojanje prijetee nesposobnosti za plaćanje dužnika. Prijeteća nesposobnost za plaćanje postoji ako sud stekne uvjerenje da dužnik svoje postojeće obveze neće moći ispuniti po dospijeću. Prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka ovlašten je podnijeti dužnik ili vjerovnik, ali samo ako se dužnik usuglasi s tim prijedlogom.

U 2021. godini zaprimljena su 153 nova zahtjeva, što je neznatno više od zahtjeva zaprimljenih od 2018. do 2020. godine.

U tim predmetima državna su odvjetništva podnijela 58 prijava novčane tražbine u predstečajnom postupku u vrijednosti od 98.009.000,00 kuna. U 17 predmeta rad je okončan službenom bilješkom te je doneseno 50 ostalih odluka.

c) Odluke suda u predstečajnim predmetima (SZ/2015), 2017. – 2019.

Godina	Ostalo u radu pred DO iz ranijeg razdoblja	Prijava novčane tražbine u predstečaju	Obavijest o razlučnom/izlučnom pravu	Ukupno novih zahtjeva	Ukupno u radu pred DO	Rasprave	Odluke suda			Glasanje o planu restrukturiranja		Iznos novčane tražbine po predstečajnom sporazumu (u tisućama kuna)	Podnesen pravni lijek
							Prijedlog usvojen	Obustava postupka	Ukupno odluka suda	ZA	PROTIV		
2017.	2	100	3	106	108	125	8	15	23	4	24	7.553	17
2018.	1	146	3	149	150	191	16	6	22	7	60	13.597	11
2019.	6	142		142	148	335	15	76	91	12	48	325.751	3

d) Odluke suda u predstečajnim predmetima, 2020. – 2021.

Godina	Rasprave	Odluke suda o tražbini RH					Predstečajni sporazum		Pravni lijek DO	Revizija	Tužba DO radi utvrđenja / osporavanja tražbine
		Utvrđena	Iznos novčane tražbine (u tisućama kuna)	Osporena	Iznos novčane tražbine (u tisućama kuna)	Ukupno odluka suda	Glasanje o planu restrukturiranja (broj)	Novčana tražbina RH po potvrđenom sporazumu (u tisućama kuna)			
2020.	178	75	329.308	4	1.409	79	47	579.992	16		6
2021.	167	103	112.191	12	14.245	115	41	65.579	5		1

U izvještajnom razdoblju u tim su predmetima državna odvjetništva sudjelovala na 167 rasprava, što je neznatno manje u odnosu na 2020. godinu.

Trgovački su sudovi za 103 tražbine donijeli rješenja kojima ih se smatra utvrđenima, i to u iznosu od 112.191.000,00 kuna, a za 12 tražbina donijeli su rješenja kojima ih se smatra osporenima, i to u iznosu od 14.245.000,00 kuna. U 41 predmetu izglasani su predstečajni sporazumi u kojima novčana tražbina Republike Hrvatske po potvrđenom sporazumu iznosi 65.579.000,00 kuna.

Državna odvjetništva podnijela su 5 izvanrednih pravnih lijekova u ovim predmetima i 1 tužbu radi utvrđenja osporene tražbine osnovanom.

U radu na ovim predmetima može se primijetiti da dužnici vrlo često predstečajni postupak koriste kako bi izbjegli otvaranje stečaja nad svojim društvom.

Naime, dužnici koji, iako kumuliraju odavno dospjela dugovanja prema trećim osobama, u pravilu niti ne obavljaju poslovanje, koriste provođenje statusnih promjena za društva predviđene Zakonom o trgovačkim društvima (Narodne novine broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15 i 40/19), tako da provode osnivanja novih društava i pripajanje društava dužnika novoosnovanim društvima, a nakon toga predlažu otvaranje predstečajnog postupka prije nego što su nastupili stečajni razlozi.

Sudovi u takvim situacijama donose odluke o otvaranju predstečajnih postupaka bez analize stvarnog stanja dužnika koja bi potvrdila da se kod postupanja dužnika radi o čistoj zlouporabi prava. Pritom se nerijetko događa da nakon podnesenog prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka koji podnosi sam dužnik, regulatorno tijelo, Financijska agencija, podnosi prijedlog za otvaranje stečajnog postupka (a prije donesene odluke suda o otvaranju predstečajnog postupka), jer postoje stečajni razlozi. Sudovi tada odlučuju o prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka na temelju činjenica koje su postojale u trenutku podnošenja tog prijedloga iako imaju saznanja da kod dužnika ne postoje predstečajni već stečajni razlozi, i to upravo iz prijedloga koji je podnijela Financijska agencija.

Stečajnim je zakonom propisano kako žalbu protiv rješenja o otvaranju predstečajnog postupka ima pravo podnijeti samo dužnik, a ne i vjerovnici. U nekoliko predmeta državno je odvjetništvo u zastupanju vjerovnika upravo u gore navedenim situacijama izjavilo žalbe protiv rješenja suda o otvaranju predstečajnog postupka, no nije ostvareno pravo na sudsku zaštitu jer je viši sud žalbu odbacio kao nedopuštenu smatrajući kako je podnesena od neovlaštene osobe.

U ovim se postupcima mora naglasiti da još uvijek postoje otvorena pitanja u pogledu osporenih tražbina radi kojeg su osporavanja pokrenuti parnični postupci i mogućnosti ostvarivanja tih tražbina ako u međuvremenu dođe do potvrde predstečajnog sporazuma, a parnični postupak još uvijek nije okončan.

U ovim postupcima može se primijetiti kako dužnici prijavljivanjem vrlo visokih tražbina povezanih osoba *de facto* upravljaju cijelim predstečajnim postupkom te ostvarivanjem potrebnih većina realiziraju predstečajni sporazum i umanjuju tražbine vjerovnika koji godinama čekaju namirenje vlastitih potraživanja.

Doista, iz perspektive države kao vjerovnika u predstečajnim postupcima, čini se kao da se radi o jednom netransparentnom postupku koji je nerijetko usmjeren na ostvarivanje drugih interesa dužnika, a ne nastavka poslovanja i reguliranja dužnikovih obveza s vjerovnicima.

10.2.5. Odluke u upravnim sporovima

a) Upravni sporovi, 2017. – 2021.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih predmeta									Ukupno u radu pred DO	Rasprave	Žalbe DO	inicijativa za podnošenje ZZipp
		Zastupanje po zakonu				Zastupanje po punomoći				Ukupno primljeno				
		Tužitelj	Tuženi	Zainteresirana osoba	Ukupno	Tužitelj	Tuženi	Zainteresirana osoba	Ukupno					
2017.	156	127	264	69	460	5	152	4	161	621	777	291	20	
2018.	37	47	35	224	306	4	234		238	544	581	348	43	
2019.	32	36	20	169	225	11	148		159	384	416	457	34	
2020.	24	21	7	163	191	11	180	2	193	384	408	246	29	
2021.	20	41	6	267	314	2	1.175		1.177	1.491	1.511	179	21	5

U izvještajnoj godini zaprimljen je ukupno 1491 predmet, što je povećanje od 288,28 % u odnosu na 2020. godinu.

Od ukupnog broja ovih predmeta (1491) državno odvjetništvo zastupa po zakonu u 314 predmeta (21,06 %), a po punomoći zastupa u 1175 predmeta (78,81 %).

U odnosu na 2020. godinu povećan je broj zastupanja po punomoći u ovim predmetima, i to za 552,78 %. Razlog tome je, kao što je već naprijed navedeno, 1060 predmeta u kojima je Ministarstvo hrvatskih branitelja dalo generalnu punomoć Županijskom državnom odvjetništvu u Splitu.

U konkretnom slučaju radi se o predmetima u kojima su tužitelji pripadnici postrojbi Hrvatskog vijeća obrane u odnosu na koje su oglašena ništavnim rješenja o stjecanju statusa ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata.

U tim predmetima državno odvjetništvo na temelju punomoći zastupa tužena javnopravna tijela, i to osim Ministarstva hrvatskih branitelja, još i Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo financija, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo obrane i Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.

Državno je odvjetništvo u ovim predmetima imalo 314 predmeta zastupanja po zakonu, što je povećanje u odnosu na 2020. godinu za 64,40 %, od kojih je u 13,06 % predmeta na strani tužitelja, u 1,91 % predmeta na strani tuženika i u 85,03 % predmeta kao zainteresirana osoba radi zaštite javnog interesa.

Državno odvjetništvo zastupalo je na ukupno 179 rasprava, što je u odnosu na 2020. godinu smanjenje od 27,24 %, a iz razloga što sukladno odredbi čl. 36. Zakona o upravnim sporovima sud može presudom riješiti spor bez rasprave u točno određenim slučajevima. Osim toga, već smo napomenuli da je upravni sud iskoristio mogućnost iz članka 48. Zakona o upravnim sporovima i jedan predmet pred

upravnim sudom u Splitu riješio kao ogledni spor te su drugi sporovi iste činjenične i pravne prirode riješeni uz primjenu dokaza koji su provedeni u oglednom sporu.

b) Upravni sporovi – odluke državnog odvjetništva i sudova, 2017. – 2021.

Godina	Odluke DO-a						Ukupno donesenih odluka	Odluke suda za stranku koju zastupa DO (RH/DO tužitelj/tuženik)				Postupci u kojima nije donijeta I-stup.presuda
	Meritorne odluke (MDO)					Ostale odluke		Spor dobiven	Spor izgubljen	Ostale odluke suda	Ukupno odluka suda	
	Tužba	Odbijanje inicijative	Odgovor na tužbu	Sl. bilješka kojom se okončava rad	Ukupno MDO							
2017.	59	3	478		540	144	684	134	377	71	582	97
2018.	46		382	41	469	73	542	125	339	60	524	288
2019.	40		283	28	351	58	409	91	300	44	435	560
2020.	21		289	34	344	59	403	278	51	9	338	130
2021.	37		736	643	1.416	67	1.483	776	86	22	884	209

U izvještajnoj godini može se primijetiti da državno odvjetništvo ažurno postupa u tim predmetima te je podnijelo 37 tužbi, dano je 736 odgovora na tužbu, a u 643 predmeta rad je okončan službenom bilješkom.

U ovoj vrsti predmeta teško je govoriti o uspjehu u postupku s obzirom na pravnu prirodu ovog postupka u kojem se provodi kontrola zakonitosti akata i postupanja javnopravnih tijela. Ipak, ako analiziramo odluke sudova, u 87,78 % predmeta spor je dobiven kada ga promatramo u odnosu na stranku koju zastupa državno odvjetništvo, a izgubljen u 9,73% predmeta, dok se na ostale odluke suda odnosi 2,49 %.

Od 884 odluke suda u 776 predmeta spor je dobiven, a radi se o sporovima pred Upravnim sudom u Splitu u kojima županijsko državno odvjetništvo po generalnoj punomoći zastupa Ministarstvo hrvatskih branitelja. Upravni sud u Splitu u svim tim predmetima donio je presude u kojima je odbijen tužbeni zahtjev za poništenje rješenja tuženika Ministarstva hrvatskih branitelja, i to nakon što je u oglednom sporu odbijen tužbeni zahtjev za poništavanje rješenja Ministarstva hrvatskih branitelja. Ovo iz razloga što je odredbom članka 42. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (Narodne novine broj 140/12) izričito propisano da priznanje statusa i pripadajuće pravo osobi koja nije sudjelovala u obrani suvereniteta Republike Hrvatske predstavlja nepravilnost koja je razlog ništavnosti rješenja o predmetnom statusu sve u smislu odredbe članka 128. stavak 1. točke 6. Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine broj 47/09).

10.2.6. Odluke u ostalim predmetima (adhezijski postupci, izvanparnični predmeti, pravna mišljenja i ostali predmeti)

a) Adhezijski predmeti, 2017. – 2021.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih predmeta	Ukupno u radu u DO	Riješeno	Vrijednost postavljenih imovinskopravnih zahtjeva (u tisućama kn)	Sudske odluke		
						Dosuđeno	Visina (u tisućama kn)	Upućeno u parnicu
2017.	4	19	23	20	6.064	2	15.691	1
2018.	3	25	28	22	272.803	5	5.258	
2019.	13	15	28	25	164.715	15	72.068	1
2020.	3	15	18	18	122.571	15	5.212	6
2021.	2	25	27	24	188.321	19	19.624	22

Na županijskoj razini ovi se predmeti odnose na imovinskopravne zahtjeve Republike Hrvatske kao oštećenika koji se postavljaju u kaznenim predmetima iz nadležnosti USKOK-a i županijskih državnih odvjetništava.

U izvještajnom razdoblju zaprimljeno je 25 novih predmeta, što je za 66,67 % više u odnosu na 2020. godinu. Podnesena su 24 imovinskopravna zahtjeva ukupne vrijednosti 188.321.000,00 kuna.

Analizirajući ove predmete može se zaključiti da se u podjednakom broju predmeta sudskim odlukama usvajaju postavljeni imovinskopravni zahtjevi države kao oštećenika, odnosno sudovi državu kao oštećenika upućuju da svoj zahtjev ostvaruje u parničnom postupku.

Sudovi su u izvještajnom razdoblju donijeli 19 odluka kojima je dosuđeno imovinskopravnih zahtjeva u visini od 19.624.000,00 kuna, dok je u 22 predmeta Republika Hrvatska upućena u parnicu radi ostvarivanja svog imovinskopravnog zahtjeva.

Vezano za ostvarivanje zahtjeva u parnici potrebno je istaknuti da se kod pokretanja parničnih postupaka radi naknade štete, a koja šteta proizlazi iz činjenice protupravnog postupanja osoba koje postupanje ima i obilježja kaznenog djela, mora voditi računa o možebitnom nastupanju zastare za podnošenje takvih tužbi kada nije donesena osuđujuća kaznena presuda, odnosno i u slučaju kada je takva presuda donesena o vremenu kada je u kaznenom postupku podnesen imovinskopravni zahtjev.

Također, potrebno je istaknuti da su u 12 predmeta tijekom izvještajnog razdoblja podneseni prijedlozi radi osiguranja imovinskopravnog zahtjeva određivanjem privremenih mjera zabrane raspolaganja određenom imovinom optuženika i povezanih osoba. Kod odluka sudova o predloženim mjerama svakako treba istaknuti da je u tom prijedlogu oštećenik dužan dokazati da će bez određivanja predložene mjere osiguranja za njega nastupiti nenadoknativa šteta u naplati postavljenog imovinskopravnog zahtjeva koju bi zbog raspolaganja imovinom od strane okrivljenika i povezanih osoba mogao pretrpjeti. Kod predlaganja mjera

osiguranja potrebni podatci za opravdanje razloga za određivanje mjere pribavljaju se od porezne uprave i u pravilu su također djelom dostupni iz postupanja u kaznenom predmetu.

Najveći problem kod imovinskopravnih zahtjeva najčešće je nemogućnost naplate dosuđenih imovinskopravnih zahtjeva zbog loših imovinskih prilika osuđenika koji u pravilu nemaju nikakve imovine ili se radi o osobama koje nemaju prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj.

b) Zbirna tablica – izvanparnični predmeti i pravna mišljenja, 2017. – 2021.

Vrsta predmeta	2017.		2018.		2019.		2020.		2021.	
	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno
Izvanparnični predmeti	1.169	1.184	399	399	240	243	227	228	455	494
Pravna mišljenja	1.034	1.134	609	585	868	903	1.482	1.500	1.511	1.527

Izvanparnični predmeti na županijskoj razini odnose se na postupke na temelju Zakona o sudskom registru, osiguranje dokaza i postupke suđenja u razumnom roku.

Za razliku od razdoblja od 2017. do 2020. godine kada je broj ovih predmeta bio u konstantnom padu, u 2021. godini zaprimljeno je 445 predmeta, što povećanje od 100,44 %.

Razlog tome je što je tijekom 2021. godine zaprimljen bitno veći broj zahtjeva Ministarstva financija, Porezne uprave u kojima se predlaže podnošenje prigovora i žalbi, tj. pravnih lijekova na rješenja registarskog suda o brisanju subjekata, pravnih osoba iz sudskog registra (193 predmeta). Porezna uprava dostavlja podatke o postojanju dugovanja zbog čega smatra da nije bilo uvjeta za donošenje odluka o brisanju subjekata. Pod tim inicijativama, a radi se o novoj vrsti predmeta u radu koje je državno odvjetništvo počelo zaprimati koncem 2020. godine, izjavljuju se žalbe, odnosno prigovori u smislu Zakona o trgovačkim društvima, za vjerovnika Ministarstvo financija, Porezna uprava, u cilju naplate tražbina koje naplaćuje porezna uprava. U postupanju u tim predmetima upoznati smo s činjenicom da su odgovorne osobe u društvima na koja se odnose odluke o brisanju, u trenutku dostave odluke o prestanku društva, nadležnom sudu dostavile i potvrdu Porezne uprave iz koje proizlazi da društvo nema dospjelih dugovanja. Stoga je očito da su postojeća evidentirana dugovanja tih subjekata nastala sistemskim zaduženjem pojedinih obveza u evidencijama Porezne uprave. Pri tom valja dodati da se u pravilu radi o vrlo malim iznosima evidentiranih dugovanja. Nakon primitka prigovora sud ne provodi brisanje subjekta već se stranke upućuju na pribavljanje podataka u nadležnoj ispostavi porezne uprave kako bi podmirile evidentirana dugovanja nakon čega se prigovori povlače, a subjekti se brišu iz sudskog registra.

Nadležnost županijskih državnih odvjetništava za davanje mišljenja propisana je Zakonom o državnom odvjetništvu i nizom posebnih zakona kao što su Zakon o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine broj 20/18, 115/18 i 98/19), Zakon o

šumama (Narodne novine broj 68/18, 115/18, 98/19, 32/20 i 145/20), Zakon o lovstvu (Narodne novine broj 99/18, 32/19 i 32/20) i Zakon o koncesijama.

U izvještajnoj godini zaprimljeno je 1511 predmeta, što je neznatno povećanje u odnosu na 2020. godinu, kada su zaprimljena 1482 predmeta.

Ažurnost državnog odvjetništva u ovim predmetima iznimno je dobra i svi su zaprimljeni predmeti riješeni, a i dio predmeta koji je preostao u radu iz proteklog izvještajnog razdoblja.

c) Zbirna tablica – upravni i ostali predmeti, 2017. – 2021.

Vrsta predmeta	2017.		2018.		2019.		2020.		2021.	
	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno
Upravni predmeti	249	150	406	329	207	294	212	224	183	193
Razno	3.116	3.122	2.042	1.952	2.181	2.114	1.541	1.533	2.056	2.085

Upravni se predmeti na županijskoj razini odnose na predmete utvrđivanja granica pomorskog dobra te predmete izdvajanja iz šumskogospodarske osnove, odnosno smatra li se pojedina nekretnina šumom ili šumskim zemljištem.

U 2021. godini zaprimljena su 183 upravna predmeta, što je smanjenje od 19,34 % u odnosu na 2020. godinu, kada ih je zaprimljeno 212. Ukupno su riješena 2193 predmeta te je ažurnost u postupanju na ovim predmetima vrlo visoka.

U izvještajnom razdoblju zaprimljeno je 2056 predmeta iz upisnika R-DO (razno), što je povećanje od 33,42 % u odnosu na prethodnu godinu kada je zaprimljen 1541 predmet. Predmeti ove oznake predmeti su raznih izvješća, nadzora nad radom, predmeti u kojima se odgovara na upite raznih tijela, zapisnici sa sjednica odjela, dostavljanja odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske i drugih relevantnih odluka od strane DORH-a, utvrđivanja činjenica prije pokretanja drugih postupaka, zaprimanja različitih obavijesti viših državnih odvjetništava i sl.

11. Prikaz rada i odluka Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK)

11.1. Odluke povodom kaznene prijave

Odluke povodom kaznene prijave

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Odbačaj	Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Rješenje o provođenju istrage	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka
2017.	1.520	1.560	1	1.202	6		333		18	1.559
2018.	1.382	1.383	8	995	1		369		10	1.375
2019.	1.365	1.373		967	8		395		3	1.373
2020.	1.719	1.719	1	1.380	2		334	2		1.718
2021.	1.912	1.913		1.473	1		404		35	1.913

U ovom izvještajnom razdoblju zaprimljeno je kaznenih prijava protiv 1912 osoba, od čega 1884 prijave protiv fizičkih osoba te 28 prijava protiv pravnih osoba, što predstavlja porast od u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje od 11,22 %. Budući da je iz prethodnog izvještajnog razdoblja ostala u radu prijava protiv 1 osobe, ukupno je u izvještajnom razdoblju bilo u radu kaznenih prijava protiv 1913 osoba.

Na kraju izvještajnog razdoblja nije ostala u radu nijedna prijava.

Analizirajući strukturu podnesenih kaznenih prijava, najveći broj kaznenih prijava, 1170, podneseno je zbog kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. stavak 1. i 2. Kaznenog zakona/11, što čini 61,19 % ukupnog broja zaprimljenih kaznenih prijava. U pretežitom dijelu radi se o kaznenim prijavama podnesenima od strane građana koji nezadovoljni radom pojedinih službenih osoba njihov rad ocjenjuju nezakonitim, a što je od značaja za ocjenu strukture donesenih odluka povodom kaznenih prijava i udjela kojim u njemu participira rješenje o odbačaju kaznene prijave.

Od ostalih kaznenih djela kazneno djelo zločinačkog udruženja iz članka 328. stavka 2. Kaznenog zakona/11 u ukupnom broju zaprimljenih kaznenih prijava participira s udjelom od 8,83 %, kazneno djelo prijevare iz članka 236. Kaznenog zakona/11 s udjelom od 4,13 %, kazneno djelo zločinačkog udruženja iz članka 328. stavka 1. Kaznenog zakona/11 s udjelom od 3,92 %, kazneno djelo utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona/11 s udjelom od 3,19 %, kazneno djelo nedopuštene trgovine iz članka 264. Kaznenog zakona/11 s udjelom od 2,87 %, te kazneno djelo davanja mita iz članka 294. stavka 1. Kaznenog zakona/11 i kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 236. Kaznenog zakona/11 s udjelima od 1,98 %.

Od ukupno 1913 odluka donesenih tijekom 2021. godine, rješenje o odbačaju kaznene prijave doneseno je u odnosu na 1473 osobe ili 76,99 % ukupnog broja prijava u radu, što predstavlja kontinuitet u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje

u kojem je rješenje o odbačaju kaznene prijave participiralo s 80,27 % u ukupnom broju donesenih odluka povodom kaznene prijave.

Rješenja o odbačaju kaznene prijave donesena su u odnosu na kaznene prijave koje su u pretežitom djelu podnijeli građani protiv sudaca ili državnih odvjetnika te drugih službenih osoba, koji nezadovoljni odlukama koje su oni donijeli, njihov rad ocjenjuju nezakonitim, pri čemu je samo jedan podnositelj podnio kaznenih prijava protiv 212 osoba, što čini 11,08 % ukupnog broja zaprimljenih kaznenih prijava. Rješenje o odbačaju kaznene prijave nije doneseno u odnosu niti na jednu kaznenu prijavu podnesenu od strane policije.

Tijekom izvještajnog razdoblja podignuta je 1 neposredna optužnica, što značajnije ne odstupa od ranijih izvještajnih godina, a u suglasju je i s prirodom i strukturom kaznenih djela koja su u nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta te pozitivnopravnim postupovnim uređenjem njihova progona.

U izvještajnom razdoblju protiv 404 osobe doneseno je rješenje o provođenju istrage, što čini udio od 21,11 % u broju ukupno donesenih odluka. S obzirom na to da je u prethodnom izvještajnom razdoblju rješenje o provođenju istrage bilo doneseno protiv 334 osobe, u izvještajnom je razdoblju ostvaren porast od 20,95 %, što je u korelaciji s povećanjem broja zaprimljenih kaznenih prijava od 11,2 %. Ujedno, kako je u prethodnom izvještajnom razdoblju bilježen pad od 15,44 % u odnosu na 2019. godinu, iskazano povećanje u biti predstavlja trend prosječnog kretanja udjela rješenja o provođenju istrage u ukupnom broju odluka donesenih povodom kaznene prijave, koji trend valja cijeniti u kontekstu strukture zaprimljenih kaznenih prijava, i to strukture kaznenih djela zbog kojih su kaznene prijave podnesene, ali i strukture podnositelja kaznenih prijava.

11.2. Istrage i odluke po dovršenoj istrazi

Odluke po dovršenoj istrazi

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE					Ostalo u radu
		Obustava	Optužnica	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	
2017.		11	324		8	343	
2018.		14	256		5	275	
2019.		18	372		2	392	
2020.		19	324			343	
2021.	808	10	311	7	11	339	469

Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta tijekom ovog je izvještajnog razdoblja po dovršenoj istrazi donio odluka u odnosu na 339 osoba, od čega je protiv 311 osoba podignuta optužnica (91,74 %), dok je u odnosu na 10 osoba doneseno rješenje o obustavi istrage (2,94 %).

Od ukupnog broja istraga u radu u izvještajnom razdoblju na kraju izvještajnog razdoblja ostalo je u radu istraga protiv 469 osoba, od čega je protiv 224 osobe (47,76 % ostalih istraga u radu) rješenje o provođenju istrage doneseno u drugoj polovini izvještajnog razdoblja, a koja okolnost je, uz okolnost složenosti predmeta, rezultirala brojem neriješenih istraga na kraju izvještajnog razdoblja.

11.2.1. Trajanje istrage

Godina	Do 1 mjeseca	Do 3 mjeseca	Do 6 mjeseci	Do 12 mjeseci	Do 18 mjeseci	Više od 18 mjeseci
2017.	5	8	151	50	88	24
2018.	6	26	116	140	72	
2019.	11	7	32	5		
2020.	3	13	74	113	40	74
2021.	13	29	77	135	65	20

Na kraju izvještajnog razdoblja u Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ostalo je neriješeno istraga u odnosu na 469 osoba, od čega dulje od 6 mjeseci istrage traju u odnosu na 245 osoba.

U gornjoj tablici dan je prikaz trajanja istraga koje su dovršene u izvještajnom razdoblju, što uključuje i istrage koje su pokrenute u prethodnim izvještajnim razdobljima u kojima je rad obilježen i posebnim uvjetima uzrokovanim pandemijom bolesti COVID-19.

Trajanje istraga u predmetima iz stvarne nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta s obzirom na strukturu i prirodu kriminaliteta determinirano je složenošću predmeta koja se složenost očituje u vrsti i obimu kriminalne aktivnosti, složenosti i obimu dokazne građe te složenosti (utvrđenja) činjeničnog stanja. Poseban efekt na trajanje istraga ima i okolnost provođenja financijskih istraga, s učinkom na mjere osiguranja oduzimanja imovinske koristi i vrijednost oduzete imovine u kaznenom postupku.

U kontekstu navedenoga pokazatelji vremena trajanja istraga dovršenih u izvještajnom razdoblju, kao i okolnosti da je od ukupnog broja neriješenih istraga na kraju izvještajnog razdoblja njih 47,76 % pokrenuto u drugoj polovici izvještajnog razdoblja, ukazuju na ažurnost u postupanju Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

11.3. Optuženja i odluke sudova povodom optuženja

11.3.1. Optužnice u radu Ureda

Godina	Ostalo u radu pred sudom	Od toga pred optužnim vijećem	Pred sudom nakon ukidne odluke	Odluke DO – optužnice				Ukupno optužnica u radu
				Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Optužnica nakon istrage	Ukupno optužnica	
2017.				6		285	330	
2018.				1		429	257	
2019.				8		351	372	
2020.	1.396	367		2		324	326	1.396
2021.	1.233	316		1		311	312	1.545

U izvještajnom razdoblju optuženo je 312 osoba, što u odnosu na 326 osoba optuženih prethodne godine predstavlja neznatno smanjenje (od 4,29 %) i na razini je prošlogodišnjeg razdoblja.

U odnosu na 316 podignutih optužnica optužna vijeća nadležnih sudova nisu donijela odluku, što je 13,9 % manje u odnosu na prošlo izvještajno razdoblje.

11.3.2. Odluke pred optužnim vijećem

Godina	Ukupno nepotvrđenih optužnica	Ustup	Povučena optužnica	Presuda s kaznenim nalogom – pravomoćna	Odluke optužnog vijeća				
					Optužnica potvrđena	Optužnica vraćena	Obustava po optužnom vijeću	Ukupno odluka optužnog vijeća	Ostalo u radu pred optužnim vijećem
2017.					397	29	12	438	
2018.					261	13	12	286	
2019.					392		4	396	
2020.					133	7		140	367
2021.					364	23	3	390	316

Optužno je vijeće u izvještajnom razdoblju odlučivalo o 390 optužnica, što je za 178,57 % više u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, u kojem je odlučivalo o 140 optužnica.

Od ukupnog broja optužnica o kojima je u izvještajnom razdoblju odlučivalo optužno vijeće potvrđene su 364 optužnice, što predstavlja 93,33 %, što je na razini prethodnog razdoblja. U radu pred optužnim vijećem ostalo je 316 optužnica.

Nije bilo povučenih optužnica. Optužno vijeće obustavilo je postupak po 3 optužnice, što je 0,77 % svih optužnica o kojima je odlučivalo.

Optužno vijeće vratilo je 23 optužnice, što predstavlja 5,90 % svih optužnica o kojima je odlučivalo i na razni je prethodnog izvještajnog razdoblja. Predmetne optužnice vraćene su radi boljeg razjašnjenja stvari i provođenja vještačenja.

11.3.3. Broj i vrste presuda

Godina	Presuda s kaznenim nalogom	Optužnica potvrđena	Ukupno	Odluke suda							
				Obustava nakon potvrđivanja optužnice	Osuđujuća	Od toga po sporazumu	Presuda – neubrojivi	Osiobadajuća	Odbijajuća	Ukupno odluka suda	Ukupno bez odluke suda
2017.				12	368	250		32	2	402	952
2018.				10	246	165		13	11	270	958
2019.				11	294	216		24	1	319	1.035
2020.		133	133	1	226	158		16	1	244	1.396
2021.		364	364	47	288	221		11	6	352	1.233

U izvještajnom razdoblju donesene su 352 odluke suda, što je 44,26 % više u odnosu na 244 odluke donesene u prethodnom izvještajnom razdoblju. Navedeno povećanje može se povezati s povećanjem zakazanih i održanih rasprava od 139,33 % u odnosu na 2020. godinu, a koje je povezano s ublažavanjem epidemioloških mjera uzrokovanih pandemijom COVID-19 i saniranjem dijela zgrade Županijskog suda u Zagrebu oštećenog u potresu, odnosno osiguranjem drugih prostora za održavanje sudskih ročišta i rasprava.

Osudjućih presuda je 288, što je 81,81 % od ukupno donesenih presuda te je za 11,19 % manje u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje (93 % osudjućih presuda). Navedeno smanjenje povezano je s 47 obustava kaznenog postupka nakon potvrđivanja optužnice, što čini 13,35 % ukupnog broja donesenih odluka i više je za 12,94 % u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje u kojem je bila samo jedna obustava, što je predstavljalo 0,41 % svih donesenih odluka. Od tih 47 obustava samo 6 odluka je doneseno iz razlog što je Ured odustao od kaznenog progona, što predstavlja 1,70 % svih donesenih odluka, dok je u odnosu na 9 fizičkih i 6 pravnih osoba postupak obustavljen jer su umrle, odnosno brisane iz sudskog registra, a u odnosu na čak 26 osoba postupak je obustavljen zbog nastupa zastare. Tako je samo u jednom kaznenom predmetu, u kojem je Ured još u prosincu 2007. godine podigao optužnicu, Županijski sud u Splitu zbog zastare obustavio postupak u odnosu na 21 osobu, a što predstavlja 5,97 % ukupnog broja svih donesenih odluka, odnosno 46,68 % svih obustava kaznenog postupka u izvještajnom razdoblju. Stoga ako se od ukupnog broja odluka (352) izuzmu obustave koje su rezultat smrti, brisanja pravnih osoba i zastare (41 osoba), proizlazi da je postotak osudjućih presuda 92,60 %, a što je na razini prethodnih izvještajnih razdoblja.

U izvještajnom razdoblju doneseno je 11 oslobađajućih presuda, što je 3,12 % svih donesenih presuda te 6 odbijajućih, što je 1,70 %, a koji su podatci na razini prethodnog izvještajnog razdoblja.

U 2021. godini, od ukupno 352 odluke suda, sud je donio ukupno 221 presudu na temelju sporazuma stranaka, što predstavlja udio od 62,78 % u odnosu na ukupan broj donesenih presuda. U odnosu na raniju 2020. godinu kada je doneseno 158 presuda na temelju sporazuma stranaka (65,02 % od 243 ukupno donesene presude), u ovom izvještajnom razdoblju bilježi se tek neznatan pad broja presuda na temelju sporazuma stranaka i na razini je ranijih izvještajnih razdoblja.

Najčešći razlog zbog kojeg Ured s okrivljenicima sklapa sporazume oko potvrdnog očitovanja o optužnici na temelju kojeg se očekuje izbor i odmjeravanje blaže kazne jest brže i učinkovitije okončanje postupka, kao i značajno smanjenje troškova vođenja postupka, a time i velike uštede proračunskih sredstava, osobito u predmetima u kojima su okrivljenici strani državljani koji imaju pravo na besplatno usmeno i pisano prevođenje.

Inicijativa za sklapanjem sporazuma u većini slučajeva (njih oko 70 %), što je nastavak trenda iz ranijih razdoblja je na strani obrane, s time da se pojedini prijedlozi obrane odbijaju zbog neprihvatljivo niskog prijedloga sankcija. S druge strane, pojedini prijedlozi Ureda nisu prihvaćeni od strane obrane zbog visine predloženih zatvorskih kazni, kao i visine protupravno pribavljene koristi koju je od okrivljenika potrebno oduzeti.

Do inicijative za sklapanje sporazuma dolazi u svim fazama prethodnog postupka, pa sve do početka rasprave. Razlozi za sklapanje sporazuma na strani okrivljenika jesu utjecaj priznanja na smanjenje kazne i mogući izlazak iz istražnog zatvora, dok je interes Ureda u skraćivanju vremena vođenja kaznenog postupka, a time i smanjenju troškova postupka te u potrebi bržeg i učinkovitijeg rješavanja predmeta i time stvaranja prostora za rješavanje drugih predmeta, posebno kad se ima u vidu konstantan porast broja nepresuđenih osoba od strane suda.

Pored toga, jedan od ciljeva zaključenja sporazuma jest i oduzimanje nepripadne imovinske koristi, pa je tako u izvještajnoj godini u odnosu na 107 osoba na temelju sporazuma oduzeta imovinska korist u ukupnom iznosu od 21.017.651,73 kune, što predstavlja višestruki porast u odnosu na 3.755.203,85 kuna oduzete imovinske koristi presudama na temelju sporazuma stranaka tijekom prethodnog izvještajnog razdoblja.

Valja istaknuti da se uvijek kada je to moguće sporazumima dogovara i izricanje sporednih novčanih kazni, pa su u 2021. godini u odnosu na 73 osobe izrečene sporedne novčane kazne u ukupnoj visini od 4.968,862,00 kune, što predstavlja značajan porast iznosa sporednih novčanih kazni osnovom presuda na temelju sporazuma stranaka u odnosu na prošlogodišnje izvještajno razdoblje kada su u odnosu na 59 osoba izrečene sporedne novčane kazne u ukupnoj visini od 2.319.991,47 kuna. Visina oduzete imovinske koristi, kao i visina izrečene novčane kazne ovisi o okolnostima svakog pojedinog inkriminiranog kaznenog djela, koja se činjenica izravno reflektira na iznos ukupno oduzete imovinske koristi i visinu izrečenih sporednih novčanih kazni tijekom jednog izvještajnog razdoblja.

U konačnici valja naglasiti da su na kraju izvještajnog razdoblja bez presude ukupno 1233 optužene osobe, što predstavlja smanjenje broja nepresuđenih osoba za 11,68 % u odnosu na 2020. godinu kada ih je bilo 1396. Iako je u izvještajnoj godini došlo do smanjenja broja nepresuđenih osoba valja ukazati na to da je, uzme li se u obzir da je u posljednjih pet godina prosječno godišnje optuženo 320 osoba, broj nepresuđenih osoba na razini gotovo četverogodišnjeg priljeva optuženih osoba na nadležne sudove.

11.4. Kaznene sankcije

Godina	Osudjujuća presuda	Zatvor	Dugotrajni zatvor	Od toga rad za opće dobro	Novčana kazna	Uvjetna osuda	Sudska opomena	Prestanak pravne osobe	Maloljetničke sankcije	Ostobođeno od kazne	Ostalo	Ukupno sankcija
2017.	368	119		62	2	233						354
2018.	246	132		44	1	100						233
2019.	294	189		95	10	95						294
2020.	226	123		28	11	92						226
2021.	288	203		58	11	71				3		288

U izvještajnom razdoblju doneseno je 288 osudjujućih presuda. Kada se ukupnom broju donesenih presuda (305) pribroji i 47 odluka suda kojima je obustavljen kazneni postupak nakon potvrđivanja optužnice, što čini ukupno 352 odluke suda, tada proizlazi da je udio osudjujućih presuda u ukupnom broju sudskih odluka 81,81 %. Međutim, ovdje valja napomenuti kako je, od 47 odluka kojima je kazneni postupak obustavljen nakon potvrđene optužnice (što čini udio od 13,35 % u ukupnom broju sudskih odluka), 41 takva sudska odluka donesena zbog nastupa objektivnih razloga, tj. zbog smrti optuženika, brisanja optuženih pravnih osoba iz sudskog registra ili nastupa zastare kaznenog progona optuženika u tijeku sudskog postupka, dakle iz razloga na koje Ured ni na koji način nije mogao utjecati, a koji su rezultirali obustavom kaznenih postupaka protiv optuženika. Stoga, ako se od 352 sudske odluke oduzme 41 odluka o obustavi kaznenog postupka nakon potvrđivanja optužnice (donijete zbog nastupa zastare, brisanja iz sudskog registra ili smrti optuženika), proizlazi da je udio osudjujućih presuda 92,6 %, koji podatak ukazuje kako je Ured i tijekom izvještajnog zadržao visoku uspješnost u postupcima pred sudom. Naime, u prošlom izvještajnom razdoblju, u kojem je donesena samo jedna odluka suda o obustavi kaznenog progona nakon potvrđivanja optužnice, udio osudjujućih presuda u ukupnom broju sudskih odluka iznosio je 93 %.

U strukturi izrečenih kaznenih sankcija na kazne zatvora presuđene su 203 osobe ili 70,5 %, a u odnosu na 71 osobu ili 24,65 % izrečene su uvjetne osude. Povećanje udjela zatvorskih kazni, a smanjenje broja uvjetnih osuda ukazuje na strožu politiku kažnjavanja. Cijenimo da je strožoj politici kažnjavanja pridonio i rad Ureda, odnosno kvaliteta prikupljenih dokaza tijekom prethodnog postupka i istrage, pa je povećani broj izrečenih zatvorskih kazni rezultat ne samo zastupanja dobro pripremljenih optužnica na raspravama pred nadležnim sudovima, već i kvalitetnih

sporazuma postignutih s optuženicima, budući da je većina osuđujućih presuda temeljena upravo na sporazumu između Ureda, optuženika i njegovog branitelja.

Od izrečene 203 kazne zatvora, njih 58 zamijenjeno je radom za opće dobro (udio od 28,57 % zatvorskih kazni), što predstavlja povećanje u odnosu na prethodno razdoblje, kada je 22,76 % izrečenih zatvorskih kazni zamijenjeno radom za opće dobro na slobodi.

Na razini je prethodnog izvještajnog razdoblja i broj izrečenih novčanih kazni (11) te su sve novčane kazne izrečene osuđenim pravnim osobama. Sporedne novčane kazne izrečene su prema 82 osuđene fizičke osobe.

11.4.1. Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja

Godina	Broj zahtjeva	Vrijednost u kunama	Broj mjera osiguranja	Vrijednost u kunama	Broj oduzimanja	Vrijednost u kunama
2017.	45	81.118.000,00	45	81.118.000,00	114	37.315.266,07
2018.	14	22.250.000,00	14	22.250.000,00	138	89.422.969,01
2019.	48	38.533.818,28	48	38.533.818,28	121	20.663.018,59
2020.	41	51.569.978,00	41	51.569.978,00	81	76.951.539,92
2021.	28	46.463.100,00	28	46.463.100,00	140	55.156.078,49

Tijekom 2021. godine u predmetima Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta od ukupno 140 osoba oduzeta je imovinska korist u iznosu od 55.156.078,49 kuna. To je za 28,32 % manje u odnosu na 2020. godinu, ali je primijenjeno u odnosu na veći broj osoba (2020. – 80 osoba). To se smanjenje obrazlaže činjenicom da su u 2020. donesene tri presude kojima je ukupno oduzeta imovinska korist u iznosu od 71.322.457,48 kuna, što je predstavljalo 92,68 % od ukupno oduzete imovinske koristi u toj godini.

Od ukupno oduzete imovinske koristi 55,83 %, odnosno iznos od 30.794.675,70 kuna, odnosi se na kaznena djela korupcije, dok se preostali iznos od 24.361.402,79 kuna, što predstavlja 44,17 %, odnosi na organizirani kriminal.

Najveći iznos protupravne imovinske koristi, u iznosu od 30.757.604,65 kune, oduzet je od jedne pravne i jedne fizičke osobe, u kaznenom predmetu zbog kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti. U predmetu zbog kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama od 2 osobe oduzeto je 9.704.386,73 kune, dok je od 7 osoba u 2 kaznena predmeta zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine oduzeto 3.527.734,99 kune. Iz navedenoga proizlazi da je u 4 predmeta od 11 osoba ukupno oduzeto 43.989.721,37 kune, a što predstavlja 79,75 % ukupno oduzete imovinske koristi.

Što se tiče broja osoba od kojih je oduzeta imovinska korist, najviše je bilo oduzimanja imovinske koristi od počinitelja koji su je pribavili počinjenjem kaznenih djela zločinačkog udruženja i počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženje iz članaka 328. i 329. Kaznenog zakona. Od 123 osobe (od ukupno 140 osoba u 2021.) imovinska korist oduzeta je zbog počinjenja kaznenog djela

protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. Kaznenog zakona, nedopuštene trgovina iz članka 264. Kaznenog zakona, izbjegavanja carinskog nadzora iz članka 257. Kaznenog zakona, krađe iz članka 228. Kaznenog zakona, neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. Kaznenog zakona, utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona, zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona te nedopuštenog posjedovanja, izrade i nabavljanja oružja i eksplozivnih tvari iz članka 331. Kaznenog zakona, a koja su sva djela počinjena u sastavu zločinačkog udruženja. Od ostalih 17 osoba imovinska korist oduzeta je zbog počinjenja koruptivnih kaznenih djela, odnosno primanja mita iz članka 293. Kaznenog zakona i zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona.

U izvještajnoj godini privremeno je osigurano oduzimanje imovinske koristi u ukupnom iznosu od oko 46.463.100,00 kuna, od čega se na kaznena djela organiziranog kriminala odnosi 37.431.150,00 kuna, (80,6%), dok se na kaznena djela korupcije odnosi preostalih 19,46 %, odnosno 9.031.950,00 kuna.

Mjere osiguranja najčešće su određene u predmetima u kojima je imovinska korist pribavljena počinjenjem kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 329. Kaznenog zakona. U dva takva predmeta osigurano je oduzimanje 25.166.858,05 kuna, što je 54,16 % ukupno osigurane imovinske koristi. Nadalje, u 4 predmeta zbog koruptivnih kaznenih djela (zlouporaba položaja i ovlasti te primanje mita) osigurano je oduzimanje imovinske koristi u iznosu od 8.736.600,00 kuna, što čini 18,80 % od ukupno blokirane imovine.

Opetovano se ističe problematika roka trajanja privremenih mjera osiguranja, propisanog člankom 557.e Zakona o kaznenom postupku, prema kojem privremene mjere osiguranja do potvrđivanja optužnice mogu trajati najdulje dvije godine. Naime, privremene mjere osiguranja u pravilu se određuju u vrijeme pokretanja istrage, na koji se način onemogućuje sakrivanje ili raspolaganje imovinom koja može služiti kao osiguranje oduzimanje nezakonito pribavljene imovinske koristi. U složenim predmetima Ureda istrage, u pravilu traju 18 mjeseci, a vrlo je mali broj optužnica koje budu potvrđene u preostalom vremenu do 2 godine od određivanja mjera osiguranja, što dovodi do njihova ukidanja. U 2021. godini u 3 predmeta ukinuto je više privremenih mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi te je deblokirana imovina ukupne vrijednosti oko 16.500.000,00 kuna. Zbog navedenog razloga u prethodne tri godine deblokirana je imovina u vrijednosti od oko 125.800.000,00 kuna, slijedom čega je u posljednje 4 godine deblokirana imovina ukupne vrijednosti od oko 142.300.000,00 kuna. Upravo zbog takva neadekvatnog zakonskog rješenja zasigurno će i u sljedećem izvještajnom razdoblju doći do daljnjeg ukidanja privremenih mjera osiguranja, a što će, nažalost, rezultirati daljnjim gubitkom osiguranja oduzimanja nezakonito pribavljene imovinske koristi u predmetima Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Krajem izvještajnog razdoblja, nakon višegodišnje nemogućnosti popunjavanja radnih mjesta financijskih istražitelja zbog odvratajućih uvjeta (niskih primanja), a nakon povećanja koeficijenta za to radno mjesto, u Uredu su zaposlena 3 financijska istražitelja, od kojih jedan radi isključivo za potrebe Ureda europskog javnog tužitelja i

raspoređen je u Odjelu delegiranih europskih tužitelja, a 2 u Odjelu za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom, koji je osnovan još 2014. godine.

11.4.2. Pregled radnji i ročišta

Dokazne radnje i zastupanje pred sudom

Izvidi i dokazne radnje	Dokazne radnje		Zastupanje	
	Nalog drugom tijelu	Provedeno po Uredu	Ročišta	Rasprave
1	2	3	4	5
2021.	270	1.802	560	1.022

U izvještajnom razdoblju zamjenici ravnateljice prisustvovali su na ukupno 1582 ročišta i rasprava što je za 139,33 % više u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje u kojem je ukupno održano 661 ročišta i rasprava. Navedeno povećanje povezano je s ublažavanjem epidemioloških mjera zbog pandemije COVID-19 te saniranjem posljedica potresa u Zagrebu.

Ukupno je u izvještajnom razdoblju provedeno 2072 dokaznih radnji, što je za 152,68 % više u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje u kojem ih je provedeno 820. Navedeno povećanje povezano je s ublažavanjem epidemioloških mjera zbog pandemije COVID-19, kao i povećanjem broja istraga od 27,84 %, te povećanjem broja kaznenih prijava od 11,28 % u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Od ukupno provedenih 2072 dokaznih radnji njih 1802, odnosno 86,97 %, provedeno je od strane Ureda, dok je 270 provedeno od strane drugih tijela po nalogu Ureda.

11.5. Žalbe i odluke sudova povodom žalbi

Broj podnesenih i usvojenih žalbi

Godina	Žalbe			
	Podneseno	Od toga zbog kazne	Usvojeno	Od toga zbog kazne
2017.	91	52	12	8
2018.	74	55	12	8
2019.	71	30	23	7
2020.	63	50	16	8
2021.	50	29	24	6

U izvještajnom razdoblju, u predmetima iz nadležnosti Ureda, u odnosu na 305 donesenih presuda podneseno je 50 žalbi. Žalbe su, dakle, podnesene u odnosu na 16,39 % presuda ili prosječno protiv svake 6 presude, dok su u prethodnom razdoblju bile podnesene 63 žalbe ili prosječno protiv svake 4. presude.

Od 50 podnesenih žalbi, 29 žalbi ili 58 % svih žalbi podneseno je zbog odluke o kazni, dok je u 2020. godini zbog odluke o kazni bilo podneseno 50 žalbi ili 79,36 % svih žalbi.

Pri tome svakako treba napomenuti da je od 288 osuđujućih presuda donesenih u izvještajnom razdoblju čak 221 presuda ili 76,73 % osuđujućih presuda doneseno temeljem sporazuma stranaka, što je znatno više u odnosu na 2020. godinu u kojoj je bilo doneseno 158 presuda temeljem sporazuma stranaka. Taj podatak je, uz činjenicu da je u izvještajnom razdoblju u predmetima iz nadležnosti Ureda izrečeno više kazni zatvora u odnosu na prethodno razdoblje, također razlog manje podnesenih žalbi, budući da se protiv presuda donesenih na temelju sporazuma stranaka ne može podnijeti žalba zbog odluke o kazni. S tim u vezi proizlazi da je zbog tog žalbenog razloga bilo moguće podnijeti žalbu samo u odnosu na 67 donesenih osuđujućih presuda, što znači da je žalba zbog odluke o kazni zapravo podnesena prosječno protiv svake 2,3 presude protiv koje je bilo moguće uopće podnijeti žalbu zbog odluke o kazni.

U izvještajnom razdoblju usvojeno je više žalbi u odnosu na prethodno, ukupno 24 žalbe, od čega 6 žalbi zbog odluke o kazni, dok je u prethodnom razdoblju bilo usvojeno ukupno 16 žalbi, pri čemu su usvojene dvije žalbe više zbog odluke u kazni u odnosu na izvještajno razdoblje.

11.6. Poduzimanje posebnih dokaznih radnji

Tijekom 2021. godine, na zahtjev Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta suci istrage županijskih sudova izdali su ukupno 290 naloga za provođenje posebnih dokaznih radnji, kojima su posebne dokazne radnje naložene u odnosu na 403 osobe. Zahtjevi su temeljeni na obavijestima i podacima prikupljenima od strane policije. U izvještajnome razdoblju nastavilo se s provođenjem posebnih dokaznih radnji na temelju 61 naloga izdanih u prethodnom izvještajnom razdoblju.

Kretanje broja zahtijevanih naloga za provođenje posebnih dokaznih radnji uzročno je povezan s radom tijela detekcije, odnosno prirodom i modalitetima počinjenja kaznenih djela te posljedično i mogućim načinom njihova izviđanja.

Kao i tijekom prethodnih izvještajnih razdoblja tako se i u ovom izvještajnom razdoblju najviše posebnih dokaznih radnji njih 76,42 % naloženo je zbog sumnje na počinjenje kaznenih djela iz područja organiziranog kriminaliteta, i to u pretežitom djelu zbog kaznenoga djela neovlaštena proizvodnja i promet drogama iz članka 190. Kaznenog zakona/11 počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja (41,88 %), zbog kaznenog djela izbjegavanja carinskog nadzora iz članka 257. Kaznenog zakona/11 počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja (13,63 %), zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona/11 počinjenoga u sastavu zločinačkog udruženja (12,33 %), zbog kaznenog djela nedopuštene trgovine iz članka 264. Kaznenog zakona/11 počinjenoga u sastavu zločinačkog udruženja (10,38 %) i zbog kaznenog djela protuzakonnog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. Kaznenog zakona/11, počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja (10,06 %).

Na koruptivna kaznena djela odnosi se 23,57 % od ukupnog broja osoba u odnosu na koje su izdani nalozi za provođenje posebnih dokaznih radnji. Od tog broja najveći broj naloga (njih 78,94 %) izdan je zbog kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11, zatim zbog kaznenog djela davanja mita u gospodarskom poslovanju iz članka 253. Kaznenog zakona/11 (6,31 %), zbog kaznenog djela primanja mita iz članka 293. Kaznenog zakona/11 (5,26 %), zbog kaznenog djela davanja mita iz članka 294. Kaznenog zakona (4,21 %) i zbog kaznenog djela primanja mita u gospodarskom poslovanju iz članka 252. Kaznenog zakona/11 (4,21 %).

U izvještajnom razdoblju posebne dokazne radnje završene su u 11,41 % slučajeva prije isteka 1 mjeseca, u 14,39 % slučajeva prije isteka 2 mjeseca, u 20,85 % slučajeva trajale su od 2 do 3 mjeseca, u 11,41 % slučajeva trajale su od 3 do 4 mjeseca, u 7,69 % slučajeva trajale su od 4 do 5 mjeseci, dok su u odnosu na 15,13 % slučajeva trajale od 5 do 6 mjeseci.

Vremensko trajanje posebnih dokaznih radnji u uzročno-posljedičnoj je vezi sa složnošću predmeta, određenog brojem osoba u odnosu na koje se posebne dokazne radnje provode, ali i pojavnim oblikom konkretnoga kriminalnog djelovanja i njime uvjetovanim tehnikama i metodama osiguranja dokazne građe.

Tijekom izvještajnog razdoblja u većini slučajeva nalagano je provođenje posebne dokazne radnje nadzora i tehničkog snimanja telefonskih razgovora i drugih komunikacija na daljinu iz članka 332. stavak 1. točka 1. Zakona o kaznenom postupku, i to samostalno ili u kombinaciji s drugim posebnim dokaznim radnjama, i to u pretežitom dijelu posebnom dokaznom radnjom tajnog praćenja i tehničkog snimanje osoba i predmeta iz članka 332. stavak 1. točka 4. Zakona o kaznenom postupku, te nadzirani prijevoz i isporuku predmeta kaznenog djela iz članka 332. stavak 1. točka 8. Zakona o kaznenom postupku.

Od ostalih posebnih dokaznih radnji, dokazna radnja ulaska u prostorije radi provođenja nadzora i tehničkog snimanja prostorija iz članka 332. stavak 1. točka 3. Zakona o kaznenom postupku naložena je u 11,41 % slučajeva, dokazna radnja presretanja, prikupljanja i snimanja računalnih podataka iz članka 332. stavak 1. točka 2. Zakona o kaznenom postupku naložena je u 3,72 % slučajeva, uporaba prikriivenih istražitelja i pouzdanika iz članka 332. stavak 1. točka 5. Zakona o kaznenom postupku naložena je u 2,72 % slučajeva, pri čemu su korištena ukupno 3 pouzdanika i 1 prikriiveni istražitelj, dok je dokazna radnja simulirane prodaje i otkupa predmeta te simuliranog davanja potkupnine i simuliranog primanja potkupnine iz članka 332. stavak 1. točka 6. Zakona o kaznenom postupku naložena u 1,24 % slučajeva.

Od ukupnog broja osoba u odnosu na koje su tijekom ovog izvještajnog razdoblja izdani nalozi za provođenje posebnih dokaznih radnji, a sudac istrage izdao je naloge u povodu svih podnesenih zahtjeva državnog odvjetnika, u odnosu na njih 263 posebne dokazne radnje su dovršene, dok su u odnosu na 140 osoba još uvijek u tijeku. Od ukupnog broja dovršenih posebnih dokaznih radnji u odnosu na 115 osoba, odnosno 43,72 % pokrenut je kazneni postupak, i to u pretežitom dijelu (82,60 %) za kaznena djela s područja organiziranog kriminaliteta.

Tijekom izvještajnog razdoblja, temeljem zahtjeva državnog odvjetnika, a na inicijativu policije, u odnosu na 195 osoba, odnosno 369 telefonskih brojeva i 127 različitih brojeva IMEI uređaja sudac istrage izdao je nalog za provođenje dokazne radnje provjere uspostavljanja telekomunikacijskog kontakta iz članka 339.a Zakona o kaznenom postupku, što je na razini prethodnog izvještajnog razdoblja.

III. IZVJEŠĆE O RADU NA POJEDINIM VRSTAMA PREDMETA I AKTUALNOJ PROBLEMATICI U 2021.

12. Prikaz rada na pojedinim vrstama kaznenih predmeta iz nadležnosti kaznenih odjela i USKOK-a

12.1. Kaznena djela ratnog zločina

Tijekom 2021. godine nadležna županijska državna odvjetništva zaprimila su 35 novih kaznenih prijava zbog kaznenih djela ratnih zločina počinjenih za vrijeme Domovinskog rata.

Iz prethodnog izvještajnog razdoblja u radu u državnim odvjetništvima ostalo je 19 prijava pa je, zbog navedenih kaznenih djela, u radu bilo ukupno 54 prijave. 27 prijava riješeno je donošenjem rješenja o provođenju istrage, dok su prijave protiv 4 osobe odbačene, bilo zbog smrti potencijalnog osumnjičenika, bilo zbog nepostojanja osnovane sumnje na učin dijela, a 6 prijava riješeno je na drugi način bilo ustupom drugom državnom odvjetništvu ili na drugi način.

U odnosu na 17 osoba protiv kojih prijave još nisu meritorno riješene u tijeku je provođenje izvida i dokaznih radnji kako bi se moglo odlučiti o eventualnom pokretanju kaznenog postupka.

U ovom izvještajnom razdoblju optuženo je 25 osoba, a nadležni županijski sudovi donijeli su presude u odnosu na 28 osoba, pri čemu su 24 osobe osuđene, a 4 oslobođene. Protiv oslobađajućih presuda nadležna su državna odvjetništva podnijela žalbe zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Uspoređujući broj prijavljenih osoba u ovom izvještajnom razdoblju i broj prijavljenih osoba tijekom ranijih godina, vidljivo je da je ove godine prijavljen nešto veći broj osoba nego tijekom 2020. godine kada je prijavljeno 18 osoba. Rezultat je to zajedničkog i koordiniranog rada nadležnih županijskih državnih odvjetništava i policije.

Broj optuženih osoba u uobičajenim je okvirima kao i zadnjih nekoliko godina unatoč otežanom prikupljanju dokaza kod ovih kaznenih djela s obzirom na sve veći protek vremena od njihova počinjenja. Riječ je, naime, o događajima koji su se zbili, neki, i prije trideset godina tako da je vrlo teško rekonstruirati događaje na mjestu počinjenja kaznenog djela, pogotovo iz razloga što sve veći broj svjedoka više ne živi na teritoriju Republike Hrvatske, dio ih je preminuo, a neki se sve teže prisjećaju konkretnih događaja, ne žele svjedočiti, tako da su iskazi manjkavi, nekvalitetni, a vrlo je teško doći i do materijalne dokumentacije.

Navedeno posebno dolazi do izražaja u radu na predmetima u kojima se dokazi prikupljaju o neposrednim počiniteljima kaznenih djela ratnih zločina, no kod tih kaznenih djela istodobno se radi i na utvrđivanju odgovornosti zapovjednika postrojbi koji je eventualno naredio učin tih kaznenih djela ili propustio spriječiti da pripadnici postrojbi kojima je on na čelu počine ta kaznena djela.

Imajući u vidu prirodu tih kaznenih djela za koje postoji velik interes javnosti za rad državnog odvjetništva ističemo nekoliko važnijih predmeta u kojima su donesene državnoodvjetničke odluke.

Tako je tijekom 2021. godine podignuta optužnica protiv 6 osoba zbog ratnih zločina počinjenih na području mjesta Lasinje i okolnih mjesta na desnoj obali rijeke Kupe, općina Jastrebarsko i Topusko, počinjenih krajem prosinca 1991. godine.

Podignuta je optužnica i protiv jedne osobe zbog ubojstva civilnih osoba u mjestu Đurin Potok, općina Cetingrad, u siječnju 1995. godine.

Podignute su optužnice i zbog kaznenih djela ratnih zločina protiv civilnog stanovništva i ratnih zločina protiv ratnih zarobljenika počinjenih na području istočne Slavonije.

Tako je podignuta optužnica protiv tri osobe zbog ratnih zločina počinjenih u razdoblju od sredine studenoga 1991. godine pa do 17. svibnja 1992. u mjestu Dalj, kada je zlostavljano i nečovječno postupano prema više stanovnika tog područja.

Nadalje, podignute su optužnice protiv više osoba zbog zlostavljanja i nečovječnog postupanja prema civilima na području Vukovara. Isto tako, podignuta je optužnica protiv dvije osobe zbog kaznenih djela ratnih zločina protiv ratnih zarobljenika počinjenih na poljoprivrednom dobru Ovčara kada je najmanje dvjesto zarobljenika prisiljeno da prođe kroz tzv. „špalir“ od izlaska iz autobusa do ulaska u hangar, a kada su od strane više počinitelja zlostavljani.

Pokrenuti su i kazneni postupci zbog premlaćivanja civila i zlostavljanja civilnog stanovništva u mjestu Petrovci, nadalje na logoru Velepromet i na širem području Vukovara.

Državnim odvjetnicima u radu na predmetima ratnih zločina uvelike pomaže CTS (sustav za praćenje predmeta u državnom odvjetništvu), u kojem se nalaze sistematizirani podatci o svim ratnim zločinima koji su se dogodili od 1991. godine nadalje, ne samo na području Republike Hrvatske, nego i na području drugih država, u kojima su žrtve hrvatski građani, a koji su se ranije nalazili u bazi ratnih zločina. Pristup podacima iz baze ratnih zločina koji su uključeni u CTS imaju svi državnoodvjetnički dužnosnici i savjetnici koji rade na predmetima ratnih zločina.

Rad na ovoj vrsti predmeta ne bi bio moguć bez suradnje s tužiteljstvima susjednih zemalja s obzirom na to da se počinitelji, žrtve, svjedoci i dokazi, kao i mjesta zločina nerijetko nalaze na područjima drugih država. Zbog toga državni odvjetnici surađuju s tužiteljstvima susjednih zemalja na temelju potpisanih Protokola i Sporazuma o suradnji u progonu počinitelja kaznenih djela ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida te na temelju redovne međunarodne pravne pomoći putem Ministarstva pravosuđa i uprave Republike Hrvatske.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i nadalje surađuje s Međunarodnim rezidualnim mehanizmom za kaznene sudove (MRMKS) koji je osnovan Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda radi preuzimanja nadležnosti, prava, obveza i

osnovnih funkcija Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) te u radu koristi i informatičke alate kreirane za pretraživanje njihove baze podataka.

Kako unatoč proteku vremena od počinjenja djela i nadalje postoji velik interes javnosti za rad na ovoj vrsti predmeta, državno odvjetništvo svoj rad, u skladu sa zakonom, nastoji učiniti transparentnim koliko god je to moguće pa se tako na internetskoj stranici državnog odvjetništva objavljuju podatci i radovi o procesuiranju predmeta ratnih zločina, dok nadležna županijska državna odvjetništva objavljuju priopćenja o radu na aktualnim predmetima.

12.2. Kaznena djela počinjena iz mržnje i govor mržnje

Udio osoba prijavljenih za kaznena djela počinjenja iz mržnje i kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju iz članka 325. Kaznenog zakona (tzv. govor mržnje) u ukupnom broju prijavljenih osoba tijekom 2021., kao i ranijih godina, participira s manje od 0,5 % te je jasno vidljivo da ne čine značajniji broj prijavljenih kaznenih djela.

No, zbog značaja ovih kaznenih djela, njihove prirode i okolnosti činjenja te s obzirom na njihovu važnost za pravni poredak, ali i za razvoj društva i osiguravanje ljudskih prava u cjelini, kao i zbog nužnosti sankcioniranja počinitelja radi specijalne, ali i generalne prevencije, ovim se kaznenim djelima posvećuje posebna pozornost, slijedom čega se posebno analiziraju i u ovom izvješću.

Zbog pravno strukturalnih, ali i društveno relevantnih razlika, državna odvjetništva prate i evidentiraju zasebno kaznena djela zločina iz mržnje, što su sva kaznena djela usmjerena prema jednoj ili više osoba ili imovini, a koja su motivirana mržnjom, odnosno predrasudama utemeljenima na specifičnim osobinama žrtve, i to onima na kojima se temelji zajednički identitet skupine, kao što je rasa, jezik, vjeroispovijest, nacionalnost, rodni identitet i slično te zasebno kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju iz članka 325. Kaznenog zakona, tzv. govor mržnje.

Slijedom navedenoga, i ovdje će se analizirati odvojeno.

Zločini iz mržnje

Tijekom 2021. državna su odvjetništva za kaznena djela zločina iz mržnje (kaznena djela počinjena u vezi s člankom 87. stavak 21. Kaznenog zakona) zaprimila prijave protiv ukupno 75 osoba, što je porast u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, pri čemu se povećanje broja odnosi na prijave podnesene od strane policije (2021. – 60 osoba, 2020. – 28 osoba), dok je broj u odnosu na prijave podnesene po drugim podnositeljima (fizičkim i pravnim osobama) ostao isti – 15. Navedeno govori kako je zadržan kontinuirani trend znatno većeg broja prijava za ova kaznena djela od strane policije, nego od strane drugih podnositelja.

U izvještajnom je razdoblju doneseno ukupno 26 rješenja o odbačaju te su podignute ukupno 42 optužnice, od kojih se u odnosu na 8 osoba predlaže sudu izdavanje kaznenog naloga, a u odnosu na 34 osobe predloženo je održavanje rasprave i potom donošenje presude.

Tijekom 2021. državna su odvjetništva zaprimila ukupno 11 presuda, od kojih su sve osuđujuće, kao i prošle godine, što pokazuje na zadržavanje uspješnosti državnih odvjetništava u postupku pred sudom.

Kao i ranijih godina, najčešće se kao zaštićene osobine kod zločina iz mržnje pojavljuju nacionalna i vjerska pripadnost žrtve te potom spolna orijentacija.

Kazneno djelo tzv. govora mržnje

U odnosu na kazneno djelo tzv. govora mržnje, odnosno kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju iz članka 325. Kaznenog zakona, broj prijavljenih osoba na razini je prošle godine (2020. – 83 osobe, 2021. – 86 osoba), pri čemu je 50 osoba prijavila policija, a 36 je prijava u državnom odvjetništvu zaprimljeno od drugih podnositelja.

Podudarno podacima iz ranijih godina, za kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju iz članka 325. Kaznenog zakona, državna su odvjetništva donijela više rješenja o odbačaju nego što su podigla optužnica, pri čemu valja naglasiti da je odbačeno čak 75 % prijava drugih fizičkih i pravnih osoba, a tek 25 % prijava podnesenih po policiji, što je sve vidljivo iz priložene tablice.

I kod ovog kaznenog djela, kao i kod zločina iz mržnje te kao i ranijih godina i dalje su najčešće diskriminatorne osnove nacionalno podrijetlo, vjerska pripadnost i spolna orijentacija, a najčešći način počinjenja je onaj putem računalnog sustava ili mreža. Taj se oblik, međutim, često ukazuje i kao problematičan za utvrđivanje stvarnog identiteta počinitelja, pa jedan dio počinitelja ovog kaznenog djela, nažalost, ostaje neotkriven.

Od ukupno podignutih 38 optužnica za kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju iz članka 325. Kaznenog zakona, u odnosu na 8 osoba predloženo je sudu izdavanje kaznenog naloga, a protiv 30 osoba podignute su optužnice s prijedlogom da se počinitelj „izvede pred sud“ te nakon provedene rasprave donese presuda.

O razlozima većeg broja odbačenih prijava za kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju iz članka 325. Kaznenog zakona nego podignutih optužnica za isto kazneno djelo, već je obrazlagano u ranijim izvješćima, no kako se oni i dalje pojavljuju, valja istaknuti kako temelj leži u činjenici nerazlikovanja od strane podnositelja kolokvijalnog i kaznenopravnog smisla govora mržnje te odrednica koje definiraju zaštićenu osobinu u navedenoj zakonskoj odredbi. Naime, velik broj podnositelja prijave za kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju iz članka 325. Kaznenog zakona drži kako se navedeno kazneno djelo ostvaruje i samim neprihvatljivim, uvredljivim, ostrašćenim ili uznemirujućim govorom, što još uvijek u kaznenopravnom smislu ne predstavlja elemente prijavljenog kaznenog djela. Naime, osim detaljne analize svih aspekata određenih izjava, u smislu ispunjavanja svih elemenata predmetnog kaznenog djela i utvrđivanja postojanja huškačkog, a ne nekog drugog nepriličnog govora, da bi neki izričaj bilo moguće kazneno sankcionirati, čak nije uvijek dovoljno ni da su ispunjena obilježja kaznenog djela, već kažnjavanje mora biti nužno te mora postizati određeni cilj u konkretnom slučaju. Pri tome se nikako ne smije zanemariti temeljno pravo na slobodu izražavanja, koje

može biti ograničeno samo kad je to nužno. Osim toga, generalna se klauzula „druge osobine“, propisana u stavku 1. članka 325. Kaznenog zakona, po podnositeljima preekstenzivno tumači. Slijedom navedenoga, veći broj odbačenih kaznenih prijava zbog prijavljenog ovog kaznenog djela upravo i jest iz tih razloga.

Promatrajući uspješnost u postupku pred sudom, i kod kaznenog djela govora mržnje iz članka 325. Kaznenog zakona državna su odvjetništva zaprimila isključivo osuđujuće presude u odnosu na 22 osobe tako da je i ovdje uspješnost 100 %.

I tijekom ovog izvještajnog razdoblja državna odvjetništva sudjeluju u brojnim aktivnostima vezanima uz doprinos učinkovitijoj borbi protiv zločina iz mržnje i govora mržnje, kao što su brojne edukativne aktivnosti, konferencije, okrugli stolovi i slično.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ima predstavnika i u radnoj skupini za praćenje Protokola o postupanju u predmetima zločina iz mržnje te je putem predstavnika sudjelovalo i u radnoj skupini za izmjenu spomenutog Protokola, koji je donesen tijekom izvještajne godine.

Svoju je angažiranost u praćenju i sustavnom podizanju kvalitete rada na navedenim predmetima Državno odvjetništvo Republike Hrvatske iskazalo i prihvaćajući partnerstvo na projektima na koja se, u odnosu na predmetnu problematiku, prijavljuje Hrvatski pravni centar.

Kazneno djelo	Prijave 2021.		Rješenje o odbačaju		Optužnica		Presuda		
	Policija	Drugi	Policija	Drugi	S kaznenim nalogom	Bez kaznenog naloga	Osuđujuća	Oslobađajuća	Odbijajuća
KD u vezi čl. 87. st. 21. KZ (zločini iz mržnje)	60	15	15	11	8	34	11		
KD iz čl. 325. KZ (govor mržnje)	50	36	11	33	8	30	22		

12.3. Kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma

Cijeneći velik interes domaće javnosti kao i međunarodnih organizacija Državno odvjetništvo Republike Hrvatske posebno prati ova kaznena djela kao i pojavnosti vezane uz njih.

Tako u evidencijama pratimo broj osoba prijavljenih za kazneno djelo iz članka 326. KZ/11, strukturu ovog kaznenog djela i njegov udio u ukupnom kriminalitetu.

Kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz čl. 326. KZ/11

Godina	Kazneno djelo	Broj prijava	Odbačaj	Optužnica	Presuda		
					Osuđujuća	Oslobađajuća	Odbijajuća
2018.	čl. 326. st. 1.	467	20	397	251	1	
	čl. 326. st. 2.	196	5	162	38		
	UKUPNO	663	25	559	289	1	
2019.	čl. 326. st. 1.	850	33	752	486	1	1
	čl. 326. st. 2.	243	6	208	94		
	UKUPNO	1.093	39	960	580	1	1
2020.	čl. 326. st. 1.	632	24	532	434	3	
	čl. 326. st. 2.	144	4	152	98		
	UKUPNO	776	28	684	532	3	
2021.	čl. 326. st. 1.	828	17	734	461	5	2
	čl. 326. st. 2.	213	2	202	138		
	UKUPNO	1.041	19	936	599	5	2

U izvještajnom razdoblju nadležna državna odvjetništva zaprimila su ukupno 1041 prijavu protiv počinitelja kaznenih djela iz članka 326. KZ/11, od čega 828 prijava protiv počinitelja kaznenog djela iz članka 326. stavak 1. KZ/11, a ostalih 213 za kazneno djelo iz članka 326. stavak 2. KZ/11. Od ukupnog broja prijavljenih protiv 38 osumnjičenika kaznena prijava podnesena je Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta jer je ovo kazneno djelo počinjeno u sklopu zločinačkog udruženja.

U ukupnom kriminalitetu ovo kazneno djelo zastupljeno je s 2,5 %, što je u granicama prethodnih izvještajnih razdoblja.

Kako smo u prošlom izvještajnom razdoblju zaprimili kaznene prijave u odnosu na 776 počinitelja kaznenog djela iz članka 326. KZ/11, mogli bismo zaključiti da se radi o značajnom porastu broja prijavljenih od 34 %, međutim kad ovaj podatak stavimo u odnos s brojem prijavljenih 2019. godine od 1093 osobe, tada možemo zaključiti da nema većih odstupanja u broju prijavljenih.

U odnosu na strukturu pojavnih oblika ovog kaznenog djela iz brojčanih pokazatelja proizlazi da u odnosu na ukupan broj prijavljenih osoba 80 % otpada na počinitelje kaznenog djela iz članka 326. stavak 1. KZ/11, a 20 % na počinitelje kaznenog djela iz članka 326. stavak 2. KZ/11, koja je struktura bila prisutna i u ranijim izvještajnim razdobljima.

Vezano na pojavne oblike počinjenja kaznenog djela iz članka 326. KZ/11, način počinjenja i djelovanja počinitelja ostao je identičan kao i ranijih godina, odnosno radi se o pružanju usluge prijevoza uz naknadu preko teritorija Republike Hrvatske stranim državljanima koji ilegalno ulaze na područje Republike Hrvatske, pri čemu se migranti u vozila ukrcavaju najčešće u blizini državne granice s Bosnom i Hercegovinom ili Srbijom, s namjerom nezakonitog prelaska državne granice Republike Hrvatske i ulaska u neku od država članice Europske unije.

Počinitelji kaznenih djela uglavnom su stranci, a ilegalno se prevoze najčešće državljani Islamske Republike Pakistan, Egipta, Bangladeša i Afganistana.

Radi se o ekonomskim migrantima koji potječu iz država Azije i Afrike u kojima je životni standard niži od onoga u državama koje je njihovo željeno odredište ili su zbog ratnih zbivanja te općeg političko-ekonomskog stanja u državama iz kojih potječu odlučili emigrirati u neku od država Europske unije.

Kako su počinitelji ovog kaznenog djela najčešće strani državljani, i to država koje nisu članice Europske unije, to je nužno žurno postupanje. Protiv okrivljenika predlaže se određivanje istražnog zatvora temeljem članka 123. stavak 1. točka 1. Zakona o kaznenom postupku/08, koje suci istrage u pravilu i određuju budući da se radi o državljanima država koje nisu članice Europske unije, dakle koje u pravilu ne izručuju svoje državljane.

Osim kratkih rokova vezanih za poduzimanje potrebnih radnji, kod ovih kaznenih djela postoje i organizacijski problemi.

Naime, za većinu okrivljenika potrebno je angažirati prevoditelja, kao i za svjedoke – migrante koji se ispituju na dokaznim ročištima, a u pravilu se radi o prevoditeljima za turski, albanski, arapski, farski, kurdski, paštu i urdu jezik, koji su na području Republike Hrvatske teško dostupni.

Također je uz potrebu ispitivanja okrivljenika kod ovih kaznenih djela često potrebno predlagati dokazna ročišta sucu istrage kako bi se ispitivanjem svjedoka – migranata osigurali potrebni dokazi, poglavito vezano za element koristoljublja kod ovih kaznenih djela. Ova dokazna ročišta također se provode žurno, uz sudjelovanje prevoditelja, a što traži dodatni angažman dežurnih zamjenika, kao i potrebu organizacije, vodeći računa i o maksimalnom vremenu zadržavanja državljanina koji su na nezakonit način ušli na područje Republike Hrvatske sukladno odredbama Zakona o strancima.

U odnosu na kvalificirani oblik ovog kaznenog djela treba reći da se radi o situacijama kada su počinitelji postupajući iz koristoljublja omogućili, odnosno pomagali drugim osobama nedopušteno kretanje kroz teritorij Republike Hrvatske, a pri počinjenju kaznenog djela dovedeni su u opasnost životi osoba koje su se nedopušteno kretale ili se s njima postupalo nečovječno ili na ponižavajući način. U pravilu se radi o situacijama kada su okrivljenici prevozili veći broj osoba u vozilima koja po svojim dimenzijama i karakteristikama nisu namijenjena za prijevoz većeg broja putnika na siguran i primjeren način ili uopće nisu namijenjena za prijevoz osoba već prijevoz tereta. Počinitelji, iako svjesni svih tih okolnosti, pristaju na ugrozu života i tijela ljudi koje prevoze, čime te osobe dovode u stanje višesatnog trpljenja i patnje, a time dovode u opasnost njihovo zdravlje i život te ujedno vrijeđaju ili umanjuju njihovo dostojanstvo, a sve to iz koristoljublja.

U praksi dolazi do poteškoća u dokazivanju bitnih elemenata ovog kaznenog djela u slučaju da prijavljene osobe poriču postupanje u cilju koristoljublja kao bitnog obilježja kaznenog djela. Nadalje, tzv. ilegalni migranti ispitani u svojstvu svjedoka na dokaznim ročištima sve češće odbijaju potvrditi da su osumnjičeni dio organizacije koja se bavi krijumčarenjem ljudi te iskazuju da se radilo o „slučajnim prijevozima bez

naknade". Osim toga, pretrage mobilnih i drugih uređaja kojima se počinitelji služe ne daju rezultate zbog sve naprednije tehnologije brisanja komunikacije i novih aplikacija kojima je otežano pristupiti. Nadalje, gotovo je nemoguće otkrivanje organizatora krijumčarenja jer njihov identitet ili nije poznat ili o njemu ne žele svjedočiti niti prijavljene osobe niti osobe koje su prijevoz dogovorile i platile.

Nadalje, kod kvalificiranog oblika ovog kaznenog djela potrebno je primijetiti i da sudska praksa još nema jedinstven stav o pojedinim ključnim pitanjima vezanim za ocjenu postojanja elemenata ovog kaznenog djela. Naime, prvostupanjski, a zatim i drugostupanjski sudovi u pogledu objektivnih i subjektivnih elemenata kaznenog djela iz članka 326. stavak 2. Kaznenog zakona još uvijek nemaju potpuno jasan stav koje su to sve okolnosti za koje se može ocijeniti da predstavljaju nečovječno i ponižavajuće postupanje i ugrožavanje života osoba koje se prevoze u neadekvatnim vozilima. Stoga razni sudovi, poglavito u drugostupanjskom postupku, različito vrednuju slične elemente postupanja počinitelja.

Unatoč svim ovim poteškoćama u izvještajnom razdoblju u odnosu na kazneno djelo iz članka 326. KZ/11 doneseno je 955 odluka.

Od ukupnog broja odluka 19 odluka su rješenja o odbačaju kaznene prijave (2 %), a u odnosu na 936 počinitelja podignute su optužnice (98 %).

U izvještajnom razdoblju zaprimljeno je presuda u odnosu na 606 osoba, od čega je svega 5 oslobađajućih presuda (0,8 %) i 2 odbijajuće (0,3 %), dok je 599 osuđujućih presuda (98,8 %).

Ovaj podatak govori u prilog činjenici da su državni odvjetnici unatoč naprijed opisanim poteškoćama u ovim predmetima uspjeli prikupiti dovoljno dokaza i na taj način osigurali uspjeh u postupku.

12.4. Kaznena djela vezana za zlouporabu droga

U Glavi XIX. Kaznenog zakona nalaze se kaznena djela protiv zdravlja ljudi, a obuhvaćaju i kaznena djela vezana za zlouporabu droga te je u članku 190. Kaznenog zakona propisano kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i promet drogama, u članku 191. Kaznenog zakona kazneno djelo omogućavanja trošenja droga i članku 191.a kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa stvari zabranjenih u sportu.

U ukupnom broju svih prijavljenih osoba tijekom 2021. godine kaznena djela vezana uz zlouporabu droga participiraju s 2,80 %, no unatoč niskom udjelu u ukupnom broju prijavljenih osoba kaznena djela vezana uz zlouporabu droga zbog svoje društvene opasnosti posebno se analiziraju u Godišnjem izvješću.

Struktura prijavljenih počinitelja kaznenih djela vezano za zlouporabu droga

Godina	Odrasli	Mlađe punoljetne osobe	Maloljetnici	Ukupno
2017.	996	197	93	1.286
2018.	898	196	73	1.167
2019.	975	211	86	1.272
2020.	1.064	219	46	1.329
2021.	988	143	33	1.164

Podatak o kretanju broja prijavljenih osoba za kaznena djela vezana za zlouporabu droga u izvještajnom razdoblju ukazuju na pad broja prijavljenih osoba u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje od 12,42 % budući da su u ovom izvještajnom razdoblju za navedena kaznena djela ukupno prijavljene 1164 osobe, dok je prethodne godine bilo prijavljeno 1329 osoba.

Razlog ovog pada broja prijavljenih osoba jednim je dijelom moguće objasniti situacijom vezanom uz pandemiju bolesti COVID-19, budući da su bila reducirana javna okupljanja i u tom smislu izostala je policijska otkrivačka djelatnost vezana uz počinjenje ovih kaznenih djela na javnim prostorima.

Uz navedeno, novonastale prilike usmjerile su dio počinitelja na aktivnosti putem *dark weba* i nove modalitete koji smanjuju mogućnost otkrivačke djelatnosti, odnosno zahtijevaju drugačiji pristup borbi protiv kriminaliteta droga.

Uvažavajući takve okolnosti kao i nesumnjivo postojanje tamne brojke vezane uz ova kaznena djela, pri čemu se predmetna kaznena djela otkrivaju isključivo kriminalističkim istraživanjima policije, nužno je intenzivirati njihov rad.

Stoga je važno daljnje jačanje tehničke opremljenosti i educiranje vezano uz ovu vrstu kriminaliteta uz uvažavanje okolnosti da se način počinjenja ovih kaznenih djela u velikoj mjeri odvija u digitalnom svijetu, a distribucija se putem fizičkog kontakta znatno smanjuje.

Navedeno je razlogom otežanog prikupljanja dokaza o počiniteljima, počinjenim djelima te stečenoj imovinskoj koristi koja se često pribavlja u kriptovalutama.

Struktura kaznenih djela vezano za zlouporabu droga

Počinitelji	čl. 190.	čl. 191.	Ukupno
Odrasli	926	62	988
Mlađe punoljetne osobe	113	30	143
Maloljetnici	30	3	33
UKUPNO	1.069	95	1.164

Najzastupljenije je kazneno djelo neovlaštena proizvodnja i promet drogama iz članka 190. stavka 2. Kaznenog zakona koje čini 75,25 % ukupnog broja kaznenih djela vezanih uz zlouporabe droga. Prevladavajući je oblik ovog kaznenog djela posjedovanje droge namijenjene daljnjoj prodaji, a najveći broj počinitelja prijavljen je za tzv. mravlju prodaju.

Nakon toga slijedi kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i promet drogama iz članka 190. stavka 1. Kaznenog zakona, dok je najmanje osoba prijavljeno za kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. stavka 3. Kaznenog zakona, koji se odnosi na prodaju droge osjetljivim skupinama osoba ili na posebnim mjestima poput obrazovnih i odgojnih ustanova.

Broj prijavljenih osoba za kazneno djelo omogućivanja trošenja droga iz članka 191. Kaznenog zakona na razini je prošlogodišnjeg izvještajnog razdoblja, dok je za neovlaštenu proizvodnju i promet tvari zabranjenih u sportu iz članka 191.a prijavljeno najmanje počinitelja, ukupno njih 4, a svi su počinitelji ovog kaznenog djela odrasle osobe.

Struktura odluka za kaznena djela vezana za zlouporabu droga

Počinitelji	Odbačeno	Optuženo	Presuđeno	Od toga osuđeno
Odrasli	84	847	853	778
Mlađi punoljetnici	16	114	139	128
Maloljetnici	5	19	33	32
UKUPNO	105	980	1.025	938

U izvještajnom razdoblju riješeno je prijava u odnosu na 93,21 % prijavljenih osoba i zadržan visok postotak riješenih prijava kao i prethodnih godina.

U donesenim odlukama odbačaji sudjeluju s 9,6 %, dok je 90,32 % optuženja. Najveći postotak odbačenih prijava uslijedio je u odnosu na maloljetne počinitelje, a potom u odnosu na mlađe punoljetnike kod kojih je odbačaj u pretežitom broju slučajeva uslijedio primjenom instituta oportuniteta kaznenog progona.

Kod odbačaja prijava primjenjivan je i institut beznačajnog djela u slučajevima iznimno malih količina, u pravilu proizvedene marihuane za vlastite potrebe, što je, uz raniju neosuđivanost počinitelja, bilo razlogom primjene tog instituta.

U ostalom dijelu odbačaji su uslijedili kao posljedica nedostatka dokaza o tome da bi droga bila namijenjena daljnjoj prodaji, posebice u situacijama kada se prijava temeljila isključivo na personalnom dokazu pribavljenom od kupca.

U donesenim odlukama optuženja participiraju s 90,32 %, a optužnice su podignute najčešće nakon provedene istrage.

U izvještajnom razdoblju presuđeno je ukupno 1025 osoba, a od toga osuđujućim presudama njih 938, odnosno 91,51 %, čime je zadržana visoka uspješnost u pogledu osuđenih počinitelja kaznenih djela vezanih uz zlouporabu opojnih droga.

Visoka razina osuđujućih presuda potvrđuje kvalitetno pripremljenih predmeta prije optuženja, a na ovakvu uspješnost dijelom utječe činjenica da na podignute optužnice s kaznenim nalazima nisu ulagani prigovori zbog prihvatanja krivnje i po državnom odvjetniku predložene kazne, a uspješnosti pridonose i presude donesene na temelju sporazuma stranaka, unatoč tome što bi konsenzualnih presuda bilo više da se i ovdje ne pokazuje kako obrana nije spremna prihvatiti zatvorske kazne u svim slučajevima optuženja počinitelja u povratu, gdje državno odvjetništvo inzistira na bezuvjetnim zatvorskim kaznama.

Struktura osuđujućih presuda pokazuje da je na kaznu zavora osuđeno 44,47 % odraslih osoba, a 26,01 % tih osuda zamijenjeno je radom za opće dobro.

Mlađih je punoljetnika osuđeno na zatvorsku kaznu 42,18 %, s time da je u odnosu na tako izrečene zatvorske kazne njih 57,40 % zamijenjeno radom za opće dobro.

Prema maloljetnicima nije bilo izricanja maloljetničkog zatvora, dok je u odnosu na njih 25 % izrečen pridržaj izricanja maloljetničkog zatvora, a najčešće su primjenjivane odgojne mjere koje sudjeluju sa 75 %.

Uvjetna osuda izrečena je kao sankcija prema 52,31 % odraslih počinitelja i 40,62 % mlađih punoljetnika, dok je novčana kazna primijenjena u odnosu na 3,21 % odraslih počinitelja te 40,62 % mlađih punoljetnika.

Za kaznena djela počinjena iz koristoljublja izricana je uz osnovnu sankciju i sporedna novčana kazna.

U ukupnom broju izjavljenih žalbi zbog odluke o kazni žalba je uslijedila u odnosu na 56,14 % osuđujućih presuda, od čega valja izuzeti osuđujuće presude koje su rezultat konsenzusa obrane i državnog odvjetništva te postignutog sporazuma oko krivnje i kazne, što pokazuje da ulaganjem žalbi državno odvjetništvo nastoji korigirati kaznenu politiku sudova koju ocjenjuje preblagom za ovu vrstu kriminaliteta.

Od osuđenih počinitelja kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga oduzeta je imovinska korist u ukupnom iznosu 1.481.151,05 kuna, od čega 1.319.011,05 kuna od odraslih počinitelja, a 162.140,00 kuna od mlađih punoljetnih osoba presuđenih u ovoj oblasti kriminaliteta, što je znatno manje nego tijekom proteklog izvještajnog razdoblja.

12.5. Kazneno djelo nasilja u obitelji

Držana odvjetništva su u izvještajnom razdoblju imala ukupno u radu 941 prijavu protiv počinitelja kaznenog djela nasilja u obitelji iz članka 179.a Kaznenog zakona, što u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje predstavlja porast broja prijave u radu za 23,2 %. U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje bilježimo porast broja novozaprimljenih prijava za 24,5 %.

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje porast broja prijava protiv počinitelja ovog kaznenog djela bilježimo na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Sisku (68 %), Karlovcu (44,4 %), Puli-Pola (64,7 %), Splitu (53,4 %) i Velikoj Gorici (28,8 %). Značajan porast broja prijavljenih počinitelja u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja od 2018. do 2021. godine bilježimo na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu, odnosno Općinskog kaznenog državnog odvjetništva u Zagrebu. Naime, u ovom su izvještajnom razdoblju u tom državnom odvjetništvu prijavljena 144 počinitelja kaznenog djela iz članka 179.a Kaznenog zakona, ili 83 više prijavljenih nego u prethodnom izvještajnom razdoblju (61 počinitelj). Međutim, u prethodnim izvještajnim razdobljima, kada je kazneno djelo iz članka 179.a Kaznenog zakona bilo prijavljeno u stjecaju s nekim kaznenim djelom s propisanom težom kaznom, statistički se iskazivalo samo teže kazneno djelo, pa se s obzirom na navedeno ne može govoriti o stvarno statistički značajnom porastu broja prijavljenih za kazneno djelo iz članka 179.a Kaznenog zakona ni na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu, ali ni na području nadležnosti prethodno navedenih županijskih državnih odvjetništava.

U izvještajnom razdoblju državna su odvjetništva donijela ukupno 650 odluka (rješenje o odbačaju kaznene prijave, pokrenut prekršajni postupak, podignuta optužnica), što u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje (515) predstavlja porast broja donesenih odluka za 26,2 %.

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje državna odvjetništva su donijela 36,3 % više rješenja o odbačaju kaznenih prijava i gotovo pet puta više pokrenula prekršajni postupak podnošenjem optužnog prijedloga ili izdavanjem prekršajnog naloga prema počinitelju prekršaja iz Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine broj 70/17 i 126/19).

Naime, državni je odvjetnik ovlašten tužitelj (članak 109. stavak 1. točka 1. Prekršajnog zakona, Narodne novine broj 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, 70/17 118/18) za pokretanje prekršajnog postupka prema počinitelju nekog od oblika nasilja u obitelji iz članka 10. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, i to u slučajevima kada je postupajući po kaznenoj prijavi protiv/prema počinitelju kaznenog djela iz članka 179.a Kaznenog zakona donio rješenje o odbačaju kaznene prijave iz razloga što prijavljeno djelo nije kazneno djelo za koje se progona po službenoj dužnosti (članak 206. stavak 1. točka 1. Zakona o kaznenom postupku) i utvrdio postojanje elemenata prekršaja.

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje bilježimo porast broja podignutih optužnica protiv počinitelja kaznenog djela iz članka 179.a Kaznenog zakona za 16,5 % i pad broja podignutih optužnica s kaznenim nalogom za 57,8 %. U odnosu

na prethodno izvještajno razdoblje porastao je i broj donesenih osuđujućih presuda za 11,4 %.

Kazneno djelo nasilja u obitelji

Godina	Ostalo u radu	Prijava u izvještajnom razdoblju	Rješenje o odbačaju	DO pokrenulo prekršaj	Optužnica	Od toga optužnica s kaznenim nalogom	Presuda		
							Osuđujuća	Oslobađajuća	Odbijajuća
2018.	48	350	164	16	40	35	77	3	
2019.	67	414	153	17	204	45	135	4	2
2020.	66	698	146	6	363	45	220	8	8
2021.	72	869	199	28	423	26	245	5	3

12.6. Kaznena djela protiv gospodarstva

U izvještajnom razdoblju zbog kaznenih djela protiv gospodarstva iz Glave XXIV. Kaznenog zakona prijavljene su ukupno 3203 osobe, od čega 2501 odrasla osoba (78,08 %), a 702 pravne osobe (21,82 %). Prijavljeno je i 14 mlađih punoljetnih osoba pa je ukupno prijavljeno 3217 osoba. Broj prijavljenih osoba na razini je iz prethodnog razdoblja u kojem su bile prijavljene 3222 osobe (2521 fizička i 701 pravna osoba) te je i udio ovih kaznenih djela u ukupnom broju svih prijavljenih poznatih osoba na razini iz prethodnog razdoblja te iznosi 7,84 %.

Ako se broj prijavljenih osoba za ova kaznena djela stavi u odnos s ukupnim brojem prijavljenih samo odraslih fizičkih osoba i pravnih osoba, a budući da se maloljetne osobe uopće ne javljaju kao počinitelji ovih kaznenih djela, dok je broj prijavljenih mlađih punoljetnih osoba uobičajeno zanemariv i bez utjecaja na temeljne pokazatelje ove vrste kriminaliteta, tada realan udio gospodarskih kaznenih djela iznosi 8,19 %.

Sagledavajući pojedina kaznena djela, uočava se porast od 36 % prijavljenih osoba zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256. KZ zbog kojeg je prijavljeno 612 osoba ili 162 osobe više u odnosu na 2020. godinu, porast prijavljenih osoba zbog kaznenog djela prouzročenja stečaja iz članka 249. KZ zbog kojeg je prijavljena 71 osoba ili 18,33 % više (2020. – 60 osoba) i kaznenog djela izbjegavanja carinskog nadzora iz članka 257. KZ zbog koje je prijavljeno 57 osoba (2020. – 49 osoba).

Zbog kaznenog djela pogodovanja vjerovnika iz članka 250. KZ prijavljene su 24 osobe, dok je u 2020. godini bilo prijavljeno 15 osoba, a porast je evidentan i kod kaznenog djela subvencijske prijevare iz članka 258. KZ zbog kojeg je prijavljeno 45 osoba (2020. – 29 osoba) te kaznenog djela zloporabe u postupku javne nabave iz članka 254. KZ zbog kojeg su prijavljene 23 osobe, dok su u 2020. godine bile prijavljene samo 3 osobe. Zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. KZ prijavljena je 1071 osoba, što je neznatno više u odnosu na 2020.

godinu kada je bilo prijavljeno 1050 osoba, dok su zbog kaznenog djela nedopuštene trgovine iz članka 264. KZ prijavljene 343 osobe, što je na razini iz prethodnog razdoblja (340 osoba), a zbog kaznenog djela primanja i davanja mita u postupku stečaja iz članka 251. KZ prijavljeno je 9 osoba u odnosu na 3 prijavljene osobe u 2020. godini.

Nasuprot tome došlo je do pada broja prijavljenih osoba zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. KZ zbog kojeg su prijavljene 834 osobe, što je za 211 osoba ili 20,19 % manje u odnosu na prethodno razdoblje (1.045 osoba). Zbog kaznenog djela povrede obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga iz članka 248. KZ u izvještajnom razdoblju prijavljeno je 46 osoba, što je za 38 osoba manje u odnosu na 2020. godinu (84 osobe), dok je zbog kaznenog djela pranja novca iz članka 265. KZ prijavljeno 48 osoba ili 6 osoba manje u odnosu na 2020. godinu.

I kod većine ostalih kaznenih djela došlo je do povećanja ili smanjenja broja prijavljenih osoba, ali kako se radi o kaznenim djelima koja inače participiraju s malim brojem prijavi, to nije utjecalo na promjenu same strukture kaznenih djela, odnosno njihov pojedinačni udio u ukupnoj masi prijavljenog gospodarskog kriminaliteta.

Stoga su i u ovom izvještajnom razdoblju najzastupljenija kaznena djela prijevara u gospodarskom poslovanju iz članka 247. KZ (33,89 %) i zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. KZ (25,92 %) na koje otpada 60 % svih prijavi, a zatim kaznena djela utaje poreza ili carine iz članka 256. KZ (19,02 %) i nedopuštene trgovine iz članka 264. KZ (10,66 %), tako da prijave zbog ova četiri kaznena djela zajedno čine gotovo 90 % svih prijavi zbog gospodarskih kaznenih djela.

U izvještajnom razdoblju nije bilo novih posebnih pojava oblika počinjenja ovih kaznenih djela, različitih u odnosu na one iz prethodnog razdoblja, s time da pojedina državna odvjetništva ističu kako je zaprimljen veći broj kaznenih prijavi zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256. KZ u kojima se prijavljuje pojedine sudionike tzv. kružnih poreznih prijevara zlouporabom sustava odbitka poreza na dodanu vrijednost. Otežavajuća okolnost pri rješavanju takvih predmeta je složenost modaliteta počinjenja kaznenih djela koja uključuje transakcije većeg broja trgovaca u Republici Hrvatskoj i u jednoj ili više država članica Europske unije te velik broj kupoprodajnih transakcija u kratkom razdoblju kako bi se prikrilo stvarni cilj transakcija.

Pojedina državna odvjetništva ocjenjuju da je porast prijavi zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256. KZ rezultat pojačanog rada porezne uprave te kvalitetnije suradnje i češćih koordinativnih sastanaka s poreznim tijelima koja primarno prijavljuju ovo kazneno djelo kao i kvalitetnijeg policijskog kriminalističkog istraživanja tako da se radnje i postupanja odgovornih osoba trgovačkih društava i dr. očito preciznije i kvalitetnije detektiraju.

Predmet kaznenih prijavi zbog kaznenog djela nedopuštene trgovine iz članka 264. KZ najčešće je duhan, odnosno duhanske prerađevine, čije stavljanje u promet i posjedovanje na teritoriju Republike Hrvatske nisu odobreni u odgovarajućem trošarinskom postupku, za koja kaznena djela prijave podnosi isključivo policija ili

carinski službenici i koje u pravilu sadrže relevantne dokaze dostatne za podizanje optužnice, što olakšava i ubrzava njihovo podnošenje.

U odnosu na kazneno djelo pranja novca iz članka 265. KZ, kao predikatna kaznena djela i nadalje se najčešće pojavljuju kaznena djela prijevare iz članka 236. KZ i računalne prijevare iz članka 271. KZ, a predikatno djelo često je počinjeno u drugoj državi, dok su u Republici Hrvatskoj otvoreni računi preko koji se obavlja prebacivanje novca koji potječe od predikatnog kaznenog djela ili se s računa novac podiže u gotovini.

Zajedno s prijavama iz prethodnog razdoblja u kojima nije bila donesena meritorna odluka (2379), državna su odvjetništva u izvještajnom razdoblju imala u radu ukupno 5582 prijave protiv fizičkih i pravnih osoba, što je na razini prethodnog izvještajnog razdoblja (5536), odnosno za 46 prijava više.

Protiv mlađih punoljetnih osoba bila je u radu još 31 prijava zbog ovih kaznenih djela.

Od ukupnog broja prijava u radu, 1263 prijave ili 22,63 % prijava se odnosi na pravne osobe, a 4319 prijava ili 77,37 % na fizičke osobe.

Ovako velik nerazmjer između broja prijava protiv fizičkih i pravnih osoba, koji je prisutan i u svim ranijim razdobljima, a čija je odgovornost propisana Zakonom o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, posljedica je ne samo činjenice što trgovačka društva kao oštećenici većeg broja kaznenih djela ne prijavljuju uvijek uz odgovornu osobu i pravnu osobu, već najčešće činjenice da je pravna osoba prestala postojati, odnosno brisana je iz registra, a nema pravnog sljednika, što je procesna smetnja za pokretanje i vođenje postupka protiv pravne osobe. Osim toga, za pojedina kaznena djela mogu biti prijavljene i kazneno odgovorne dvije ili više odgovorih osoba u istoj pravnoj osobi.

U izvještajnom razdoblju riješeno je 2907 prijava ili 52,07 % svih prijava u radu, dok je u 2020. godini bilo riješeno 3205 prijava, u 2019. godini – 2492 prijave, a 2018. godini – 2517 prijava. Od toga se 2268 riješenih prijava odnosi na fizičke osobe (78 %), a 639 prijava na pravne osobe (22 %).

Među prijavama riješenim donošenjem meritorne državnoodvjetničke odluke i u ovom izvještajnom razdoblju najviše prijava je riješeno odbačajem kaznene prijave i to 1171 prijava ili 40,28 % prijava, dok je u 2020. godini rješenjem o odbačaju kaznene prijave bilo riješeno 38,53 % svih prijava. Ako se promatraju podatci samo u odnosu na pravne osobe, udio rješenja o odbačaju kaznene prijave veći je i iznosi 52,73 % svih riješenih prijava protiv pravnih osoba.

Na neposredne optužnice (314) odnosi se 10,8 % riješenih prijava, od čega su 133 optužnice s kaznenim nalogom ili 4,57 % svih riješenih prijava, dok je u 2020. godini bilo doneseno 309 optužnica, a od toga 94 s kaznenim nalogom. U odnosu na 476 prijava ili 16,37 % svih prijava, prijava je riješena službenom bilješkom o donošenju rješenja o provođenju istrage, dok je u 2020. godini na takav način bilo riješeno 17,28 % prijava. Osim toga, 252 prijave ili 8,66 % prijava riješeno je službenom bilješkom o otvaranju istraživanja (u 2020. – 205 istraživanja), 474 prijave

ili 16,30 % riješene su ustupom (u 2020. – 516 prijava ili 16,09 %), a 197 prijava (6,76 %) riješeno je na drugi način, spajanjem predmeta i slično.

Na kraju izvještajnog razdoblja ostalo je bez donesene odluke 2675 prijava ili 47,92 % prijava u radu, od čega se većina prijava odnosi na prijave u kojima je u tijeku provođenje izvida kod policije i drugih tijela.

U radu na prijavama zbog gospodarskih kaznenih djela uobičajeno je izražena visoka negativna selekcija, isticana i u ranijim razdobljima, koja se vidi iz podataka iz sljedeće tablice, s time da se prikazani podatci o odbačajima kaznenih prijava odnose i na prijave odbačene nakon istraživanja, a podatci o optužnicama, osim podignutih po prijavi i na optužnice donesene nakon istraživanja i nakon provedene istrage.

Kaznena djela protiv gospodarstva u 2021.

Naziv kaznenog djela	Prijavljeno	Odbačeno	Optuženo	Osuđujuće presude
Zloupotreba povjerenja u gospodarskom poslovanju čl. 246 KZ	834	319	177	162
Prijevvara u gospodarskom poslovanju čl. 247. KZ	1.071	628	216	150
Povreda obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga čl. 248. KZ	46	23	17	16
Prouzročenje stečaja čl. 249. KZ	71	33	30	9
Pogodovanje vjerovnika čl. 250. KZ	24	6	3	4
Utaja poreza ili carine čl. 256. KZ	612	132	164	114
Izbjegavanje carinskog nadzora čl. 257. KZ	58	4	44	44
Subvencijska prijevvara čl. 258. KZ	45	12	5	10
Nedozvoljena trgovina čl. 264 KZ	343	24	270	257
Pranje novca čl. 265. KZ	48	18	15	2
Ostala kaznena djela	65	30	3	
UKUPNO	3.217	1.229	944	768

Udio pojedinih kaznenih djela u ukupnom broju odbačenih kaznenih prijava neizmijenjen je u odnosu na prethodna razdoblja. Najviše kaznenih prijava i u ovom je izvještajnom razdoblju odbačeno zbog kaznenog dijela prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. KZ, 628 prijava ili 51,09 % svih odbačenih prijava te zbog kaznenog djela zloupotrebe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. KZ, 319 prijava ili 25,95 %, tako da 77,04 % svih odbačenih prijava otpada samo na ova dva kaznena djela. Zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256. KZ odbačene su 132 prijave ili 10,74 %, a zbog kaznenog djela prouzročenja stečaja iz članka 249. KZ, 33 prijave (2,68 %) pa odbačene prijave zbog ova četiri kaznena djela čine više do 90 % svih odbačenih prijava zbog gospodarskih kaznenih djela.

Razlog ovako velikom broju odbačenih prijava zbog kaznenog dijela prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. KZ leži u činjenici što u najvećem dijelu i dalje kaznene prijave podnose oštećenici pokušavajući na taj način, kao prijetnjom

mogućim kaznenim progonom, naplatiti svoja potraživanja proizišla iz poslovnih odnosa s osnova dugogodišnje poslovne suradnje, a nakon što ih nisu uspjeli, a nerijetko niti pokušali naplatiti kroz odgovarajuće parnične i ovršne postupke. Kod tih kaznenih prijava izvidima se u najvećem broju slučajeva utvrdi kako nepodmirenje obveza nije rezultat prijevarne namjere kao bitnog subjektivnog elementa ovog kaznenog djela, već posljedica naknadno nastalih razloga i objektivnih poteškoća u poslovanju, zbog čega se odbacuju u tako visokom postotku. Ove kaznene prijave, često nepotpune i bez odgovarajuće poslovne dokumentacije, u kojima je zbog provjere njihove osnovanosti potrebno provoditi izvide te kriminalistička istraživanja, značajno nepotrebno opterećuju rad državnih odvjetništava i tijela otkrivanja.

Visok udio odbačenih kaznenih prijava zbog ovog kaznenog djela još je izraženiji kada se analiziraju podatci samo za pravne osobe, kod kojih on iznosi čak 61,42 %. Razlog tome je, kao što je već navedeno, izvedena kaznena odgovornost pravnih osoba koja se temelji na krivnji odgovornih osoba, pa bez kaznene odgovornosti odgovorne osobe nema ni kaznene odgovornosti pravne osobe, ali i daljnji procesnomaterijalni uvjeti određeni Zakonom o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, odnosno postojanje procesnih smetnji za pokretanje i vođenje postupka protiv pravne osobe ako je u međuvremenu prestala postojati, brisana je iz sudskog registra i nema pravnog sljednika te primjena načela svrhovitosti iz članka 24. istog Zakona, temeljem kojeg se protiv pravne osobe neće voditi postupak ako pravna osoba uopće nema imovine ili je tako neznatna da ne bi bila dovoljna niti za pokriće troškova postupka ili ako se protiv nje vodi stečajni postupak.

Rad po prijavama zbog gospodarskih kaznenih djela opterećen je inače brojnim poteškoćama zbog kojih je njihovo dokazivanje izrazito teško.

Velik broj kaznenih prijava, posebno zbog najzastupljenijih kaznenih djela, podnose u većem dijelu oštećenici s velikim vremenskim odmakom od počinjenja kaznenog djela, a kaznene su prijave uopćene, nepotpune i u pravilu bez odgovarajuće relevantne dokumentacije nužne za ocjenu njihove osnovanosti. Bez potpune i originalne dokumentacije o poslovanju pravnih osoba kao vjerodostojnih isprava potrebnih za provođenje knjigovodstveno-financijskih vještačenja ne mogu se utvrditi sve relevantne činjenice za dokazivanje, pa ju je potrebno dodatno pribavljati, što utječe na duljinu trajanja postupka, ali i na mogućnost provođenja te trajanje i sam rezultat knjigovodstveno-financijskih vještačenja, koja je često nužno provoditi kod gospodarskih kaznenih djela i bez kojih u pravilu nije moguće donošenje ispravne odluke ni podizanje optužnice.

Dio prijava Porezne uprave i nadalje se temelji na procjeni utajenog poreza ili carine i time nastale štete za državni proračun, a što u nedostatku relevantne dokumentacije nije dostatno za donošenje odluke o opstojnosti kaznenog djela iz članka 256. KZ. Relevantnu dokumentaciju potrebno je nerijetko pribavljati i putem europskog istražnog naloga, što se također odražava i na duljinu trajanja izvida, ali i na trajanje knjigovodstveno-financijskog vještačenja. Međutim, kako često više nije moguće pribaviti potrebnu dokumentaciju, to se odražava i na broj negativnih odluka.

Značajan broj kaznenih prijava zbog gospodarskih kaznenih djela složene je činjenične i pravne prirode, nerijetko počinjenih od strane više osoba i na vrlo sofisticiran način te rad po njima, da bi bio kvalitetan i učinkovit, zahtijeva široko

poznavanje gospodarskog poslovanja i njegovih zakonitosti te specijalizirano znanje iz područja financija, knjigovodstva, bankarskog poslovanja, korporativnog prava i dr., tako da uspješnost u kaznenom progonu za ova kaznena djela u velikoj mjeri ovisi i o visokoj stručnosti, pojačanoj angažiranosti i učinkovitosti te suradnji tijela otkrivanja kaznenih djela, različitih tijela financijskog nadzora i državnog odvjetništva.

Već je i ranije naglašavano kako je pravodobno otkrivanje i prijavljivanje kaznenih djela i pri tome kvalitetno osiguranje dokaza potrebnih za utvrđivanje kaznene odgovornosti počinitelja i za vođenje kaznenog postupka te oduzimanje imovinske koristi, odnosno naknade štete počinjene kaznenim djelima, od posebne važnosti i nužan uvjet za uspješan kazneni progon pa je nužno da tijela otkrivanja i druga nadležna tijela odmah po saznanju o mogućem počinjenju kaznenog djela poduzimaju potrebne mjere. Iz istog je razloga potrebno i da oštećenici pravodobno podnose kaznene prijave te da sa svim korisnim podacima kojima raspolažu usmjeravaju rad tijela otkrivanja i drugih nadležnih tijela na nezakonitosti i manipulativna raspolaganja imovinom trgovačkih društava. Time se ujedno sprječava prijavljene odgovorne osobe u daljnjim manipulacijama i "izvlačenju" imovine trgovačkog društva i otuđenju pribavljene imovinske koristi i svoje imovine, što u konačnosti dovodi do nemogućnosti naplate potraživanja oštećenika, a što bi se izbjeglo da nema zakašnjele reakcije s podnošenjem kaznene prijave, posebno tek nakon što je pravna osoba prestala s poslovanjem ili je nad njom otvoren stečaj, što se često događa.

Osim 314 neposrednih optužnica povodom kaznene prijave, državna su odvjetništva nakon dovršenog istraživanja optužila još 193 odrasle i pravne osobe, pa je podignuto ukupno 510 neposrednih optužnica. Od toga su 254 optužnice s kaznenim nalogom ili 49,80 % optužnica. Kada se tome pribroji i 429 podignutih optužnica nakon dovršene istrage, ukupno je u izvještajnom razdoblju optuženo 939 odraslih i pravnih osoba, dok je u 2020. godini bilo optuženo 880 fizičkih i pravnih osoba. Optuženo je i 5 mlađih punoljetnih osoba, pa proizlazi da su u izvještajnom razdoblju optužene 64 osobe više ili 7,27 % više u odnosu na 2020. godinu.

Od ukupnog broja optuženih osoba na pravne se osobe odnosi 95 optužnica, pa je udio optuženih pravnih osoba veće za 21 pravnu osobu ili 28,37 % u odnosu na 2020. godinu (74 osobe).

Najviše neposrednih optužnica, uključujući i one nakon provedenog istraživanja, podignuto je kao i obično zbog kaznenog djela nedopuštene trgovine iz članka 264. KZ (222 osobe ili 43,35 %). Od toga se 5 optužnica odnosi na mlađe punoljetne osobe, i to su ujedno jedine optužnice podignute protiv mlađih punoljetnih osoba u izvještajnom razdoblju zbog gospodarskih kaznenih djela. Zatim slijede optužnice zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. KZ (147 osoba ili 28,71 %) te zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256. KZ (58 osoba ili 11,32 %). Inače, na kazneno djelo iz članka 264. KZ otpada 60 % svih optužnica s kaznenim nalogom.

Pored ovih odluka, u izvještajnom je razdoblju pokrenuto 576 istraga te su državna odvjetništva zajedno s istragama koje su ostale u radu iz prethodnog razdoblja (599) imala u radu ukupno istraga protiv 1175 fizičkih i pravnih osoba, što je gotovo identično prethodnom razdoblju. Doneseno je ukupno 529 odluka, a

meritornom je odlukom riješeno 499 istraga, što je za 61 istragu ili 13,92 % više u odnosu na prethodnu godinu (438 istraga). Od dovršenih istraga njih 60 ili 12 % odnosi se na pravne osobe. U odnosu na 419 osoba donesena je službena bilješka o podizanju optužnice, što predstavlja 84 % odluka donesenih povodom istrage, a u odnosu na 80 osoba ili 16 % istraga je obustavljena.

Kada se ovi podatci usporede s onima iz prethodnog razdoblja, uočava se da je omjer podignutih optužnica nakon istrage i obustavljenih istraga u izvještajnom razdoblju povoljniji u korist podignutih optužnica u odnosu na prethodno razdoblje kada je optužnicama bilo riješeno 80,36 % istraga, a obustavom 19,17 % dovršenih istraga. Od podignutih optužnica samo su 42 ili 10 % optužnica protiv pravnih osoba.

Najviše je istraga, što se moglo očekivati, pokrenuto zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. KZ, ukupno 201 istraga, zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. KZ – 136 istraga te zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256. KZ – 124 istrage, na koja kaznena djela se odnosi ukupno 461 pokrenuta istraga ili 80,03 % svih pokrenutih istraga u izvještajnom razdoblju. Zbog ovih kaznenih djela ujedno je bilo i najviše ukupno istraga u radu u izvještajnom razdoblju (81,70 %) te je i najviše optužnica nakon dovršene istrage podignuto zbog ova tri kaznena djela (77 %), a što se naravno reflektira i na visoku zastupljenost ovih kaznenih djela u ukupnom broju svih optuženih osoba u izvještajnom razdoblju zbog svih gospodarskih kaznenih djela.

Ustupom ili na drugi način riješeno je 30 istraga te je na kraju izvještajnog razdoblja ostalo ukupno 646 istraga u radu ili 61 istraga manje u odnosu na prethodno razdoblje (707).

Sudovi su donijeli ukupno 966 presuda protiv odraslih i pravnih osoba, što je za 68 presuda ili 7,57 % više u odnosu na prethodno razdoblje u kojem je doneseno 898 presuda.

Od toga su 763 osuđujuće presude (79 % presuda), 159 oslobađajućih (16,45 %) i 44 odbijajuće presude (4,55 %) pa proizlazi da osim što je doneseno ukupno više presuda, da je i uspješnost u postupku povećana, budući da je porastao udio osuđujućih presuda u odnosu na 2020. godinu kada je bilo doneseno 695 osuđujućih presuda ili 77,4 % svih presuda. Doneseno je i 5 osuđujućih presuda protiv mlađih punoljetnih osoba.

Najviše je presuda i u ovom razdoblju doneseno zbog kaznenih djela iz članka 246., članka 247., članka 256. i članka 264. KZ, na koja otpada 90% svih donesenih presuda, s tim što je njihova struktura izmijenjena samo utoliko što je u izvještajnom razdoblju najveći broj presuda donesen zbog kaznenog djela nedopuštene trgovine iz članka 264. KZ – 261 presuda (2020. – 174), a zatim zbog kaznenog djela zlouporabe u gospodarskom poslovanju iz članka 246. KZ – 249, kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. – 221 presuda te zbog kaznenog djela iz članka 256. KZ – 139 presuda, dok je u 2020. godini najveći broj presuda bio donesen zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. KZ – 235 presuda, a zatim zbog kaznenog djela iz članka

247. KZ – 232, kaznenog djela iz članka 264. KZ – 174, te kaznenog djela iz članka 256. KZ – 132 presude.

Od 763 osuđujuće presude temeljem sporazuma stranaka doneseno je 14,28 % ili 109 presuda, što je za 37 presuda više u odnosu na 2020. godinu (72 presude). Kao razlog malog broja presuda temeljem sporazuma, državna odvjetništva navode nezainteresiranost okrivljenika jer oni u pravilu nisu spremni vratiti imovinsku korist koju su pribavili kaznenim djelom niti naknaditi štetu, što bi bio uvjet za sklapanje sporazuma.

Lošija uspješnost u postupcima zbog gospodarskih kaznenih djela uobičajena je, a ona je posljedica činjenične i pravne složenosti većeg broja ovih kaznenih djela te teškoća u njihovom otkrivanju i dokazivanju. Tome su više godina doprinosili i neujednačena pravna stajališta i različita praksa sudova nakon donošenja novog Kaznenog zakona koji se počeo primjenjivati od 2013. godine u pogledu postojanja pravnog kontinuiteta između novog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. KZ-a i kaznenog djela zlouporabe u gospodarskom poslovanju iz članka 292. starog Kaznenog zakona (KZ/97) te s tim u vezi i pitanja stvarne nadležnosti sudova, što je posljedično više godina dovelo do većeg broja oslobođajućih i odbijajućih presuda. To je u međuvremenu u velikoj mjeri otklonjeno zauzetim stajalištima i većim brojem odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske, pa se može reći da se sudska praksa u pogledu tih pravnih pitanja uglavnom ustalila.

Struktura izrečenih sankcija nije značajno izmijenjena, s tim da je i u ovom izvještajnom razdoblju nastavljen lagani rast kazne zatvora, koja je sankcija izrečena u odnosu na 205 osoba ili u 26,86 % svih izrečenih sankcija (2020. – 26,18 %, 2019. – 15 %, 2018. – 16,8 %), dok i dalje prevladavaju uvjetne osude koje su izrečene u odnosu na 507 osoba ili 66,31 % osuđujućih presuda (2020. – 62,87 %). Izrečena je 51 novčana kazna ili 6,68 % svih sankcija, dok je u 2020. godini bilo izrečeno 76 novčanih kazni ili 10,93 % izrečenih sankcija. Kazna zatvora zamijenjena je radom za opće dobro u 36 slučajeva ili 17,56 % izrečenih kazni zatvora. U odnosu na pravne osobe izrečeno je 37 novčanih kazni, od kojih 1 uvjetna.

Izrečeno je 6 sigurnosnih mjera, od čega 3 mjere zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti iz članka 71. KZ, sve prema fizičkim osobama. Doneseno je i 157 odluka o oduzimanju predmeta, najvećim dijelom (123) predmeta i robe nedozvoljene trgovine.

U 117 presuda oduzeta je imovinska korist u iznosu od 50.184.799,57 kuna, što predstavlja 40,52 % od iznosa ukupno oduzete imovinske koristi pribavljene svim kaznenim djelima, što je manji iznos od onog u 2020. godini kada je bio oduzeto više od 62 milijuna kuna. Međutim, i ranije je isticano da iznos oduzete imovinske koristi pribavljene kaznenim djelima nije i ne može biti realan pokazatelj ukupno pribavljene imovinske koristi, već ovisi o strukturi presuđenih predmeta, oštećenika i dr., te je stvarno pribavljena imovinska korist svim gospodarskim kaznenim djelima zbog kojih su donesene osuđujuće presude znatno veća, ali nije bilo zakonskih uvjeta za njezino oduzimanje. Razlog tome je što oštećenici, u pravilu trgovačka društva kada su posrijedi kaznena djela iz članka 246. i članka 247. KZ zbog kojih se donosi najveći broj osuđujućih presuda, podnose imovinskopravni zahtjev koji ima prednost i

koji se u slučaju osuđujuće presude dosuđuje, pa nije moguće oduzimanje imovinske koristi. Također, imovinsku korist nije moguće oduzeti ni od pravne osobe koja ju je pribavila kaznenim djelom ako u vrijeme donošenja presude pravna osoba nema nikakve imovine ili je u međuvremenu brisana iz trgovačkog registra, a nema pravnog sljednika, u kojoj se situaciji također postavlja imovinskopravni zahtjev prema okrivljenoj odgovornoj osobi. Državna odvjetništva beziznimno postavljaju imovinskopravni zahtjev kada je kaznenim djelom oštećen državni proračun Republike Hrvatske, koji sudovi i dosuđuju.

Bez presude je, međutim, na kraju izvještajnog razdoblja ostalo 1780 osoba, mahom zbog najznačajnijih i najtežih gospodarskih kaznenih djela, odnosno pred sudom je ostalo ukupno u radu predmeta u odnosu na 3069 osoba te je izražena neažurnost sudova u radu na ovim predmetima i dalje prisutna.

Državna odvjetništva podnijela su ukupno 245 žalbi, pa proizlazi da je žalbom pobijano 25,36 % presuda ili svaka 3,9 presuda, što ukazuje na pojačanu žalbenu aktivnost u odnosu na prethodno razdoblje u kojem je bilo podneseno 206 žalbi, odnosno pobijano 22,93 % svih presuda ili svaka 4,3 presuda. Od ukupno podnesenih žalbi 65 žalbi ili 26,53 % svih žalbi podneseno je zbog odluke o kazni. Drugostupanjski su sudovi povodom žalbi državnih odvjetništava, uključujući i one iz prethodnog izvještajnog razdoblja, prihvatili ukupno 95 žalbi, od čega 28 žalbi zbog odluke o kazni, a 67 žalbi podnesenih iz drugih žalbenih razloga, dok su odbili 35 žalbi podnesenih zbog odluke o kazni te 85 žalbi podnesenih iz drugih žalbenih razloga.

12.7. Kaznena djela organiziranog kriminaliteta

Tijekom 2021. godine za kaznena djela organiziranog kriminaliteta Uredu je prijavljeno ukupno 546 osoba, od toga 14 pravnih, što čini 28,56 % ukupnog broja prijavljenih osoba. U odnosu na broj prijavljenih osoba kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju bilježi se porast broja prijavljenih osoba. Taj porast u izvještajnoj godini u odnosu na prethodnu⁷ je 21,88 %.

Broj prijavljenih fizičkih i pravnih osoba za organizirani kriminalitet, 2017. – 2021.

Godina	Broj
2017.	246
2018.	373
2019.	362
2020.	448
2021.	546

U izvještajnom razdoblju meritorno je riješeno svih 546 prijave koje su bile u radu, i to na način da je pokrenuto 269 istraga (49,27 %), 242 prijave riješene su odbačajem (44,32 %), dok su u odnosu na 35 osoba prijave riješene na drugi način, odnosno spajanjem na druge kaznene prijave (14,23 %).

Nadalje, u ovom izvještajnom razdoblju bilježi se porast broja donesenih rješenja o provođenju istrage za 19,03 % (2020. – 226 rješenja o provođenju istrage), dok je postotni broj prijava riješenih odbačajem nešto manji od onog iz prethodnog izvještajnog razdoblja (2020. – 49,10 %). Vezano za kaznene prijave koje su odbačene, kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, njih 91,32 % odnosi se na prijave podnesene po građanima koji prijavljuju veći broj osoba za počinjenje raznih kaznenih djela za koja tvrde da su počinjenja u sastavu zločinačkog udruženja. Tako je od ukupno 248 prijavljenih osoba za kazneno djelo zločinačko udruženje iz članka 328. Kaznenog zakona/11 u odnosu na 221 prijavljenu osobu doneseno rješenje o odbačaju kaznene prijave.

Ured je tijekom ovog izvještajnog razdoblja po dovršenoj istrazi donio ukupno 258 odluka, od čega su 243 (2020. – 242) osobe optužene (94,18 %), u odnosu na 6 osoba doneseno je rješenje o obustavi istrage (2,33 %), 7 prijava ustupljeno je (2,71 %), dok su 2 osobe riješene na drugi način (0,78 %). Kako je Ured u 2020. godini po dovršenoj istrazi donio ukupno 255 odluka, navedeno je na razini proteklog izvještajnog razdoblja.

Sudovi su u ovom izvještajnom razdoblju donijeli ukupno 238 presuda zbog kaznenih djela organiziranog kriminaliteta, što u odnosu na 2020. godinu, kada ih je doneseno 151, predstavlja porast za 57,62 %.

Broj presuda u razdoblju 2017. – 2021.

Godina	Broj
2017.	117
2018.	141
2019.	190
2020.	151
2021.	238

Od 238 donesenih presuda (njih 228 u odnosu na fizičke osobe te 10 u odnosu na pravne), 229 ih je osuđujućih (96,22 %), 5 je oslobođajućih (2,10 %), a 4 su odbijajuće (1,68 %). Imajući u vidu da je u prethodnom izvještajnom razdoblju zabilježeno 148 osuđujućih presuda, u ovom izvještajnom razdoblju sudovi su donijeli za 54,72 % više osuđujućih presuda.

Kada se ima u vidu da je 191 presuda (83,41 %) donesena na temelju sporazuma stranaka, što predstavlja povećanje od 72,07 % (2020. – njih 111), glavni razlog povećanja broja osuđujućih presuda upravo je povećanje broja zaključenih sporazuma i na njima utemeljenih presuda.

U ovom izvještajnom razdoblju sudovi su izrekli ukupno 167 zatvorskih kazni, što u odnosu na osuđenih 219 fizičkih osoba iznosi 76,26 % izrečenih sankcija. U 38 slučajeva izrečene zatvorske kazne zamijenjene su radom za opće dobro (22,75 %) te su u odnosu na 52 fizičke osobe izrečene uvjetne osude (23,74 %). U odnosu na 10 pravnih osoba izrečene su novčane kazne.

Uspoređujući navedeno sa strukturom izrečenih sankcija u 2020. godini (67,15 % zatvorskih kazni, od kojih je 17,39 % zamijenjenih radom za opće dobro te 32,55 % uvjetnih osuda), vidljivo je kako se u ovom izvještajnom razdoblju bilježi porast broja izrečenih zatvorskih kazni od 81,52 %, dok je smanjen broj presuda u kojima su izrečene uvjetne osude. I u ovom izvještajnom razdoblju izrečen je veći broj sporednih novčanih kazni, njih 75, od čega njih 67 u presudama donesenima temeljem sporazuma stranaka, što predstavlja porast od 36,73 % (2020. – 49 sporednih novčanih kazni).

Ured je ukupno podnio 22 žalbe, i to 14 zbog odluke o kaznenoj sankciji (63,64 %), 2 žalbe zbog kazne i zbog drugih razloga (9,09 %) te 6 žalbi zbog osnova različitih od kazne (27,27 %). Od 15 odluka povodom žalbi Ureda, zaprimljenih u ovom izvještajnom razdoblju, u odnosu na njih 6 (40 %) žalba je prihvaćena.

12.7.1. Struktura kaznenih djela organiziranog kriminaliteta

Što se tiče strukture kaznenih djela iz područja organiziranog kriminaliteta, u 2021. godini najveći broj osoba prijavljen je za kazneno djelo zločinačkog udruženja iz članka 328. Kaznenog zakona/11, i to 248 osoba (45,42 %), pri čemu je od ukupno navedenog broja prijavljenih osoba u odnosu na njih 221 prijava odbačena kao neosnovana.

Nadalje, u ovom izvještajnom razdoblju najzastupljenije je bilo kazneno djelo prijave iz članka 236. Kaznenog zakona/11, koje sa 79 prijava čini 14,47 %, zatim slijedi kazneno djelo utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona/11 s ukupno 61 prijavom ili 11,17 %, a nakon toga kazneno djelo nedopuštene trgovine iz članka 264. Kaznenog zakona/11 s 55 prijava, odnosno 10,07 %. Potom slijedi kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. Kaznenog zakona/11 s ukupno 38 prijava ili 6,95 %, 17 osoba prijavljeno je zbog kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. Kaznenog zakona/11, što čini 3,11 %, dok je 15 osoba prijavljeno zbog kaznenog djela izbjegavanja carinskog nadzora iz članka 257. Kaznenog zakona/11 s udjelom od 2,74 %. Navedena kaznena djela čine 93,93 % svih kaznenih djela iz područja organiziranog kriminaliteta.

Prikaz zločinačkih udruženja po strukturi kaznenih djela

Kazneno djelo	Broj zločinačkih udruženja	%
Ilegalno prebacivanje osoba preko granice	5	23,80%
Trgovina narkoticima	4	19,06%
Nedozvoljena trgovina	4	19,06%
Izbjegavanje carinskog nadzora	2	9,52%
Utaja poreza ili carine	2	9,52%
Prijevarama	2	9,52%
Krivotvorenje isprave	1	4,76%
Teško ubojstvo	1	4,76%
UKUPNO	21	100%

Najviše zločinačkih udruženja, njih 5, organizirano je radi počinjenja kaznenih djela protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. stavak 1. Kaznenog zakona/11, a ona broje ukupno 38 osoba. Kako su u proteklom izvještajnom razdoblju bila zabilježena 4 takva zločinačka udruženja s ukupno 24 osobe, u ovom izvještajnom razdoblju bilježi se porast broja osoba koje su udružile za činjenje navedenog kaznenog djela za 58,33 %.

Po zastupljenosti su na drugome mjestu zločinačka udruženja (po njih 4) organizirana radi počinjenja kaznenih djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. stavak 2. Kaznenog zakona/11 te radi počinjenja kaznenih djela nedopuštene trgovine iz članka 264. Kaznenog zakona/11.

Iako se zločinačka udruženja organizirana radi trgovine narkoticima prema zastupljenosti nalaze na drugome mjestu, kako je u 2020. godini bilo zabilježeno 6 ovih zločinačkih udruženja koja su brojila ukupno 44 osoba, u ovom izvještajnom razdoblju bilježi se pad broja tih zločinačkih udruženja za 33,33 %, a prema ukupnom broju članova za 56,82 % (u 2021. godini ona broje ukupno 19 osoba, od kojih su tri organizatora).

Također, u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje primijećen je porast broja zločinačkih udruženja organiziranih radi počinjenja kaznenih djela nedopuštene trgovine iz članka 264. Kaznenog zakona/11 za 100 %, kao i osoba koje su bile članovi i organizatori tih zločinačkih udruženja. Radi se o 2 zločinačka udruženja više te 17 počinitelja više (2020. – ukupno 50 osoba, a 2021. – 67 osoba u koje je uključeno 8 organizatora). Sva četiri zločinačka udruženja organizirana su radi nezakonite prodaje duhana i duhanskih prerađevina.

Prethodno analizirana zločinačka udruženja čine 61,91 % svih prijavljenih zločinačkih udruženja.

U ovom izvještajnom razdoblju pao je broj zločinačkih udruženja koja su organizirana radi kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona/11 za 2, odnosno evidentirana su 2 takva zločinačka udruženja s ukupno 66 osoba, uključujući i 5 organizatora, dok je u prethodnom izvještajnom razdoblju bilo prijavljeno ukupno 55 osoba koje su bile udružene u zločinačko udruženje, tako da proizlazi da su usprkos manjem broju zločinačkih udruženja ona imala veći broj članova.

Nasuprot tome, u 2021. godini povećan je broj zločinačkih udruženja radi kaznenog djela izbjegavanja carinskog nadzora iz članka 257. Kaznenog zakona/11 za 1 (ranije 1, sada 2 zločinačka udruženja).

Osim toga, u ovom izvještajnom razdoblju zabilježena su 2 zločinačka udruženja radi počinjenja kaznenog djela prijevare iz članka 236. Kaznenog zakona/11 koja broje ukupno 43 osobe s organizatorima, dok ih u prethodnom izvještajnom razdoblju nije bilo.

Nadalje, u ovom izvještajnom razdoblju prijavljeno je jedno zločinačko udruženje za počinjenje kaznenog djela teškog ubojstva iz članka 111. točka 4. Kaznenog zakona/11 koje broji ukupno 8 osoba. Naime, 5 osoba je prijavljeno za kazneno djelo zločinačkog udruženja iz članka 328. Kaznenog zakona/11, 2 osobe za kazneno djelo teškog ubojstva iz članka 111. točka 4. u vezi s člankom 329. Kaznenog zakona/11 te jedna osoba za kazneno djelo nedopuštenog posjedovanja, izrade i nabavljanja oružja i eksplozivnih stvari iz članka 331. stavak 3. u vezi s člankom 329. Kaznenog zakona/11.

I u ovom izvještajnom razdoblju kao i u 2020. godini pojavljuje se jedno zločinačko udruženje organizirano za počinjenje kaznenih djela krivotvorenja isprave iz članka 278. Kaznenog zakona/11.

12.7.2. Struktura zločinačkih udruženja

U izvještajnom razdoblju prijavljeno je 21 zločinačko udruženje.

U donjoj tablici prikazane su prijavljene organizirane skupine prema broju članova.

Zločinačka udruženja (čl. 328 KZ/11) – broj članova

Do 5 članova	Od 5 do 10 članova	Od 11 do 15 članova	Od 16 do 20 članova	Od 21 do 25 članova	Od 26 i više članova
3	11	2	1	2	2

Kako je u 2020. godini bilo prijavljeno 20 zločinačkih udruženja, broj prijavljenih zločinačkih udruženja u ovom izvještajnom razdoblju tek je nešto viši od onoga u prethodnom izvještajnom razdoblju. Kao razlika u ovoj godini javljaju se dva zločinačka udruženja više s 21 do 25 članova te jedno zločinačko udruženje manje, koje broji do 5 članova.

12.8. Koruptivna kaznena djela

12.8.1. Kretanje i struktura kriminaliteta

Za koruptivna kaznena djela u izvještajnom razdoblju prijavljeno je 1366 osoba, što predstavlja 71,44 % od ukupnog broja prijavljenih osoba Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Povodom zaprimljenih prijava donesena je odluka u odnosu na 1367 osoba, od čega je jedna odluka u odnosu na 1 osobu koja je ostala neriješena u prethodnom izvještajnom razdoblju.

Budući da je u prošlom izvještajnom razdoblju za koruptivna kaznena djela bila prijavljena 1271 osoba, u izvještajnom razdoblju ostvareno je povećanje broja prijavljenih osoba za 7,47 %, što promatrano u kontekstu povećanja od 22,63 % u prethodnom izvještajnom razdoblju u odnosu na 2019. godinu ukazuje na višegodišnji trend porasta broja kaznenih prijava za koruptivna kaznena djela.

Rješenje o odbačaju kaznene prijave doneseno je u odnosu na 1231 osobu, što čini 90,05 % ukupnog broja donesenih odluka, dok je u odnosu na 135 osoba, odnosno 9,87 % ukupnog broja donesenih odluka, doneseno rješenje o provođenju istrage.

Broj donesenih rješenja o odbačaju kaznene prijave valja promatrati u kontekstu povećanja broja prijavljenih osoba kao i u kontekstu strukture podnositelja i strukture prijavljenih kaznenih djela. Naime, kao i u prethodnim izvještajnim razdobljima tako i u izvještajnom razdoblju pretežiti broj kaznenih prijava za koruptivna kaznena djela podnesen je od građana, zbog kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11, protiv službenih osoba koji nezadovoljni donesenom odlukom koja ne korelira s njima očekivanom odlukom rad službenih osoba ocjenjuju kao nezakonit i koruptivan.

Za koruptivna kaznena djela protiv 1 osobe podignuta je neposredna optužnica.

Nakon dovršene istrage protiv 4 osobe istraga je obustavljena nalogom državnog odvjetnika, dok je optužnica podignuta protiv 68 osoba.

U odnosu na 17 osoba postupak je obustavljen nakon potvrđivanja optužnice.

U izvještajnom razdoblju sudovi su za koruptivna kaznena djela donijeli presuda u odnosu na 67 osoba. Od ukupnog broja donesenih presuda 59 su osuđujuće presude (88,05 %), od čega je 30 presuda doneseno na temelju sporazuma stranaka (50,84 %). Osuđujućim presudama 36 osoba izrečena je kazna zatvora, s time da je u odnosu na 20 osoba kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro. Izrečena je 1 novčana kazna, a 3 osobe oslobođene su od kazne. U odnosu na 19 osoba izrečena je uvjetna osuda. Sudovi su donijeli 6 oslobađajućih presuda (8,95 %) te 2 odbijajuće presude (2,98 %). U odnosu na 17 osoba doneseno je rješenje o obustavi kaznenog postupka nakon potvrđivanja optužnice.

U izvještajnom razdoblju Ured je podnio 29 žalbi, od čega 16 žalbi zbog odluke o kazni, 7 žalbi zbog osnove različite od kazne i 6 žalbi zbog kazne i drugih osnova.

12.8.2. Struktura koruptivnih kaznenih djela

Iz strukture prijavljenih koruptivnih kaznenih djela u izvještajnom razdoblju vidljivo je da je od 1366 prijavljene osobe njih 1191 ili 87,18 % prijavljeno za kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11.

Slijedi kazneno djelo davanje mita iz članka 294. stavka 1. Kaznenog zakona/11 s udjelom od 2,78 % u ukupnom broju prijave zbog koruptivnih kaznenih djela, zatim kazneno djelo primanja mita iz članka 293. stavka 1. Kaznenog zakona/11 s udjelom od 2,48 % te kazneno djelo trgovanje utjecajem iz članka 295. stavka 1. Kaznenog zakona/11 s udjelom od 1,17 %.

Zbog kaznenog djela davanja mita iz članka 294. stavak 1. Kaznenog zakona/11 primljeno je ukupno kaznenih prijava protiv 38 osoba. Doneseno je 10

rješenja o odbačaju kaznene prijave, 27 rješenja o provođenju istrage te je podignuta 1 neposredna optužnica. Nakon provedene istrage podignuto je 12 optužnica, 1 istraga je obustavljena, a 1 je riješena na drugi način. Sudovi su donijeli presuda u odnosu na 17 osoba od kojih 15 osuđujućih presuda, od čega 9 na temelju sporazuma stranaka, te 2 oslobađajuće presude. Izrečena je 1 kazna zatvora, 4 kazne zatvora su zamijenjene radom za opće dobro, 7 je izrečenih uvjetnih osude, a 3 osobe su oslobođene od kazne. Podnesene su 3 žalbe zbog odluke o kaznenoj sankciji.

Zbog kaznenog djela iz članka 295. stavka 1. Kaznenog zakona/11 prijavljeno je 16 osoba. U odnosu na 8 osoba doneseno je rješenje o odbačaju kaznene prijave, dok je protiv 8 osoba doneseno rješenje o provođenju istrage. Nakon provedene istrage podignuto je optužnica u odnosu na 5 osoba, 1 istraga je riješena na drugi način. Sudovi su donijeli presude u odnosu na 2 osobe, obje osuđujuće i obje na temelju sporazuma stranaka. Sud je izrekao 2 kazne zatvora koje su zamijenjene radom za opće dobro.

Zbog kaznenog djela iz članka 293. stavak 1. Kaznenog zakona/11 prijavljene su 34 osobe. U odnosu na 21 osobu doneseno je rješenje o odbačaju kaznene prijave, a protiv 13 doneseno je rješenje o provođenju istrage. Nakon zavšetka istrage podignute su 4 optužnice, nijedna istraga nije obustavljena, a 1 je riješena na drugi način. Sudovi su donijeli osuđujućih presuda u odnosu na 6 osoba, od kojih su 2 na temelju sporazuma stranaka i 1 oslobađajuću presudu. Kazna zatvora izrečena je u odnosu na 3 osobe te su kazne zatvora zamijenjene radom za opće dobro. Podnesene su 3 žalbe zbog odluke o kaznenoj sankciji i 1 žalba zbog kazne i drugih osnova.

12.8.3. Kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti

Za kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. stavka 1. i 2. Kaznenog zakona/11 zaprimljene su prijave protiv 1191 osobe, dok je i prethodnog izvještajnog razdoblja ostala u radu kaznena prijava protiv 1 osobe.

Struktura kaznenih prijava za kazneno djelo iz članka 291. Kaznenog zakona/11 u izvještajnom razdoblju:

- za kazneno djelo iz članka 291. stavak 1. Kaznenog zakona – 815 prijava
- za kazneno djelo iz članka 291. stavak 2. Kaznenog zakona – 376 prijava.

Za kazneno djelo iz članka 291. Kaznenog zakona/11 donesena su rješenja o odbačaju kaznene prijave u odnosu na 1127 osoba, odnosno 94,54 % ukupnog broja donesenih odluka povodom kaznene prijave za predmetno kazneno djelo. Protiv 65 osoba (5,45 %) doneseno je rješenje o provođenju istrage.

Nakon završene istrage podignuto je optužnica protiv 40 osoba, dok je u odnosu na 3 osobe doneseno rješenje o obustavi istrage.

Sudovi su za kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11 iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta donijeli osuđujućih presuda u odnosu na 32 osobe od čega je 13

presuda na temelju sporazuma stranaka. Od ukupnog broja osuđujućih presuda u odnosu na 21 osobu izrečena je kazna zatvora, u odnosu na 9 osoba kazna zatvora zamijenjena je radom za opće dobro na slobodi. Novčana kazna izrečena je 1 osobi. U odnosu na 10 osoba sudovi su izrekli uvjetnu osudu. Donesene su 3 oslobađajuće i 2 odbijajuće presude. Podneseno je 10 žalbi, i to 5 zbog kazne i drugih osnova i 6 zbog drugih osnova.

U odnosu na procesuiranje koruptivnih kaznenih djela i u ovom izvještajnom razdoblju procesuirana je korupcija u raznim društvenim segmentima i na različitim razinama.

Tako je proširena istraga protiv državne tajnice u Ministarstvu uprave kojom su obuhvaćeni i tadašnja ministrica regionalnog razvoja i EU fondova, čelnik energetske regulatorne agencije te pomoćnik ministra zaštite okoliša i energetike zbog kaznenih djela trgovanja utjecajem iz članka 295. Kaznenog zakona/11, zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11 i davanja mita iz članka 294. Kaznenog zakona/11.

Nadalje, istraga je proširena protiv predsjednika uprave i direktora državne tvrtke i više gospodarstvenika zbog kaznenih djela primanja mita iz članka 293. Kaznenog zakona/11, davanja mita iz članka 294. Kaznenog zakona/11, zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona i nezakonitog pogodovanja počinjenih u oblasti nabave.

U ovom izvještajnom razdoblju pokrenut je značajan broj istraga zbog korupcije na lokalnoj razini. Tako je pokrenuto više istraga protiv većeg broja službenih osoba Grada Zagreba, kao i odgovornih osoba društava u vlasništvu Grada zbog kaznenih djela primanja mita iz članka 293. Kaznenog zakona/11, kaznenog djela davanja mita iz članka 294. Kaznenog zakona/11, kaznenog djela trgovanja utjecajem iz članka 295. Kaznenog zakona/11, zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11 vezano za organizaciju javnih manifestacija, dodjelu poslova i ishođenje potrebnih dozvola kojima su obuhvaćeni i tadašnji ravnatelj Hrvatske radiotelevizije i više poduzetnika (smrt gradonačelnika onemogućila je njegovo procesuiranje).

Nadalje, provedena je istraga i podignuta optužnica protiv gradonačelnika jednog grada (bivšeg saborskog zastupnika) i njegova zamjenika zbog kaznenog djela trgovanja utjecajem iz članka 295. Kaznenog zakona/11 vezano za dodjelu poslova energetske obnove zgrada.

Procesuirani su i župan jedne županije zbog kaznenih djela primanja mita iz članka 293. Kaznenog zakona/11 i trgovanja utjecajem iz članka 295. Kaznenog zakona/11, kao i gradonačelnik grada u istoj županiji zbog kaznenog djela trgovanja utjecajem iz članka 295. Kaznenog zakona/11, a tim su istragama obuhvaćeni i službenik te županije i policijski službenik. Istraga je pokrenuta i protiv gradonačelnika jednoga grada, predsjednika gradskog vijeća i gradskih vijećnika zbog kaznenih djela podmićivanja zastupnika iz članka 339. Kaznenog zakona/11 i trgovanja utjecajem iz članka 295. Kaznenog zakona/11. Također je pokrenuta istraga i protiv jednog župana zbog kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11. Istrage su pokrenute i protiv više službenih osoba iz jedne dalmatinske županije zbog kaznenih djela zlouporabe položaja i ovlasti iz

članka 291. Kaznenog zakona/11 vezano za izdavanje dozvola i akata potrebnih za građenje.

Podignuta je i potvrđena optužnica protiv načelnika jedne općine koji je obnašao funkciju ministra uprave te saborskog zastupnika.

Procesuirana je korupcija u pravosuđu pokretanjem istrage protiv suca Trgovačkog suda u Zagrebu i dvaju stečajnih upravitelja zbog kaznenih djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11 i kaznenog djela pranja novca iz članka 265. Kaznenog zakona/11.

Istraga je pokrenuta i protiv troje sudaca Županijskog suda u Osijeku zbog kaznenih djela primanja mita iz članka 293. Kaznenog zakona/11, a protiv jednog od njih i zbog kaznenog djela pranja novca iz članka 265. Kaznenog zakona/11.

Pokrenute su istrage protiv više policijskih i carinskih službenika, kao i više poreznih službenika jednog područnog ureda Porezne uprave zbog kaznenih djela primanja mita iz članka 293. Kaznenog zakona/11 i zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11.

12.9. Kaznena djela ratnog profiterstva i kaznena djela iz procesa pretvorbe i privatizacije

Zakon o nezastarijevanju kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije (dalje u nastavku: Zakon), nakon ustavnih promjena iz 2010. godine, stupio je na snagu 2011. godine te je od tada u primjeni.

Vezano za primjenu tog Zakona u sudskoj je praksi prihvaćeno pravno shvaćanje Ustavnog suda Republike Hrvatske izraženo u Odluci broj U-III-4149/2014 od 24. srpnja 2015. iz kojeg proizlazi da ne postoji mogućnost procesuiranja kaznenih djela primjenom ovog Zakona ako je na dan stupanja na snagu promjena Ustava iz 2010. godine (16. lipnja 2010.) već nastupila zastara za osnovno kazneno djelo.

Zbog toga je donesen niz negativnih sudskih odluka, bilo zbog nastupa zastare, bilo zbog utvrđenja da nije ostvarena nerazmjerna imovinska korist kao dodatni element nužan za ostvarenje kaznenih djela po članku 7. navedenog Zakona, a kako to također proizlazi iz predmetne ustavne odluke.

Slijedom toga i u ovom izvještajnom razdoblju izostaju osuđujuće presude u odnosu na značajnije predmete procesuirane primjenom Zakona te je nastavljen trend negativnih sudskih odluka. Tako je donesena jedna presuda kojom su 3 okrivljenika oslobođena optužbe, a na koju je presudu uložena žalba o kojoj drugostupanjski sud još nije odlučio. Zaprimljene su dvije odluke drugostupanjskog suda, jedna kojom je odbijena žalba državnog odvjetnika na presudu zaprimljenu u 2020. godini kojom je odbijena optužba pa je ta odluka pravomoćna te jedna odluka, odnosno rješenje kojim je prihvaćanjem žalbe državnog odvjetnika ukinuta prvostupanjska oslobađajuća presuda, a predmet je vraćen sudu prvog stupnja na ponovno suđenje. Doneseno je i jedno rješenje kojim je na temelju članka 355. stavka 1. točke 3. Zakona o kaznenom postupku, nakon podizanja optužnice,

obustavljen kazneni postupak protiv jednog okrivljenika zbog kaznenog djela protiv gospodarstva uz primjenu Zakona jer da postoji okolnost koja isključuje kazneni progon, odnosno da je nastupila zastara, a na tu odluku uložena je žalba o kojoj još nije odlučeno.

Ovakvi pokazatelji potvrđuju zaključke isticane i u ranijim izvješćima da ovaj Zakon nije ispunio svrhu zbog koje je donesen, a teško da se može očekivati da će se daljnjim protekom vremena ostvariti suprotni učinci kroz postupke koji su još uvijek u tijeku, odnosno u kojima do sada nije donesena odluka.

13. Prikaz rada na pojedinim vrstama predmeta iz nadležnosti građansko-upravnih odjela

13.1. Zastupanje Republike Hrvatske u imovinskim sporovima pred inozemnim sudovima i tijelima

Zakon o državnom odvjetništvu propisao je nadležnost DORH-a za zastupanje Republike Hrvatske u imovinskim sporovima koji se vode pred stranim sudovima te međunarodnim i drugim tijelima.

Ovi se postupci mogu podijeliti na dvije grupe:

- postupci pred međunarodnim tijelima – međunarodne arbitraže te
- postupci koji se vode pred inozemnim sudovima.

Postoje dvije vrste međunarodnih arbitraža:

- međunarodne arbitraže koje pokreću strani investitori protiv Republike Hrvatske radi naknade štete zbog kršenja međunarodnih ugovora o poticanju i zaštiti stranih ulaganja te
- međunarodne arbitraže koje se vode jer su ugovorne strane, od kojih je jedna Republika Hrvatska, ugovorile nadležnost arbitraže za rješavanje sporova umjesto postupka pred sudom Republike Hrvatske.

Izbor stranog odvjetničkog društva

U ovim predmetima, ako po mjerodavnom pravu države u kojoj se vodi postupak DORH ne može postupati, Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske može ovlastiti stranog odvjetnika za zastupanje uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

Temeljem Zakona o državnom odvjetništvu i Poslovnika državnog odvjetništva prethodno se pozivaju odvjetnici i odvjetnička društva koja imaju iskustva u zastupanju država u međunarodnim arbitražama da iskažu interes pisanim putem za zastupanje Republike Hrvatske, putem mrežne stranice DORH-a. Nakon prikupljanja pisanog iskaza slijedi osnivanje Povjerenstva za izbor odvjetnika u postupcima pred stranim sudovima, koje prikupljene ponude stranih odvjetnika i odvjetničkih društava za zastupanje razmatra i daje mišljenje Glavnom državnom odvjetniku Republike Hrvatske kome povjeriti zastupanje u konkretnom predmetu. Nakon pribavljene suglasnosti Vlade Republike Hrvatske sklapa se ugovor o zastupanju.

Iznimno, u hitnim slučajevima, Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske može ovlastiti stručnjaka za obavljanje pojedinih radnji u postupku, o čemu je dužan izvijestiti Vladu Republike Hrvatske.

Na taj je način osigurana transparentnost izbora odvjetničkog društva i ekonomičnost postupanja. Nagrade i naknade za zastupanje u međunarodnim arbitražnim postupcima iznimno su visoke, ali nisu i ne mogu biti jedini kriterij za izbor odvjetnika, odnosno odvjetničkog društva. U pravilu se zastupanje povjerava odvjetniku koji radi u državi u kojoj se vodi postupak kako bi zastupanje bilo na stručnoj razini te kako bi se istodobno smanjili troškovi zastupanja. Strani odvjetnik zastupa Republiku Hrvatsku uz aktivno sudjelovanje DORH-a.

13.1.1. Međunarodne arbitraže radi zaštite stranih ulaganja

13.1.1.1. Prijateljsko rješavanje spora prije pokretanja arbitraže radi zaštite stranih ulaganja

Sukladno sklopljenim međunarodnim ugovorima o zaštiti i poticanju stranih ulaganja, pokretanju arbitražnog spora radi zaštite stranih ulaganja u pravilu prethodi postupak prijateljskog rješavanja spora. Vlada Republike Hrvatske osnovala je Međuresorno povjerenstvo za postupanje po zahtjevima stranih ulagača vezanim uz sporove koji proizlaze iz međunarodnih ugovora Republike Hrvatske iz područja poticanja i zaštite ulaganja (u nastavku Povjerenstvo) za postupanje po zahtjevima stranih ulagača. Članovi Povjerenstva su po funkciji državni tajnici iz Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva financija, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja i Ministarstva pravosuđa i uprave, jedan zamjenik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske te predstavnik Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske.

Ovisno o sporu te o djelokrugu iz kojega je proistekao konkretni spor, u radu ovog Povjerenstva po potrebi sudjeluju i druga nadležna tijela. U pravilu, traži se sudjelovanje predstavnika iz drugih ministarstava, po funkciji državnih tajnika, kako bi Povjerenstvo bilo osposobljeno za učinkovito donošenje odluka.

U ovom postupku Povjerenstvo uz aktivno sudjelovanje DORH-a posebno analizira sve činjenice i dokaze na koje ukazuje strani investitor. Analizira zahtjeve ulagača, prikuplja potrebne informacije od nadležnih tijela vezano uz rješavanje zahtjeva, podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedloge nacrtu odluka za postupanje glede zahtjeva ulagača. U svakom pojedinom predmetu za prijateljsko rješenje spora odluku donosi Vlada Republike Hrvatske. Na temelju sklopljenih ugovora o zaštiti i poticanju stranih ulaganja Republika Hrvatska u pravilu odgovara za štetu u slučaju ako je investitorova investicija izvlaštena, a da mu nije određena tržišna naknada i/ili ako su tijela Republike Hrvatske (države, sudova, lokalne samouprave, agencija kojih je osnivač država ili lokalna samouprava i sl.) postupala prema njemu tako da je trpio neravnopravan tretman.

U arbitražnoj praksi Međunarodnog centra za rješavanje ulagačkih sporova pojam izvlaštenja stranog investitora vrlo se široko interpretira. On uključuje i štetu koju trpi investitor u slučaju ako bi nakon započinjanja investicije Republika Hrvatska mijenjala zakonodavni okvir, a što bi se odrazilo na gubitak njegovih legitimnih očekivanja.

U pravilu pogrešan i nepravilan rad državnih tijela, sudova, lokalne samouprave i regionalne samouprave, agencija čiji su osnivači Republika Hrvatska, lokalna samouprava i sl., a što je u uzročno-posljedičnoj vezi s investicijom, može dovesti do ove faze postupka prijateljskog rješavanja spora, a ako ne uspije, i do pokretanja arbitražnog postupka. Ovu fazu postupka Povjerenstvo temeljito provodi utvrđujući sve pravno relevantne činjenice i dokaze jer u slučaju pokretanja arbitražnog postupka sve je to dio pripreme za vođenje arbitražnog postupka.

Stoga je rad državnog odvjetništva u Povjerenstvu vrlo opsežan i temeljit. Bitno je u suradnji sa svim nadležnim tijelima utvrditi činjenično stanje te postojati li

odgovornost Republike Hrvatske za štetu, a potom ako je utvrđena odgovornost i visinu štete.

Važnost prijateljskog rješavanja spora ogleda se u činjenici da ima:

- političku dimenziju, kojom se šalje poruka stranim investitorima i prezentira Republika Hrvatska kao odgovorna i pouzdana zemlja domaćin
- pravnu dimenziju, jer se utvrđuju sve bitne činjenice, procjenjuje utemeljenost zahtjeva i ishod moguće arbitraže, ali i ukazuje na potrebu promjene načina postupanja nadležnih tijela i osoba, kao i eventualne izmjene određenih propisa
- preventivni učinak – argumentirano i kvalitetno pravno obrazloženo očitovanje kojim se odbija zahtjev investitora, koji može rezultirati odustajanjem investitora od podizanja tužbe te
- financijski učinak, jer su troškovi vođenja arbitražnog postupka izrazito visoki (više milijuna eura).

U 2021. godini nije podnesen nijedan zahtjev za prijateljsko rješavanje spora.

Državno je odvjetništvo Republike Hrvatske sudjelujući u radu Povjerenstva tijekom 2021. godine predložilo Vladi Republike Hrvatske sklapanje nagodbe s društvom Colgate/McCallum Ltd. sa sjedištem u Sjedinjenim Američkim Državama, Gavinom Michaelom Susmanom, državljaninom Sjedinjenih Američkih Država i Proficiom d.d. te je Vlada Republike Hrvatske sklopila Sporazum o prijateljskom rješenju spora (u nastavku Sporazum) između Republike Hrvatske s navedenima.

Sporazumom se konačno riješio spor između Republike Hrvatske i američkih investitora proizišao iz postupanja Hrvatskog fonda za privatizaciju koji nije u potpunosti izvršio ugovore o nadoknadi dionica u programu kuponske privatizacije, a koji se spor temelji na povredi odredaba Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o poticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja koji je potpisan 1996. godine, i to na povrede odredaba o nacionalnom tretmanu, povrede odredaba o poštenom i pravičnom tretmanu, uskraćivanja učinkovite sudske zaštite i izvlaštenja.

Američki se investitor Sporazumom odrekao prava na pokretanje bilo kakvih sudskih i arbitražnih postupaka protiv Republike Hrvatske te se dodatno obvezao u idućih 5 godina najmanje 100 milijuna kuna uložiti natrag u Hrvatsku. Sporazumom se izbjegao sasvim izvjestan arbitražni postupak pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova (ICSID) te tužba U.S. International Development Finance Corporation, razvojne banke SAD-a, pred američkim sudom, a zbog police osiguranja ulaganja koju investitor ima.

13.1.1.2. Zastupanje u arbitražnom postupku – uloga i postupanje DORH-a

Ovisno o arbitražnoj klauzuli arbitražni postupci mogu se voditi pred Međunarodnim centrom za rješavanje ulagačkih sporova (u nastavku: ICSID) ili prema Arbitražnim pravilima Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko

pravo od 15. prosinca 1976. (u nastavku: UNCITRAL). U tim postupcima DORH koordinira rad i dogovara strategiju obrane s odvjetničkim društvom koje zastupa Republiku Hrvatsku i daje punu pravnu podršku u pogledu tumačenja i primjene domaćeg prava, prikuplja te analizira činjenice i dokaze bitne za postupak, koordinira rad s drugim državnim tijelima, sudovima, jedinicama lokalne i/ili područne samouprave, trgovačkim društvima, obavlja razgovore s osobama koje bi mogle imati određena saznanja o predmetu spora i dr. Time se osigurava kvalitetno zastupanje interesa Republike Hrvatske u ovim postupcima, ali i izravno utječe na smanjenje troškova zastupanja stranih odvjetničkih ureda.

Nakon odluke Suda Europske unije u predmetu Achmea B.V. bilo je otvoreno pravno pitanje daljnjeg tijeka ovih arbitražnih postupaka zbog izraženog stava o nenadležnosti arbitražnog tribunala za rješavanje ulagačkih sporova između država članica EU. Stoga je u svim predmetima u kojima je Republika Hrvatska tužena istaknut prigovor nenadležnosti. Tribunali su u svim do sada donesenim odlukama ovaj prigovor odbili kao neosnovan.

Republika Hrvatska i 22 države članice Europske unije (Belgija, Bugarska, Cipar, Češka, Danska, Estonija, Francuska, Njemačka, Grčka, Mađarska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Slovenija i Španjolska) potpisale su 5. svibnja 2020. Sporazum o prestanku bilateralnih ugovora o ulaganjima između država članica Europske unije (dalje Sporazum o prestanku BIT-ova). Sporazumom o prestanku BIT-ova ugovoreno je da bilateralni ugovori o ulaganjima između država potpisnica, koji su prilog Sporazuma, prestaju u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu budući da su sve države potpisnice suglasne da su arbitražne klauzule protivne Ugovorima EU-a te su stoga neprimjenjive. Kao rezultat te neusklađenosti arbitražnih klauzula s Ugovorima EU-a arbitražna klauzula iz bilateralnog ugovora o ulaganjima ne može služiti kao pravna osnova za arbitražni postupak od dana na koji je posljednja od stranaka takvog bilateralnog ugovora o ulaganjima postala država članica Europske unije. Nadalje, u odnosu na države članice potpisnice i intra-EU BIT-ove koji se Sporazumom o prestanku BIT-ova raskidaju, klauzule o vremenskom ograničenju valjanosti (tzv. *sunset clauses*) prestaju vrijediti i ne proizvode pravne učinke stupanjem na snagu Sporazuma o prestanku BIT-ova.

S državama članicama koje nisu potpisale Sporazum o prestanku BIT-ova Republika Hrvatska je svoje intra-EU bilateralne ugovore za zaštitu ulaganja raskinula bilateralno. Ugovor između Republike Hrvatske i Republike Austrije o prestanku Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Austrije o poticanju i zaštiti ulaganja sklopljen je razmjenom nota od 26. ožujka 2021. i 20. kolovoza 2021., objavljen u Narodnim novinama – Međunarodni ugovori broj 8/21 te je stupio na snagu 30. studenoga 2021. Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Finske o prestanku Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Finske o uzajamnom poticanju i zaštiti ulaganja, sklopljen razmjenom nota od 25. kolovoza 2020., 26. ožujka 2021. i 9. travnja 2021., objavljen u Narodnim novinama – Međunarodni ugovori broj 6/21, stupio je na snagu 12. prosinca 2021. dok je Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Švedske o prestanku Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Kraljevine Švedske o poticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, sklopljen razmjenom nota od 18. lipnja 2020. i 26. ožujka

2021., objavljen u Narodnim novinama – Međunarodni ugovori broj 6/21, stupio na snagu 28. listopada 2021.

Sporazum o prestanku BIT-ova ne primjenjuje se na okončane arbitražne postupke odnosno one koji su okončani prije 6. ožujka 2018. Sporazum nadalje razlikuje arbitražne postupke u tijeku- postupke koji su pokrenuti prije 6. ožujka 2018. koji nisu okončani te nove arbitražne postupke- postupke pokrenute 6. ožujka 2018. ili kasnije. U odnosu na nove arbitražne postupke navodi se da arbitražne klauzule ne mogu služiti kao pravna osnova za arbitražni postupak dok je, u odnosu na arbitražne postupke koji su u tijeku, predviđena dispozicija ulagatelju da razriješi spor bilo putem strukturiranog dijaloga ili pristupa nacionalnom sudu, ali valja naglasiti da je odabir između bilo koje opcije, tj. ijedne od njih na dispoziciji ulagatelja.

Pred ICSID-om u 2020. godini protiv Republike Hrvatske vođeno je jedanaest arbitražnih postupaka i dva po UNCITRAL-ovim Arbitražnim pravilima, u kojima u zastupanju Republike Hrvatske sudjeluje Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, i to:

1. Postupak po tužbi nizozemskog društva Amlyn Holding B.V., koje traži naknadu štete u iznosu od 71.100.000,00 EUR koju je navodno pretrpio zbog toga što je Republika Hrvatska prekršila odredbe Europske energetske povelje, ECT (članak 10. i 13.) jer je proizvoljnim promjenama pravnog okvira oštetila tužitelje kao investitore, dok je istodobno pogodovala drugim investitorima.

Arbitražni sud pri Međunarodnom centru za rješavanje investicijskih sporova u Washingtonu (ICSID) 22. listopada 2021. donio je pravorijek kojim je u cijelosti odbio zahtjev za naknadu štete Amlyn Holdinga B.V. protiv Republike Hrvatske u iznosu od 71,1 milijuna eura s kamatama po kamatnoj stopi 8,34 posto godišnje, tekućim od 3. travnja 2015. do isplate. Arbitražni je sud, zbog toga što je utvrdio da je Republika Hrvatska počinila jednu od četiri povrede Ugovora o energetske povelji (Energy Charter Treaty, dalje: ECT) prema tvrdnjama tužitelja naložio Republici Hrvatskoj da tužitelju nadoknadi 25 posto troškova arbitražnog postupka u iznosu od 1.100.088,78 EUR, kao i administrativne troškove ICSID-a u iznosu od 611.937,42 američkih dolara.

2. Postupak po tužbi nizozemskog trgovačkog društva Elitech B.V. kao i Golf razvoj d.o.o. iz Zagreba radi naknade štete u iznosu od 123.000.000,00 EUR. Tužitelji tvrde da su kao investitori uložili značajna sredstva za razvoj golf projekta na području grada Dubrovnika na način da su kupili zemljište i podnijeli brojnu dokumentaciju radi usklađenja prostorno-planskih akata na području Dubrovačko-neretvanske županije. Tvrde da je od početka projekta prošlo više od 10 godina i da se projekt nije realizirao zbog brojnih akcija nevladinih organizacija, populističkih grupa i određenih utjecajnih političara koji su svi zajedno stvorili negativno ozračje u odnosu na projekt i utjecali na donošenje odluka upravnih tijela i sudova koji u konačnici nisu odobrili projekt. Tužitelji tvrde da su lišeni prava na očekivani profit od vrijednosti golf projekta, a što predstavlja direktno izvlaštenje bez naknade učinjene od strane Republike Hrvatske.

U ovom predmetu provedeno je ročište u listopadu 2021. godine.

3.–8. Arbitražni postupci koje su pokrenule banke zbog navodne štete koja im je nanesena donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama. Naime, korisnicima kredita dano je pravo, a bankama nametnuta obveza da ranije sklopljene ugovore o kreditu s deviznom klauzulom s obračunskom jedinicom švicarski franak retroaktivno izmijene tako da se krediti preračunaju u eure, i to po tečaju koji je vrijedio u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu, čime je novi obračun bio na njihovu štetu, kao i sav trošak konverzije kredita. Ukupna visina zahtjeva za naknadu štete banaka u četiri predmeta iznosi 418.600.000,00 EUR te u jednom 224.421.000,00 kuna.

Republika Hrvatska postigla je dogovor sa šest banaka koje vode postupke pred Međunarodnim sudom za rješavanje investicijskih sporova u Washingtonu, pred domaćim sudovima te onim koje još nisu pokrenule takve postupke, i to s Unicredit Bank Austria A.G., Zagrebačkom bankom d.d., Raiffeisen Bank International AG i Raiffeisenbank Austria d.d., Erste Group Bank AG, Steiermärkische Bank und Sparkassen AG i ERSTE & STEIERMÄRKISCHE BANK d.d., OTP Bank Plc, Intesa Sanpaolo S.p.A., Privredna banka Zagreb d.d. i Sberbank Europe AG i Sberbank d.d. Zagreb. U navedenim arbitražnim postupcima koje su pokrenule Unicredit Bank Austria A.G., Zagrebačka banka d.d., Raiffeisen Bank International AG i Raiffeisenbank Austria d.d., Erste Group Bank AG, Steiermärkische Bank und Sparkassen AG i ERSTE & STEIERMÄRKISCHE BANK d.d., OTP Bank Plc, nakon dogovorene suspenzije postupka tužitelji su trajno odustali od arbitražnih postupaka i eventualnih budućih sporova pa su ti arbitražni postupci obustavljeni.

Dogovor nije postignut s Addiko Bank AG i Addiko Bank d.d. i Societe Generale S.A. te se ti arbitražni postupci nastavljaju.

Tužitelji Addiko Bank AG i Addiko Bank d.d., austrijski investitori, protiv Republike Hrvatske pokrenuli su arbitražni postupak pred ICSID-om radi naknade štete u iznosu od 201.100.000,00 EUR, a nakon naših prigovora snizili su tužbeni zahtjev na 160.000.000,00 EUR. U ovom predmetu održano je ročište u ožujku 2021.

Francuski investitor Societe Generale S.A. pokrenuo je arbitražni postupak pred ICSID-om te je tijekom 2021. godine konstituiran Tribunal.

9. Tužitelj Marko Mihaljević, njemački investitor, pokrenuo je arbitražni postupak radi naknade štete u iznosu od cca 200.000.000,00 EUR. U svom zahtjevu tužitelj tvrdi da je njegov otac Srećko Mihaljević izvršio ulaganje u Republiku Hrvatsku na način da je u srpnju 1993. godine kupio nekretninu od poduzeća u društvenom vlasništvu Gortan Građevinarstvo (Gortan) za cca 1 milijun EUR, koju je navodno kasnije darovao svome sinu, tužitelju Marku Mihaljeviću, a nadležna tijela lišila su podnositelja zahtjeva njegovih prava na nekretnini.

U ovom predmetu Republika Hrvatska podnijela je preliminarni prigovor u skladu s ICSID Pravilom 41/5 koji je odbijen, u tijeku je postupak osporavanja nadležnosti te je ročište zakazano za studeni 2022. godine.

10. 2. ožujka 2020. pri ICSID-u je registriran zahtjev za arbitražu Adria Group B.V. i Adria Group Holding B.V. protiv Republike Hrvatske. Podnositelji zahtjeva,

nizozemska trgovačka društva, ističu da je Republika Hrvatska donošenjem Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku iz 2017. godine povrijedila ugovor o poticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja između Republike Hrvatske i Kraljevine Nizozemske te potražuju naknadu štete u iznosu više milijardi EUR.

Republika Hrvatska postavila je zahtjev da se u postupku odvojeno odlučuje o nadležnosti Arbitražnog Tribunala za odlučivanje u predmetnoj pravnoj stvari, prije rasprave o meritumu tužbenog zahtjeva te se Arbitražni tribunal izabran u ovome predmetu suglasio s ovim zahtjevom Republike Hrvatske. Slijedom navedenoga, tijekom 2022. godine Tribunal će raspravljati o ovom zahtjevu.

11. U 2020. godini registriran je zahtjev tužitelja Ahron G. Frenkela pred ICSID-om. Postupak je pokrenut na temelju BITa Hrvatska – Izrael, a radi naknade štete u iznosu od 100.000.000,00 EUR. Tužitelj tvrdi da je lišen prava na očekivani profit od vrijednosti golf projekta, koji je njegova investicija, a što predstavlja direktno izvlaštenje bez naknade učinjene od strane Republike Hrvatske. Naime, iako je uložio znatna sredstva za razvoj tog projekta (kupnja zemljišta i podnošenje brojne dokumentacije u cilju usklađenja prostorno-planskih akata) on se nije realizirao ni nakon više od 10 godina, a sve jer upravna tijela i sudovi nisu odobrili projekt zbog djelovanja brojnih nevladinih organizacija, populističkih grupa i političara koji su utjecali na donošenje takvih odluka.

U ovom predmetu u tijeku je izrada prijedloga za bifurkaciju, odnosno prigovora nenadležnosti.

12. Po UNCITRAL Arbitražnim pravilima, kanadski državljanin Haakon Korsgaard pokrenuo je arbitražni postupak protiv Republike Hrvatske radi naknade štete u visini od 200.000.000,00 EUR zbog navodne povrede članka 12. stavka 4. Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Kanade o poticanju i zaštiti ulaganja jer mu nije omogućeno stjecanje prava vlasništva na nekretninama u Republici Hrvatskoj koje su ranije bile društveno vlasništvo s pravom korištenja društvenih poduzeća iz Republike Srbije, a prema stanju vlasništva na dan 8. listopada 1991. U ovom postupku osporeno je da bi tužitelj izvršio ulaganje u Republiku Hrvatsku te istaknuto da se vlasnička prava ne mogu stjecati izravno na temelju Sporazuma o sukcesiji, Aneksu G. Nadalje, istaknut je prigovor da arbitražna klauzula ne pokriva pitanja sukcesije.

U ovom predmetu održano je ročište u rujnu 2021. godine.

13. Arbitražni postupak koji su u veljači 2020. godine protiv Republike Hrvatske pokrenule Raiffeisenbank International AG i Raiffeisenbank Austria d.d. prema UNCITRAL Arbitražnim pravilima, a zbog povrede Ugovora o poticanju i zaštiti ulaganja sklopljenog između Republike Hrvatske i Republike Austrije, do koje je prema tvrdnjama tužitelja došlo donošenjem Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku iz 2017. godine, u međuvremenu je bio u zastoju. Naime, nakon što su se stranke suglasile oko Frankfurta kao mjesta arbitraže Republika Hrvatska iskoristila je mogućnost propisanu njemačkim zakonom o građanskom postupku te je pred Visokim regionalnim sudom u Frankfurtu (OLG-Oberlandesgericht) pokrenula postupak radi

utvrđenja da je predmetni arbitražni postupak nedopustiv. Taj je sud 11. veljače 2021. donio odluku kojom je prihvaćen zahtjev Republike Hrvatske te je utvrđeno da je predmetni arbitražni postupak nedopustiv i da se ne može nastaviti jer je arbitražna klauzula nevaljana (a sve kao posljedica utvrđenja iz odluke Suda Europske unije u predmetu Achmea, odnosno daljnjeg razvoja događaja s tim u vezi). O žalbi banaka tuženika odlučivao je njemački Savezni sud pravde (Bundesgerichtshof-BGH) te je dana 30. studenoga 2021. donio odluku kojom je žalbu tuženika odbacio.

Nakon zaprimanja tužbe u predmetu dana 14. svibnja 2021. postupak je suglasnom odlukom stranaka bio u zastoju do donošenja odluke njemačkoga Saveznog suda pravde/BGH, odnosno do proteka roka od 10 dana nakon dostave te odluke strankama. Nakon proteka tog roka stranke su suglasno od Tribunala zatražile obustavu postupaka te su u tijeku rokovi dani strankama radi podnošenja zahtjeva za nadoknadu troškova arbitražnog postupka.

13.1.1.3. Troškovi arbitraža

Troškovi koji nastaju vođenjem međunarodnih arbitraža iznimno su visoki. Troškove arbitraže čine honorari stranog odvjetničkog društva, honorari i troškovi stručnih eksperata, jer prema pravilima ICSID-a domaće je pravo činjenica koja se dokazuje, troškovi prijevoda vrlo opsežne dokumentacije, honorari i troškovi vještaka, troškovi arbitara i sudišta, troškovi svjedoka, putovanja i smještaja za vrijeme trajanja rasprava itd.

Posebno treba naglasiti da je od 65.790.615,00 kuna odobrenih sredstva za rad DORH-a u 2021. godini čak 67 %, odnosno 44.102.000,00 kuna namijenjeno isključivo za troškove zastupanja u međunarodnim arbitražama, sukladno odredbi članka 76. stavka 2. Zakona o državnom odvjetništvu. Troškovi svih postupaka koji se vode u inozemstvu padaju na teret DORH-a.

13.1.2. Zastupanje pred stranim sudovima i tijelima

U četiri je postupka DORH postupao pred sudovima drugih država:

- Pred Općinskim sudom u Tuzli u Bosni i Hercegovini protiv tuženice Republike Hrvatske vodi se parnica radi vraćanja stvari i naknade štete u iznosu od 370.000,00 kuna. DORH je osporio nadležnost Općinskog suda u Tuzli i tužbeni zahtjev u cijelosti, a što je usvojeno i tužba je odbačena. U tijeku je postupak po žalbi na navedenu odluku.
- Pred Općinskim sudom u Čapljini u Bosni i Hercegovini vodi se protiv tužene Republike Hrvatske parnični postupak radi naknade štete i isplate 125.576,00 kuna. Tijekom ovog postupka osporena je nadležnost suda i dan je odgovor na tužbu s dokaznim prijedlozima.
- Kao što je napomenuto prethodno u dijelu o arbitražnim postupcima u tijeku, Republika Hrvatska pred Višim regionalnim sudom u Frankfurtu na Majni u Njemačkoj podnijela je tužbu kojom je tražila da sud na temelju članka 1032. njemačkog Zakona o parničnom postupku utvrdi nedopustivim arbitražni postupak koji su, prema UNCITRAL-ovim Arbitražnim pravilima,

pokrenuli putem Obavijesti o arbitraži od 14. veljače 2020. Raiffeisenbank International AG Austria i Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb.

Visoki regionalni sud u Frankfurtu (Oberlandesgericht) 11. veljače 2021. donio je odluku kojom je prihvatio zahtjev Republike Hrvatske te je utvrđeno da je predmetni arbitražni postupak nedopustiv i da se ne može nastaviti jer je arbitražna klauzula nevaljana (a sve kao posljedica utvrđenja iz odluke Suda Europske unije u predmetu Achmea, odnosno daljnjeg razvoja događaja s tim u vezi). O žalbi banaka tuženika odlučivao je njemački Savezni sud pravde (Bundesgerichtshof-BGH) te je dana 30. studenoga 2021. donio odluku kojom je žalbu tuženika odbacio.

Savezni vrhovni sud Njemačke odbacio je žalbu Raiffeisen Bank International AG i Raiffeisen Bank Austria d.d., potvrdio odluku Visokoga regionalnoga suda u Frankfurtu te odredio da trošak žalbenog postupka pripada Republici Hrvatskoj.

- Pred Okružnim sudom Sjedinjenih Američkih Država, Južni okrug New Yorka, protiv tuženice Republike Hrvatske, kao navodnog pravnog sljednika (alter ega) Gavrilović holdinga, u ožujku 2021. pokrenut je postupak radi izvršenja presude zbog ogluhe donesene u drugom postupku protiv Gavrilović holdinga.

Naime, Tradexim i Gavrilović prehrambena industrija ušli su u ugovorni odnos prema kojem je Tradexim kupio konzerve kuhane šunke od Gavrilović prehrambene industrije još 1990. godine. Budući da je pošiljka vraćena zbog neispravnosti, a Tradexim je izvršio plaćanje dijela robe, došlo je do spora te je Tradexim podnio tužbu protiv Gavrilović holdinga pred Trgovačkim sudom u Zagrebu.

Trgovački sud u Zagrebu 2000. godine donio je presudu u korist Tradexima i naložio Gavrilović holdingu da isplati Tradeximu glavnicu u iznosu 385.868,25 USD uvećanu za kamate i sudske troškove u iznosu od 39.327,39 USD. Kako Tradexim nije uspio naplatiti dosuđeni iznos, 2019. godine je pred državnim sudom u New Yorku pokrenuo postupak radi priznanja i izvršenja presude Trgovačkog suda u Zagrebu protiv Gavrilović holdinga koji je u tom trenutku bio brisan iz sudskog registra Trgovačkog suda nakon okončanog stečajnog postupka.

U ožujku 2020. sud u New Yorku donio je presudu zbog ogluhe u korist Tradexima protiv Gavrilović holdinga (tzv. *default judgement*), i to za iznos 1.867.423,26 USD. budući da nitko u ime Gavrilović holdinga nije osporio tužbeni zahtjev.

Republika Hrvatska, zastupana po DORH-u i odvjetničkom društvu Squire Patton Boggs, osporila je navode Tradexima te predložila da sud odbaci tužbu zbog nenadležnosti. Postupak je još u tijeku.

13.1.3. Naplata novčanih tražbina Republike Hrvatske temeljem pravomoćnih i ovršnih sudskih odluka u građanskim i kaznenim stvarima s međunarodnim elementom

Naplata tražbina Republike Hrvatske temeljem pravomoćnih i ovršnih sudskih odluka od dužnika s prebivalištem ili sjedištem u drugoj državi ovisi o pravnoj osnovi za pružanje međunarodne pravne pomoći i pravosudne suradnje u odnosu s konkretnom državom.

13.1.3.1. Naplata tražbina u građanskim stvarima

U odnosu na države članice Europske unije institut priznanja i ovrhe stranih sudskih odluka u građanskim stvarima uređen je relevantnim uredbama Europske unije. U pravilu se postupci priznanja i ovrhe sudskih odluka u državama članicama EU provode bez poteškoća, pod pretpostavkom da dužnik ima imovinu na kojoj se može provesti ovrha.

Dvostranim međunarodnim ugovorima o pravnoj pomoći u građanskim stvarima sklopljenim s tzv. trećim državama – Bosnom i Hercegovinom, Sjevernom Makedonijom, Republikom Turskom i Ruskom Federacijom, uređeno je pitanje priznanja i ovrhe stranih sudskih odluka. S navedenim državama nema poteškoća u provođenju postupka priznanja sudskih odluka.

U odnosu na ostale države, koje nisu države članice Europske unije niti su s njima sklopljeni dvostrani međunarodni ugovori (npr. Sjedinjene Američke Države, Kanada, Australija, Ujedinjeno Kraljevstvo i dr.), postupak priznanja i ovrhe stranih sudskih odluka provodi se sukladno njihovom unutarnjem pravu. U tim predmetima otvara se pitanje svrhovitosti vođenja postupka, a sve zbog mogućih visokih troškova, koji uključuju i troškove angažiranja stranog odvjetnika.

U izvještajnom razdoblju upućeno je 15 zamolnica za priznanje i ovrhu presuda hrvatskih sudova u odnosu na troškove parničnog postupka i privremeno uzdržavanje. Od toga je u 4 predmeta donesena odluka stranog suda o priznanju. Naplata je u cijelosti provedena u 3 predmeta, i to u ukupnom iznosu od 111.669,94 kuna.

Upućene su 3 zamolnice za priznanje i ovrhu odluke o imovinskopravnom zahtjevu, od kojih je u jednom predmetu donesena odluka o priznanju imovinskopravnog zahtjeva, ali još nije proveden ovršni postupak.

Nadalje, upućeno je 10 zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć pribavljanjem podataka. Svim je zamolnicama u kratkom roku udovoljeno.

Dio novčanih tražbina temeljem pravomoćnih i ovršnih sudskih odluka podmiren je nakon upućenih opomena za dugovanje, u ukupnom iznosu od 163.345,30 kuna.

13.1.3.2. Naplata tražbina u kaznenim stvarima

Troškovi kaznenog postupka

Vezano za troškove kaznenog postupka koje je potrebno naplatiti od dužnika s prebivalištem u državi članici Europske unije primjenjuje se Zakon o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije (Narodne novine broj 91/10, 81/13, 124/13, 26/15, 102/17, 68/18, 70/19, 141/20). Navedenim Zakonom propisano je da će nadležni sud koji je donio odluku o troškovima kaznenog postupka odluku proslijediti putem Ministarstva pravosuđa i uprave Republike Hrvatske na priznanje i izvršenje nadležnom tijelu druge države članice EU-a.

Kako je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zaprimilo velik broj predmeta u odnosu na troškove kaznenog postupka, koje treba priznati i izvršiti u državama članicama EU-a, oni su dostavljeni sudu na nadležno postupanje, sukladno odredbi članka 87. Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije.

U izvještajnom razdoblju upućeno je 6 zamolnica za priznanje i ovrhu presuda nadležnom tijelu Bosne i Hercegovine, Republike Srbije, Sjeverne Makedonije i Crne Gore, temeljem dvostranih međunarodnih ugovora o pravnoj pomoći u kaznenim stvarima. Međutim, u svim navedenim predmetima odbijen je prijedlog za priznanje sudske presude s obrazloženjem da nema pravne osnove za priznanje i izvršenje odluke u dijelu koji se odnosi na troškove kaznenog postupka.

Stoga je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske odustalo od vođenja postupka, sukladno članku 42. stavku 3. Zakona o državnom odvjetništvu (Narodne novine broj 67/18, 21/22). Osim toga, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske u 8 predmeta odustalo je od vođenja postupka za naplatu troškova kaznenog postupka od osuđenika koji su tražitelji azila. S obzirom na to da nema podataka o njihovu prebivalištu i krajnjem odredištu, naplata duga nije izvjesna.

Oduzimanje imovinske koristi

Postupak oduzimanja imovinske koristi u odnosu na države članice Europske unije provodi se sukladno odredbama Uredbe (EU) 2018/1805 o uzajamnom priznavanju naloga za zamrzavanje i naloga za oduzimanje, koja je stupila na snagu 19. prosinca 2020. godine. Zakonom o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije osigurana je provedba navedene Uredbe te su određena nadležna tijela za izdavanje naloga za oduzimanje. Sukladno odredbi članka 7. stavka 3. navedenog Zakona, županijski su sudovi nadležni za prosljeđivanje odluka kojima se trajno oduzima imovina koje su sami donijeli, kao i za odluke općinskih sudova s područja svoje mjesne nadležnosti, nadležnom tijelu druge države članice EU-a.

Tijekom izvještajnog razdoblja Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zaprimilo je velik broj predmeta za oduzimanje imovinske koristi od osuđenika s

prebivalištem u državama članicama EU-a te ih je dostavilo županijskim sudovima na nadležno postupanje.

U odnosima s tzv. trećim državama na snazi je višestrani međunarodni ugovor – Konvencija Vijeća Europe o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenog kaznenim djelom te financiranju terorizma iz 2005. godine.

U izvještajnom razdoblju upućene su 2 zamolnice radi oduzimanja imovinske koristi stečene kaznenim djelom nadležnom tijelu Bosne i Hercegovine i Republike Srbije. U ovim predmetima još nisu donesene odluke o priznanju i izvršenju.

13.2. Rad na predmetima davanja pravnih mišljenja

Odredbama članaka 47. i 48. Zakona o državnom odvjetništvu uređeno je pitanje davanja pravnih mišljenja državnog odvjetništva na pravne poslove kojima Republika Hrvatska stječe ili otuđuje nekretnine iz svoga vlasništva, a odredbe članaka 49. i 50. Zakona uređuju davanje pravnih mišljenja u drugim slučajevima.

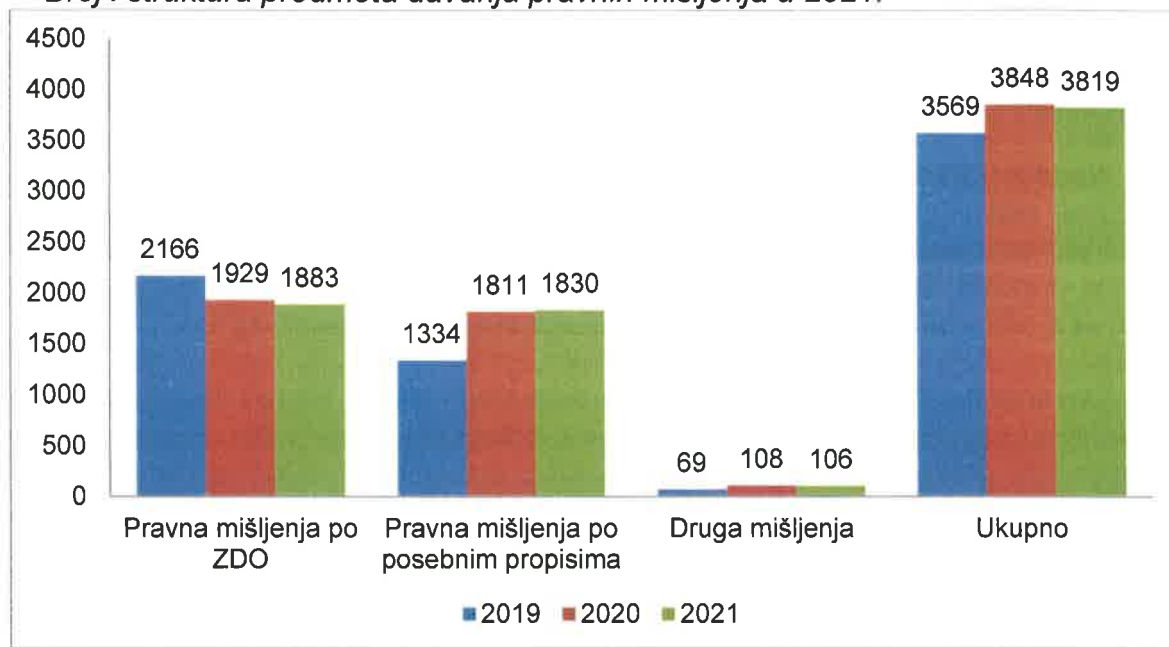
Također davanje pravnih mišljenja državnog odvjetništva uređuje i Poslovnik o radu državnog odvjetništva (Narodne novine broj 128/19).

Davanje pravnih mišljenja državnog odvjetništva, osim Zakona o državnom odvjetništvu i Poslovnika o radu državnog odvjetništva, uređeno je i drugim posebnim zakonima.

Državno odvjetništvo sukladno svojim ustavnim ovlastima i dužnostima davanjem pravnih mišljenja na nacрте zakona i drugih propisa, nacрте ugovora kojima Republike Hrvatska stječe ili otuđuje nekretnine iz svoga vlasništva te na druge pravne poslove štiti zakonitost i jednakost svih pred zakonom, osigurava jedinstvenu primjenu zakona na cijelom teritoriju Republike Hrvatske te štiti imovinu i imovinske interese Republike Hrvatske. Također, davanje pravnih mišljenja na nacрте pravnih poslova ima i preventivnu ulogu jer se time otklanjaju eventualna sporna pravna pitanja koja se mogu javiti u konkretnim slučajevima u primjeni različitih zakonskih propisa, a na taj se način preveniraju i eventualni budući sudski sporovi između ugovornih strana, kao i eventualna šteta koju bi Republika Hrvatska mogla trpjeti zbog spornih odredbi pravnih poslova. Također, jasne odredbe zakona i drugih propisa općenito pridonose i smanjenju budućih sporova, a što posredno utječe i na učinkovitost pravosuđa.

Državno odvjetništvo u postupku davanja pravnog mišljenja na pravne poslove utvrđuje je li određeni pravni posao pravno valjan, odnosno postoje li zapreke za njegovo sklapanje prema onim zakonima koji uređuje postupak i način raspolaganja nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno stjecanje nekretnina u vlasništvo Republike Hrvatske (primjerice Zakon o upravljanju državnom imovinom, Zakon o zakupu i prodaji poslovnog prostora, Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, Zakon o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima, Zakon o šumama, Zakon o poljoprivrednom zemljištu, Zakon o vodama i dr.) kao i prema odredbama Zakona o obveznim odnosima kao općem zakonu.

Broj i struktura predmeta davanja pravnih mišljenja u 2021.

Iz gornje tablice vidljivo je da je u izvještajnom razdoblju broj predmeta davanja pravnih mišljenja gotovo na istoj razini kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju.

Također, iz tablice proizlazi da je gotovo izjednačen broj predmeta davanja pravnih mišljenja po Zakonu o državnom odvjetništvu i pravnih mišljenja po posebnim propisima, dok je u prethodnim godinama broj predmeta davanja pravnih mišljenja po Zakonu o državnom odvjetništvu bio znatno veći u odnosu na pravna mišljenja po posebnim propisima.

13.2.1. Pravna mišljenja po Zakonu o državnom odvjetništvu

Zakon o državnom odvjetništvu sadržava imperativne odredbe po kojima je državno odvjetništvo obvezno dati pravno mišljenje na pravne poslove, ali i dispozitivne odredbe koje državnom odvjetništvu daju samo mogućnost, ali ne i obvezu za davanje pravnog mišljenja. U potonjemu državno će odvjetništvo dati mišljenje ako ocijeni da je to u interesu Republike Hrvatske, odnosno u cilju zaštite zakonitosti.

Državno odvjetništvo daje pravno mišljenje na sve pravne poslove kojima Republika Hrvatska stječe ili otuđuje nekretnine iz svoga vlasništva. Također, državno odvjetništvo daje pravno mišljenje i o svim pitanjima koja se odnose na imovinskopravne poslove i zaštitu imovine Republike Hrvatske, prirodna bogatstva, zaštitu prirode, prava od interesa za Republiku Hrvatsku ako se radi o predmetima velike vrijednosti ili osobitog značaja za Republiku Hrvatsku. U ovim slučajevima ako državna tijela imaju svoju pravnu službu, dužna su uz zahtjev za davanje pravnog mišljenja dostaviti i mišljenje svoje pravne službe.

Zakon o državnom odvjetništvu, osim navedenih slučajeva kad je državno odvjetništvo obvezno dati pravno mišljenje, propisuje i mogućnost da državno odvjetništvo daje pravno mišljenje na zahtjev državnih tijela ili pravnih osoba koje

upravljaju i gospodare nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske kad je to potrebno radi rješavanja imovinskopravnih odnosa, izvan sudskog rješavanja sporova, prevencije nastanka sporova. Također državno odvjetništvo može državnim tijelima pružiti i drugu stručnu pravnu pomoć.

Nadalje, državno odvjetništvo može na zahtjev pravne osoba u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, ustanovama čiji je osnivač ili suosnivač Republika Hrvatska kao i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave dati mišljenje o imovinskopravnim odnosima između tih osoba i trećih osoba ako ocijeni da bi u vezi s tim odnosima Republika Hrvatska mogla odgovarati za štetu.

Davanje pravnih mišljenja, ne samo državnim tijelima, nego i drugim osobama koje državno odvjetništvo temeljem Zakona o državnom odvjetništvu može zastupati po punomoći, pokazalo se posebno korisnim u prevenciji budućih sporova. Naime, Republika Hrvatska ne odgovara samo za štetu koju počine njezina tijela, nego iznimno u određenim slučajevima može odgovarati i za štetu koju počine i druge pravne osobe s javnim ovlastima, pa i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ovo je posebno važno u prevenciji međunarodnih sporova i arbitraža koje pokreću strani investitori.

Najveći dio pravnih poslova na koje državno odvjetništvo daje mišljenje po Zakonu o državnom odvjetništvu pravni su poslovi kojima se raspolaže nekretninama koje su predmet Zakona o upravljanju državnom imovinom. Ove se nekretnine prodaju temeljem javnog natječaja, a samo iznimno Zakon dopušta raspolaganje neposrednom pogodbom.

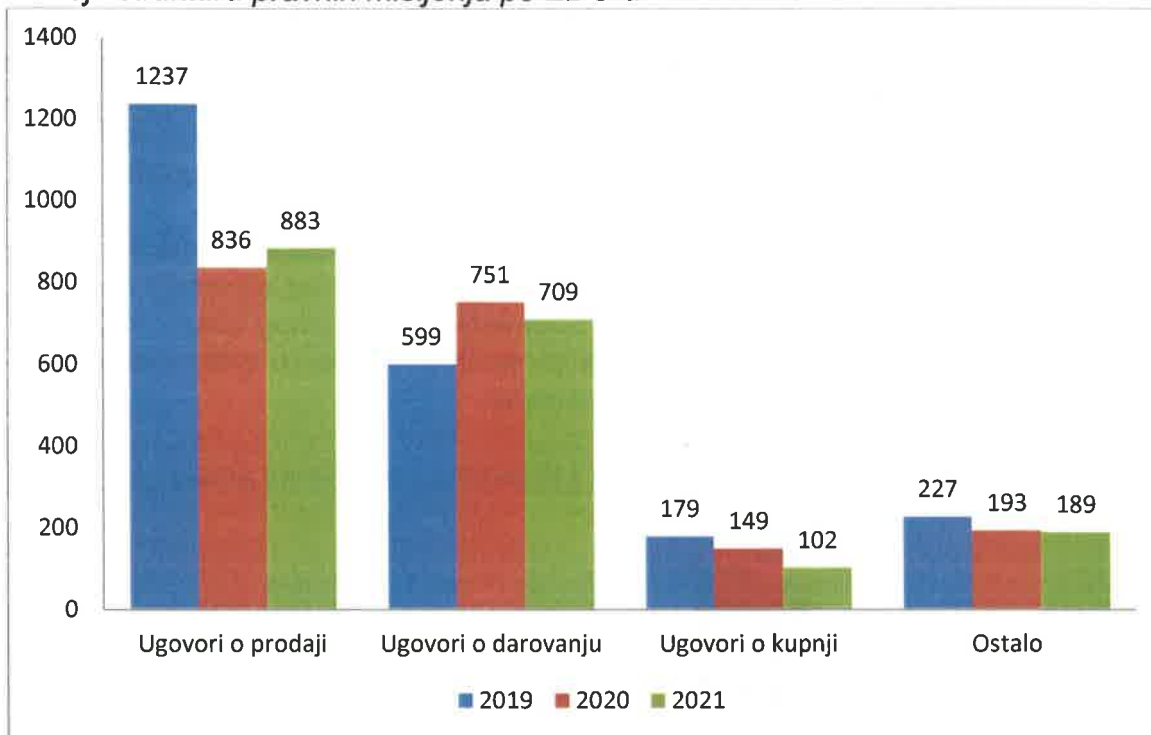
Državno odvjetništvo u postupku utvrđivanja valjanosti pravnog posla ispituje je li zakonito proveden javni natječaj, je li zakonito određena početna cijena na natječaju, je li zakonito snižena početna cijena u ponovljenom natječaju ako nekretnina ne bude prodana na prethodnom natječaju i dr.

Kad se raspolaže nekretninama neposrednom pogodbom, posebno treba utvrditi jesu li za to ispunjeni uvjeti koje taksativno propisuje članak 41. Zakona o upravljanju državnom imovinom.

Nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske može se raspolagati i darovanjem, ali samo u korist jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, i to iz točno određenih razloga, odnosno za određene svrhe. Potvrdu da se radi o darovanju nekretnina za određenu svrhu treba dati ministarstvo u čijoj je nadležnosti djelatnost radi koje se daruje nekretnina.

Državno odvjetništvo prilikom davanja mišljenja o pravnoj valjanosti pravnih poslova nije nadležno ispitivati svrhovitost, odnosno razloge zbog kojih određeno državno tijelo raspolaže nekretninama, nego samo utvrditi jesu li ispunjene pretpostavke u pogledu postupka i načina raspolaganja tim nekretninama, kao i ovlasti tijela za raspolaganje nekretninama. Također, državno odvjetništvo ne može upuštati niti u činjenicu je li cijena koja je utvrđena u ugovoru tržišna cijena, nego je dužno utvrditi je li ovlaštenu vještaka u propisanome postupku i na propisan način sukladno zakonu utvrdio vrijednost nekretnine.

Broj i struktura pravnih mišljenja po ZDO-u

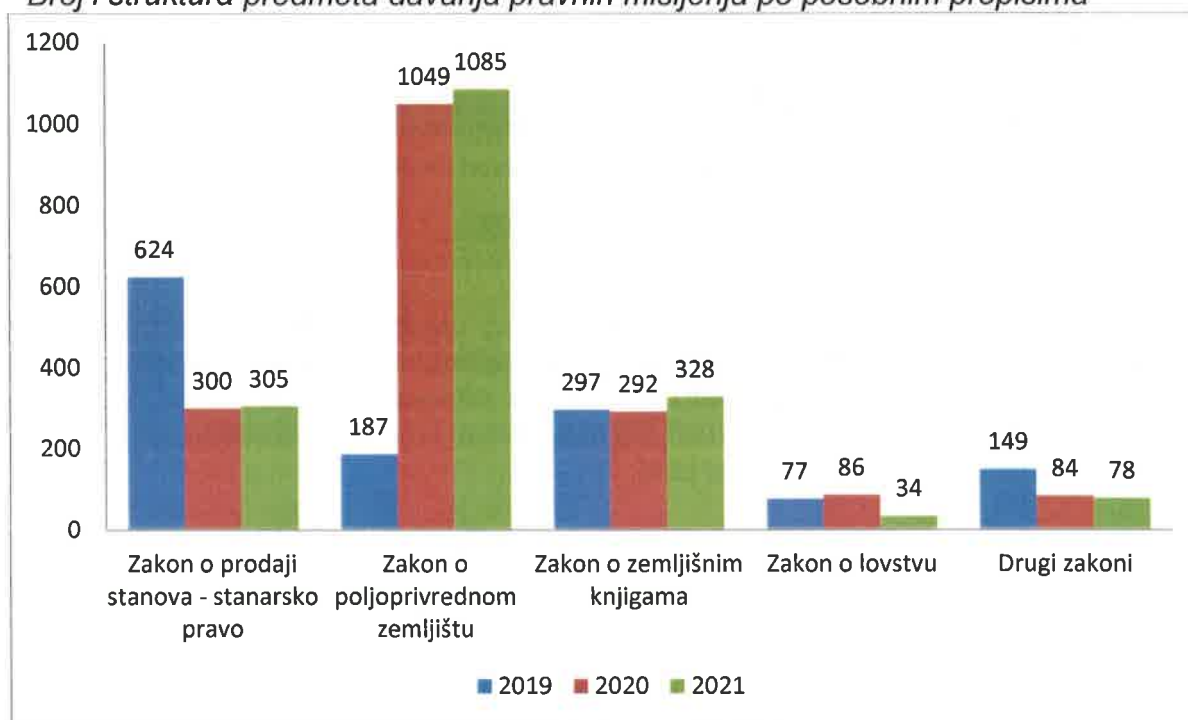
Iz gornje tablice proizlazi da se najveći broj predmeta odnosi na ugovore o prodaji, a taj je broj neznatno veći u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Broj predmeta ugovora o darovanju nešto je manji u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, međutim iz tablice proizlazi da Republika Hrvatska kontinuirano velikim brojem nekretnina raspolaže darovanjem.

13.2.2. Pravna mišljenja po posebnim zakonima

Kao što je naprijed navedeno, državno odvjetništvo, osim po Zakonu o državnom odvjetništvu, daje pravna mišljenja i nizom posebnih zakona. Tako državno odvjetništvo po Zakonu o poljoprivrednom zemljištu daje pravna mišljenja na nacrtu ugovora o prodaji i zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske te na ugovore o zakupu ribnjaka u vlasništvu Republike Hrvatske. Po Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo državno odvjetništvo daje mišljenje na ugovore o prodaji stanova kojima upravljaju Ministarstvo obrane, Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo graditeljstva, prostornog uređenja i državne imovine. Također, državno odvjetništvo daje pravna mišljenja na anekse ugovora o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, uglavnom na zahtjev jedinica lokalne samouprave. U najvećem dijelu radi se o prijevremenoj otplati kupoprodajne cijene stana u slučajevima kad je u osnovnom ugovoru ugovorena dugogodišnja obročna otplata. Nadalje, po Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji državno odvjetništvo daje mišljenje na ugovore o prodaji i darovanju stanova hrvatskim braniteljima. Po Zakonu o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima i Zakonu o područjima posebne državne skrbi državno odvjetništvo daje mišljenje na ugovore o prodaji i ugovore o darovanju stanova i kuća na potpomognutom području. Po Zakonu o lovstvu državno odvjetništvo daje mišljenje na nacrtu ugovora o koncesiji i nacrtu ugovora o zakupu državnih lovišta.

Također, državno odvjetništvo daje mišljenje i na izmjene ugovora o koncesiji koji se sklapaju po Zakonu o koncesijama kao i druga mišljenja vezana uz primjenu toga Zakona. U izvještajnom razdoblju u najvećem dijelu radilo se o izmjeni ugovora o koncesiji u pogledu trajanja roka koncesije na pomorskom dobru, a u manjem dijelu o proširenju obuhvata koncesijskog dobra. U ovim predmetima državno je odvjetništvo uvijek inzistiralo na tome da se u slučaju produljenja roka koncesije na pomorskom dobru koncesijska naknada uskladi sa Zakonom o koncesijama, odnosno da koncesionar plaća varijabilni dio koncesijske naknade prema prihodu koji ostvaruje na koncesijskom dobru. Međutim, u slučajevima kad se radilo o znatnom produljenju roka ili o znatnom proširenju obuhvata koncesijskog dobra, državno je odvjetništvo odbijalo dati pozitivno mišljenje jer je smatralo da se radi o bitnoj izmjeni ugovora, za što je potrebno raspisati novi natječaj.

Broj i struktura predmeta davanja pravnih mišljenja po posebnim propisima

Broj predmeta davanja pravnih mišljenja po posebnim zakonima u izvještajnom razdoblju uglavnom je zadržan na razini prethodnog izvještajnog razdoblja.

Kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, najveći broj predmeta pravnih mišljenja po posebnim zakonima odnosi na pravna mišljenja po Zakonu o poljoprivrednom zemljištu. Prema izvješćima županijskih državnih odvjetništava mišljenja prema Zakonu o poljoprivrednom zemljištu u najvećem se dijelu odnose na ugovore o dugoročnom zakupu poljoprivrednog zemljišta, a manji dio na ugovore o prodaji i ugovore o osnivanju prava služnosti na poljoprivrednom zemljištu. Velik broj predmeta davanja pravnih mišljenja po Zakonu o poljoprivrednom zemljištu u izvještajnom razdoblju kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju posljedica je aktivnosti Ministarstva poljoprivrede u izdavanju suglasnosti na programe raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, što je preduvjet za raspisivanje natječaja za raspolaganje tim nekretninama. Također valja očekivati da će znatan broj ovih predmeta biti i u budućem izvještajnom razdoblju.

14. Rad na predmetima zaštite zakonitosti

14.1. Zaštita zakonitosti u kaznenim predmetima

Zahtjev za zaštitu zakonitosti izvanredni je pravni lijek koji sukladno odredbi članka 509. Zakona o kaznenom postupku može podići isključivo Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske.

Taj pravni lijek usmjeren je protiv pravomoćnih sudskih odluka donesenih u kaznenom ili srodnom postupku u kojem se, sukladno zakonu, podredno primjenjuju odredbe Zakona o kaznenom postupku.

Korištenje te ovlasti Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske može biti fakultativno (članak 509. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku) ako je odlukom povrijeđen zakon ili obligatorno (članak 509. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku) ako je sudska odluka donesena u postupku na način koji predstavlja kršenje temeljnih ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, međunarodnim pravom ili zakonom.

Svrha je ovog pravnog lijeka ispraviti ili utvrditi povrede zakona koje su dovele do donošenja bilo koje vrste pravomoćne sudske odluke o kaznenom postupku.

Podizanje tog pravnog lijeka Glavnom državnom odvjetniku Republike Hrvatske mogu predlagati stranke ili drugi sudionici u kaznenom postupku, a inicijativa može poteći i iz državnog odvjetništva. Za podizanje tog pravnog lijeka nije propisan nikakav rok.

U ovom izvještajnom razdoblju Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zaprimilo je 87 prijedloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti u odnosu na pravomoćne sudske odluke u kaznenim postupcima.

Iz ranijeg izvještajnog razdoblja u radu je ostalo 90 takvih predmeta tako da je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske u 2021. godini radilo na 177 predmeta u povodu inicijativa za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti u kaznenim predmetima.

Budući da o zahtjevu za zaštitu zakonitosti odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske, taj pravni lijek predstavlja važno pravno sredstvo za ujednačavanje sudske prakse.

14.2. Zaštita zakonitosti u prekršajnim predmetima

Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske, sukladno članku 220. Prekršajnog zakona, može podići zahtjev za zaštitu zakonitosti i protiv pravomoćnih sudskih odluka i protiv sudskog postupka koji je prethodio tim odlukama u prekršajnom postupku ako je povrijeđen zakon, s time da se sukladno istom Zakonu taj pravni lijek ne mora podići premda je povrijeđen zakon ako povreda zakona nije utjecala na pravilnost odluke i ako se ne radi o pravnom pitanju važnom za jedinstvenost sudske prakse ili zaštitu ljudskih prava.

Kako se u odnosu na zahtjev za zaštitu zakonitosti u prekršajnim predmetima podredno primjenjuju odredbe Zakona o kaznenom postupku koje propisuju podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, sve što je navedeno naprijed pod 14.1. o rokovima za podizanje, sudu nadležnom za odlučivanje i vrsti sudske odluke ovisno o tome podiže li se u korist ili na štetu osuđenika, vrijedi i za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti u prekršajnom postupku.

Tijekom 2021. godine Državno je odvjetništvo Republike Hrvatske zaprimilo 101 predmet za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti u prekršajnim predmetima, a kako je iz ranijih godina ostalo 88 predmeta, Državno je odvjetništvo Republike Hrvatske radilo na 189 takvih predmeta u izvještajnom razdoblju.

Kod ovog izvanrednog pravnog lijeka nužno je ukazati na, po našem mišljenju, neodgovarajuće zakonodavno rješenje. Naime, temeljem članka 244. Prekršajnog zakona, protiv presuda prekršajnog suda donesenih nakon podnesenog prigovora na obvezni prekršajni nalog nije dopuštena žalba osim iznimno. Takvim je rješenjem u prekršajnom postupku Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske rasterećen odlučivanja o žalbama protiv presuda prvostupanjskih sudova te se takve pravomoćne presude, pod uvjetima propisanim u članku 220. Prekršajnog zakona, mogu pobijati isključivo zahtjevom za zaštitu zakonitosti.

Zbog toga Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zaprima vrlo velik broj inicijativa za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti nezadovoljnih stranaka, uglavnom osuđenika u prekršajnom postupku te u slučaju njihove osnovanosti podiže zahtjeve za zaštitu zakonitosti budući da te povrede nisu mogle biti predmet razmatranja u žalbenom postupku, a o takvim zahtjevima za zaštitu zakonitosti odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od tri suca.

Zbog takvog zakonskog rješenja Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske i Kazneni odjel Državnog odvjetništva Republike Hrvatske te posljedično Vrhovni sud Republike Hrvatske (u vijeću od tri suca) dovedeni su u situaciju odlučivanja o kažnjivim radnjama manje pogibeljnosti, kao što su primjerice komunalni prekršaji, nepropisno parkiranje i slično.

Zbog tih bi razloga trebalo razmotriti uvođenje djelotvornog izvanrednog pravnog lijeka u prekršajnom postupku na dispoziciji stranaka, koji bi omogućio izvanredno preispitivanje zakonitosti tih pravomoćnih presuda pred Visokim prekršajnim sudom Republike Hrvatske.

To bi bio izvanredni pravni lijek ponajprije u rukama osuđenika, kao stranački pravni lijek u pojedinačnim slučajevima, za razliku od zahtjeva za zaštitu zakonitosti kojem je ponajprije dan načelni karakter u pravnim pitanjima važnim za jedinstvenost sudske prakse ili zaštitu ljudskih prava.

14.3. Izvanredno preispitivanje pravomoćne presude u upravnom sporu

U cilju zaštite zakonitosti u upravnim predmetima temeljem članka 78. Zakona o upravnim sporovima, stranke koje sudjeluju u upravnom sporu i koje smatraju da je na njihovu štetu došlo do povrede zakona mogu podnijeti Državnom odvjetništvu

Republike Hrvatske prijedlog za podizanje zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne sudske odluke.

Smisao je i svrha podnošenja ovog izvanrednog pravnog lijeka u jednakom tumačenju i primjeni prava te osiguranju i usklađivanju sudske prakse upravnih sudova. Također, ulaganjem ovog izvanrednog pravnog lijeka od strane Državnog odvjetništva ostvaruje se ustavna odredba prema kojoj Vrhovni sud Republike Hrvatske (koji odlučuje o zahtjevu za izvanredno preispitivanje pravomoćnih presuda upravnih sudova i Visokog upravnog suda Republike Hrvatske) kao najviši sud u Republici Hrvatskoj osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost građana.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ovlašteno je podnijeti ovaj izvanredni pravni lijek kada je potrebno otkloniti povrede zakona koje su počinjene tijekom upravnog spora, odnosno donošenjem pravomoćnih sudskih odluka u upravnom sporu u pojedinom predmetu. Dakle, da bi se ostvarila ustavna funkcija Vrhovnog suda Republike Hrvatske koji kao najviši sud u državi „osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni“ te da bi se otklonile povrede zakona koje su u pojedinim konkretnim predmetima počinjene donošenjem pravomoćne sudske odluke, zakonodavac je predvidio postupak prema kojemu stranke u upravnom sporu zbog povrede zakona (povrede postupovnog i materijalnog prava) mogu Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske predložiti ulaganje naprijed navedenog izvanrednog pravnog lijeka. To je osobito važno jer se nerijetko suočavamo s različitom praksom četiriju prvostupanjskih upravnih sudova i Visokog upravnog suda Republike Hrvatske koji u pojedinim identičnim predmetima (ali različitih tužitelja) donose različite odluke. Ovaj izvanredni pravni lijek osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih građana i pravnih osoba u njegovoj primjeni.

14.3.1. Kretanje predmeta izvanrednog preispitivanja pravomoćnih presuda u upravnom sporu

U 2021. godini je zaprimljeno 397 prijedloga za podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćnih sudskih odluka što je čak 108 prijedloga ili 27 % više nego u 2020. (primljeno 289 prijedloga). Iz 2020. godine su ostala u radu 73 predmeta tako da je ukupno bilo u radu 470 predmeta. U 161 predmetu (31,38 %) zaključeno je da je prijedlog osnovan te je podignut zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude, dok je u 266 predmeta (68,62 %) odbijen prijedlog za podizanje zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćnih presuda. Povećan broj podignutih zahtjeva u odnosu na ranije godine rezultat je prihvaćanja pravnog shvaćanja Vrhovnog suda Republike Hrvatske vezano za institut porezne zastare.

U većini predmeta (u predmetima u kojima je pokrenut upravni spor i donesena pravomoćna odluka) prijedlog za podizanje zahtjeva podnijela su državna tijela (ministarstva, agencije, jedinice lokalne samouprave i uprave i dr.), dok su u ostalom dijelu predlagatelji pravne i fizičke osobe.

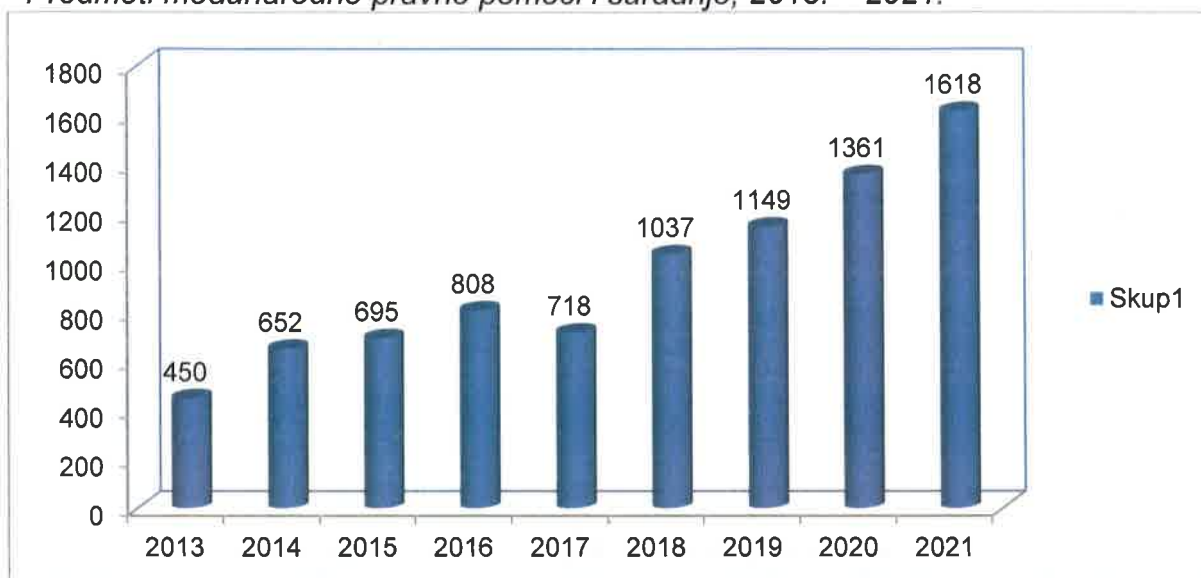
U odnosu na prijašnje izvještajno razdoblje vidljivo je da je došlo do značajnog povećanja broja zahtjeva za podizanje ovog izvanrednog pravnog lijeka, a ovi zahtjevi odnose se ponajprije na problematiku poreznih davanja, mirovinska i

socijalna prava, denacionalizacije, legalizacije građevinskih objekata, prava branitelja, službenička prava, povreda odredaba Zakona o općem upravnom postupku i Zakona o upravnim sporovima, koncesijske naknade i dr., a zamijećena su i nova područja upravnog prava u kojima stranke podnose zahtjeve za izvanredno preispitivanje pravomoćnih presuda upravnih sudova, i to iz područja javne nabave, zdravstvenog osiguranja, prava na pristup informacijama, na gospodarenje otpadom, stjecanje državljanstva i dr.

15. Međunarodna pravna pomoć i pravosudna suradnja u kaznenim predmetima

U 2021. godini nadležna državna odvjetništva ostvarila su međunarodnu pravnu pomoć i pravosudnu suradnju u ukupno 1618 kaznenih predmeta, što je za 18,9 % više nego prethodne godine (1361), a 273.55 % više u odnosu na 2013. godinu (450) kada je Republika Hrvatska postala članicom Europske unije.

Predmeti međunarodne pravne pomoći i suradnje, 2013. – 2021.

Izvještajnu 2021. godinu obilježio je porast broja predmeta pravosudne suradnje (1038 predmeta, što je za 12,45 % više u odnosu na prethodnu godinu), kao i predmeta međunarodne pravne pomoći (480 predmeta, a što je 32,42 % više u odnosu na prethodnu godinu). Time je nastavljen trend povećanja broja predmeta međunarodne pravne pomoći i pravosudne suradnje, a koji je trend uvjetovan ojačavanjem uloge županijskih državnih odvjetništava u izvršavanju instrumenata pravosudne suradnje, kao i porastom kaznenih djela počinjenih putem računalnih sustava tijekom pandemijskih uvjeta.

15.1. Međunarodna pravna pomoć

Tijekom 2021. godine državna odvjetništva upućivala su i izvršavala zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć sukladno odredbama mjerodavnih međunarodnih dvostranih i višestranih ugovora, kao i pozitivnim propisima Republike Hrvatske.

Predmeti međunarodne pravne pomoći u kaznenim stvarima odnose se na suradnju s trećim državama, osim predmeta ustupa/preuzimanja kaznenog progona i dostave pismena koji se odnose na treće države, kao i države članice Europske unije.

U donjoj tablici prikazano je kretanje predmeta međunarodne pravne pomoći tijekom posljednje četiri godine, a iz koje je vidljivo kako u 2021. godini bilježimo porast broja upućenih zamolnica za „malu“ međunarodnu pravnu pomoć od 113 %.

Međunarodna pravna pomoć u kaznenim stvarima, 2018. – 2021.

	2018.		2019.		2020.		2021.	
	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć
„Mala“ međunarodna pravna pomoć	165	77	91	53	163	53	347	66
Ustup/preuzimanje kaznenog progona	147	74	115	59	79	88	100	46
Ostali oblici suradnje	15	25	2	17	15	40	12	9
UKUPNO	327	176	208	129	257	181	459	121

U donjoj tablici prikazan je broj predmeta međunarodne pravne pomoći u kaznenim stvarima u 2021. godini po vrsti predmeta i nadležnosti.

Međunarodna pravna pomoć u kaznenim stvarima u 2021.

	ODO		ŽDO		USKOK		UKUPNO	
	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć
„Mala“ međunarodna pravna pomoć	243	20	87	46	17		347	66
Ustup/preuzimanje kaznenog progona	90	40	7	6			100	46
Ostalo	12	3		6			12	9
UKUPNO	345	63	94	58	17	0	459	121

Tijekom 2021. godine nadležna državna odvjetništva uputila su 459 zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima, što predstavlja povećanje od 78 % u odnosu na 2020. godinu, kada je ukupno upućeno 257 zamolnica. Pritom je potrebno naglasiti kako se navedeni trend odnosi ponajprije na povećanje broja zamolnica za "malu" međunarodnu pravnu pomoć (porast od 113 %), ali i na povećanje broja predmeta u kojima je državno odvjetništvo ustupilo kazneni progon stranim državama (porast od 26,6 %).

Kao i prethodnih godina zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć upućene su uglavnom u predmetima iz općinske nadležnosti (75 % upućenih zamolnica čine zamolnice općinskih državnih odvjetništava). Navedene zamolnice uglavnom se upućuju susjednim „trećim“ državama (Republika Srbija, Crna Gora, Bosna i Hercegovina) radi provođenja dokaznih radnji ispitivanja ili pribavljanja dokumentacije i to većinom u postupcima zbog kaznenih djela protiv imovine, kaznenih djela krivotvorenja, kaznenih djela protiv računalnih sustava, programa i podataka, kaznenih djela protiv sigurnosti prometa, kaznenih djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama te u predmetima kaznenopravne zaštite djece.

Uočen je trend porasta broja zamolnica upućenih trećim državama s kojima Republika Hrvatska nema sklopljene međunarodne ugovore, a u postupcima zbog kaznenih djela prijave počinjenih putem računalnih sustava (zamolnice upućene NR Kini, Japanu, Hong Kongu, Republici Singapur).

Zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć upućene trećim državama u predmetima iz županijske nadležnosti uglavnom se odnose na postupke zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. KZ/11 i kaznenih djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva iz Glave IX. Kaznenog zakona.

U odnosu na mjesnu nadležnost, najveći broj zamolnica za "malu" međunarodnu pravnu pomoć upućen je s područja Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu (51), Zadru (38) i Osijeku (40), a najveći broj zamolnica za "malu" međunarodnu pravnu pomoć izvršen je na području Županijskog državnog odvjetništva u Rijeci (19).

Vezano uz postupanje državnih odvjetništva u predmetima ustupa/preuzimanja kaznenog progona, uočen je pad broja izvršenih zamolnica u predmetima preuzimanja kaznenog progona. Tijekom 2020. godine preuzet je kazneni progon u 88 predmeta, a u 2021. godini u svega 46 predmeta, što predstavlja pad od 47,7 %. Opisani trend posljedica je pada ustupljenih predmeta Republici Hrvatskoj od strane drugih država koji se može se smatrati posljedicom ograničenog kretanja državljana Republike Hrvatske izvan njezinog državnog područja tijekom pandemije COVID-19, a samim time i pada broja kaznenih djela koje su isti počinili u inozemstvu. Istodobno je primijećen trend porasta broja ustupljenih predmeta (porast od 26,6 %) koji govori o povećanju broja stranih državljana koji su boravili na državnom području Republike Hrvatske tijekom 2021. godine.

Teritorijalno, najveći broj predmeta ustupila su državna odvjetništva s područja Županijskog državnog odvjetništva u Puli (17), Zadru (13), Rijeci i Splitu (9). Najveći broj predmeta u kojima je po zamolnici strane države preuzet kazneni progon zabilježen je u državnim odvjetništvima s područja Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu (11).

15.2. Pravosudna suradnja

U odnosu na 2020. godinu u 2021. godini vidljiv je lagani porast broja kaznenih predmeta (12,45 %) u kojima je došlo do pravosudne suradnje s drugim nadležnim pravosudnim tijelima država članica Europske unije na temelju instrumenata pravosudne suradnje u Europskoj uniji sukladno Zakonu o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije.

U donjoj tablici prikazano je kretanje po vrsti predmeta pravosudne suradnje tijekom posljednje četiri godine.

Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima, 2018. – 2021.

	2018.		2019.		2020.		2021.	
	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja
Europski uhidbeni nalog	22	130	51	154	43	114	101	105
Europski istražni nalog	111	248	222	361	216	432	270	411
Ostalo	4	19	9	15	11	107		151
UKUPNO	137	397	282	530	270	653	371	667

Kao što je uvodno navedeno, i u 2021. godini nastavljen je trend porasta broja kaznenih predmeta u kojima je ostvarena pravosudna suradnja s drugim nadležnim pravosudnim tijelima država članica Europske unije. S druge strane broj predmeta u kojima Republika Hrvatske postupa kao država izvršenja stagnira, a znatno je povećan broj predmeta u kojima Republika Hrvatska postupa kao država izdavanja (porast od 37,4 %). Potrebno je istaknuti kako je u 2021. godini zabilježen znatan porast broja izdanih europskih uhidbenih naloga, odnosno tijekom 2021. godine izdano je 132,56 % više europskih uhidbenih naloga nego u prethodnoj godini. Navedeni je trend vrlo vjerojatno uvjetovan postupnim slabljenjem protuepidemijskih mjera koje su tijekom 2020. godine otežavala postupke predaje traženih osoba, a posebice u vrijeme kada su se u državama Europske unije provodile samo nužne i neodgodive pravosudne radnje.

Nadalje, kao i prethodnih godina, broj predmeta u kojima Republika Hrvatska postupa kao država izvršenja i dalje je znatno veći od broja predmeta u kojima Republika Hrvatska postupa kao država izdavanja (80 % veći). Navedeni trend posljedica je izostanka značajnijeg broja predmeta s međunarodnim elementom, strukture kriminaliteta u Republici Hrvatskoj, kao i relativno malog broja stanovnika Republike Hrvatske u odnosu na ukupan broj stanovnika drugih članica Europske unije.

U donjoj tablici prikazano je kretanje broja predmeta pravosudne suradnje u 2021. godini po vrsti predmeta te stvarnoj nadležnosti.

Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima u 2021.

	ODO		ŽDO		USKOK		UKUPNO	
	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja
Europski uhidbeni nalog	80		10	105	11		101	105
Europski istražni nalog	216	2	32	409	22		270	411
Ostalo		87		64				151
UKUPNO	296	89	42	578	33		371	667

S obzirom na mjesnu nadležnost potrebno je istaknuti kako je najveći broj europskih uhidbenih naloga izdan na područjima Županijskog državnog odvjetništva u Sisku (26) i Karlovcu (22), dok je najveći broj europskih istražnih naloga izdan na područjima Županijskog državnog odvjetništva u Puli (61) i Županijskog državnog odvjetništva u Zadru (31).

S obzirom na stvarnu nadležnost najveći broj europskih uhidbenih naloga izdan je od strane Općinskog državnog odvjetništva u Sisku (26), dok je najveći broj europskih istražnih naloga izdan od strane Općinskog državnog odvjetništva u Puli i Općinskog državnog odvjetništva u Pazinu (50).

S druge strane, najveći broj izvršenih europskih uhidbenih naloga zabilježen je na području Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu (19), Županijskog državnog odvjetništva u Velikoj Gorici (17) i Županijskog državnog odvjetništva u Vukovaru (15), a koji je broj predmeta uvjetovan geografskim položajem navedenih državnih odvjetništva, odnosno blazinom državne granice. Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, i dalje ima najveći broj predmeta izvršenih europskih istražnih naloga (168), pri čemu se broj izvršenih predmeta smanjio za 20 % u odnosu na 2021. godinu. Prilikom izvršenja europskog uhidbenog naloga, posebno na području Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu, uočene su poteškoće u postupanju na ročištima pred sudom s obzirom na manjkavost podataka u obrascima Šengenskog informacijskog sustava, što ponekad dovodi do dvojbene situacije kada tražena osoba pristane na predaju, a zbog kratkih rokova još se ne raspolaže prevedenim europskim uhidbenim nalogom i na što suci vrlo često ukazuju.

Zbog pandemije COVID-19, odnosno uvedenih protuepidemijskih mjera koje su povremeno bile na snazi tijekom 2021. godine, način postupanja u predmetima izvršavanja europskih uhidbenih naloga prilagođavao se uvjetima za prelazak graničnih prijelaza Republike Hrvatske propisanih Odlukom Stožera civilne zaštite

Republike Hrvatske (obveza samoizolacije, testiranje na COVID-19). Pritom je potrebno naglasiti kako opisani uvjeti nisu doveli u pitanje učinkovito i promptno postupanje po europskim uhidbenim nalogima.

Države članice Europske unije s čijim je pravosudnim tijelima ostvarena suradnja u najvećem su opsegu Savezna Republika Njemačka, Republika Austrija, Republika Slovenija, Mađarska i Talijanska Republika.

Struktura kriminaliteta u kaznenim predmetima pravosudne suradnje ostvarene sa zemljama članicama Europske unije odnosi se u najvećoj mjeri na kaznena djela počinjena u okviru zločinačkog udruženja, kaznena djela zlouporabe opojne droge, pranja novca, utaje poreza ili carina, zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju, krivotvorenja isprava, kaznena djela protiv imovine, kibernetičkog kriminaliteta te protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj.

Europski istražni nalozi izdani su i izvršavani u svrhu provođenja dokaznih radnji (pribavljanje bankovnih podataka o ovlašteniku računa i obavljenim transakcijama, ispitivanje okrivljenika, ispitivanje svjedoka, podatci o osobama koje imaju pretplatu na određeni telefonski broj / IP adresu, pretrage doma, drugih prostorija, podatci o telekomunikacijskim kontaktima te pribavljanje dokumentacije i ostalih podataka), pri čemu se jednim europskim istražnim nalogom u pravilu traži izvršenje više različitih dokaznih radnji. Uočava se trend povećanja broja europskih istražnih naloga izdanih u svrhu provođenja posebnih dokaznih radnji iz članka 332. Zakona o kaznenom postupku kao što su tajno praćenje i tehničko snimanje osoba ili predmeta; nadzirani prijevoz i isporuka predmeta kaznenog djela; nadzor i tehničko snimanje telefonskih razgovora. Zbog smanjenog opsega putovanja uvjetovanog pandemijom povećan je broj europskih istražnih naloga u kojima se tražilo ispitivanje svjedoka putem videokonferencijske veze.

Znatan porast broja izdanih europskih istražnih naloga odnosi se na europske istražne naloge izdane u predmetima iz općinske nadležnosti, a koji je porast uvjetovan povećanjem broja kaznenih djela prijave počinjenih putem računalnih sustava (presretanjem elektroničke komunikacije, korištenjem društvenih mreža u svrhu stupanja u kontakt s potencijalnim žrtvama i sl.) tijekom pandemije COVID-19.

Pod pojmom "ostalo" predmeti pravosudne suradnje odnose se na priznanje i izvršenje naloga za osiguranje imovine, naloga za oduzimanja imovine te stranih presuda kojima su izrečene kazne zatvora ili druge mjere lišenja slobode. Nastavljen je trend povećanja broja predmeta u kojima su određene privremene mjere osiguranja oduzimanja imovinske koristi u postupku priznanja i izvršenja stranih naloga za osiguranje imovine. Tako je primjerice Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu osnovalo šest kaznenih predmeta povodom zaprimljenih naloga za osiguranje imovinske koristi izdanih od strane nadležnih tijela Republike Slovenije, Mađarske, Kraljevine Nizozemske te Talijanske Republike. Županijsko državno odvjetništvo u Puli zaprimilo je dva naloga za osiguranje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom pri čemu je u jednom predmetu određena privremena mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi u odnosu na jahtu vrijednu 291.345,00 eura, a u drugome predmetu zabrana raspolaganja novčanim iznosom od 683.634,00 eura položenim na bankovni račun.

Protuepidemijske mjere, rad od kuće i ograničenje zračnog prometa djelomično su obilježili i 2021. godinu. Uspješna i učinkovita primjena Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije potvrdila se i u 2021. godini budući da opisani otežani uvjeti rada nisu utjecali na učinkovitost pravosudne suradnje. Postupak izvršenja europskog istražnog naloga u 2021. godini trajao je od sedam dana do dva mjeseca. Učinkovitost postupanja državnih odvjetništva u izvanrednim okolnostima osigurana je korištenjem elektroničkih komunikacijskih kanala, jačanjem neposredne suradnje, korištenjem Eurojusta i Europske pravosudne mreže u kaznenim stvarima kao "alata" za prosljeđivanje i ubrzavanje postupanja po nalogima. Primjena europskog istražnog naloga u 2021. godini ponovno je potvrdila kako je uspješna međunarodna policijska suradnja kao i suradnja policije i državnog odvjetništva na nacionalnoj razini važan uvjet uspješnosti izvršavanja europskih istražnih naloga kao oblika pravosudne suradnje koji je nesumnjivo potvrdio svoju učinkovitost i svrhovitost.

15.3. Suradnja putem EUROJUST-a i Europske pravosudne mreže (EJN)

Kao i prethodnih godina, izvještaji više državnih odvjetništava, a posebno Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta i Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu ukazuju na vrlo učinkovito korištenje EUROJUST-a i Europske pravosudne mreže (EPMKS) radi bržeg i učinkovitijeg izvršavanja zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć i koordinaciju postupanja tijekom korištenja ranih instrumenata pravosudne suradnje. U više kaznenih predmeta državna su odvjetništva upravo putem EUROJUST-a ostvarila koordinaciju postupanja tijekom istrage i održala više konzultativnih sastanaka u cilju koncentracije postupanja s predstavnicima nadležnih pravosudnih tijela država članica Europske unije, što u značajnoj mjeri doprinosi učinkovitijem procesuiranju kaznenih predmeta s međunarodnim elementom.

Prema izvještaju za 2021. godinu zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, koji je Nacionalni član Republike Hrvatske u EUROJUST-u, tijekom 2021. godine zaprimljena su 303 predmeta, što predstavlja smanjenje od 25 % u odnosu na 2020. godinu kada je ukupno zaprimljeno 378 predmeta.

Pritom je potrebno naglasiti kako broj zaprimljenih zahtjeva za pravnu pomoć stagnira (2020. godine zaprimljeno je 157 zahtjeva, a 2021. godine 153 zahtjeva). Od ukupnog broja predmeta zahtjevi domaćih pravosudnih tijela čine 17 %, a zahtjevi pravosudnih tijela država članica EU-a čine 31 %. Od ukupnog broja zaprimljenih zahtjeva od pravosudnih tijela Republike 53,8 % čine zahtjevi koje su uputila državna odvjetništva (46 % čine zahtjevi USKOK-a, a 36 % zahtjevi županijskih državnih odvjetništava). USKOK prednjači po broju zahtjeva, što je i očekivano imajući u vidu djela iz stvarne nadležnosti tog državnog odvjetništva, koja često imaju međunarodni element.

Prema izvještaju za 2021. godinu nacionalnog predstavnika za Europsku pravosudnu mrežu u kaznenim stvarima (EPMKS) u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske proizlazi kako su kontaktne osobe imenovane na državnim odvjetništvima postupale u 147 predmeta, što predstavlja udio od 43,5 % u ukupnome broju predmeta EPMKS-a (kontaktne točke prijavile su 338 predmeta u 2021. godini), kao i smanjenje od 14 % u odnosu na 2020. godinu. Valja istaknuti

kako je u 2021. godini zabilježen pad broja prijavljenih predmeta od 39 %. Navedeno smanjenje posljedica je imenovanja novih osoba za kontakt u 2021. godini koje nisu u izvještajnom razdoblju registrirale predmete u kojima je korišten EPMKS. U odnosu na strukturu kriminaliteta i uključene države najveći dio predmeta odnosio se na kaznena djela protiv imovine, kaznena djela protiv života i tijela te kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma, a pomoć je u najvećoj mjeri tražena/pružana Republici Sloveniji, Republici Austriji te SR Njemačkoj.

15.3.1. Međunarodna suradnja

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i niža državna odvjetništva nastavila su i 2020. godine aktivno sudjelovati u radu tijela regionalnih i univerzalnih međunarodnih organizacija, razvijati i jačati suradnju s tužiteljstvima drugih država sukladno odredbama tužiteljskih memoranduma/protokola, ali i kroz sudjelovanje svojih predstavnika i tijelima i mrežama osnovanih u okviru Europske unije i Vijeća Europe te međunarodnih udruženja tužitelja.

Potrebno je naglasiti kako je pandemija COVID-19 utjecala na način održavanja navedenih sastanaka kao i njihovu učestalost. Naime, velik broj sastanaka je odgođen, a održani sastanci organizirani su putem videokonferencijske veze. Tako su državni odvjetnici kao predstavnici Republike Hrvatske sudjelovali na redovitim sjednicama stalnih tijela Vijeća Europe (GRECO-a, MONEYVALA i T-CY), a koje su bile organizirane putem videokonferencijske veze.

S obzirom na postupno popuštanje protuepidemijskih mjera tijekom 2021. godine, održani su 57. Plenarni sastanak Europske pravosudne mreže u kaznenim stvarima u Ljubljani te godišnji savjetodavni forum glavnih tužitelja zemalja članica Europske unije i Mreže tužitelja u organizaciji EUROJUST-a.

15.3.2. Suradnja s Uredom zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

Sva državna tijela, pa tako i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, dužna su sukladno članku 10. Uredbe o Uredu zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava (Narodne novine broj 18/12, 84/18 – dalje u tekstu: Ured) surađivati sa zastupnikom/Uredom, omogućiti mu nesmetan rad te mu učiniti dostupnim sve relevantne činjenice i isprave potrebne za uredno obavljanje poslova zastupanja pred Europskim sudom za ljudska prava (dalje u tekstu: ESLJP) kao i izvršenje presuda navedenog Suda.

U izvještajnom razdoblju Državno odvjetništvo Republike Hrvatske na traženje Ureda, za potrebe zastupanja Republike Hrvatske u postupcima pred ESLJP-om, dostavilo je Uredu dva očitovanja o postupanju državnog odvjetništva u građanskim predmetima u kojima je nadležno državno odvjetništvo zastupalo Republiku Hrvatsku, kao i relevantnu dokumentaciju. Radi se o zahtjevima u kojima su podnositelji zahtjeva istaknuli navodnu povredu članka 1. Protokola broj 1. uz Konvenciju (pravo na mirno uživanje vlasništva), samostalno ili zajedno s povredom članka 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (pravo na pošteno suđenje).

Nadalje, u izvještajnom razdoblju Državno odvjetništvo Republike Hrvatske na traženje Ureda dostavilo je svoja očitovanja u vezi s pet kaznenih predmeta. Radi se o predmetima u kojima su istaknute navodne povrede članka 2. Konvencije (pravo na život), članka 3. Konvencije (zabrana mučenja), članka 7. Konvencije (nema kazne bez zakona) i članka 8. Konvencije (pravo na poštivanje privatnog i obiteljskog života).

Nakon dostavljenih očitovanja Državno odvjetništvo Republike Hrvatske nastavlja suradnju s Uredom i na traženje Ureda dostavlja dodatna očitovanja i relevantnu dokumentaciju te sudjeluje na sastancima koji se organiziraju radi razjašnjenja relevantnih činjenica konkretnog predmeta i/ili dogovora oko strategije zastupanja Republike Hrvatske.

Radi izvršenja presuda ESLJP-a pri Uredu je osnovan Stručni savjet za izvršenje presuda i odluka ESLJP-a kojem predsjedava zastupnik Republike Hrvatske pred ESLJP-om, u čijem radu sudjeluju i predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske. Kroz suradnju s Odjelom za izvršenje presuda i odluka ESLJP-a Državno odvjetništvo Republike Hrvatske aktivno sudjeluje u postupcima izvršenja presuda i odluka ESLJP-a.

U izvještajnom razdoblju Državno odvjetništvo Republike Hrvatske dostavilo je Uredu ukupno 13 preliminarnih upitnika (7 za građanske i upravne predmete i 6 za kaznene predmete, od kojih se samo jedan upitnik odnosio na presudu u kojoj je ESLJP utvrdio povredu Konvencije državnoodvjetničkim postupanjem). Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, po potrebi, daje svoje sugestije ili primjedbe na nacrt akcijskog plana ili akcijskog izvješća koje mu dostavi Ured te u okviru svoje nadležnosti sudjeluje u poduzimanju mjera izvršenja.

ESLJP putem svojih odluka tumači Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda kao "živi dokument" te kroz sadržaj sudske prakse nadograđuje tekst Konvencije i uspostavlja konvencijske standarde zaštite ljudskih prava u skladu s uvjetima suvremenog razumijevanja zaštite temeljnih ljudskih prava koje su u obvezi poštovati sve države potpisnice Konvencije.

Zbog toga je važno kontinuirano praćenje sudske prakse ESLJP-a koja je sastavni dio sustava Konvencije. Sukladno Zakonu o državnom odvjetništvu (Narodne novine broj 67/18 i 21/22), u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske i u županijskim državnim odvjetništvima određene su osobe za praćenje sudske prakse ESLJP-a, koje pružaju pomoću u pravilnoj primjeni propisa i sudske prakse ESLJP-a relevantne za rad državnog odvjetništva, radi kvalitetnog i pravilnog zastupanja Republike Hrvatske, odnosno postupanja i rada u predmetima.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske redovito obavještava niža državna odvjetništva o svim važnijim presudama i odlukama ESLJP-a koje su od važnosti za rad državnog odvjetništva u građansko-upravnim i kaznenim predmetima, o objavljenim publikacijama Ureda – analizama presuda i odluka, pregledu najvažnijih presuda i odluka u pojedinim razdobljima te o prijevodima Vodiča kroz pojedine članke Konvencije i Protokole uz Konvenciju koje je objavio ESLJP i dr.

Kako je za potpuno i pravilno razumijevanje konvencijskih standarda nužno stalno stručno usavršavanje u tom području, savjetnici i zamjenici u državnim odvjetništvima redovito sudjeluju na edukacijama koje su organiziraju na tu temu, pa su tako u 2021. godini sudjelovali na webinaru koji je organizirala Pravosudna akademija na temu Aktualna praksa ESLJP-a – građanskopravnih aspekt (članak 6. Konvencije). Napominje se da od rujna 2021. godine Pravosudna akademija u suradnji s Uredom provodi projekt "Promicanje vladavine prava i temeljnih prava kroz kvalitetno učenje na daljinu u hrvatskom pravosuđu", čija će provedba trajati 20 mjeseci te koji je, između ostaloga, namijenjen edukaciji državnih odvjetnika i savjetnika u pravosudnim tijelima.

15.4. Suradnja na temelju Protokola/Memoranduma

Tijekom 2020. godine Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i niža državna odvjetništva nastavila su neposrednu suradnju razmjenom podataka i pružanjem raznih oblika pomoći prema državnim odvjetništvima, odnosno tužiteljstvima stranih zemalja na temelju Protokola, odnosno Memoranduma o suglasnosti u ostvarivanju i unaprjeđenju međusobne suradnje u borbi protiv svih oblika teškog kriminala, ali kao i u prethodnoj godini uočava se trend smanjivanja ovog oblika međunarodne suradnje s obzirom na povećan opseg suradnje ostvarene putem Eurojusta i EPMKS-a i u odnosu na „treće“ države. Međutim, navedeni tužiteljski protokoli i dalje predstavljaju važan oblik suradnje s državnim odvjetništvima trećih država, posebno susjednih država (Republika Srbija i Bosna i Hercegovina) u predistražnim fazama postupka u cilju pribavljanja relevantnih informacija, provođenja izvida i obavljanja obavijesnih razgovora, i to ponajviše u predmetima ratnih zločina.

Zaključno, napominjemo kako neposredni kontakti s tužiteljima drugih država, a posebno s predstavnicima pravosudnih tijela država članica Europske unije, doprinose bržem postupanju u kaznenim predmetima s međunarodnim elementom i usklađivanju zahtjeva za pružanje međunarodne pravne pomoći ili pravosudne suradnje s pravnim okvirom i drugim pretpostavkama te okolnostima koje omogućuju ažurnije i kvalitetno postupanje u predmetima međunarodne pravne pomoći i pravosudne suradnje. Stoga, kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, državna odvjetništva ističu potrebu dodatne edukacije s obzirom na složen i dinamični pravni okvir uvjetovan čestim izmjenama normativnog okvira Europske unije i bogatom judikaturom Suda Europske unije, kao i potrebu usavršavanja stranih jezika.

15.5. Suradnja s uredom Europskog javnog tužitelja – EPPO

Od 20. studenog 2017. na snazi je Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO“ – European public prosecutor office) – u daljnjem tekstu: Uredba, kojom se osniva Ured europskog javnog tužitelja kao neovisno pravosudno tijelo Europske unije zaduženo za kazneni progon protiv počinitelja kaznenih djela protiv financijskih interesa Europske unije određenih Direktivom (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevара počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima te kaznenih djela koja su s njima neodvojivo povezana (dalje u tekstu – PIF Direktiva).

Ured europskog javnog tužitelja započeo je s radom 1. lipnja 2021. sukladno Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2021/856 od 25. svibnja 2021. (Službeni list EU L 188/100 od 28. svibnja 2021.)

Ured europskog javnog tužitelja s time je postao funkcionalan u izvršavanju svoje nadležnosti u 22 sudjelujuće države članice Europske unije: Austriji, Belgiji, Bugarskoj, Cipru, Češkoj, Finskoj, Francuskoj, Grčkoj, Hrvatskoj, Italiji, Litvi, Luksemburgu, Malti, Nizozemskoj, Njemačkoj, Portugalu, Rumunjskoj, Slovačkoj, Sloveniji, Španjolskoj, Latviji i Estoniji.

Uredba postavlja niz novih pravnih i operativnih pitanja, pa i statusnih novina, osobito u pogledu specifičnog položaja delegiranih europskih tužitelja, koji su sastavni dio EPPO-a i kao takvi, kada provode istrage i kazneni progon za kaznena djela iz nadležnosti EPPO-a, djeluju isključivo u ime EPPO-a na državnom području svoje države članice. Navedeno znači da na temelju Uredbe imaju funkcionalno i pravno neovisan položaj koji je različit od bilo kojeg položaja na temelju nacionalnog prava. Neovisno o svojem posebnom položaju na temelju Uredbe delegirani europski tužitelji tijekom svojeg mandata i nadalje su članovi tužiteljstva svoje države članice, odnosno tužitelji ili članovi pravosuđa, te im je njihova država članica dužna dodijeliti barem jednake ovlasti kao i nacionalnim tužiteljima, koje uvjete je Republika Hrvatska u cijelosti ispunila donošenjem Zakona o provedbi Uredbe Vijeća (EU) 2017/1939 o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem ureda Europskog javnog tužitelja („EPPO“) (Narodne novine broj 146/2020). Zakonom je uvedeno postojanje nove kategorije ovlaštenih tužitelja. Riječ je o delegiranim europskim tužiteljima koji su aktivni članovi sustava državnog odvjetništva u Republici Hrvatskoj, integrirani u strukturu Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, kroz Odjel delegiranih europskih tužitelja.

Odnos EPPO-a i nacionalnih tijela kaznenog progona utemeljen je na načelu lojalne suradnje i Uredbom propisanom sustavu (po)dijeljene nadležnosti (*shared competence*) između EPPO-a i nacionalnih tužiteljskih tijela u suzbijanju kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije, koji je odnos snažno određen pravom EPPO-a na preuzimanje predmeta (*right of evocation of the EPPO*).

Nadležnost EPPO-a (materijalna) određena je člankom 22. i člankom 25. stavak 2. i 3. Uredbe Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javno tužitelja (EPPO) (Službeni list EU L 283/1 od 31. listopada 2017.).

U skladu s odredbom članka 24. stavak 1. Uredbe nadležna tijela država članica dužna su obavijestiti EPPO o svakom kažnjivom postupanju na štetu financijskih interesa EU-a počinjenih nakon 20. studenoga 2017., koje je moguće podvesti pod članak 22. i članak 25. stavak 2. i 3. Uredbe.

U cilju ispunjavanja obveze obavještanja u smislu članka 24. Uredbe (pojam istraga obuhvaća i stadij izvida i istraživanja), a kako bi EPPO sukladno članku 27. Uredbe odlučio o izvršavanju svoje nadležnosti, u pripremi za početak rada EPPO-a Državno odvjetništvo Republike Hrvatske u prosincu 2020. godine (šest mjeseci prije početka rada EPPO-a) zatražilo je od svih državnih odvjetništava obavijesti o

predmetima iz moguće nadležnosti EPPO-a. Sve zaprimljene obavijesti su razmotrene s ciljem da se odmah po početku rada EPPO-a o tim predmetima EPPO i obavijesti.

U istom cilju Glavna državna odvjetnica Republike Hrvatske donijela je Naputak o postupanju državnih odvjetništava u predmetima iz moguće nadležnosti EPPO-a kojim su jasno propisani kriteriji o obvezi obavještanja EPPO-a sukladno Uredbi, strukturu obavijesti, kao i obvezu državnih odvjetništava da kontinuirano vrše analizu svih predmeta iz moguće nadležnosti EPPO-a.

Tijekom izvještajne godine, od 1. lipnja 2021. (početak rada EPPO-a) Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, kao centralno nacionalno tijelo dostavilo je EPPO-u obavijest u 16 predmeta iz moguće nadležnosti EPPO-a. EPPO je donio odluku o preuzimanju 5 predmeta, dok je u 11 predmeta donesena odluka o ne preuzimanju.

U slučajevima odluke EPPO o ne preuzimanju predmeta sukladno članku 27. (7) Uredbe Vijeća (EU) 2017/1939, državna odvjetništva su dužna nastaviti s izvidima/istragom, uz obvezu da ako se tijekom njihova trajanja prikupe dokazi i utvrde nove činjenice koje bi EPPO mogli dati razloge da preispita svoju odluku o ne preuzimanju, o tome će se izvijestiti EPPO. U svakom slučaju državna odvjetništva dužna su o donesenoj meritornoj odluci izvijestiti Državno odvjetništvo Republike Hrvatske.

EPPO je obavijestio Državno odvjetništvo Republike Hrvatske o pokretanju istrage u dva predmeta koje državno odvjetništvo nije do dostavljanja obavijesti imalo u radu.

Državno je odvjetništvo u pet predmeta odgovorilo na upit EPPO-a, a EPPO je dostavio Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske na nadležno postupanje četrnaest podnesaka građana koji su se izravno obratili EPPO-u, a za koje je EPPO ocijenio da se ne radi o moguće počinjenim kaznenim djelima iz nadležnosti EPPO-a.

Evidenciju o svim predmetima o kojima je obaviješten EPPO, evidenciju o predmetima koje je EPPO preuzeo u rad, kao i evidenciju o odlukama u predmetima koji nisu preuzeti u rad vodi Državno odvjetništvo Republike Hrvatske.

Suradnju Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i EPPO-a, imajući u vidu neposredne kontakte Glavne državne odvjetnice Republike Hrvatske s Europskim javnim tužiteljem, veći broj sastanaka održanih u vezi s konkretnim predmetima, kao i intenzivnu komunikaciju zamjenika Glavne državne odvjetnice Republike Hrvatske, godišnjim rasporedom poslova zaduženim za praćenje rada u vezi sa suradnjom s EPPO-om, s delegiranim tužiteljima kojima je cilj pravodobna i brza razmjena informacija između dva tijela, ocjenjujemo dobrom i učinkovitim.

16. Nadzor nad radom i postupanjem nižih državnih odvjetništava

16.1. Vrste nadzora

Provođenje nadzorne i instruktivne djelatnosti unutar državnog odvjetništva jedan je od temeljnih preuvjeta za uspješno i pravilno funkcioniranje državnog odvjetništva kao samostalnog i neovisnog pravosudnog tijela zaduženog za postupanje protiv počinitelja kaznenih i drugih kažnjivih djela, za poduzimanje pravnih radnji radi zaštite imovine Republike Hrvatske te za podnošenje pravnih sredstava za zaštitu Ustava i prava. S obzirom na Ustavom Republike Hrvatske i Zakonom o državnom odvjetništvu propisanu nadležnost državnog odvjetništva i samim time njegovu važnost za funkcioniranje društva u cjelini, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske pridaje posebnu važnost kontinuiranom provođenju nadzorne i instruktivne djelatnosti u odnosu na niža državna odvjetništva te pored već postojećih razvija i nove modalitete i načine praćenja rada.

Radi ostvarivanja ove zadaće u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, i to unutar Ureda Glavne državne odvjetnice, osnovan je Odsjek za unutarnji nadzor u djelokrug kojeg ulazi provođenje nadzora nad radom nižih državnih odvjetništava, sudjelovanje u pregledima rada nižih državnih odvjetništava, vođenje mjesečne i godišnje statistike te skrb o stručnom usavršavanju državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, savjetnika, vježbenika i drugih službenika i namještenika. Pored toga, u slučaju utvrđenih poremećaja u radu u pojedinim državnim odvjetništvima, Odsjek nadzornu funkciju ostvaruje i provođenjem izvanrednih potpunih ili djelomičnih pregleda rada te davanjem smjernica za otklanjanje uočenih nepravilnosti.

Polazeći od zakonom propisanog hijerarhijskog ustroja državnog odvjetništva, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske posebno nadzire i prati rad nižih državnih odvjetništava i po potrebi usmjerava njihov rad te provodi preglede rada županijskih državnih odvjetništava i Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta. Županijska državna odvjetništva redovito obavljaju preglede rada područnih općinskih državnih odvjetništava. Redoviti pregledi cjelokupnog poslovanja ili pojedinih dijelova poslovanja obavljaju se prema programu pregleda najmanje jednom u dvije godine.

Značajan dio nadzorne funkcije ostvaruje se kroz preglede rada pojedinih državnih odvjetnika, zamjenika ili savjetnika prilikom prijave na oglas za premještaj ili za imenovanje na mjesto državnog odvjetnika ili zamjenika državnog odvjetnika, a i kroz Zakonom o državnom odvjetništvu propisanu obvezu dostavljanja izvješća o radu na posebno važnim i složenim predmetima.

Nadalje, uvid u cjelokupan rad na pojedinačnom predmetu ostvaruje se i kroz rad na drugostupanjskim predmetima oformljenim na temelju podnesenih žalbi državnog odvjetnika ili okrivljenika i odgovora na žalbu protiv presude i drugih odluka prvostupanjskih sudova, kao i putem rada na predmetima povodom izvanrednih pravnih lijekova, a posebno zahtjeva za zaštitu zakonitosti. Na taj način više državno odvjetništvo stječe cjelovit uvid u rad na predmetu, upoznaje se s eventualnim nedostacima i propustima u radu te o uočenom izvješćuje niže državno odvjetništvo.

Važan oblik nadzora provodi se i kroz izradu i dostavljanje mjesečnih, tromjesečnih i godišnjih statističkih izvješća, a koja izvješća svojim ustrojem i strukturom podataka koji se dostavljaju omogućuju kvalitetan uvid u rad svakog državnog odvjetništva te u rad i opterećenost pojedinog državnog odvjetnika i zamjenika.

Ovdje se posebno ističe važnost uvođenja i kontinuiranog razvoja CTS-a (Case Tracking System), odnosno informacijskog sustava za praćenje predmeta u državnom odvjetništvu, a koji omogućuje neposredan uvid u rad, sadržaj odluka nižih državnih odvjetništava i ažurnost na razini državnog odvjetništva, ali i pojedinog državnog odvjetnika i zamjenika. Ovdje valja konstatirati kako je uvođenje i stalno unapređivanje CTS sustava u velikoj mjeri olakšalo i ubrzalo provođenje nadzora unutar državnog odvjetništva.

Nadzorna funkcija državnog odvjetništva u velikoj se mjeri ostvaruje i kroz rad na predstavkama i pritužbama građana.

Kontinuirano provođenje nadzorne funkcije omogućuje stjecanje kvalitetnog uvida u rad pojedinog državnog odvjetništva, državnih odvjetnika, zamjenika državnih odvjetnika i savjetnika, što je jedan od bitnih preduvjeta za predlaganje imenovanja novih državnih odvjetnika i zamjenika, za njihovo napredovanje, ali i razrješenje u onim slučajevima kada je to nužno kako bi se osiguralo funkcioniranje državnog odvjetništva. Isto tako, provođenje nadzorne i instruktivne funkcije važno je i za ujednačavanje postupanja unutar državnog odvjetništva te praćenje ažurnosti i kvalitete rada.

Pojedini oblici nadzora i načini njihova provođenja propisani su Zakonom o kaznenom postupku, Zakonom o državnom odvjetništvu i Poslovníkom državnog odvjetništva. Kako su modaliteti provođenja nadzora brojni i obuhvaćaju sve faze postupanja, od provođenja izvida pa sve do postupanja po izvanrednim pravnim lijekovima, u nastavku se daje poseban osvrt u odnosu na neke od najvažnijih oblika nadzora.

16.1.1. Predmeti povodom pravnih lijekova

Postupanje u predmetima povodom redovitih ili izvanrednih pravnih lijekova, jedan je od važnih oblika provođenja nadzora nad radom nižih državnih odvjetništava jer se kroz ovaj oblik nadzora stječe cjelovit uvid u rad nižeg državnog odvjetništva u konkretnim predmetima, i to u odnosu na iskazanu stručnost u radu, ali i na ažurnost u postupanju, odnosno poštivanje zakonskih i instruktivnih rokova.

Stupanjem na snagu Zakona o područjima i sjedištima sudova 1. travnja 2015. (Narodne novine, broj 128/2014), kojim su za odlučivanje o žalbama protiv presuda općinskih sudova u kaznenim predmetima određeni svi županijski sudovi, posljedično čemu pojedino županijsko državno odvjetništvo više ne postupa samo po žalbama protiv odluka općinskih sudova sa svoga područja, nego i općinskih sudova iz cijele Republike Hrvatske, takvom načinu postupanja prilagođeno je i provođenje nadzorne djelatnosti županijskih državnih odvjetništava. Slijedom odredbe članka 342. Poslovníka državnog odvjetništva, državno odvjetništvo koje postupa po pravnim

lijekovima o uočenim nedostacima u radu dužno je izvijestiti državno odvjetništvo koje je nadređeno državnom odvjetništvu o čijem se pravnom lijeku radi.

O svim upućenim primjedbama, bilo da se radi o primjedbama koje Državno odvjetništvo Republike Hrvatske utvrdi u postupku povodom žalbi protiv odluka županijskih sudova s područja cijele Republike Hrvatske ili pak o primjedbama županijskih državnih odvjetništava u postupku povodom žalbi protiv odluka općinskih sudova, vodi se posebna evidencija koja se uzima u obzir kod donošenja ocjene o radu državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika. Također se na redovitim sastancima ukazuje na uočene nedostatke u radu te se po potrebi daju smjernice za poboljšanje rada u svim fazama državnoodvjetničkog postupanja.

Imajući u vidu brojnost drugostupanjskih predmeta osnovanih povodom redovitih pravnih lijekova protiv prvostupanjskih odluka sudova, pri čemu je tijekom izvještajne godine u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske i svih petnaest županijskih državnih odvjetništava samo u kaznenim odjelima bio u radu 9361 takav predmet, razvidno je kako se radom na tim predmetima dobiva potpun uvid u sve segmente rada na pojedinom predmetu, a što doprinosi ujednačavanju postupanja nižih državnih odvjetništava.

16.1.2. Pregledi rada nižih državnih odvjetništava

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, s obzirom na zakonom propisanu subordinaciju, obavlja nadzor nad radom (cjelokupnim ili djelomičnim) županijskih državnih odvjetništava i Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, a ako ocijeni potrebnim, i nad radom pojedinog općinskog državnog odvjetništva. Županijska državna odvjetništva obavljaju pregled cjelokupnog rada općinskih državnih odvjetništava na svom području barem jednom u dvije godine.

Svrha i cilj ovih pregleda jesu da državno odvjetništvo koje je obavilo pregled upozori niže državno odvjetništvo na nezakonitosti i nepravilnosti koje su uočene u postupanju, a koje je ono dužno otkloniti te da ujednači postupanje unutar državnih odvjetništava.

Pregled rada obuhvaća rad kaznenih i građansko-upravnih odjela određenog državnog odvjetništva, državnoodvjetničke uprave te rad pisarnice.

Osim ove vrste pregleda redovito se provode pregledi rada državnog odvjetnika, zamjenika državnog odvjetnika i savjetnika u situacijama kada se prijave na oglas za premještaj ili imenovanje na mjesto državnog odvjetnika ili zamjenika, a pregledava se rad u razdoblju od dvije godine koje prethodi prijavi na oglas za imenovanje ili premještaj.

16.1.3. Predstavke i pritužbe

Jedan od oblika provođenja nadzora nad radom nižih državnih odvjetništava jest nadzor koji se provodi kroz rad na predmetima predstavki i pritužbi građana. U najvećem su broju slučajeva podnositelji predstavki i pritužbi građani kao podnositelji kaznenih prijava, zatim žrtve i oštećenici kaznenim djelom, okrivljenici te i drugi građani nezadovoljni tijekom ili ishodom kaznenog postupka.

Najveći broj podnesenih pritužbi odnosi se na rad u kaznenim predmetima, a što je i razumljivo budući da je Zakonom o kaznenom postupku propisano pravo sudionika u postupku na podnošenje pritužbe višem državnom odvjetništvu, i to u različitim fazama postupka.

Pored toga, pravo na podnošenje pritužbi propisano je i Zakonom o državnom odvjetništvu.

Isto kao i ranijih godina, najčešći razlog podnošenja pritužbi nezadovoljstvo je rješenjima o odbačaju kaznene prijave. Iako su u rješenju, kao meritornoj državnoodvjetničkoj odluci, žrtve i oštećenici poučeni o svom zakonskom pravu na preuzimanje kaznenog progona, kao i radnjama koje su radi preuzimanja progona ovlašteni poduzeti pred nadležnim sudom, ipak se u najvećem broju slučajeva ne koriste pravom na sudsko preispitivanje zakonitosti i valjanosti donesenog rješenja, nego pribjegavaju podnošenju pritužbi na rad, a kojima nastoje ishoditi drugačiju odluku i pri čemu nisu vezani nikakvim rokovima (za razliku od izjave za preuzimanje progona pred sudom). Najveći dio ovih pritužaba nakon provedenog nadzora rada ocijenjen je neosnovanim.

Nadalje, dio pritužaba podnesen je zbog odugovlačenja postupanja u predmetima koji se nalaze u radu u državnom odvjetništvu, ali i zbog nezadovoljstva ukupnom duljinom trajanja kaznenih postupka, te zbog izostanka obavijesti o poduzetim radnjama sukladno odredbi čl. 206.a Zakona o kaznenom postupku. U predmetima u kojima su pritužbe zbog odugovlačenja ocijenjene osnovanim, dani su nalozi za poduzimanje potrebnih radnji te su određeni rokovi za donošenje meritorne državnoodvjetničke odluke. Pritužbe podnesene zbog izostanka obavijesti o poduzetim radnjama u najvećem su broju ocijenjene neosnovanim iz razloga što obavijest traže ili osobe koje na to nemaju zakonsko pravo ili stranka pogrešno drži da obavijest treba dobiti automatski bez pisanog zahtjeva i nevezano za bilo kakve rokove.

U izvještajnom razdoblju uočen je porast broja pritužaba koje podnose okrivljenici i njihovi branitelji i u kojima se sadržaj pritužbe preklapa sa sadržajem istodobno podnesene žalbe o kojoj je nadležan odlučivati sud ili se pritužbe odnose na sam tijek sudskog postupka i donesene sudske odluke.

IV. IZVJEŠĆE O MATERIJALNIM I FINACIJSKIM UVJETIMA ZA RAD DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA TE STANJU I OPTEREĆENOSTI LJUDSKIH POTENCIJALA DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA

17. Materijalni i financijski uvjeti za rad državnog odvjetništva

Iako je Ministarstvo pravosuđa i uprave tijekom 2021. nastavilo s opremanjem državnih odvjetništava računalnom opremom, opremljenost državnih odvjetništava nužnom informatičkom opremom, ponajprije opremom za snimanje te računalima i prijenosnim računalima, još uvijek nije zadovoljavajuća.

Pozitivnim ocjenjujemo što su u 2021. povećani koeficijenti za obračun plaća financijskim istražiteljima, koja su radna mjesta zbog niskih plaća do sada bila neatraktivna te više godina nepopunjena. Tako su krajem izvještajnog razdoblja nakon povećanja koeficijenta za obračun plaća tog radnog mjesta zaposlena tri financijska istražitelja u Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Međutim, moramo ukazati na probleme u popunjavanju radnih mjesta službenika i namještenika na svim razinama. Naime, zbog izrazito niskih plaća iskusni i za rad u državnim odvjetništvima educirani službenici i namještenici odlaze iz državnih odvjetništava, nerijetko u druga državna tijela i institucije, što značajno otežava uredno i neometano funkcioniranje i rad državnih odvjetništava.

Posebno ističemo kako se u iznimno teškoj situaciji nalazi Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u kojem je problem nedostataka službenika i teškoće u popunjavanju slobodnih radnih mjesta i dalje prisutan.

Treba naglasiti da su na postojeći broj od 24 zamjenika ravnatelja u sjedištu Ureda u Zagrebu veći dio 2021. godine radila samo 4 upisničara i samo 4 zapisničara, što je apsolutno nedovoljno imajući u vidu iznimno velik opseg poslova koji se nakon stupanja na snagu Zakona o kaznenom postupku 2009. i uvođenja državnoodvjetničke istrage neprekidno povećava.

Kako bi se osiguralo pravodobno obavljanje zakonom propisanih poslova te poduzimanje potrebnih državnoodvjetničkih radnji u složenim predmetima, nerijetko s velikim brojem okrivljenika, u iznimno kratkim rokovima, službenici zaposleni u USKOK-u gotovo svakodnevno poslove koji ne trpe odgodu obavljaju izvan redovitog radnog vremena, što uz niske plaće koje primaju rezultira odlascima službenika na bolje plaćena radna mjesta.

Zbog toga su upućivani u Ured na ispomoć službenici iz drugih državnih odvjetništava iako i ta državna odvjetništva imaju problem nedostatka službenika.

Iako je Ministarstvu pravosuđa i uprave ukazivano na ovaj problem te su davani određeni prijedlozi, nije pronađeno odgovarajuće rješenje.

Stoga je, za uredno i pravodobno obavljanje zakonom propisanih poslova nužno u što kraćem roku povećati koeficijente za obračun plaća službenicima i

namještenicima u državnim odvjetništvima kako bi se zaposlio dovoljan broj službenika i namještenika i time osigurao neometan rad državnih odvjetništava.

17.1. Smještaj i opremljenost prostora/procjena utjecaja nedostatka opreme i poslovnog prostora na učinkovit rad u 2021. godini

17.1.1. Smještajni kapaciteti

Tijekom 2021. godine nastavljen je rad na rješavanju problema osiguranja odgovarajućeg poslovnog prostora za rad državnih odvjetništava uz angažman Ministarstva pravosuđa i uprave.

Oštećenja na zgradi Državnog odvjetništva Republike Hrvatske u Gajevoj ulici 30a uzrokovana razornim potresom u gradu Zagrebu još nisu sanirana. Stoga se veći broj radnih prostorija u kojima su do tada radili zamjenici Glavne državne odvjetnice Republike Hrvatske, savjetnici i službenici ne koriste.

Očekuje se da će u idućem razdoblju oštećenja biti sanirana kako bi Državno odvjetništvo Republike Hrvatske imalo dovoljno adekvatnog prostora za nesmetan rad.

Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta koristi prostor u Vlaškoj ulici u Zagrebu temeljem ugovora o zakupu koji istječe u listopadu 2022. godine.

Bez obzira na to što je predviđena mogućnost produljenja ugovora o zakupu, neupitna je potreba osiguranja dugoročnog rješenja smještaja sjedišta Ureda u adekvatnom prostoru u državnom vlasništvu.

Na temelju Zakona o provedbi Uredbe vijeća Europe (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda Europskog javnog tužitelja (EPPO) u sastavu Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ustrojen je novi odjel – Odjel delegiranih europskih tužitelja koji je započeo s radom u lipnju 2021. godine. Ured europskog javnog tužitelja smješten je na lokaciji u Ilici 207a, koja nekretnina je u državnom vlasništvu, obnovljena i opremljena sredstvima Ministarstva pravosuđa i uprave.

I nadalje se ukazuje na problem neadekvatnog smještaja Odsjeka Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u Rijeci, kao i Županijskog državnog odvjetništva u Rijeci koji se nalaze u zakupljenom poslovnom prostoru u zgradi u kojoj je smještena i FINA te se očekuje da će u idućem izvještajnom razdoblju, zbog radnji koje trenutno poduzima Ministarstvo pravosuđa i uprave, biti osiguran adekvatan poslovni prostor za rad.

Problem neadekvatnog i neodgovarajućeg prostora Županijskog državnog odvjetništva u Dubrovniku i Općinskog državnog odvjetništva u Dubrovniku nije riješen ni u 2021. godini. Zbog višegodišnjeg nedostatka prostora u zgradi pravosuđa u Dubrovniku Ministarstvo pravosuđa i uprave uz sufinanciranje Grada Dubrovnika na temelju ishodne građevinske dozvole trebalo je krajem 2020. započeti nadogradnju jednog kata na postojećoj zgradi, čime bi se osigurao adekvatan prostor

za smještaj svih dužnosnika i službenika, a što se zbog nedovoljno financijskih sredstava nije dogodilo.

Ranijih godina neprekidno se ukazivalo na neadekvatnost i nedostatnost prostora u kojem radi Županijsko državno odvjetništvo u Bjelovaru, ali i kazneni odjel Općinskog državnog odvjetništva u Bjelovaru u kojem po dva zamjenika tog odjela i zapisničar dijele male urede, dok je građansko-upravni odjel smješten u adekvatnom, ali dislociranom prostoru. Očekuje se da će u idućem razdoblju izgradnjom nove zgrade, s čim u vezi Ministarstvo pravosuđa i uprave poduzima određene radnje, ta državna odvjetništva napokon dobiti adekvatan prostor, primjeran za rad pravosudnih tijela.

U neadekvatnom i nedostatnom poslovnom prostoru rade i Općinsko državno odvjetništvo u Sisku, Vukovaru, Zadru i Čakovcu u kojima je više osoba smješteno u premale prostorije te nema prostora za čuvanje arhive.

Pojedina državna odvjetništva i dalje ukazuju na problem nedostatka i starost namještaja kojim su opremljena, kao i na nepostojanje ili na neodgovarajuću klimatizaciju.

Kao i u prošlom izvještajnom razdoblju i ove godine više državnih odvjetništava ukazuje na potrebu osiguranja prostora po pravosudnoj policiji, ne samo za vrijeme nego i izvan radnog vremena, posebno tijekom obavljanja poslova dežurstva u službenim prostorijama, odnosno na potrebu nabavljanja opreme za videonadzor radi povećanja sigurnosti zaposlenika i dužnosnika i time omogućivanja neometanog rada.

17.1.2. Službena vozila

Ranijih se godina u više navrata isticalo da državna odvjetništva ne raspolažu dovoljnim brojem, odnosno ne raspolažu adekvatnim i sigurnim službenim vozilima. Prosjek starosti službenih vozila koja su se koristila nerijetko je bio 15 i više godina.

U 2021. godini Ministarstvo pravosuđa i uprave osiguralo je sredstva za nabavu službenih vozila putem financijskog leasinga te su na taj način u pojedinim državnim odvjetništvima nabavljena odgovarajuća službena vozila.

Tijekom 2022. godine ističe operativni leasing putem kojeg su nabavljena službena vozila u više državnih odvjetništava, te se od Ministarstva pravosuđa i uprave očekuje poduzimanje potrebnih radnji i osiguranje novčanih sredstava kako bi se ova vozila pravodobno zamijenila novim odgovarajućim vozilima.

Pored toga, nužno je za više županijskih državnih odvjetništava nabaviti dodatna odgovarajuća službena vozila, jer državni odvjetnici iz tih odvjetništava postupaju ne samo pred sudovima u sjedištima svog državnog odvjetništva, već i pred sudovima izvan sjedišta, pa će za ta državna odvjetništva biti nužno nabaviti dodatna vozila, sukladno odredbama Poslovnika državnog odvjetništva donesenog po Ministarstvu pravosuđa i uprave krajem 2019. godine. Tako građansko-upravni odjeli županijskih državnih odvjetništava u Sisku, Puli i Vukovaru zastupaju isključivo pred sudovima izvan svog sjedišta zbog čega svakodnevno putuju u Zagreb i Osijek

odnosno Rijeku i Pazin pa zamjenici državnih odvjetnika putuju svojim osobnim automobilima zbog čega imaju velike troškove koje im ne pokriva visina naknade za korištenje osobnog automobila u službene svrhe.

17.1.3. Oprema

U uvodu ovog poglavlja već je navedeno da je opremljenost IT opremom relativno zadovoljavajuća.

Prije svega ističe se problem zastarjelosti postojeće opreme za snimanje dokaznih radnji ispitivanja okrivljenika. Snimanje ove dokazne radnje sukladno je odredbi članka 275. Zakona o kaznenom postupku obvezno. Bez zakonito provedene i snimljene dokazne radnje ispitivanja okrivljenika nije moguće (izuzev u slučaju suđenja u odsutnosti) podići optužnicu.

Zbog zastarjelosti postojeće opreme koja se svakodnevno koristi, a koja je za redovita državna odvjetništva nabavljena prije 10 godina, često dolazi do smetnji, što rezultira lošom kvalitetom zvuka i slike, čime se dovodi u pitanje mogućnost korištenja rezultata provedene dokazne radnje u postupku.

Stoga je u idućem razdoblju nužno nabaviti novu adekvatnu opremu za provođenje dokazne radnje prvog ispitivanja okrivljenika za sva državna odvjetništva uključujući i Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Nadalje, više općinskih i županijskih državnih odvjetništava, pa i Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta još uvijek nemaju dovoljno adekvatnih računala, već za rad koriste i računala stara osam i više godina, što ne osigurava neometan rad, već učestalo stvara poteškoće u radu. Također, nedostaju adekvatna prijenosna računala.

U parničnim predmetima, zemljišno-knjižnim i ovršnim predmetima već je uvedena e-komunikacija između državnog odvjetništva i sudova. Zbog situacije izazvane SARS-COV virusom pojedini trgovački sudovi počeli su održavati ročišta na daljinu, ispitivanja okrivljenika i svjedoka u kaznenim predmetima provode se u posebnim situacijama također na daljinu, zbog čega su povećane potrebe za sudjelovanjem na ročištima, ali i stručnim edukacijama koje se zbog epidemioloških razloga održavaju online.

Međutim, ne samo da pojedina državna odvjetništva nemaju dovoljno računala opremljenih kamerom, niti dovoljan broj prijenosnih računala, već je uočeno i da postojeća računalna infrastruktura ne zadovoljava potrebe pravosuđa u cjelini zbog sporosti i nemogućnosti prijenosa veće količine podataka, a što je u nadležnosti Ministarstva pravosuđa i uprave.

Uz navedeno, pojedina državna odvjetništva navode kako koriste stari i dotrajali namještaj, koji nije primjeren za rad jednog pravosudnog tijela.

17.2. Odobrena financijska sredstva za rad državnih odvjetništava

	Plan prihoda (kn)		Izvršenje (kn)		Rashodi poslovanja (kn)	
	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.
DORH	84.016.954,00	65.790.615,00	83.941.141,94	65.567.264,68	70.262.321,58	62.151.155,00
USKOK	28.592.010,00	27.280.600,00	28.596.377,42	27.249.059,52	26.679.026,03	26.216.662,00
ŽDO-SVI	113.969.659,00	105.640.500,00	113.964.138,67	105.527.699,93	116.786.142,00	106.885.501,00
ODO-SVI	216.117.240,00	220.547.877,00	216.030.655,59	220.391.634,79	215.786.390,00	221.970.036,00
UKUPNO	442.695.863,00	419.259.592,00	442.532.313,62	418.735.658,92	429.513.879,61	417.223.354,00

Za rad državnih odvjetništava u 2021. godini odobrena su sredstva u iznosima manjim nego godinu dana ranije. Tako je u ukupnom iznosu odobreno 9,5 % manje sredstava nego 2020. godini.

Nedovoljni iznosi odobrenih i doznačenih financijskih sredstava za sada se nisu znatnije negativno odrazili i utjecali na zakoniti rad, zahvaljujući činjenici što su državna odvjetništva na svim područjima svoga rada maksimalno racionalno koristila doznačena im sredstva.

Međutim, općinska i županijska državna odvjetništva ukazuju na to da nemaju dovoljno novčanih sredstava za intelektualne usluge, posebno za troškove vještačenja, bez kojih nije moguće donijeti državnoodvjetničku odluku, kao i za troškove prevođenja pismena i dokumentacije u predmetima međunarodne pravne pomoći. Opetovano se ukazuje na nedostatak novčanih sredstava potreban za edukacije i nabavljanje stručne literature.

Odobrena i doznačena sredstva Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta bila su dostatna za podmirenje svih nastalih obveza uključujući i troškove Odjela delegiranih europskih tužitelja, koji je započeo s radom u drugoj polovici godine, a koji su iznosili 558.390,61 kuna, od čega se iznos od 389.228,71 kuna odnosio na rashode za zaposlene službenike i namještenike tog Odjela, a iznos od 169.161,90 kuna na materijalne rashode i rashode za nabavu nefinancijske imovine.

Struktura ukupno odobrenih i izvršenih sredstava za sva državna odvjetništva izgleda kako slijedi u donjoj tablici:

	Odobren plan (kn)	Izvršen plan (kn)
Rashodi za zaposlene	309.959.015,00	309.747.469,72
Materijalni rashodi	106.185.328,00	105.916.234,22
Financijski rashodi	2.443.535,00	2.432.035,00
Rashodi za nabavu dugotrajne imovine	671.714,00	639.919,98
UKUPNO	419.259.592,00	418.735.658,92

Analizom strukture odobrenih sredstava za rad državnih odvjetništava u 2021. godini, zaključuje se da 74 % odobrenih sredstava čine rashodi za zaposlene, u najvećoj mjeri rashodi za plaće.

Usprkos navedenom, ponovno ukazujemo na to da je materijalni status službenika i namještenika zaposlenih u državnim odvjetništvima nezadovoljavajući.

Zbog iznimno niskih plaća iskusni i za rad u državnim odvjetništvima educirani službenici odlaze, nerijetko u druga državna tijela i institucije, što zasigurno ne doprinosi urednom i neometanom funkcioniranju rada državnih odvjetništava.

S tim u vezi tijekom 2021. godine došlo je do pozitivnog pomaka, tako što su povećani koeficijenti za izračun plaća financijskim istražiteljima, ali ne i drugim službenicima i namještenicima, a što je za uredno funkcioniranje državnih odvjetništava nužno učiniti u što kraćem roku.

Kad je riječ o DORH-u, u nastavku je iskazan pregled odobrenih i izvršenih financijskih sredstava u četverogodišnjem razdoblju.

DORH	Plan (kn)	Izvršenje (kn)
2018.	60.717.444,00	60.641.812,51
2019.	103.176.931,00	103.147.330,28
2020.	84.016.954,00	83.941.141,94
2021.	65.790.615,00	65.567.264,68

Iako se radi o značajnom iznosu novčanih sredstava odobrenom za rad Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, posebno treba naglasiti da je od 65.790.615,00 kuna odobrenih sredstava za rad DORH-a čak 67 %, odnosno 44.102.000,00 kuna namijenjeno isključivo za troškove zastupanja u međunarodnim arbitražama, sukladno odredbi članka 76. stavka 2. Zakona o državnom odvjetništvu.

V. ZAKLJUČNO

Rezimirajući rad i ostvarene rezultate u 2021. godini, može se ustvrditi da su državna odvjetništva, na svim razinama i u svim vrstama predmeta na kojima su radila, usprkos općepoznatim okolnostima (potres, COVID-19) koje su bitno utjecale na organizaciju rada, usprkos potkapacitiranosti, iznadprosječnim zalaganjem državnoodvjetničkih dužnosnika i svih drugih zaposlenika, zadržala pa čak i podigla stupanj ažurnosti, kvalitete i uspješnosti i time uspješno ispunila svoju ustavnu i zakonsku zadaću.

Zakonom o državnom odvjetništvu (Narodne novine broj 67/2018) i Poslovníkom državnog odvjetništva (Narodne novine broj 128/19) uvedene su brojne značajne promjene, od kojih se ističu nove vrste predmeta kreirane kako bi se mogla pratiti učinkovitost i kvaliteta, uvedeni su elektronički upisnici te je napušteno vođenje pisanih upisnika i ručno vođenje evidencija, propisan je način rada i korištenje jedinstvenog informacijskog sustava za upravljanje i rad na državnoodvjetničkim predmetima. Sve je to zahtijevalo razvoj novog statističkog sustava i velike prilagodbe informacijskog sustava.

Činjenica da razvoj novog sustava statističkog praćenja rada državnoodvjetničkih dužnosnika, ali i državnog odvjetništva u cjelini i dogradnja informacijskog sustava CTS nije dovršen znatno je utjecala na rad i otežala provođenje nadzora nad radom.

Očekujem da će razvoj i dogradnja sustava CTS biti dovršena tijekom 2022. godine, nakon čega treba provesti edukaciju državnih odvjetnika, njihovih zamjenika i službenika.

Kako bi se i u 2022. godini mogla održati dostignuta visoka razina učinkovitosti, a koja je kao što je već istaknuto rezultat iznadprosječnog zalaganja svih državnoodvjetničkih dužnosnika i svih drugih zaposlenika u državnom odvjetništvu, nužno je kadrovski ekipirati i ojačati državno odvjetništvo. Naime, zbog zaostataka u radu sudova u prošloj godini imenovan je veći broj novih sudaca zbog čega se očekivano značajno povećao broj ročišta i rasprava na sudovima. Zastupano je na ukupno 116.689 rasprava i ročišta, što je 21.508 ili 18,5% više nego u 2021. godini. Slijedom toga, državni odvjetnici jesu i bit će puno više angažirani na zastupanju pred sudovima, zbog čega se neće moći u istoj mjeri kao do sada posvetiti radu na državnoodvjetničkim predmetima pa će neizbježno doći do pada ažurnosti u radu.

Stoga je potrebno popuniti broj zamjenika državnih odvjetnika u skladu sa važećim Okvirnim mjerilima za rad te imajući u vidu prosječnu dob državnih odvjetnika i zamjenika taj broj povećati za onoliki broj zamjenika koji će u slijedećih 5 godina otići u mirovinu po sili zakona.

Također je potrebna izmjena i dopuna određenih zakona, na što je već ukazano u ovom izvješću.

Nadalje, potrebno je više koristiti postupovne institute koji omogućuju učinkovito postupanje i skraćivanje postupaka u kojima sudjeluje državno odvjetništvo, provesti neposredan nadzor nad nižim državnim odvjetništvima, nastaviti s edukacijom dužnosnika i službenika o korištenju jedinstvenog informacijskog sustava CTS, ali i osigurati državnim odvjetništvima potrebne materijalno-financijske uvjete za rad kako bi se mogli učinkovitije suprotstaviti korupciji, organiziranom kriminalu i gospodarskom kriminalu te zaštititi imovine Republike Hrvatske.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNOODVJETNIČKO VIJEĆE

Broj: DOV-5/2022
Zagreb, 08. veljače 2022.

Državnoodvjetničko vijeće, na temelju članka 41. Zakona o Državnoodvjetničkom vijeću („Narodne novine“, broj 67/2018 i 126/19), na 62. sjednici održanoj 08. veljače 2022., usvojilo je

IZVJEŠĆE O RADU
DRŽAVNOODVJETNIČKOG VIJEĆA U 2021. GODINI

I. OPĆI PRIKAZ OSNOVA ZA RAD DRŽAVNOODVJETNIČKOG VIJEĆA

A) Zakonska osnova za rad Državnoodvjetničkog vijeća

Osnova za uređenje položaja i ovlasti Državnoodvjetničkog vijeća je odredba članka 121.a Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj: 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14), kojom se, u stavku 3. tog članka, propisuje da zamjenike državnih odvjetnika, u skladu s Ustavom i zakonom, imenuje, razrješuje i o njihovoj stegovnoj odgovornosti odlučuje Državnoodvjetničko vijeće (u daljnjem tekstu – Vijeće).

Zakonom o Državnoodvjetničkom vijeću (Narodne novine broj 67/2018 i 126/19) detaljno su uređenu djelokrug i način rada Državnoodvjetničkog vijeća, uvjeti i postupak za izbor predsjednika i članova Vijeća, uvjeti i postupak za imenovanje, napredovanje, premještaj i razrješenje državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, postupak za utvrđivanje stegovne odgovornosti zamjenika državnih odvjetnika i druga pitanja vezana za rad Vijeća.

Vijeće ima jedanaest članova, od kojih se sedam članova bira iz reda zamjenika državnih odvjetnika, dva člana iz reda Hrvatskog sabora i dva člana iz reda sveučilišnih profesora pravnih znanosti.

U djelokrug Vijeća sukladno Zakonu o Državnoodvjetničkom vijeću spada:

- imenovanje i razrješenje zamjenika državnih odvjetnika,
- imenovanje i razrješenje županijskih i općinskih državnih odvjetnika,
- premještaj zamjenika državnih odvjetnika,
- vođenje postupka i odlučivanje o stegovnoj odgovornosti zamjenika državnih odvjetnika,
- raspisivanje izbora za članove Vijeća iz reda zamjenika državnih odvjetnika,
- sudjelovanje u osposobljavanju i usavršavanju državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika,
- odlučivanje o prigovoru na ocjenu obnašanja dužnosti,
- vođenje očevidnika državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika,

- davanje odobrenja za obavljanje druge službe ili posla uz obnašanje državnoodvjetničke dužnosti,
- vođenje i kontrola imovinskih kartica državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika i
- obavljanje drugih poslova u skladu sa zakonom.

Način rada Vijeća tijekom 2021. bio je uređen Poslovníkom Državnoodvjetničkog vijeća (16/19 i 25/19).

Sukladno članku 47. Zakona o Državnoodvjetničkom vijeću, Vijeće ima ustrojeno Tajništvo, čije je unutarnje ustrojstvo i način rada propisan Pravilnikom o unutarnjem redu od 08. ožujka 2019., Izmjenom Pravilnika o unutarnjem redu od 04. prosinca 2020. i Drugom izmjenom Pravilnika o unutarnjem redu od 14. rujna 2021.

B) Kadrovske osnove za rad Vijeća

U 2021. godini Vijeće je imalo tri zaposlene osobu na neodređeno, a 23. prosinca 2021. donijeto je rješenje o prijmu u državnu službu još jedne osobe koja je raspoređena na radno mjesto višeg upravnog savjetnika s 01. veljače 2022.

Osoba zaposlena na neodređeno na radnom mjestu administrativne tajnice predsjednika Državnoodvjetničkog vijeća 01. rujna 2020. do 30. studenoga 2021. od strane Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje bilo je priznato pravo na rad s polovicom punog radnog vremena radi njege djeteta s težim smetnjama u razvoju koje je obustavljeno s 30. studenim 2021. nakon čega se vratila na rad na puno radno vrijeme.

C) Materijalne osnove za rad Vijeća

Sukladno članku 104. Zakona o Državnoodvjetničkom vijeću za rad Vijeća u 2021. godini su osigurana sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske, u iznosu od 1.491.130,00 kuna.

Vijeće je tijekom 2021. godine utrošilo 1.423.507,54 kuna, od čega za rashode za zaposlene 457.997,54 kuna, za materijalne rashode ukupno 958.957,00 kuna, i to naknade troškova zaposlenih 15.346,47 kuna, za rashode za materijal i energiju 20.631,65 kuna, za rashode za usluge 143.316,37 kuna, za ostale nespomenute rashode poslovanja 779.662,51 kuna i to na naknade i nagrade za rad predsjednika i članova Vijeća sukladno Odluci o naknadama i nagradi za rad predsjednika i članova Državnoodvjetničkog vijeća (Narodne novine, br. 88/2011, 107/2017) 762.603,16 kuna, za reprezentaciju 14.949,32 kuna i ostale nespomenute rashode poslovanja 2.110,03 kuna, dok je za financijske rashode u 2021. godini utrošilo 6.553,00 kuna.

II. AKTIVNOSTI DRŽAVNOODVJETNIČKOG VIJEĆA U 2021. GODINI

A) Sastav Vijeća

Vijeće je od 01. siječnja 2021. do 31. prosinca 2021. bilo u sastavu: Darko Klier, predsjednik Vijeća prof. dr. sc. Elizabeta Ivičević Karas, zamjenica predsjednika Vijeća, te Snježana Frković, Andrea Šurina Marton, izv. prof. dr. sc. Marissabell Škorić, mr.sc. Mirko Grujić, Marijo Nemčić, Denis Rajtek, Andrea Jeromela Lučić, Ermina Lekaj Prljaskaj i dr.sc. Zlatko Hasanbegović.

Vijeće je tijekom 2021. godine održalo ukupno dvadeset i šest (26) sjednica, od čega pet (5) elektroničkih sjednica.

B) Prikaz rada Vijeća po pojedinim vrstama poslova

1. Imenovanja, razrješenja i prestanak dužnosti zamjenika državnih odvjetnika

U 2021. godini Vijeće je, sukladno članku 55. stavku 2., 3. i 4. Zakon o Državnoodvjetničkom vijeću, objavilo oglase o trideset i osam zamjenika državnih odvjetnika, od čega jedno slobodno mjesto zamjenika Glavne državne odvjetnice Republike Hrvatske, jedanaest slobodnih mjesta zamjenika županijskih državnih odvjetnika te dvadeset i šest slobodnih mjesta zamjenika općinskih državnih odvjetnika.

U 2021. godini Vijeće je donijelo odluke o imenovanju trideset i dva zamjenika državnih odvjetnika i to petnaest zamjenika županijskih državnih odvjetnika i sedamnaest zamjenika općinskih državnih odvjetnika.

U 2021. godini, Vijeće je u odnosu na devet zamjenika državnih odvjetnika donijelo odluke o razrješenju od dužnosti na vlastiti zahtjev i to za jednog zamjenika Glavne državne odvjetnice Republike Hrvatske, dva zamjenika županijskih državnih odvjetnika i šest zamjenika općinskih državnih odvjetnika.

U 2021. godini, Vijeće je u odnosu na šest zamjenika državnih odvjetnika donijelo rješenje kojim se utvrđuje prestanak državnoodvjetničke dužnosti po sili zakona i to za tri zamjenika županijskih državnih odvjetnika i tri zamjenika općinskih državnih odvjetnika.

Redni broj	Zamjenici državnog odvjetnika	Broj oglašanih slobodnih mjesta zamjenika u 2021.	Broj imenovanih zamjenika	Broj oglašanih mjesta u odnosu na koja je poništen oglas	Broj oglašanih mjesta u odnosu na koje je postupak i dalje u tijeku	Broj razriješenih zamjenika	Broj zamjenika a kojima je dužnost prestala po sili zakona
1	Zamjenici Glavnog državnog odvjetnika RH	1	0	3	1	1	0
2	Zamjenici županijskog državnog odvjetnika	11	15	0	5	2	3
3	Zamjenici općinskog državnog odvjetnika	26	17	0	11	6	3
	UKUPNO	38	32	3	17	9	6

2. Imenovanja, razrješenja i prestanak dužnosti županijskih i općinskih državnih odvjetnika

U 2021. godini Vijeće je, sukladno članku 73. stavku 1. Zakon o Državnoodvjetničkom vijeću, objavilo oglase o slobodnim mjestima 1 županijskog državnog odvjetnika i 3 općinskih državnih odvjetnika.

U 2021. godini Vijeće je donijelo odluke o imenovanju tri općinska državna odvjetnika.

Redni broj	Državni odvjetnici	Broj imenovanih državnih odvjetnika	Odluka o ponavljanju postupka imenovanja	Broj razriješenih državnih odvjetnika	Odlukom utvrđen prestanak dužnosti	Broj postupaka u tijeku
1	Županijski državni odvjetnici	0	0	0	0	1
2	Općinski državni odvjetnici	3	0	0	0	1
	UKUPNO	3	0	0	0	2

3. Odluke o stegovnoj odgovornosti zamjenika državnih odvjetnika

U 2021. godini Vijeće je imalo u radu pet stegovnih predmeta od kojih su četiri okončana u 2021. godini od kojih je jedan okončan u prosincu pa u tom predmetu odluka nije otpremljena u 2021.

	Zaprimljeno novih zahtjeva za pokretanje stegovnih postupaka	Postupci u kojima je zahtjev za pokretanje stegovnog postupka zaprimljen prije 01.01.2021.	Ukupno stegovnih predmeta u radu	Odluka o pokretanju stegovnog postupka	Odluka o stegovnoj odgovornosti			Izrečene stegovne kazne			Predmeti u kojima je postupak i dalje u tijeku	Obustavljen postupak	Podnijeto žalbi VSRH	Odluke VSRH o žalbama protiv odluke o stegovnoj odgovornosti			Odluke o udaljenju od dužnosti
					Zamjenik oglašen stegovno odgovornim	Zamjenik oslobođen odgovornosti	Novčana kazna	Ukor	Razrješenje od dužnosti	Ukinuta odluka Vijeća				Potvrđena odluka Vijeća	Preinačena odluka Vijeća		
Stegovni predmeti u DOV-u od 01.01.2021.-31.12.2021.	4	2	6	3	4	0	1	2	1	1	2	1	0	1	0	2	

4. Ostali poslovi Vijeća

Evidencije

Sukladno odredbama Zakona o Državnoodvjetničkom vijeću Vijeće je i tijekom 2021. godine nastavilo sa vođenjem Očevidnika državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika i Izvješća o imovini državnoodvjetničkih dužnosnika.

Postupci pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske

Tijekom 2021. godine u jednom predmetu Ustavnom sudu Republike Hrvatske su na njegov zahtjev dostavljeni spis i očitovanje Državnoodvjetničkog vijeća povodom ustavne tužbe na odluku Državnoodvjetničkog vijeća o imenovanju nakon čega je zaprimljena odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske kojom je ustavna tužba odbijena.

U jednom predmetu u kojem je spis Ustavnom sudu Republike Hrvatske na njegov zahtjev dostavljen tijekom 2019. godine odluka kojom je ustavna tužba odbijena zaprimljena je 2021. godine.

U jednom predmetu u kojem su Ustavnom sudu Republike Hrvatske na njegov zahtjev dostavljeni spis i očitovanje Državnoodvjetničkog vijeća povodom ustavne tužbe na odluku Državnoodvjetničkog vijeća o imenovanju, odluka kojom se ustavna tužba usvaja i premet vraća na ponovni postupak Državnoodvjetničkom vijeću zaprimljena je u 2021.

U jednom predmetu u kojem je spis Ustavnom sudu Republike Hrvatske na njegov zahtjev dostavljen tijekom 2020. godine rješenje kojim je ustavna tužba odbačena zaprimljeno je 2021. godine.

Postupci pred upravnim sudovima

2021. zaprimljena je presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske kojom se odbijaju žalbe tužitelja za poništenje odluke Državnoodvjetničkog vijeća i tuženika za naknadu troškova upravnog spora i potvrđuje se presuda i rješenje Upravnog suda u Splitu.

Tijekom 2021. godine Državnoodvjetničko vijeće imalo je i dva predmeta pred upravnim sudovima koji nisu okončani tijekom 2021.

Podzakonski akti

Predsjednik Državnoodvjetničkog vijeća tijekom 2021. donio je:
Drugu izmjenu Pravilnika o unutarnjem redu

Izvešća o imovini (imovinske kartice)

Vijeće je i tijekom 2021. godine, sukladno aktivnostima predviđenim u Strategiji suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine i preporukama Izvešća četvrtog evaluacijskog kruga Skupine zemalja protiv korupcije (GRECO) za Republiku Hrvatsku, održalo više sastanaka s predstavnicima Ministarstva pravosuđa i uprave kao i brojnim drugim tijelima a sve vezano uz unaprjeđenje aplikaciju za podnošenje izvješća o imovini državnoodvjetničkih dužnosnika i njihovu provjeru.

Postupak zaprimanja izvješća o imovini kroz IKS aplikaciju i kroz redovitu poštu uz mogućnost elektronskog potpisa nastavljen je tijekom 2021. i nadalje drastično povećava obujam posla Tajništva Državnoodvjetničkog vijeća s obzirom na podkapaciranost Tajništva koje ima sistematizirano dvanaest službeničkih mjesta, a tijekom 2021. imalo je zaposlena tri službenika od kojih je jedna radila pola radnog vremena.

Upute za popunjavanje obrasca Izvješća o imovini u IKS aplikaciji kao i Upute za elektroničko potpisivanje izvješća o imovini pravosudnih dužnosnika dostupne su na mrežnoj stranici Vijeća, a Tajništvo Državnoodvjetničkog vijeća neprekidno je na raspolaganju velikom broju dužnosnika koji redovito zove radi pomoći oko popunjavanja izvješća o imovni.

Tijekom 2021. godine u Tajništvu su kroz IKS aplikaciju zaprimljena 163 nova izvješća o imovini, potvrđena su 154 izvješća, odbijeno je šest izvješća, tri nisu potvrđena tijekom 2021. jer su poslana krajem godine te nisu bili zaprimljeni potpisani primjerci istih. Od svih zaprimljenih izvješća o imovini 82 su elektronski potpisana dok su preostala zaprimljena kroz redovitu poštu.

Izvješća o imovini javno su objavljena sukladno Pravilima o izmjeni Pravila o sadržaju obrasca izvješća o imovini državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika i načinu njegova podnošenja 04. siječnja 2021.

Postupak provjere izvješća o imovini započeti će kada se ispune sve pretpostavke za isti na čemu se aktivno radilo tijekom 2021. te je postupak spajanja IKS aplikacije s registrima koji sadrže podatke relevantne za provjeru u završnim fazama.

Premještaji

Tijekom 2021. godine objavljen poziv za trajne premještaje zamjenika državnih odvjetnika te su donijete odluke o premještaju četiri drzavnoodvjetnička dužnosnika.

Prigovori na ocjene obnašanja dužnosti

Tijekom 2021. u Državnoodvjetničkom vijeću zaprimljeno je pet prigovora na ocjenu obnašanja dužnosti o kojim prigovorima je odlučeno na slijedeći način: dva prigovora su odbijena i ocjene potvrđene, jedna ocjena je ukinuta i premet vraćen na ponovni postupak, jedan prigovor je povučen dok u odnosu na jedan prigovor odluka nije donijeta tijekom 2021.

Odobrenja za obavljanje druge službe ili posla uz obnašanje drzavnoodvjetničke dužnosti

Državnoodvjetničko vijeće je tijekom 2021. dalo dva odobrenja za obavljanje druge službe ili posla uz obnašanje drzavnoodvjetničke dužnosti dok je u jednom predmetu zahtjev bio povučen a jedan se nije odnosio na obavljanje službe ili posla.

Sudjelovanje u radu drugih tijela, prisustvovanje konferencijama, skupovima, savjetovanjima i sastancima

Predstavnici Vijeća sudjelovali su u radu Savjeta za sprječavanje korupcije.

Predstavnik Vijeća sudjelovao je u Radnoj skupini izradu Strategije sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine.

Predstavnik Vijeća sudjelovao je u radu Upravnog vijeća Pravosudne akademije.

Predstavnik Vijeća održao je sastanak s predstavnikom Europske komisije, službenikom Opće uprave za pravosuđe i potrošače, Uprave C Temeljna prava i vladavina prava, Odjela za

Pravosudnu politiku i vladavinu prava, vezano uz aktivnosti Europske unije predviđene Europskim semestrom.

Predstavnik Vijeća sudjelovao je na sastancima sa predstavnicima Ministarstva pravosuđa i uprave, Državnog sudbenog vijeća, Središnjeg ureda za razvoj digitalnog društva, Porezne uprave, Središnjeg depozitarnog društva, Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo, Agencije za zaštitu osobnih podataka i Ultima d.o.o., sve vezano za unaprjeđenje aplikacije za izvješća o imovini.

Prisege

Tijekom 2021. održano je devet svečanih činova prisege na kojima su pred Glavnom državnom odvjetnicom Republike Hrvatske prisezali državni odvjetnici koje je imenovalo Vijeće, a pred predsjednikom Državnoodvjetničkog vijeća zamjenici općinskih i županijskih državnih odvjetnika, te je prisegu položio ukupno 30 državnoodvjetnički dužnosnik i to:

- za zamjenika županijskog državnog odvjetnika: 15 dužnosnika,
- za općinskog državnog odvjetnika: 3 dužnosnika i
- za zamjenika općinskog državnog odvjetnika: 12 dužnosnika.

Upisnici

Državnoodvjetničko vijeće vodi slijedeće upisnike:

DOVO – upisnik postupaka u kojima Državnoodvjetničko vijeće donosi odluke o provedenim postupcima (31. prosinca 2021. zaključen s rednim brojem 55),

DOV – upisnik raznih predmeta (31. prosinca 2020. zaključen s rednim brojem 230),

POV – upisnik predmeta klasificiranih stupnjem tajnosti „povjerljivo“ (31. prosinca 2021. zaključen s rednim brojem 5),

OGR - upisnik predmeta klasificiranih stupnjem tajnosti „ograničeno“ (31. prosinca 2021. zaključen s rednim brojem 2) i

PPI – upisnik zahtjeva za pristup informacijama (31. prosinca 2021. zaključen s rednim brojem 7).

Informacijska sigurnost

Tijekom 2021. savjetnica za informacijsku sigurnost održala je sigurnosno informiranje službenika i članova Državnoodvjetničkog vijeća.

Novinarski upiti

Državnoodvjetničko vijeće tijekom 2021. godine zaprimilo je 8 (osam) novinarski upit na koje je odgovoreno u primjerenom roku.

Pristup informacijama

Sukladno odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama Vijeće je donijelo Plan savjetovanja sa javnošću u 2021. godini koji je javno objavljen na stranicama Vijeća.

Tijekom 2021. godine Državnoodvjetničko vijeće nije provelo niti jedno savjetovanje sa zainteresiranom javnošću.

U 2021. godini predano je Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2020. godinu.

Sukladno odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama, Vijeće je redovno putem internetske stranice obavještavalo javnost o sazvanim sjednicama Vijeća, kao i o odlukama koje su na sjednicama Vijeća donijete.

Na internet stranici objavljeno je i Godišnje izvješće o radu Državnoodvjetničkog vijeća u 2020. godini.

Također su na Internet stranici objavljeni svi propisi i podzakonski akti koji uređuju rad Državnoodvjetničkog vijeća.

Tijekom 2021. Vijeće je u radu imalo sedam zahtjeva za pristup informaciji, o kojima je odlučeno na slijedeći način:

Zaprimljeno zahtjeva za pristup informaciji	Zahtjevi preneseni iz 2020.	Ukupno zahtjeva za pristup informaciji u radu u 2021.	Rješavanje zahtjeva						Zahtjevi preneseni u 2020.
			Usvojen zahtjev	Ustupljen zahtjev	Odbijen zahtjev	Odbačen zahtjev	Izdana obavijest	Djelomično usvojen i djelomično odbijen zahtjev	
7	0	7	1	2	0	1	1	2	0

PREDSJEDNIK
DRŽAVNOODVJETNIČKOG VIJEĆA

Darko Klier